

КАЛИНА
удружење грађана

СПОМЕН КЊИГА
ЖЕНАМА СТРАДАЛИМ У РАТУ
ДЕВЕДЕСЕТИХ У РХ И БИВШОЈ РСК

Фебруар 2022.

СПОМЕН КЊИГА

ЖЕНАМА СТРАДАЛИМ У РАТУ ДЕВЕДЕСЕТИХ У РХ И БИВШОЈ РСК

Издавач: Удружење грађана “Калина”, Дечанска 8/4, Београд

За издавача : Биљана Трифуновић, председник

Гл. и одговорни уредник: Корана Штрбац

Сарадници: Саво Штрбац, Ангелина Марковић, Јанко Велимировић и Денка Крљеш

Графички дизајн и прелом: Корана Штрбац

Техничко уређење и штампа: Донат Граф, Београд

За штампарију: Дарко Чалић

ISBN - 978-86-904206-0-5

Тираж: 300

*Штампање публикације
суфинансирано је средствима
Комесеријата за избеглице и миграције
Републике Србије*

СПОМЕН КЊИГА ЖЕНАМА СТРАДАЛИМ У РАТУ ДЕВЕДЕСЕТИХ У РХ И БИВШОЈ РСК

1. О УДРУЖЕЊУ ГРАЂАНА “КАЛИНА”

Удружење грађана „КАЛИНА“ је невладино и непрофитно удружење, основано на неодређено време ради остваривања циљева у области заштите права женама као жртвама ратних дешавања деведесетих на простору претходне Југославије. Оснивачи удружења су Документационо информациони центар “Веритас” и жене избеглице/прогнаници из Хрватске и бивше Републике Српске Крајине, које данас живе у дијаспори, с тим да их је највише у Србији, где је и седиште удружења.

Циљеви Удружења су: што више жена жртава ратова деведесетих прошлог века на подручју бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) идентификовати и регистровати; домаћу и страну струку и јавност упознати са њиховим страдањима; процесуирати одговорне за њихова страдања; ублажавање траума: признање статуса жртве и обештећење.

Ради остваривања својих циљева Удружење нарочито:

- прикупља доказе о прогонима и страдањима жена у ратовима деведесетих на подручју бивше СФРЈ;
- излаже и публикује прикупљену и обрађену документацију;
- припрема и доставља обрађену документацију домаћим и међународним институцијама и организацијама ради покретања кривичних поступака против починиоца кривичних дела против човечности и међународног права;
- сарађује са домаћим и међународним институцијама и организацијама које се баве потрагом за несталим особама и предајом посмртних остатака страдалих у ратовима деведесетих на подручју бивше СФРЈ у циљу што ефикаснијег расветљавања судбина не-

сталих жена и предаје тела погинулих њиховим породицама;

- сарађује са домаћим и међународним стручним установама и појединцима у отклањању и ублажавању траума женама жртвама ратова деведесетих на подручју бивше СФРЈ;

- пружања правне помоћи женама жртвама ратова деведесетих на подручју бивше СФРЈ у вођењу поступака пред домаћим и међународним институцијама и организацијама око признања статуса жртве, надокнаде обештећења за телесна и душевна оштећења те за оштећену, уништену и одузету имовину;

- организује, само или у заједници са другим организацијама, стручне скупове, саветовања, семинаре и друге облике едукације у области заштите права женама као жртвама ратних дешавања деведесетих на простору бивше СФРЈ.

Фотографије са реализације пројекта: „Радионица за жене избеглице из БиХ и Хрватске у оквиру свеобухватне акције против тортуре“, коју је УГ “Калина” спроводила са ИАН-ом а финансира је Европска комисија

2. О ПРОГРАМУ

2.1. Основни подаци

Пошто страдања Срба, укључујући и припаднице женског пола, на подручју Хрватске у посљедњем рату, ни по протеклу 26 година по окончању рата, нису сериозно и цјеловито истражене и анализирани, „Калина“ се одлучила да се ангажује на истраживању страдања жена српске националности у рату деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК са крајњим циљем да се казне починиоци и да породице жртава остваре накнаду штете (материјалну и нематеријалну) пред национаним или Европским судом за људска права.

На „Веритасовом“ списку погинулих и несталих ажурираним на дан 14. фебруара 2022. године укупно се налази 7.499 особа, међу којима је 1.118 жена, од којих је највише страдало у посљедњој ратној години за вријеме „Бљеска“ (56) и за вријеме „Олује“ (558), од којих се још 445 води на списку несталих. Велик број жена (506) страдао је и прије ових завршних акција "етничког чишћења" Срба из Хрватске и РСК. Један број жена је прошао и разне тортуре по хрватским казаматима и логорима, па су и они директни корисници програмских активности.

Овај програм је почетак таквог истраживања а за почетак неопходно је сачинити публикацију - СПОМЕН КЊИГУ која ће обухватити попис страдалих жена и основне податке о њиховом идентитету и околностима страдања.

2.2. Опис проблема

У грађанском рату какав се водио деведесетих прошлог вијека на подручју бивше Југославије, као и у било ком другом грађанском рату, било је људских жртава на свим странама, па тако и на српској страни на подручју Хрватске и бивше РСК.

Незнатан број злочина над Србима, посебно над женама српске националности, још није ни процесуиран, а од оних који су процесуирани, највише их се налази у предкривичној или истражној фази и то против НН починилаца, углавном, због опструкције органа кривичног гоњења.

Посебан проблем је у перцепцији јавног мњења у свету као и међународних и домаћих органа и организација које се баве људским правима на подручју бивше Југославије, да су Србија и Срби главни кривци за рат деведесетих, те да на српској страни није ни било жртава а посебно жена као цивилних жртава рата. Овај програм има за циљ да разбије такву перцепцију.

2.3. Активности програма и очекивани резултати

- прикупљање података о женама погинулим и несталим у рату деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК;
- прикупљање информација и доказа о местима, времену и околностима њиховог страдања;
- анализирање прикупљених података, информација и доказа;
- припремање прикупљених и анализираних материјала за публикување;
- публикување прикупљених и обрађених података у штампаној и електронској форми.

2.4. Могућност развијања програма и његова одрживост

Планирано је да се програм реализује у неколико фаза. Овим пројектом је обухваћена прва фаза која обухвата прикупљање података о женама погинулим и несталим у рату деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК, те прикупљање информација и доказа о мјестима, времену и

околностима њиховог страдања, затим анализу и публикување прикупљених података.

Остале фазе пројекта обухватају: припремање и достављање обрађене документације домаћим и међународним институцијама и организацијама ради покретања кривичних поступака против починиоца кривичних дела против човечности и међународног права; пружање правне помоћи члановима породица жртава у вођењу поступака пред домаћим и међународним институцијама и организацијама око признања статуса жртве и надокнаде материјалне и нематеријалне штете члановима породица жртава.

Којим темпом и интензитетом ће се реализовати поједине фазе пројекта зависиће и од потенцијалних донатора. Верујемо да ће бити довољно заинтересованих донатора за реализацију свих фаза овог веома осетљивог и захтевног пројекта.

2.5. Видљивост програма

Планирано је да све активности из овог програма учинимо видљивим преко врло посећеног сајта нашег оснивача и партнера у реализацији овог пројекта ДИЦ-а "Веритас" и медијским наступима наших представника и сарадника на медијима у региону и шире. Део тиража биће подељен библиотекама у Србији и региону.

3. РАД НА ПРИКУПЉАЊУ ГРАЂЕ

3.1. Опште информације

Подаци које објављујемо у склопу овог програма у претежном делу заснивају се на истраживањима Документационо информационог центра ВЕРИТАС¹, који од 1993. године

¹ ВЕРИТАС је невладина организација коју су крајем 1993. године основали грађани са подручја тадашње РСК (бивше УНПА подручје). До егзодуса Крајишника (август/1995) сједиште организације је било у Книну, а од тада се налази у Београду, са Представништвом у Бањој Луци; За свој рад ВЕРИТАС је добио препоруке од УН-а (26.12.1999.), ICRC(28.12.1999.) и ICTY (02.03.2000.)

прикупља документацију о страдању Срба са подручја Хрватске и бивше РСК у ратном и поратном периоду, односно од 1990. до 1998. године.

Атомизованост и недостатак сопствене државне администрације увелико отежавају прикупљање и сређивање података о српским жртвама на наведеном подручју у рату деведесетих година двадесетог века.

3.2. Методе

У прикупљању података о погинулим и несталим Србима, користећи све познате методе и узимајући у обзир све расположиве доказе, као што су: информације од породице, информације из медија, извјештаји невладиних, владиних и међународних организација, извјештаји војних јединица међународних мировних снага, мемоарска грађа, судски поступци, интервјуи свједока, посјете мјестима егзекуција и укопа жртава, провера спискова несталих са пописима становништва/избеглица, објављивање спискова и информација о несталима у медијима, ВЕРИТАС је сачинио своје евиденције о погинулим и несталим Србима.

Веритасов списак садржи имена погинулих и несталих Срба са подручје Хрватске и бивше Републике Српске Крајине (укључујући и оне који су са њима живјели и ратовали у РСК) који су погинули и нестали у периоду 1990. – 1998. године у рату и пораћу на подручју Хрватске, укључујући и подручје бивше РСК, односно УНПА (УНПА-подручја под заштитом УН-а) и на подручју Босне и Херцеговине (у сукобима са ХВ, ХВО и АБиХ у граничном појасу или у авиогранатирању избјегличких колона).

– препоруке се налазе на сајту www.veritas.org.rs

3.4. Основни критеријуми

Основни критеријуми по којима су жртве стављане на ВЕРИТАС -ов списак су:

а) да су живјеле или ратовале на подручју РХ и РСК:

б) да су страдале или нестале у рату или порађу на подручју РХ или РСК, или у избјегличким колонама, односно у хрватским и муслиманским логорима, затворима или камповима и

в) да је извјесно или врло вјероватно да је њихова смрт/нестанак у узрочно последичној вези са ратом и ратним дешавањима у времену 1990. -1998. године.

3.5. Категоризација жртава

Ако је породица потврдила идентификацију (класичну или по ДНК) и преузела посмртне остатке, односно сагласила се да посмртни остаци и даље остану на мјесту примарног укопа, лице се сврстава међу “погинуле/сахрањене”.

У свим другим случајевима, без обзира на информације о погибији, лице је сврстано међу нестале.

По овом критерију ВЕРИТАС (интерно) не-

стале води у три групе:

а) нестало-лице за које не постоји информација ни да је жив ни да је мртав;

б) нестало/погинуо – лице за које постоји информација о погибији, али не и о месту укопа посмртних остатака;

ц) нестало/покопан – лице за које постоји информација и о погибији и о месту укопа, али породици нису предани посмртни остаци.

3.6. Из Веритасовог ширег списка жртава, КАЛИНА је издвојила особе женског пола, за које је прикупила додатне податке и информемације те их посебно анализирала и обрађивала.

4. Анализа прикупљене грађе

4.1. Општи подаци

Подаци које објављујемо у наставку приказују пресјек стања на дан 14.02.2022. године КАЛИНИНИХ истраживања српских жртава женског пола на подручју Хрватске и бивше РСК (УНПА) у времену од 1990. до 1998. године.

Погинуле и нестале жене са подручја РХ и бивше РСК (по статусу)

Т/1

РЕГИОН	СТАТУС						УКУПНО
	цивил		војник		укупно		
	п	н	п	н	п	н	
БАНИЈА	96	113	4	-	100	113	213
И. СЛАВОНИЈА	74	12	11	-	85	12	97
КОРДУН	32	21	3	-	35	21	56
ЛИКА	97	98	4	-	101	98	199
СЈ. ДАЛМАЦИЈА	169	69	7	-	176	69	245
З. СЛАВОНИЈА	116	110	3	1	119	111	230
ХРВАТСКА *	14	6	-	-	14	6	20
БИХ **	42	15	1	-	43	15	58
УКУПНО	640	444	33	1	673	445	1118
УКУПНО	1084		34		1118		

* обухваћа подручје изван ратних дејстава

** погинули и нестали у сукобима са ХВ и ВХО у граничном појасу или авио гранатирању избјегличких колона у РС

Погинуле и нестале жене у периоду 1990 – 1998 по старости Т/2

ДОБ	БАНИЈА		И. СЛАВ.		КОРДУН		ЛИКА		СЈ. ДАЛМ.		ХРВ.		З. СЛАВ.		БИХ		УКУПНО		СВЕ
	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	
до 18	1	1	4	-	1	-	-	-	4	-	4	-	4	1	5	1	23	3	26
18-60	34	20	38	7	12	4	32	18	51	11	9	3	43	37	8	3	227	103	330
60 и више	61	86	36	4	22	17	67	74	120	56	-	3	69	68	26	10	401	318	719
НН	4	6	7	1	-	-	2	6	1	2	1	-	3	5	4	1	22	21	43
УКУПНО	100	113	85	12	35	21	101	98	176	69	14	6	119	111	43	15	637	445	1118
СВЕ	213		97		56		199		245		20		230		58		1118		

4.2. Погинуле и нестале особе женског пола

На основу наведених критеријума, до 15.02.2022. године, верификовано је 1.118 погинулих и несталих жена у току рата.

Од укупног броја погинулих и несталих, до сада је сахрањено 673 жена (породице потврдиле идентификацију, преузеле и сахраниле посмртне остатке) док се 445 жена још води у категорији несталих (по групама: нестала = 225; нестала/погинула = 123; нестала/покопана = 97).

С обзиром на протек времена од престанка ратних дејстава, мала је вјероватноћа да је неко са списка несталих међу живима, тако да и нестале попримају значење погинуле.

4.3. Погинуле особе женског пола

Према евиденцијама Калине (стање на дан 14.02.2022. године) у посљедњем рату и пораћу (1990. - 1998. године), на подручју Хрватске и бивше РСК, погинуло је најмање 673 жена (60% од укупног броја погинулих и несталих).

Према статусу (Т/1): погинуло је 1.084 жена као цивила (97%) и 34 жене као војника (3%).

Према доби (Т/2): млађих од 18 година = 25 (4%); од 18 до 60 година = 217 (32%); старије од 60 година = 409 (61%); непозната доб = 22 (3%).

По годинама погибије (Т/3): 1991. = 200 (30%); 1992. = 59 (9%); 1993. = 68 (10%); 1994. = 8 (1%); 1995. = 324 (48%); 1996. = 7 (1%); 1997. = 4 и 1998. = 3 особе.

По регијама погибије (Т/3): Банија = 100 (15%); Источна Славонија = 84 (13%); Лика = 100 (15%); Кордун = 35 (5%); Сјеверна Далмација = 176 (26%); Западна Славонија = 119 (18%); Хрватска = 14 (2%) и БиХ = 43 (6%).

Погинуле су углавном српске националности (један мањи број су других националности, а живјели су или ратовали са Србима у РСК).

4.4. Нестале особе женског пола

Тренутно се (15.02.2022.) на листи несталих води 445 жена (40% од укупног броја погинулих и несталих).

Према статусу (Т/1): непозната је судбина 444 цивила (99%) и 1 војника (1%).

Према доби (Т/2): до 18 година 3 особе; између 18 и 60 година 97 (22%); преко 60 година 324 (73%); доб непозната за 21 (2%).

По годинама нестанка (Т/3): 1991. = 136 (31%); 1992. = 11 (5%); 1993. = 8 (2%); 1994. = 1; 1995. = 281 (63%); 1996. = 7 (2%); 1997. = 0; 1998. = 1.

По регијама нестанка (Т/3): Банија = 113 (25%); Источна Славонија = 12 (3%); Лика = 98 (22%); Кордун = 21 (5%); Слободна Далмација = 69 (15%); Западна Славонија = 111 (25%); Хрватска = 6 (1%) и БиХ = 15 (5%).

И нестале су углавном српске националности (један мањи број су других националности, а живјели су или ратовали са Србима у РСК).

4.5. Укупно погинуле и нестале особе женског пола

Погинуле и нестале жене са подручја РХ и бивше РСК (по региону и времену нестанка / погибије) Т/3

РЕГИОН	ГОДИНА																УКУПНО		УКУПНО
	1991.		1992.		1993.		1994.		1995.		1996.		1997.		1998.		П	Н	
	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н					
БАНИЈА	17	8	4	1	8	-	2	-	69	103	-	1	-	-	-	-	100	113	213
И. СЛАВ.	72	12	10	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	85	12	97
КОРДУН	7	-	1	-	-	-	-	-	25	19	1	2	1	-	-	-	35	21	56
ЛИКА	22	29	2	-	17	4	1	-	55	63	2	2	1	-	2	-	101	98	199
СЈ. ДАЛМ.	7	4	14	-	39	3	2	1	107	59	4	2	2	-	1	-	176	69	245
З. СЛАВ.	69	80	22	8	1	-	-	-	27	23	-	-	-	-	-	-	119	111	230
ХР*	7	3	4	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	6	20
БИХ**	-	-	2	1	-	-	1	-	40	14	-	-	-	-	-	-	43	15	58
УКУПНО	200	136	59	11	68	8	8	1	324	281	7	7	4	0	3	1	673	445	
УКУПНО	336		70		76		9		605		14		4		4		1118		1118

Из горњих података произилази да је на српској страни у рату и порађу на територији РХ и бивше РСК укупно погинуло и нестало 1.118 жена;

Према статусу (Т/1): војника 34 (3%) и цивила 1.084 (97%).

Према доби (Т/2): до 18 година 28 (2%); између 18 и 60 година 316 (28%); преко 60 година 733 (65%); доб непозната за 43 (5%).

Према годинама погибије/нестанка (Т/3): 1991. = 336 (30%); 1992. = 70 (6%); 1993. = 76 (7%); 1994. = 9 (1%); 1995. = 605 (54%); 1996. = 14 (1%); 1997. = 4; 1998. = 4.

Највише их је страдало у току 1995. у завршним акцијама етничког чишћења под кодним називима "Бљесак" (Т/4) и "Олуја" (Т/5).

По регијама² (Т/3): Банија = 213 (19%); Источна Славонија = 97 (9%); Лика = 199 (18%); Кордун = 56 (5%); Сјеверна Далмација = 245 (22%); Западна Славонија = 230 (21%); Хрватска = 20 (2%) и БиХ³ = 58 (5%).

2 Као критериј за разврставање жртава по регионима узето је мјесто погибије односно мјесто посљедњег јављања или виђења жртве

3 *Погинули и нестали у сукобима са ХВ, ХВО и Армијом БиХ у граничном појасу или у авиогранатирањима избјегличких колона, У авиогранатирању избјегличке колоне, дана 07.08.1995. године код Бравскога, између Петровца и Кључа, од стране хрватских авиона, погинуло је десет лица, међу којима четири жене, од којих је једна дјевојка од двадесет година и једна дјевојчица од 11 година. Ова избјегличка колона кренула је из Сјеверне Далмације и Лике и у Мартинброду преко Уне прешла у Републику Српску. Избјегличка колона са Кордуна и Баније кретала*

5. Ексхумације

5.1. Са подручја Хрватске, укључујући и бившу РСК, почев од 2001. године, из масовних, заједничких и појединачних гробница ексхумирано је укупно 1.523 леша и то: 301 са гробља у Книну, 154 са гробља у Грачацу, 27 са гробља у Кореници, 17 лешева са локације Ризвануша (жртве из децембра 1991. године из села Паулин Двор), 160 са гробља у Петрињи, 64 са гробља у Двору на Уни, 58 са гробља Житник (49 из "Олује", а остали из ранијих година), 31 са гробља у Шибенику, 7 са гробља у Врлици, 56 са гробља у Задру, 28 са гробља Медари, 34 са гробља Окучани, 19 са гробља у Кукуњевцима (жртве из 1991. године), 48 са гробља Врбовљани, 28 са гробља Доњи Рајић, 6 са гробља Новска, 1 са гробља Ширинци и 18 са гробља Слуњ, 56 са гробља Доње Селиште, 1 Окучански Бенковац, 18 Задар 2, 13 гробље Шаш, 4 гробље Уштица, 36 гробље Глина, 6 Доњи Скрад, 5 Личка Јасеница. Сви лешеве су након ексхумације пребачени у Завод за судску медицину у Загреб, гдје су обављене аутопсије и сачињени протоколи, који су, преко Комисије Владе Србије за нестала лица, достављени и ВЕРИТАС-у ради проналажења породица погинулих и њиховог учествовања у

се према Уни и на мосту између Двора и Новог прешла у Републику Српску. Један дио колоне код мјеста Сводна такође су гранатирани хрватски авиони, а том приликом је погинуло најмање три лица међу којима и једна жена док их је рањено најмање 10.

поступку коначне идентификације и сахране идентификованих посмртних остатака, и узети узорци костију за ДНК-а анализу, осим оних ексхумираних са Петрињског гробља, гробља у Двору и гробља у Доњем Селишту које је ексхумирано 2016. године, који су након вањског прегледа и узимања коштаних узорака за ДНК-а, поново враћени на исто мјесто.

5.2. Са подручја БиХ, почев од 1998. године, ексхумирано, идентификовано и сахрањено је укупно 91 посмртних остатака са Веритасове листе несталих.

5.3. Са подручја Србије, почев од 2000. године, ексхумирано, идентификовано и сахрањено је укупно 20 посмртних остатака са Веритасове листе несталих.

5.4. Укупно ексхумираних посмртних остатака са подручја РХ, БиХ и Србије = 1.634.

6. Идентификације

6.1. Од ексхумираних лешева са подручја РХ до сада је укупно идентификовано 1.152 (1.014 у организацији Уреда за погинуле и нестале РХ и 138 у организацији породица), и сви су сахрањени (825 у РХ, 286 у Србији, 41 у БиХ) те 91 са подручја БиХ и 21 са подручја Србије, што укупно даје бројку од 1.263 идентификованих, а за остале ексхумиране се чекају резултати за ДНК (371).

6.2. Међу укупно идентификованима налази се 279 особа женског пола. У наставку износимо податке о укупно идентификованим особама и међу њима идентификованим женама (у загради) са појединачних гробља (локација):

Книн-259 (51), Грачац-115 (26), Кореница-24 (1), Житник -39 (5), Петриња-81 (14), Двор-35 (10), Шибеник-20 (3), Задар-41 (10), Врлика-4, Слуњ-10 (1), Доње Селиште 24 (5), Гробље Задар (2016)-11 (4), Гробље Шаш 7 (2), Уштица 2, Гробље Глина 11 (4), Гробље Доњи Скрад-6 (5), Гробље Личка Јасеница-2 (2), појединачна гробна места из Олује – 65 (23), Медари-24 (12), Окучани-29 (3), Врбовљани-33 (4), Доњи Рајић-21 (4), Новска-3, Ширинци-1, Окучански Бенковац-1, појединачна гробна места „Бљесак“ 2, Појединачна гробна места од 1991. до 1995.-135 (35), породице саме сахраниле 138 (33), БиХ-91 (21) и Србија 21 (2).

6.3. ВЕРИТАС тренутно располаже са још 163 регистрованих (познатих) гробних мјеста лешева

српских жртава на подручју Хрватске из ратног периода 1991 – 1998., која се, уз мало добре воље са хрватске стране, могу одмах ексхумирати, као што су могли и ранијих година. Од наведеног броја регистрованих (познатих) гробних мјеста, на службене хрватске изворе се односи 35-47 гробних мјеста.

6.4. ВЕРИТАС је прикупио и велик број информација о могућим мјестима укопа, појединачним и масовним⁴, страдалих Срба у свим фазама рата, које тек треба провјерити на лицу мјеста.

Хрватска страна опструира ексхумације и идентификације српских жртава из разлога што би проналажење свих лешева српских жртава покварило њен “имиџ” као “жртве српске агресије”.

6.5. Међу неексхумираним гробним мјестима (локацијама) и међу ексхумираним а неидентификованим посмртним остацима има и посмртних остатака које припадају особама женског пола које се још увек воде на списку несталих, али је у овом тренутке немогуће проценити колико их је бројчано или процентуално.

4 Масовна гробница – локација гдје су остављени – бачени лешеви један поврх другог без сандука или врећа и без икакве пратеће документације, најчешће на скривеним мјестима (безданке, стајаће воде, бунари, вртаче и сл.) управо у циљу да се никада или тешко пронађу и да се злочин прикрије.

СПИСАК

1. **Аћимовић**, Милана, **Мара** рођена 15.03.1906. у Доњем Граховцу, општина Осијек. Страдала је 30.09.1991. у Тењи, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

2. **Аћимовић**, Крсте, **Зора** рођена 27.05.1938. у Силашу, општина Осијек, страдала је 17.12.1991. у Ласлову, општина Осијек, И. Славонија, Сахрањена.

3. **Адамовић**, Гојка, **Госпава** рођена је 19.03.1949. у Сарвашу општина Осијек. Страдала је 02.08.1991. у Сарвашу, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

4. **Агић**, Јована, **Драгиња** рођена је 1931. у Малој Градуши, општина Сисак, страдала је 07.08.1995. у Уметићу, општина Костајница, Банија, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

5. **Ајдиновић**, Најде, **Милица** рођена је 03.06.1958. у Пландишту, општина Вршац. Страдала је 04.10.1991. у Боговаљи, општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

6. **Акик Анђа** рођена је 1905, у Двору на Уни, општина Двор. Страдала је 11.10.1991. у Борову насељу, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

7. **Алавања**, Стевана, **Милица** рођена је 1933. године у Кашићу, општина Бенковац. Страдала је 21.10.1992. у Кашићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

8. **Алексић**, Петра, **Милица** рођена је 1928. у Старом Селу, општина Отачац. Страдала је 04.11.1991. у Старом Селу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

9. **Алексић**, Дмитра, **Милка** 16.04.1906. у Шашу, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у Шашу, општина Костајница, Банија. Сахрањена.

10. **Амић Драга** рођена је 1915. у Бјелопољу, општина Кореница. Страдала је 08.08.1995. у Бјелопољу, општина Кореница Ликау току акције “Олуја”. Сахрањена.

11. **Андрић**, Душана, **Стана** рођена је 15.06.1928. у Костајници, општина Костајница. Страдала је 16.11.1991. у Боровом насељу,

општина Вуковар, И. Славонија. И даље се води као нестала.

12. **Арбутина**, Николе, **Даница** рођена је 1937 године у Крајишким Брђанима, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у Костајници, Банија у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

13. **Арчаба**, Мирка, **Сока** рођена је 26.05.1950. у Биљанима Доњим, општина Бенковац. Страдала је 01.07.1993. године у Карину, општина Бенковац, Сј. Далмација, Сахрањена.

ЗЛОЧИН У САРВАШУ

Дана 01. августа 1991. у Сарваш је дошла неидентификована група хрватских војника или полицајаца за које се само зна да су дошли у возилима славонско-бродских регистарских ознака. Убрзо након њихова доласка догодио се злочин над српским цивилима.

Унаточ кривичној пријави коју су 1996. године поднијели чланови обитељи жртава, а која је у међувремену одбачена, као и чињеници да је познато да су злочин починили припадници хрватске јединице из Славонског Брода, злочин је до данас остао неистражен и непроцесуиран. Бруталност с којом је ово казнено дјело извршено, број жртава тога дјела, као и поступање с посмртним остацима жртава указују на планирани злочин, извршен у тајности.

У Сарвашу је том приликом убијено најмање 9 цивила, од тога су 4 жене.

Жртва **Зора Петровић** убијена је из ватреног оружја хицима у прса, а потом јој је пререзан врат; посмртни остаци жртве Меланије Бојанић пронађени су на бувљаку у близини одлагалишта смећа у Сарвашу; посмртни остаци жртве Госпаве Адамовић пронађени су у Драви код Бијелог Брда; посмртни остаци жртве Бојанић Бранке нису нађени, води се у Књизи несталих особа на подручју РХ под бр. НСК CRC 55911

извор: ДИЦ “Веритас”

14. **Арлов Мара** рођена је 1925. у Трстеници, општина Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Драготини, општина Глина, Банија у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

15. **Бабић, Стојана, Боја** рођена је 30.11.1917. у Сочаници, општина Двор, страдала је 05.08.1995. у Котаранима, општина Двор, Банија у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

16. **Бабић, Милана, Ружица** рођена је 1926. у Пађанима, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Мокром пољу, Сј. Далмација у току акције “Олуја”. Сахрањена.

17. **Бабић, Спасеније, Сава** рођена је 28.09.1913. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 28.08.1995. у Мокром пољу општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

18. **Бачко, Максима, Јелена** рођена је 1922. Страдала је 06.10.1991. у Силашу, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

19. **Бадрић, Симо, Милка** рођена је 1918. у Бијелим водама, општина Глина. Страдала је 08.08.1995. у избјегличкој колони код Прњавора, општина Прњавор, Р. Српска у току акције „Олуја.“ Покопана/нестала.

20. **Бацока, Дојчила, Весна** рођена је 1972. у Биљанима Горњим, општина Бенковац. Страдала је 11.03.1992. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

21. **Бајић, Илије, Пера** рођена је 22.04.1919. у Мазину, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Мазину, општина Грачац, Лика у акцији „Олуја“. Покопана/нестала.

22. **Бајић, Илије, Пера** рођена је 14.10.1906. у Брувну, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Мазину, општина Грачац, Лика у току акцији „Олуја“. Погинула/нестала.

23. **Бајић, Дане, Смиљана** рођена је 15.11.1932. у Карацићеву, општина Винковци. Страдала је 13.08.1992. у Маркушици општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

24. **Бајловић, Раде, Катарина** рођена је 28.05.1906. у Лушчанима, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у Петрињи, Банија у акцији „Олуја“. И даље се води као нестала.

25. **Бакић, Илије, Зора** рођена је 20.10.1946. у Јаворанима, општина Скендер Вакуф. Страдала

је 19.12.1991. у Машићкој Шаговини, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

26. **Балаћ, Ђуре, Милка** рођена је 27.04.1948. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у току акције „Олуја“ у Ковачићу, општина Книн Сј. Далмација. Сахрањена.

27. **Балаћ, Душана, Милица** рођена је 21.08.1958. у Пољавницама, општина Нови Град. Нестала је 29.11.1991. у Вуковару, И. Славонија. И даље се води као нестала.

28. **Балтић, Ранка, Сандра** рођена је 15.01.1975. у Глини, општина Глина. Страдала је 02.04.1994. у Новом Селишту Петриња, Банија. Сахрањена.

29. **Баљак, Милана, Анка** рођена је 1917. у Малом Обљају, општина Глина. Страдала је 14.08.1995. у Петрињи, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

30. **Баљак, Милоша, Даница** рођена је 14.10.1906. у Островици, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Кожловцу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

31. **Бањанин Марија**, рођена је 1906. године у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у акцији „Олуја“ у Грачацу, општина Грачац, Лика. у току акције „Олуја“. Сахрањена.

32. **Бањанин, Илије, Перка** рођена је 12.05.1913. у Небљусима, општина Доњи Лапац. Страдала је 04. 08.1995. у Небљусима општина Доњи Лапац, Лика. Сахрањена.

33. **Бањеглав, Томе, Марија** рођена је 18.01.1926. у Личком Петровом Селу, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Бунићу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

34. **Бањеглав, Илије, Милка** рођена је 17.08.1913. у Плочама, општина Госпић. Страдала је 01.11.1995. у Плочама, општина Госпић. Погинула/нестала.

35. **Бараћ, Илија, Даница** рођена је 21.03.1923. у Сврачковом селу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

36. **Баришић Анкица** рођена је 1904. година у Цетини, општина Книн. Страдала је 15.08.1995.

у Цетини, општина Книн Сј. Далмација. Покопана /нестала.

37. **Баришић**, Илије, **Стана** рођена 1923. у Цетини, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Цетини, општина Книн, Сј Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

38. **Барјактар**, Сава, **Јевросима** рођена 27.12.1912. у Рогуљама, општина Пакрац. Страдала је 29.12.1991. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

39. **Басара**, Стипана, **Драгица** рођена 08.11.1905. године у Штакоровици, општина Војнић. Страдала 07.08.1995. у Глини, општина Глина у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

40. **Басара**, Стевана, **Љубица** рођена 19.03.1921. у Свиници, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. године у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

41. **Басара**, Милана, **Милка** рођена је 26.03.1921. у Лисињама општина Војнић. Страдала је 06.08.1995. године у Горњој Брусовачи, општина Војнић, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

42. **Басара Стана** рођена је 1917. године у Кестеновцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 08.08.1995. у Кестеновцу, Доњи Лапаца, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

43. **Басарић Јага** рођена је 1910. године у Почитељу, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Дивоселу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

44. **Батас**, Танасије, **Манда** рођена је 25.09.1925. године у Оћестову, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избјегличкој колони у току акције „Олуја“ код Босанског Петровца, ФБиХ. И даље се води као нестала.

45. **Баждар**, Петра, **Босилка** рођена је 1921. године у Глини, општина Глина, Страдала је 26.06.1991. године у Глини, општина Глина. Сахрањена.

46. **Баждар**, Дамјана, **Марија** рођена је 1927. у Бузетама, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

47. **Беадер**, Душана, **Неда** рођена је 30.11.1953. у Кричкама општина Дрниш. Страдала је 22.12.1991. у Житнићу, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

48. **Бегих Анкица** рођена је у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Погинула/нестала.

49. **Бекић**, Јандре, **Миљка** рођена је 20.01.1919. у Черемушници, општина Вргинмост. Страдала је 05.08.1995. у Черемушници, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

50. **Бенак**, Адама, **Драгица** рођена је 1931. године у Пауковцу, општина Двор. Страдала је 09.08.1995. у Пауковцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

51. **Бербер Трњина** рођена је 1927. године у Биљанима Горњим, општина Бенковац. Страдала је 23.08.1993. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

52. **Берић Душанка** рођена је 1952. године у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је 6.10.1991. године у Острву, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

53. **Берић**, Јована, **Ђурђија-Ђука** рођена је 15.03.1916. у Уздољу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. године у Уздољу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

54. **Берић**, Стевана, **Јања** рођена је 11.04.1932. године у Уздољу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Уздољу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

55. **Берић**, Боже, **Марија** рођена је 18.02.1926. године у Вариводама, општина Книн. Страдала је 28.09.1995. године у Вариводма општина Книн Сј. Далмација. Сахрањена.

56. **Берић**, Шпиро, **Миљка** рођена је 01.02.1924. године у Вариводама, општина Книн. Страдала је 28.09.1995. године у Вариводама, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

57. **Берић**, Михајла, **Невенка** рођена је 01.10.1930. године у Бронзаном Мајдану, општина Бања Лука. Страдала је 05.08.1991. у Доњим Куљанима, општина Двор, Банија у току акције “Олуја”. Сахрањена.

58. **Берић Петра** рођена је 1929. године у Рајићима, општина Новска. Страдала је

САВА БАБИЋ - УБИЈЕНА ЈЕР НИЈЕ ДАЛА ДА ЈОЈ
ОТМУ СИНОВОГ ФИЋУ

Прву вијест коју је породица добила од представника Унпрофора гласи да је првог септембра Сава виђена жива. Мирку се телефоном јавила чланица из патроле: – Ево сад смо код твоје мајке, дали смо јој да једе. Она слабо види, али је покретна. Плакала је жалећи се да су јој отјерали стоку.

– Ми смо молили Унпрофор да је спреми за први конвој који крене у Србију – прича кроз плач Савина кћерка Милка. Нажалост, четири дана послје тога, патрола Унпрофора пронашла ју је мртву на сједишту Мирковог аута, који није дала да одвезу. – Тачно четвртог септембра у 15 сати и 15 минута јавили су нам да је мртва. То је посвједочио комшија Вујо Бабић који је такође остао у селу. Иако је Сава имала породичну гробницу, по процедури је превезена и покопана на задарско гробље. Неколико дана послје тога, конвој Унпрофора стигао је у Србију. Моја мајка није имала среће да буде у њему – наставља причу Милка.

– Чула сам само да се храбро

борила с пљачкашима. Благо су јој отјерали, али када су хтјели да одвезу Мирковог фићу, није им дозволила. О томе је свједочио Вујо Бабић. Душан Бабић који је исто обилазио моју мајку, причао ми је: „Савјетово сам је, немој, Саво, да им се противиш, убиће те због фиће. А она се заклела: „Не дам фићу, то је ауто мога Мирка“. Надала се да ће Мирко једног дана доћи и опет возити своје ауто – прича Милка.

Савини посмртни остаци ексхумирани су у децембру 2016. године и пренијети на Институт за судску медицину у Загреб. Шестог јуна 2017. на идентификацију у Загреб позвани су Савин син Мирко и кћерка Милка, који су скоро изгубили наду да ће дочекати тај дан. Један од Савиних синова упокојио се марта мјесеца ове године, а син Никола није могао доћи јер је у болници у Торонту. Толико је времена прошло да се Мирко није могао ни сјетити године када је дао крв за анализу ДНК.

У Загребу су им рекли да им је мајка убијена. Милка, још под утиском, прича:

– Тражили смо да покажу слике. Види се рупа од метка на лобањи. Све смо видјели. Само ме чуди да није остало нешто од одјеће или предмета...

Сава Бабић, дјевојачко Батос, рођена је 1913. године. Убијена је у септембру 1995. године, након што је завршена озлоглашена операција „Олуја“. Сахрањена је 21. јуна 2017. године. Посмртне остатке своје мајке Мирко и Милка с члановима породице, послје 22 године, сахранили су у породичну гробницу у Мокром Пољу, код Цркве Св. Луке. Како кажу: достојанствено и по православним обичајима. Жао им што брат Никола није могао доћи. На испраћају је био и представник локалне власти из Книна. На сахрани се окупило петнаестак мјештана, тек толико колико их живи у селу

извор: “Суза”, ДИЦ “Веритас”

ICTY - <http://www.icty.org>

Predmet br. IT-06-90-T 127 15. travnja 2011.

– Predmet Gotovina i Markač

234. **Peter Marti**, vojni promatrač UN-a i kasnije član HRAT-a u Sektoru Jug u razdoblju od 19. lipnja do 27. studenog 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je 28. kolovoza 1995., zajedno s troje kolega, u zaseoku Babić na području Mokrog Polja, u općini Ervenik, naišao na staricu po imenu Sava Babić, rođenu 1913. Starica je bila gotovo slijepa i bila je sama u kući. Marti je rekao da je u dvorištu bio parkiran stari žuti automobil s praznim gumama. Kako je čuo, kasnije se jedna druga patrola, bez njega, vratila u kuću Save Babić i pronašla je kako mrtva, s rupom na čelu, sjedi u žutom automobilu...

235. **Svjedokinja 136**, Srпкиња, prevoditeljica na terenu za UNCIVPOL i UNCRO, u svojem svjedočenju je rekla da je 5. rujna 1995. pratila jednu patrolu u Babiće, zaselak sela Mokro Polje, u općini Ervenik, i tamo vidjela leš Save Babić (stare 67 godina) u sjedećem ili polusjedećem položaju na prednjem desnom sjedalu žutog automobila. Automobil je bio parkiran ispred kuće Save Babić i svjedokinja je vidjela da je kuća pogođena projektilom s eksplozivnim punjenjem. Sava Babić je imala veliku rupu na potiljku, a mozak joj je bio prosut po sjedalu automobila...

01.05.1995. у Рајићима, општина Новска, 3.Славонија у току акције „Бљесак“. Покопана/нестала.

59. **Бероња**, Лазе, **Јања** рођена је 1913. у Бојној, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

60. **Бешевих**, Ђуро, **Сава** рођена је 1940. у Мирловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 02.08.1995. године у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

61. **Бешлић**, Марка, **Стана** рођена је 11.11.1935. године у Бенковцу, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. године у Бенковцу. Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

62. **Бибић**, Николе, **Божица** рођена је 20.12.1912. у Мирловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 06.09.1993. у Мирловић Пољу, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

63. **Бибић**, Марко, **Марија** рођена је 06.10.1918. у Баљцима општина Дрниш. Нестала је 01.08.1998. у Винковцима, општина Винковци, Хрватска. И даље се води као нестала.

64. **Бибић Ружа** рођена је 1925. године у Гламочу, општина Гламоч. Страдала је 07.08.1995. у Ораовцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

65. **Бибић**, Стојана, **Василија** рођена је 20.06.1926. године у Мирловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 06.09.1993. године у Мирловић Пољу, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

66. **Бијелић**, Василија, **Милева** рођена је 07.07.1934. године у Ђеврскама, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избјегличкој колони код Босанског Петровца, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

67. **Бирач Драгица** рођена је 1933. у Глини, општини Глина. Страдала је 07.08.1995. године у Новом Граду, општина Нови Град, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

68. **Бирач**, Петра, **Вукосава** рођена је 07.07.1926. у Ливађанима, општина Пакрац. Страдала је 20.10.1991. у Пакрацу, општина Пакрац, 3. Славонија. Покопана.

69. **Бјеговић**, Стевана, **Босилка** рођена је 27.12.1909. у Дивоселу, општина Госпић.

Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. И даље се води као нестала.

70. **Бјеговић**, Ђуре, **Милка** рођена је 22.05.1947. у Сврачковом селу, општина Кореница. Страдала је 12.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

71. **Бјелајац Ђука** рођена 1926. у Доњој Вријески, општина Дарувар. Страдала је 01.10.1991. у Доњој Вријесци, општина Дарувар, 3. Славонија. Сахрањена.

72. **Бјелановић**, Лазе, **Василија** рођена је 16.11.1912. у Зечеву, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. године у Кистањама, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

73. **Бјелић**, Васе, **Марија** 17.07.1942. у Стрмици, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. године у Радљевцу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

74. **Бјелобаба**, Томислав, **Милка** рођена је 1905. у Радучу, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Радучу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

75. **Бјелопетровић**, Миле, **Марија** рођена је 14.12.1913. у Приммишљу, општина Слуњ. Страдала је 08.08.1995. године у Слуњу, општина Слуњ, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

76. **Блануша**, Илије, **Милица**, рођена је 03.11.1959. у Градини, општина Велика Кладуша. Страдала је 08.08.1995. у Матијевићама, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

77. **Блануша**, Николе, **Сава** рођена је 20.08.1921. године у Кијанима, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. године у Кијанима општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

78. **Бобић Драгица** рођена 1915. у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 07.11.1991. године у Старом Селу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

79. **Бобић**, Матија, **Љубица** рођена је 15.07.1927. у Катиновцу, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. општина Глина, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

80. **Бобић**, Дмитра, **Милка** рођена је 06.12.1908. у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 06.11.1991. општина Старо Село, општина Оточац, Лика. Погинула/нестала.

81. **Бобић**, Николе, **Милка** рођена је 1931. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.12.1992. у Новој Градишци, З. Славонија. Сахрањена.

82. **Богдан**, Ђуре, **Мара** 28.08.1924. у Островици, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

83. **Богдановић**, Станко, **Савка** рођена је 27.01.1913. у Батињанима, општина Дарувар. Страдала је 18.12.1991. године у Батињанима, општина Дарувар З. Славонија. Погинула/нестала.

84. **Богуновић**, Илије, **Дара** рођена је 1948. у Глиници, општина Велика Кладуша. Страдала је 20.07.1992. у Глиници, општина Велика Кладуша ФБиХ. Сахрањена.

85. **Богуновић**, Јаков, **Марија** рођена је 1910. у Отрићу општина Грачац. Страдала је 15.10.1995. у Надврелу, општина Грачац. Сахрањена.

86. **Богуновић** Стана рођена је 1905. у Прљеву, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Прљеву, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

87. **Бојанић**, Љубомира, **Бранка** рођена је 12.06.1952. у Бијелом Брду, општина Осијек. Страдала је 02.08.1991. у Сарвашу, општина Осијек, И. Славонија. И даље се води као нестала.

88. **Бојанић**, Милутина, **Меланија** рођена је 20.06.1927. у Сарвашу, општина Осијек. Страдала је 02.08.1991. Сарваш, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

89. **Бојиновић**, Петра, **Жељка** рођена је 31.03.1969. у Трњанима, општина Сисак. Страдала је 22.08.1991. у Блињској Греди, општина Цапраг, Банија. Сахрањена.

90. **Бокан**, Јована, **Јованка** рођена је 1924. Босанским Осредцима, општина Дрвар. Страдала је 05.08.1995. у Беглущима, општина Доњи Лапац, Лика у току акције “Олуја”. Сахрањена.

91. **Бокун**, Јове, **Јованка** рођена је 1932.

Колашац, општина Книн. Страдала је 13.10.1995. у Кистањама, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

92. **Болобан**, Николе, **Љубица** рођена је 12.10.1932. у Великом Обљају, општина Глина. Страдала је 01.10.1993. у Бојној, општина Глина, Банија. Сахрањена.

93. **Борак**, Василъ, **Грозда** рођена је 1923. у Гошићу, општина Книн. Страдала је 27.08.1995. године у Гошићу, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

94. **Борак**, Тоде, **Коса** рођена је 1926. у Брибиру општина Книну. Страдала је 27.08.1995. у Гошићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

95. **Борак**, Марко, **Марија** рођена је 14.04.1914. у Кистањама, општина Книн. Страдала је 27.08.1995. у Гошићу, општина Книн, Сј. Далмације. Сахрањена.

96. **Борак**, Тоде, **Милица** рођена је 19.09.1919. у Кистањама, општина Книн. Страдала је 27.08.1995. у Гошићу, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

97. **Борбелъ**, Мирко, **Савка** 06.01.1946. у Жуберковцу, општина Нова Градишка. Страдала је 19.12.1991. у Машићкој Шаговини, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

98. **Борић**, Дане, **Весна** рођена је 06.09.1973. у Бабином Потоку, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Плитвичком Љесковцу, општина Кореница у току акције „Олуја“. Сахрањена.

99. **Борковић**, Боже, **Цвита** рођена је 15.10.1915. у Отишићу, општина Сињ. Страдала је 04.08.1995. у Отишићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

100. **Боројевић Ана** рођена је 1923. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је у колони 11.08.1995. у Приједору, општина Приједор Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

101. **Борота Даница** рођена је 1936. у Антуновцу Тењском, општина Осијек. Страдала је 22.11.1991. у Антуновцу Тењском, општина Осијек, И. Славонија. Погинула.

102. **Борота**, Петра, **Драга** рођена је 1922. у Чемерници, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току

акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

103. **Борота Миљка** из Трстенице, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

104. **Борота, Николе, Миљка** рођена је 02.01.1933. у Батиновој Коси, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

105. **Босанац, Љубоја, Босиљка** рођена је 17.09.1931. године у Горњим Граховљанима, општина Пакрац. Страдала је 29.12.1991. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

106. **Босанац, Јосифа, Драгица** рођена је 1936. године у Цицварама, општина Пакрац. Страдала је 02.12.1991. у Марином селу, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

107. **Босанац, Петар, Мара** рођена је 23.02.1910. у Кусоњима, општина Пакрац. Страдала је 18.12.1991. године у Кусоњима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

108. **Босанац, Јове, Милка** рођена је 25.05.1980. у Пакрацу, општина Пакрац. Страдала је 02.05.1995. у Шеовици, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

109. **Босанац, Лазе, Савета** рођена је 02.04.1918. у Имсовцу, општина Дарувар. Страдала је 08.05.1992. у Батињанима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

110. **Бошковић Славица** рођена је 1940. у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је 26.12.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

111. **Божих, Милоша, Десанка** рођена је 04.01.1931. у Будачкој Ријеци, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

112. **Божих, Николе, Драгиња** рођена је 10.02.1927. у Кукуњевцу, општина Пакрац. Страдала је 01.09.1991. у Липику, општина Липик, З. Славонија. Погинула/нестала.

113. **Божих, Љубомира, Драгиња** рођена је 09.05.1909. у Кукуњевцима, општина Пакрац.

Страдала је 01.09.1991. у Кукуњевцу, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

114. **Божих Љуба** рођена је 1926. у Присјеки,

ЗЛОЧИН У ГРУБОРИМА

У тзв, акцији чишћења терена уочи проласка воза с тадашњим председником Фрањом Туђманом, убијено је шесторо Срба старости од 40 до 90 година – Марија Грубор (1905.), Милош Грубор (1915.), Јован Грубор (1930.), Милица Грубор (1944.), Ђуро Карановић (1954.), Јован Карановић (1922.) Убили су их припадници специјалне полицијске јединице АТЈ Лучко који су се тамо нашли по наређењу команданта специјалаца Младена Маркача.

Душанка Грубор, мештанка Грубора један је од малобројних сведока злочина између осталог сведочила је и о страдању Марије И Милице Грубор.

- На згаришту своје куће нашла сам своју свекрву Марију како сва изгорела лежи на леђима. На ливади смо нашли два леша, Милицу Грубор која је била избодена ножем и изрешетана рафалима. А мало даље био је и леш Ђуре Карановића, који је такође имао ране од ножа на врату, а на грудима ране од метака. Јован Карановић је изгорио у својој кући, видели смо згариште. УНПРОФОР је све то сликао и снимео, пописао имена жртава - сведочи Душанка Грубор.

извор: Портал “Новости”

општина Војнић. Страдала је 01.03.1996. у Присјеки, општина Војнић, Кордун. Покопана/нестала.

115. **Брадаш**, Петра, **Јока** рођена је 19.06.1915. у Жагровићу, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

116. **Брајеновић**, Теше, **Стоја** рођена је 21.11.1922. у Вукелићима, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. године у Шаканлијама, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

117. **Бракус**, Исе, **Анка** рођена је 01.10.1920. у Брлогу, општина Оточац. Страдала је 09.04.1995. у Подуму, општина Оточац. Лика. Сахрањена.

118. **Бркић Ана** рођена у Вуковару, Страдала је 01.10. 1991. у Вуковару, И. Славонија. Погинула/нестала.

119. **Бркљач**, Дане, **Марија** рођена је 24.11.1921. у Томингају, општина Грачац. Страдала је 12.08.1995. у току акције „Олуја“. у Комићу, општина Кореница, Лика. Сахрањена.

120. **Брујић**, Јована **Анђелија** рођена је 30.03.1918. у Губавчеву Пољу, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Губавчеву Пољу општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

121. **Брујић**, Милана, **Милица** рођена је 1908. Томингај, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Томингају, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

122. **Бубало**, Марка, **Даница** рођена је 1934. године у Личком Петровом Селу, општина Кореница. Страдала је 04.05.1995. у Личком Петровом Селу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

123. **Бубоња**, Петра, **Милица** рођена је 1915. у Врпољу, општина Книн. Страдала је у Петровцу, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

124. **Бућан**, Милоша, **Милка** рођена је 20.09.1916. у Цепаревцу, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Видушевцу општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

125. **Будимир**, Петра, **Илинка** рођена је 1914. у Зрмањи, општина Грачац. Страдала је 15.08.1995.

у Зрмањи, општина Грачац, Лика непосредно након акције “Олуја”. Покопана/нестала.

126. **Булаја**, Стевана, **Драгиња** рођена је 03.04.1940. у Ићеву, општина Шибеник. Страдала је 04.08.1995. у Ићеву, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

127. **Булаја**, Андрије, **Милка** рођена је 06.10.1910. у Ићеву општина Шибеник. Страдала је 04.08.1995. у Ићеву, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

128. **Булајић**, Јована, **Илинка** рођена је 13.07.1925. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 01.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

129. **Булат**, Николе, **Даница** рођена је 27.01.1931. у Бузети, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

130. **Булић**, Марка, **Божица** рођена је 04.12.1939. у Буковићу општина Бенковац. Страдала је 10.08.1995. у избјегличкој колони код Пеиједора, Р. Српска у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

131. **Буројевић Љепосава** рођена је 1910. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Окучанима, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

132. **Бурсаћ**, Илија, **Аница** рођена је 1920. у Павловцу општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

133. **Бурсаћ Мика** рођена у Плавну, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у колони код Бања Луке, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

134. **Бурсаћ**, Ђуре, **Милица** рођена је 25.06.1924. у Личкој Калдрми, општина Доњи Лапац. Страдала је 08.08.1995. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

135. **Бусић**, Благоја, **Сава** рођена је 25.08.1909. У Перни, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Сводни, општина Нови Град, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

136. **Бузов Аница** рођена је 1919. у Мирловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 05.07.1992. у Мирловић Пољу, општина Дрниш, Сј. Далмација.

Злочин у Паулин Двору

Ноћу 11/12. децембра 1991. године више припадника 130. бригаде Хрватске војске (ХВ) упало је у кућу Андрије Буквића у селу Паулин Двор код Осијека, у којој су били у некој врсти кућног притвора мјештани углавном српске националности, и због одмазде за смрт саборца, из аутоматског оружја и ручним гранатама, ликвидирали 18 цивила (17 Срба и 1 Мађара), просјечне старости 64 године.

Међу убијенима је било осам жена и четири брачна пара.

Након мучног убиства недужних цивила, 17 посмртних остатака је одвежено са мјеста злочина и скривено на простору војног складишта Луг код Чепина, тако што је “гробница” прекривена са старим расходованим возилима, док је на мјесту злочина остављен скалпирани леш Вујновић Даре (57), која је зетечена и убијена ван “куће смрти”.

Ујутро су злочинци кућу Андрије Буквића, у циљу

уништавања трагова злочина, експлозивом сравнили са земљом. Истога дана из своје куће, која је била под стражом, нестала је болесна и непокретна старица Лапчевић Милка (81), чије је тијело почетком марта 1992. године пронађено смрзнуто у јарку у близини села Храстин, на удаљености од око 2,5 километра од њене куће.

О овом злочину убрзо је дознао и комадант оперативне зоне, пук. Карл Гориншек, и одмах о свему обавијестио Главни штаб ХВ-а и “про форме” наредио истрагу, која се претворила у строго чувану тајну.

О овом злочину се поново почело говорити тек крајем новембра 1996. када су се око складишта Луг почели врзмати хашки истражиоци, због чега је тадашњи комадант Другог зборног подручја, генерал Ђуро Дечак, од тадашњег шефа Хрватске извјештајне службе (ХИС), Мирослава

Туђмана, тражио мишљење о прелокацији посмртних остатака. Под надзором Сигураносно – информативне службе (СИС), на чијем је челу тада био пуковник Анте Гутић, и уз пратњу и знање Криминалистичког сектора Војне полиције, којем је на челу био бојник (мајор) Анте Главан, транспорт посмртних остатака, спакованих у бијелу пластичну бурад, средином јануара 1997. обавила је Карловачка инжењеријска бригада ХВ-а.

Посмртне остатке паулиндворских жртава, на локацији Ризвануша на Велебиту у близини Госпића, око 500 километара удаљеној од примарне гробнице, пронашли су и ексхумирали истражиоци Хашког трибунала у мају 2002. године. Годину дана касније, породице су их идентификовале на Заводу за судску медицину у Загребу и већину од њих сахраниле у заједничку спомен гробницу у њиховом селу, коју су сами изградили и финансирани. Посмртни остаци Лапчевић Милке ексхумирани су у јуну 2006. године са Централног гробља у Осијеку, а идентификована је у октобру исте године и сахрањена на истом гробљу.

ЖЕНЕ УБИЈЕНЕ У ПАУЛИН ДВОРУ:

Боја Грубишић (1917), Анђа Јелић (1950), Босиљка Катић (1944), Драгиња Катић (1922), Милка Лапчевић (1910), Милица Миловић (1934), Милена Родић (1928), Марија Суцуковић (1914), Даринка Вујновић (1934).

ДИЦ “Веритас”

Споменик страдалима у Паулин Двору

Сахрањена.

137. **Царевих**, Стевана, **Љубица** рођена је 14.01.1926. године у Шњагевићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

138. **Цицвара Мира** рођена је у Пакрацу, општина Пакрац. Страдала је 11.10.1991. у Марином Селу, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

139. **Цицвара**, Јеремија, **Пава** рођена је 15.05.1920. у Клиси, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. године у Клиси, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

140. **Циганових Манда** рођена у Ловинцу, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Подстриани, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

141. **Циганових Марија** рођена у Мирковцима, општина Винковци. Страдала 28.09.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

142. **Црнчевић**, Луке, **Марта** рођена 21.01.1913. у Биочићу, општина Дрниш. Страдала је 08.08.1995. у Санском Мосту, општина Сански Мост, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

143. **Црнобрња**, Јове, **Јела** рођена је 1906. у Ћералијама, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Ћералијама, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

144. **Црнобрња**, Милоша, **Невенка** рођена је 04.01.1960. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 13.12.1993. у Јагодњој Доњој, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

145. **Црнобрња**, Миле, **Сњежана** рођена је 04.10.1981. у Јагодњој Доњој, општина Бенковац. Страдала је 13.12.1993. у Јагодњој Доњој, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

146. **Црногорац**, Јована, **Илинка** рођена је 02.08.1928. у Полачи, општина Книн. Страдала је 11.08.1995. у Полачи, општина Книн Сј. Далмација, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

147. **Црномарковић**, Боже, **Ката** рођена је 12.07.1922. у Цетини, општина Книн. Страдала је 15.10.1995. у Цетини, општина Книн, Сј.

Далмација. Сахрањена.

148. **Цупаћ**, Саве, **Даринка** рођена је 19.05.1914. у Раштевићу, општина Бенковац. Страдала је 04.08.1995. у Корлату, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

149. **Цупаћ**, Душана, **Драгиња** рођена је 19.04.1940. у Брушкој, општина Бенковац. Страдала је 04.08.1995. у Корлату, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

150. **Цупаћ**, Дане, **Софија** рођена је 05.01.1914. у Корлату, општина Бенковац. Страдала је 01.07.1993. у Карину, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

151. **Цвијанових**, Ђорђа, **Борка** рођена је 19.03.1951. у Враћи, општина Модрича. Страдала је 13.08.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

152. **Цвијанових**, Секула, **Госпава-Госпа** рођена је 19.01.1965. у Јапаги, општина Пакрац. Страдала је 12.11.1991. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

153. **Цвијанових**, Гавре, **Јелена** рођена је 14.05.1961. године у Скендеровцима, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995 у Бенковацу, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. И даље се води као нестала.

154. **Цвијанових**, Спасеније, **Јока** рођена је 1902. у Плавну, општина Книн. Страдала је 21.11.1995. у Плавну, општина Книн Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

155. **Цвијанових**, Петра, **Милица** рођена је 02.11.1919. у Решетару, општина Кореница. Страдала је 05.08.1995. у Решетару општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

156. **Цвјетковић**, Луке, **Милка** рођена је 1909. у Глогову, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Глогову, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

157. **Чад Стака** рођена у Сиску, општина Сисак. Страдала је 01.06.1993. у Сиску, општина Сисак Банија. Сахрањена.

158. **Чалић**, Деспота, **Драгиња** рођена је 19.10.1924. године у Чапрагинцима, општина

Нова Градишка. Страдала је 05.09.1991. у Гређанима, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

159. **Чанак**, Милана, **Даница** рођена је 1922. године у Хртићу, општина Двор. Страдала је 26.09.1995. у Ћорама, општина Двор. Сахрањена.

160. **Чанак**, Миле, **Драгиња** рођена је 25.10.1919. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

161. **Чанковић**, Стојана, **Стана** рођена је 1914. године у Могорићу, општина Госпић. Страдала је 06.01.1997. у Могорићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

162. **Чечевац**, Јосипа, **Слађана** рођена је 29.10.1972. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 16.11.1991. у Борову Насељу, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

163. **Чепрња Ружица** рођена је 1920. у Зеленграду, општина Обровац. Страдала је 08.08.1995. у Зеленграду, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

164. **Чичковић**, Луке, **Ката** рођена је 1910. у Рушевцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Рушевцу општина Славонска Пожега. З. Славонија. Погинула/нестала.

165. **Чизмић**, Јанка, **Радојка** рођена је 1925. у Ловчи, општина Костајница. Страдала је 07.08.1995. у Ловчи, општина Костајница, Банија у току акције “Олуја”. Погинула/нестала.

166. **Чолаковић Станислава** рођена у Книну, општина Книн. Страдала је 12.08.1995. у избјегличкој колони код Бања Луке, општина Бања Лука, Р. Српска у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

167. **Чолић Данка** рођена је 1943. у Ваганима, општина Котор Варош. Страдала је 01.08.1991. у Смртићу, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

168. **Чортан**, Николе, **Милица** рођена је 20.10.1902. у Крбавици, општина Кореница. Страдала је 30.08.1995. у Дебелом Брду, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

169. **Чубрић**, Николе, **Даница** рођена је 1914.

у Широкој Кули, општина Госпић. Страдала је 08.03.1994. у широкој Кули, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

170. **Чучић Милица-Драга** рођена је 1967. године у Осијеку. Страдала је 01.04.1992. у Осијеку, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

171. **Чучковић**, Пере, **Сава** рођена је 1936. у Старом Селу општина Вргинмост. Страдала је 20.05.1996. у Старом Селу општина Топуско, Кордун. Покопана/нестала.

172. **Чучковић Вера** рођена је 1928. у Глини, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

173. **Чуде-Баслетић**, Аћима, **Милка** рођена је 1913. у Затону, општина Обровац. Страдала је 01.09.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

174. **Чуковић**, Мире, **Весна** рођена је 19.01.1977. у Бања Луци, општина Бања Лука. Страдала је 01.05.1995. у Пакленици, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

175. **Ћакић Босиљка** рођена је 1936. године у Кричкама, општина Дрниш. Страдала је 01.06.1992. у Кричкама, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

176. **Ћакић**, Стевана, **Десанка** рођена је 09.03.1934. у Дрнишу, општина Дрниш. Страдала је 07.08.1995. у избјегличкој колони у околини Петровца, ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

177. **Ћелап**, Лазе, **Даница** рођена је 1925. године у Боровитој, општина Глина. Страдала је 01.08.1991. у Малој Врановини, општина Вргинмост, Кордун. Сахрањена.

178. **Ћелап**, Илије, **Душанка** рођена је 1924. у Малој Врановини, општина Вргинмост. Страдала је 31.08.1995. у Малој Врановини, општина Вргинмост, Кордун. И даље се води као нестала.

179. **Ћеран**, Николе, **Сава** рођена је 1914. у Унчанима, општина Двор. Страдала је 05.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

180. **Ћопић**, Илије, **Дара** рођена је 1917. у

Дољанима, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Доњој Суваји, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

181. **Ђосо**, Владимира, **Достана** рођена је 1969.

СТРАДАЊЕ БРАЧНОГ ПАРА ДАМЈАНИЋ

Извод из пресуде Божи Бачелићу:

“Na temelju provedenog dokaznog postupka, utvrđeno je da je 11. kolovoza 1995. godine u posljednjenim satima u mjestu Prokljan, Bačelić kao zapovjednik voda zapovjedio ročnicima Anti Mamiću, Luki Vuki i Jurici Ravliču da se zajedno s njim odvezu vozilom „Renault 4“ do mjesta Prokljan, u koje su došli prije ostalih pripadnika 113. šibenske brigade HV-a. Došavši ispred kuće obitelji Damjanić, ondje su zatekli Nikolu i Milicu. Zapovjednik Bačelić je Jurici Ravliču naložio da puca u njih, no on je zapucao u zid kuće, a ne u oštećenike. Ravlič je potom začio iza svojih leđa rafal koji je pokosio starce. Iza njega se nalazio Božo Bačelić pa je zaključio da je upravo on pucao u Damjanićeve. Ante Mamić je u tom trenutku izašao iz kuće Damjanićevih, koju je pretraživao, a Luka Vuko se u tom trenutku nalazio u automobilu, jer se „zapetljao oko puške“ prilikom izlaska...

Okrivljeni Bačelić je postupao s izravnom namjerom kada je iz automatskog oružja pucao u oštećenike – bio je svjestan svojih djela i htio je njihovo izvršenje. Njegova ubroјivost nije bila sporna. Od olakotnih okolnosti prilikom odmjeravanja kazne, Sud je cijenio njegovu raniju neosuđivanost i korektno ponašanje tijekom postupka, protek vremena od počinjenja kaznenog djela, obiteljsku situaciju, činjenicu da je u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio mladi zapovjednik i da je kao sudionik Domovinskog rata bio izložen stradavanju. Kao otegotnu okolnost, Sud je cijenio visok stupanj krivnje.”

Прим. аут. Никола Дамјанић (76) био је инвалид који се кретао помоћу штака. Никола је добио двије прострелне ране у предјелу екстремитета, али највјероватнији узрок његове смрти је пад на тврдо, а Милица (74) је убијена једним метком испаленим у главу. На њихова мртва тијела, по изјави сведока, наслагане су даске и отпад, и све је то запаљено како би се прикрили трагови злочина.

у Јагодњој Горњој, општина Бенковац. Страдала је 22.11.1992. у Земунику Горњем, општина Бенковац. Сј. Далмација. Сахрањена.

182. **Ђуић**, Станка, **Милица** рођена је 1922. у Ђуић Крчевини, општина Кореница. Страдала је 07.08.1995. у избјегличкој колони која се кретала ка Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

183. **Ђурчић**, Дане, **Стака** рођена је 1920. у Титовој Кореници, општина Кореница. Страдала је 12.08.1995. у Комићу, општина Кореница, Лика након акције „Олуја“. Погинула/нестала.

184. **Ђурувија Сока** рођена је 1907. у Ковачићу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

185. **Дайић Драгиња** рођена је 24.05.1908. у Влаховићу, општина Глина. Страдала је 06.08.1995. у Лушчанима, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

186. **Дайић**, Петра, **Љубица** рођена је 1931. године у Лушчанима, општина Петриња. Страдала је 06.08.1995. у Лушчанима општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

187. **Дамјанић**, Јована, **Милица** рођена је 14.11.1921. у Пластову, општина Шибеник. Страдала је 11.08. 1995. у Прокљану, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

188. **Дамјановић**, Тодора, **Ђука** 12.11.1931. године у Голубићу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Радљевцу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

189. **Дамјановић**, Стоје, **Мара** рођена је 06.06.1911. у Горњој Обријежи, општина Пакрац. Страдала је 11.10.1991. у Марином Селу, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

190. **Данчула Маца** рођена 1924. у Пјешчаници, општина Вргинмост. Страдала је 14.07.1993. у Селишту, општина Глина, Банија. Сахрањена.

191. **Делић Саја** рођена је 1904. у Лапачким Коритима, у општини Доњи Лапац. Страдала је 21.12.1995. у Лапачким Коритима, општина Доњи Лапац, Лика. Сахрањена.

Страдање Срба са Равних Котара 22. јануара 1993. године**(акција “Масленица”)**

Хрватске оружане снаге су 22. јануара 1993, под кодним називом “Масленица”, извршиле агресију на јужне дијелове Републике Српске Крајине (РСК). Агресија је извршена у току реализације “Венсовог плана”, којим је годину дана раније РСК стављена под заштиту мировних снага УН-а (УНПРОФОР). Била је то трећа по реду агресија Хрватске на заштићено подручје УН-а, у чије чланство је примљена двије године раније.

У наредних неколико дана хрватске оружане снаге су успјеле да заузму неколико десетина квадратних километара на Равним Котарима, укључујући и аеродром Земуник и неколико висова на Велебиту, и да преузму контролу над браном и хидроелектраном Перућа.

У овој агресији највише су страдала три српска села: Ислам Грчки, Кашић и Смоковић, као и етнички мјешовита села: Мурвица, Црно, Земуник Горњи,

Пољица и Ислам Латински.

Срби из поменутих села су побијени, прогнани или одведени у затворе и логоре

У овој агресији је, према Веритасовој евиденцији, погинуло и нестало 348 Срба, од чега 55 цивила, просјечне старости 60 година. Међу жртвама се налази и 34 жене, просјечне старости 57 година и троје дјеце до 12 година старости.

НАТАША
ЈОКИЋ,

ДОСТАНА
БОСО,

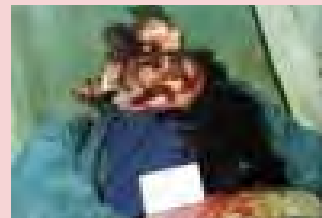
ЉУБИЦА
ШЕКУЉИЦА

АРЧАБА СОКА

БОЖИЦА ПРОСТРАН

МАНДА СУБОТИЋ

**СТРАДАЛЕ ЖЕНЕ У ОВОЈ
АКЦИЈИ**

Драча Инес (1970), Бенковац; Јокић Николе Наташа (1976), Биљане Доње; Бербер Трњина (1927) Биљане Горње; Пуповац Даница (1957) Биљане Горње; Радмановић-Пуповац Софија (1909) Биљане Горње; Драгичевић п. Крсте Јања (1908) Ислам Грчки; Драча уд. Јандрије Марија (1920) Ислам Грчки; Чагић уд. Сретка Марта (1915) Ислам Грчки; Калуђеровић Стојана Нада, Ислам Грчки; Калић-Алавања ж. Боже Васиља (1910) Ислам Грчки;

Нонковић уд. Крсте Стевка (1905) Ислам Грчки; Пантелић уд. Јове Ружица (1928), Ислам Грчки; Симичевић Луке Милица (1937), Мокро Поље; Миљевић р. Инић Олга (1926) Јагодња Г.; Арчаба Мурка Јока (1950) Кашић; Кнежевић Милица (1920) Кашић; Витас Петра Милена (1970) Задар; Цупаћ Дане Софија (1914) Корлат; Шекуљица Аница (1935) Мирање Горње; Трбовић Душана Драгица (1971), Мирање Горње; Поповић Драгија Мокро Поље; Опачић Смиљана (1913) Смоковић; Гагић Миленка Милена (1988); Граовац Косара (1939); Радић Божица

(1924) Смоковић; Суботић Манда (1931) Земуник Горњи; Црнобрња Невенка (1960) Стабањ; Црнобрња Сњежана (1981) Стабањ; Вртача Нада (1942) Стабањ; Кожул уд. Миленка Драгиња (1926) Ислам Грчки; Девић ж. Милана Олга (1947) Ислам Грчки; Деспот ж. Јована Стана (1933) Ислам Грчки; Узелац Ана родј. Баљак (1912) Ислам Грчки; Новаковић ж. Драге Данка (1943) Кашић; Опачић уд. Спасе Марија (1909) Смоковић и Вишић Илија Славка (1946) Карин.

извор: ДИЦ “Веритас”

192. **Деспот Марија**, рођена је 1901. у Ервенику, општина Книн. Страдала је 04.07.1996. у Шопоту, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

193. **Деспот**, Михаила, **Стана** рођена је 23.12.1934. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. и даље се води као нестала.

194. **Девих**, Дане, **Олга** рођена је 14.10.1947. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

195. **Дићко**, Уроша, **Ружа** рођена је 10.06.1943. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

196. **Диклић Марија** рођена је 1902. године у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 06.11.1991. у Старом Селу, општина Оточац, Лика. Погинула/нестала.

197. **Диклић Милка** рођена је 1940. у Дабру, општина Оточац. Страдала 01.08.1991. у Оточцу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

198. **Диклић**, Ђуре, **Радмила** рођена је 04.08.1946. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. Сахрањена.

199. **Димић**, Никола, **Миљка** рођена је 18.11.1937. у Могорићу, општина Госпић. Страдала је 13.10.1991. године у Островици, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

200. **Димитријевић**, Саве, **Десанка** рођена је 22.12.1924. у Книну, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

201. **Дивјак**, Ђуре, **Бојана** рођена је 21.08.1925. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 16.08.1995. у општини Доњи Лапац, Лика. Сахрањена.

202. **Дивјак**, Ђуре, **Милка** рођена је 15.11.1933. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 16.08.1995. у Облају, општина Доњи Лапац, Лика непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

203. **Дивјак**, Ђуре, **Сока** рођена је 24.04.1930. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 16.08.1995. у Облају, општина Доњи Лапац непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

204. **Дмитровић**, Илије, **Даница** рођена је 15.01.1931. године у Доњем Скраду, општина Дуга Реса. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Скраду, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

205. **Дмитровић**, Танасија, **Ката** рођена је 22.08.1913. у Перјасици, општина Дуга Реса. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Скраду, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

206. **Дмитровић**, Лазе, **Милка** рођена је 1923. у Бојној, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Бојној, општина Глина, Банија у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

207. **Дмитровић**, Јована, **Сава** рођена је 13.04.1924. у Бискупији, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Бискупији, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

208. **Дмитровић**, Стеве, **Зора** рођена је 06.03.1975. у Скендеровцима, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Бенковцу, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. И даље се води као нестала.

209. **Добрић Анђа** рођена је 1935. у Шашу, општина Костајница. Страдала је 07.08.1995. у Шашу општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

210. **Добрић Аница** рођена је 01.11.1922. у Међарима, општина Шибеник. Страдала је 06.08.1995. у Чистој Малој, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

211. **Добрић**, Драгић, **Анка** рођена је 1930. у Секулинцима, општина Подравска Слатина. Страдала је 14.06.1991. у Секулинцима, Подравска Слатина, З. Славонија. И даље се води као нестала.

212. **Добријевић**, Душана, **Милка** рођена је 1947. у Сурдулици, општина Врање. Страдала је 01.05.1995. у Старој Градишки, општина Окучани, З.Славонија. Сахрањена.

213. **Докић**, Саве, **Јасминка** рођена је 14.07.1961. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 14.09.1991. у Боровом Насељу,

општина Вуковар. Сахрањена.

214. **Докић Јела**, рођена је 1924. године у Кантровцима, општина Славонска Пожега. Страдала је у току 1992. у Великој, општина Славонска Пожега. З. Славонија. Сахрањена.

215. **Докић**, Миле, **Мила** рођена је 1905. у Крстињи, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Глини општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

216. **Докмановић Марија** рођена у Плашком, општина Огулин. Страдала је 13.08.1995. у избјегличкој колони код Новог Града, општина Нови Град, у Р. Српској у току акције „Олуја“. Сахрањена.

217. **Дондур**, Илије, **Ика** рођена је 02.06.1930. у Жагровићу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Жагровићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

218. **Дондур**, Јове, **Вера** рођена је 1938. у Вараждину, општина Вараждин. Страдала је 06.08.1995. у Жагровићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

219. **Драча**, Радомира, **Инес** рођена је 20.10.1970. у Задру, општина Задар. Страдала је 10.02.1993. у Биљанима Доњим, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

220. **Драча**, Луке, **Марија** рођена је 23.09.1920. у Исламу Грчком општина Бенковац. Страдала је

22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација, у току акције „Масленица“. Сахрањена.

221. **Драча Милица**, рођена у Медвиђи, општина Обровац. Страдала је 01.04.1992. у Мословачком Кречнику, општина Доњи Михољац, Хрватска. Сахрањена.

222. **Драганић**, Јована, **Јека** рођена је 1907. у Плочама, општина Грачац. Страдала је 07.08.1995. у Плочама, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

223. **Драганић Милка** рођена је 1912. у Личком Осиду, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. И даље се води као нестала.

224. **Драгаш**, Тодора, **Анђа** рођена је 1931. у Стрмици општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Стрмици општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

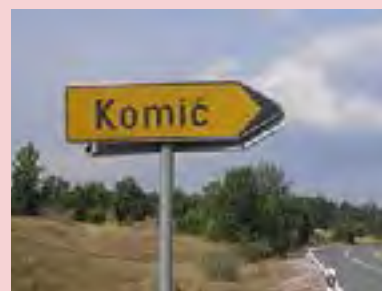
225. **Драгаш**, Тодора, **Драгиња** рођена је 1921. у Стрмици, општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Стрмици, општина Книн Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

226. **Драгаш**, Миле, **Вукосава** рођена је 1919. у Раптевићу, општина Бенковац. Страдала је 01.04.1993. у Јагодњој Доњој, општина Бенковац Сј. Далмација. Сахрањена.

227. **Драгичевић**, Крсте, **Јања** рођена је

Државни војници су се у селу задржали до 22 часа, а на снаг тек сутрадан дошли су они изгубили село селиш у село у коме је још већина кућа горела. Тада сам заједно са Јеленом Угаровић, кћерке збогара Маре Угаровић на згаришту неколико кућа пронашли кости Маре Угаровић, које су биле утиснуте. Пачије речено пронашли смо само леђима и крпнаје кости, док су остале кости изгореле. Биле остатке пронашли смо тачно на месту где је Мара лежала на својој кревету. Ја и Јелена смо сакупили њене кости и сахрањили. Што се тиче Јеленине Саре, она је ушла у село извола кућа је још горела, тако да нисмо могли да уђемо у кућу, али претпостављам да је она такође кина задржана у својој кући мако њене кости нисмо пронашли.

У селу за време упада хрватске војске остала је и Павлица Мика, такође старија жена за коју претпостављам да је кина задржана у својој кући јер је она била тешко покретна и стара жена.

ИЗ ЗАПИСНИКА О САСЛУШЕЊА СВЕДОКА

ЛАВРНИЋ МАРИНКА који је дат
22.12.1995. пред истражним судом у
Београду

Драганић Сара је рођена 1903. године, Павлица Мика је рођена 1904 или 1906. године, а Угаровић Мара 1921. године.

У село Сувајско Радага а нешто касније Мика текм следећа кћерка. Иако, Хрватској Војско ишли коњаци из суседних десета на је испричао да је видео да су хрватски војници убили Радага приликом његовог покушаја бекства из села, док се он заветом још ништа ни зна, али такође претпостављам да је и она убијена јер се да су је хрватски војници још задржали у атаци поред њене куће, Међутим, она није преживела. Она се десило у засетиу Конићу пољима, која се непосредно налазила на крају села Конића. Сувајско Рада је рођен 1909. године, а Мика је рођена 1916 или 1917. године.

ЗЛОЧИН У ГОРЊИМ ГРАХОВЉАНИМА

У Горње Граховљане хрватске “зенге” ушле су у рано јутро 29. децембра 1991. године, опколиле село и сакупиле све житеље који нису раније избјегли у БиХ или Србију - њих 18, те их, уз псовке и кундачење, спровеле до шуме недалеко од села, гдје су их разапињале и закивале ексерима кроз руке и ноге на дебла дрвећа, а на крају их ликвидирале из ватреног оружја.

Том приликом страдале су и жене: Јевросима Барјактар /79/, Босиљка Босанац /60/, Бојана Јовановић /58/, Драгица Комленац /53/, Ана Павић /62/, Стоја Вујчић /65/ .

Убиство Радована Комленца, Драгице Комленац и Јевросиме Барјактар је, скривен иза једног стабла, посматрао петнаестогодишњи дјечак Слободан Видић, унук ликвидираног Душана Видића, који од страха није могао ни да бјежи, ни да говори.

Опазивши дјечака, очевица злочина, убице су се препирале шта урадити са њим - ликвидирати и њега или га повести са собом, а превладало је ово друго, па су га одвели у касарну у Славонској Пожеги, одакле га је, након неколико мјесеци, избавио полицајац из Пакраца Иво Педић и одвео га у своје родно село Јакшић.

Ивина супруга Радмила била је Српкиња, родом из Горњих Граховљана, у блиском сродству са Слободаном.

Пошто су комшије пријетиле Иви да ће му бацити бомбу у кућу због тога што чува “четничко дериште”, Слободана су након пола године поново вратили у пожешку касарну, гдје га је у

Драгица и Душан Комленац, мајка и син страдали у нападу на Горње Граховљане.

току 1993. године пронашао припадник цивилне полиције УНПРОФОР-а, Канађанин капетан Д.Б. Николсон и превео га на српску страну, када је и испричао како су ликвидирани мјештани тог села.

Николсон и Слободан су обишли мјесто злочина и на деблима стабала нашли забијене чавле и трагове метака, али не и посмртне остатке.

Николсон је, увјеривши се да Слободан говори истину, наредних неколико мјесеци интензивно трагао за посмртним остацима граховљанских Срба.

Један траг је водио у шуму у којој су и ликвидирани, а други према рибањацима у Марином селу код Пакрачке Пољане, гдје је био један од најзлогласнијих логора смрти у рату деведесетих.

Због опструкције и пријетњи са хрватске стране, мјесто укопа ипак није пронашао.

Капетан Николсон је напрасно морао напустити УНПРОФОР и вратити се у Канаду, одакле је ускоро Србима у Окучане послао много доказног материјала у вези злочина у Горњим Граховљанима, уз напомену да је исти материјал предао и својој команди.

Без обзира на све то, земни остаци граховљанских Срба ни до данас нису пронађени.

Свједок Слободан Видић је 1994. погинуо на бихаћком ратишту, па је тако нестао и једини свједок злочина у Горњим Граховљанима, за који до данас нико није одговарао, ни пред домаћим ни пред међународним судовима.

извор: ДИЦ “Веритас”

18.05.1908. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

228. **Драгић, Јанка, Десанка** рођена је 14.10.1929. у Блињи, општина Петриња. Страдала је 25.12.1991. у Блињском Куту, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

229. **Драгић Милена**, рођена је 1935. у Пакленици, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Пакленици, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

230. **Драгић, Петра, Миљка** рођена је

26.09.1906. у Блињи, општина Петриња. Страдала је 10.01.1992. у Блињи, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

231. **Драгишић, Дане, Милка** рођена је 28.02.1926. у Зрмањи, општина Грачац. Страдала је 06.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

232. **Драгојевић, Миле, Анка** рођена је 1910. у Лаповцу, општина Слуњ. Страдала је 07.08.1995. у Лаповцу, општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

233. **Драгојевић Милка** рођена је 1910. у Воћину, Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Воћину, општина, Подравска Слатина, И. Славонија. Погинула/нестала.

234. **Драгојловић, Ђуре, Марица** рођена је 1908. у Чапљанима, општина Сисак. Страдала је 08.08.1995. у Доњем Хростовцу, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

235. **Драгуљица Даница**, рођена је 1903. године у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 09.08.1995. у Приједору, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

236. **Дракулић, Нада, Сњежана** рођена је 05.09.1962. Костајница, општина Костајница. Страдала је 08.05.1993. у Костајници, општина Костајница, Банија. Сахрањена.

237. **Дракулић Стоја** рођена је 1910. у Врпилама, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Јасиковацу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

238. **Дражић, Јове, Стана** 1949. у Осиеку, општина Осиек. Страдала је 04.10.1991. у Спацви, општина Жупанија, Хрватска. Сахрањена.

239. **Дрча, Дане, Даринка** рођена је 07.11.1927. у Суваји, општина Лапац. Страдала је 07.08.1995. у Кленовцу, општина Босански Петровац, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

240. **Дрча, Николе, Марта** рођена је 20.08.1955. Вукшић, Бенковац. Страдала је 16.10.1995. у Вукшићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

241. **Дрча, Кузмана, Стана ж. Јована** рођена је 1920. године у Кожловцу, општина Бенковац. Страдала је 01.04.1992. у Радашиновцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

СТРАДАЊЕ ПОРОДИЦЕ БОСАНАЦ

Дана 29. децембра 1991. године у нападу на село Горње Граховљане на свом кућном прагу окрутно је убијен Јово Босанац а са њим у смрт отишла је и његова тетка Босиљка Босанац, иначе рођена сестра Јовиног оца Дамјана. Реч је о старици која је у тренутку убиства имала шездесет година. Обоје су се дуго водили као нестала лица.

Дана 1. маја 1995. године је започела акција “Бљесак”. У месту Шеовица стрдало је 11 цивила, међу којима и троје деце. У том нападу погинула је Милка Босанац, тада девојчица од петнаест година, ћерка Јове Босанца, док је њена сестра Јованка задобила теже повреде. Тешке повреде задобила је и њихова мајка Јела која је од последица убрзо и преминула. Страдање породице Босанац обиљежило почетак и крај рата у западној Славонији.

извор: Портал “Новости”, блог “Моја Посавина”

242. **Дрековић Марица** рођена је 1934. године у Шуметлици, општина Нова Градишка. Страдала је 01.12.1991. у Подвршком, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

243. **Дрљан, Раде, Драгица** рођена је 1935. у Мајским Пољанама, општина Глина. Страдала је 01.04.1993. у Шатроњи, општина Глина, Банија. Сахрањена.

244. **Дробњак, Душана, Ружица** рођена је 1930. у Горњој Млиноги, општина Петриња. Страдала је 10.08.1995. у Горњој Млиноги, општина Петриња, Банија. у току акције „Олуја“. Сахрањена

СТРАДАЊА СРБА ИЗ „МЕДАЧКОГ ЦЕПА“

Деветог септембра 1993. године Хрватска војска је изненада извршила агресију на српска подвелебитска села Дивосело, Читлук и Почитељ, смјештена јужно и југоисточно од Госпића у тзв. „Медачком цепау“, која су се до тада осамнаест мјесеци налазила под заштитом УН-а.

Хрватска војска је у наступању пљачкала, палила, рушила куће, тровала бунаре, убијала и масакрирала цивиле, војнике и милиционере. Оно што нису успјели у наступању, побили су и уништили у повлачењу, које је, уз посредовање УНПРОФОР-а, потрајало до 17. септембра исте године.

Трагедија „Медачког цепа“ одвијала се пред очима УНПРОФОР-а, који овај пут није био само пасивни посматрач, већ је узео и активног учешћа у покушају да преузме контролу над овим подручјем

и спријечи убијање преосталих људи и уништавање њихове имовине, што им је и успјело након тродневних борби са хрватском војском и полицијом.

У овој акцији страдало је 88 Срба: 46 војника, 6 милиционера и 36 цивила. Међу жртвама је било 17 жена а међу цивилима 26 старијих од 60 година. Хрватска је по завршеној акцији предала српској страни 52 тијела; припадници УНПРОФОР-а су, након што су у директној борби ушли у ово подручје, извукли још 18 тијела; два тијела су извукли припадници СВК; једно тијело је пронађено у априлу 1994. године. У мају 2000. године истражиоци Хашког трибунала проналазе још 11 лешева скривених у једној септичкој јами у Госпићу. Од укупно 84 пронађена посмртна остатка, још је седам остало неидентификовано. На листи несталих води се још 11 лица, међу њима 7

цивила просјечне старости 71 годину, од којих су 4 жене.

У овој акцији рањеника уопште није било. Управо та чињеница и резултати прегледа тијела на српској страни (разбијене лубање, многобројне прострелне ране из непосредне близине, одсјечени дијелови тијела, живи бацани у ватру) упућују на закључак да се радило о систематском убијању заробљених и рањених. Сва три села су опљачкана а затим савњена са земљом по систему „спржене земље“. Комадант УНПРОФОР-а, генерал Жан Кот, 19. септембра 1993, послје комплетног обиласка поменутих села, изјављује: „Нисам нашао знакова живота, ни људи, ни животиња, у неколико села кроз која смо данас прошли. Разарање је потпуно, систематско и намјерно“.

извор: ДИЦ „Веритас“

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

PREDMET BR. IT-01-46-PT

TUŽITELJ

MEĐUNARODNOG SUDA

PROTIV

Rahima ADEMIJA

IZMIJENJENA OPTUŽNICA

... teroriziranjem uglavnom srpskog civilnog stanovništva Medačkog džepa što je, između ostalog, uključivalo sakaćenje i oskrvnuće tijela **BOJE PJEVAĆ**; javno lišavanje života **BOJE VUJNOVIĆ** tako što je živa zapaljena uz istovremeno izrugivanje...

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

PREDMET BR: IT-01-46-PT

PRVI DODATAK OPTUŽNICI

Točka 1- Progon (protupravno lišavanje života)

Točke 2 i 3 - (ubojstvo)

CIVILI - (izvod -žene)

Br.	Ime, spol (m ili ž), datum rođenja i približna dob, eventualna invalidnost	Porijeklo	Uzrok smrti	Približan datum smrti	Približno mjesto smrti
1.	BJEGOVIĆ, Bosiljka, Ž, 1919. g. (74 g.), slijepa	Divoselo	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
2.	BJEGOVIĆ, Milka, Ž, 1947. g. (46 g.)	Divoselo	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	između Čitluka i Počitelja
3.	JOVIĆ, Anđa Ž, 1933. g. (60 g.)	nepoznato	premlaćena i ustrijeljena	oko 11. rujna 1993.	područje Čitluka
5.	JOVIĆ, Mara, Ž, 1939. g. (44 g.)	Divoselo	premlaćena i ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
6.	KRIČKOVIĆ, Sara, Ž, 1922. g. (71 g.)	Čitluk	prerezan grkljan	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
7.	KRIČKOVIĆ- ZIVIČIĆ, Ljubica, Ž, 1929. g. (64 g.)	Čitluk	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
9.	KRAJNOVIĆ, Nedeljka, Ž, 1921. g. (72 g.)	Čitluk	spaljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
10.	KRAJNOVIĆ, Pera, Ž, 1907. g. (86 g.)	Čitluk	spaljena	oko 9. rujna 1993.	područje Čitluka
11.	KRAJNOVIĆ, StanaŽ, 1926. g. (67 g.)	Čitluk	spaljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
13	PJEVAĆ, Boja, Ž, 1925. g. (68 g.)	Čitluk	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Čitluka
16	RAJČEVIĆ, Mile Sava Ž, 1930. g. (63 g.), znatne poteškoće pri hodanju	Čitluk	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	između Čitluka i Počitelja
17	VUJNOVIĆ, Ankica Ž, 1934. g. (59 g.)	Divoselo	izbodena i ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Divosela
22.	JELAČA, Ljiljana, Ž, 1956. g. (37 g.)	Gračac	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993.	područje Divosela
24.	VUJNOVIĆ, Boja Ž, 1909. g. (84 g.)	Čitluk	spaljena	oko 9. rujna 1993.	područje Čitluka
29.	KRAJNOVIĆ, Štefica	Čitluk	ustrijeljena	između 9. i 17. rujna 1993	područje Čitluka

245. **Дрна**, Петра, **Драгица** рођена је 21.10.1907. у Трстеници, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

246. **Дрпић**, Симо, **Мара-Јања** рођена је 10.10.1910. у Стојчиновцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 12.03.1992. у Осијеку, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

247. **Дубајић**, Милана, **Мирјана** рођена 14.11.1974. у Бротињи, општина Доњи Лапац. Страдала је 07.08.1995. у Кленовцу, општина Босански Петровац, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

248. **Дугошија**, Невенке, **Љубица** рођена је 15.07.1952. у Блатуши, општина Вргинмост. Страдала је 14.07.1995. у Клупама општина Велика Кладуша, Ф. БиХ. Сахрањена.

249. **Дукић**, Дмитра, **Јања** рођена је 1930. у Великом Облају, општина Глина. Страдала је 20.08.1995. у Великом Облају, општина Глина, Банија. Покопана/нестала.

250. **Дукић**, Гојка, **Сока** рођена је 06.06.1935. у Јагодњој Горњој, општина Бенковац. Страдала је 07.11.1993. у Биљанима Горњим, општина Бенковац. Сј. Далмација. Сахрањена.

251. **Дукић**, Андрије, **Тодора** рођена је 18.04.1909. године у Карину, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

252. **Дулић**, Петра, **Јагода** рођена је 19.08.1917. у Каменској, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

253. **Дулић**, Стеве, **Ката** рођена је 1917. у Миливојевцима, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

254. **Дулић**, Саве, **Радојка** рођена је 25.10.1943. у Брђанима, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

255. **Дуждевић-Кораћ**, Николе, **Мила-Мика**

рођена је 09.10.1911. у Доњој Чемерници општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

256. **Целајлија**, Танасија, **Ана** рођена је 1922. у Дарувару, општина Дарувар. Страдала је 13.09.1991. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

257. **Ђаковић**, Николе, **Мара** рођена је 1916. у Ровишкој, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

258. **Ђерић**, Мане, **Дара** рођена је 1913. у Хомољцу, општина Кореница. Страдала је 05.08.1995. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

259. **Ђипало**, Петра, **Милица** рођена је 06.01.1921. у Трупињаку, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Трупињаку, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

260. **Ђорђевић**, Воје, **Радмила** рођена је 20.07.1970. у Крагујевцу, општина Крагујевац. Страдала 18.06.1992. у Лори, општина Сплит Хрватска. И даље се води као нестала.

261. **Ђукановић**, Симе, **Цвијета** рођена је 23.03.1914. у Скендер Вакуфу, општина Скендер Вакуф. Страдала је 01.12.1991. у Добровцу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

262. **Ђукић Чедомирка**, рођена 1919. у Јазевици, општина Новска. Страдала је 29.10.1991. у Воћарици, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

263. **Ђукић**, Милана, **Даринка** рођена је 1938. у Доњој Вароши, општина Нова Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонији у току акције “Бљесак”. Покопана/нестала.

264. **Ђукић**, Мирослава, **Коса** рођена је 04.10.1942. у Станковцима, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Широкој Кули, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

265. **Ђукић Љубица** рођена је 1912. у Чепину, општина Обровац. Страдала је 1994. у Чепину, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

УБИСТВО ВЕСНЕ ГАШПАРОВИЋ

У касним вечерњим сатима 7. фебруара 1992. године у сплитском насељу Жрновице у породичну кућу Гашпаровића улази неколико наоружаних особа који су их под пријетњом убиства цијеле породице извели ван куће. Њихова малољетна дјеца: Сينيша (1981.) и Денис (1986.) су остали у својој соби да спавају.

Основано се сумња да су у тој групи убица Гашпаровића били припадници Одјела за тероризам Полицијске управе сплитско-далматинске, Службе за Заштиту Уставног поретка Републике Хрватске, или постројби хватске војске са сплитског подручја.

Весна и Ђорђе Гашпаровић су прво тешко претучени, а онда су крвници испалили хице из ватреног оружја (два калашњикова) са удаљености од 1.5 метара, односно Ђорђе је задобио шест прострелних рана у леђа и једну у главу која му је смрскала лобању, док је Весна задобила три прострелне ране у леђа. Послије пуцњаве њихова тијела су бачена на оближње сметлиште. Ђорђе Гашпаровић је одмах преминуо, а Весна је у најтежим мукама умирала на тој депонији покушавајући да се

уздигне и потражи помоћ.

Док су злочинци боравили у кући Гашпаровића однијели су кутију са златним накитом, власништво Гашпаровића.

Синише Гашпаровића, син убијеног пара“ рекао слиједеће:

– „Ноћ раније брат је отишао раније спавати, а ја сам отишао око 22 сата. Нико од нас није слутио да може бити било шта лоше. Наредно јутро 8. фебруара сам устао и спустио се доле у дневни боравак. Видио сам рупу на зиду од метка и доле на патосу било је малтера. Узео сам усисивач и почистио све то. Нисам заправо ни слутио шта се десило тада. Мислио сам да су родитељи морали отићи својим послом.

Касније је дошао дјед и одмах му је било јасно. Дошла је врло брзо и полиција која је утврдила да је било трагова борбе прије него су родитељи одведени из куће. Улазна врата на кући су била слаба... Моји су убице пустили у кућу. Брзо је избила свађа и борба, било је и мало крви и тај један пуцањ. Мој отац је био јак, али су га савладали и рекли да ће му убити синове. Отишли су горе у њихову собу и претресли сеф. У нашу собу нису улазили. Ми нисмо ништа чули.

Одвезли су и наш мањи ауто

‘југо’ ван мјеста и тамо су их упуцали. Бацили су их поред цесте...

Наредних дана кренули су медијски наслови и приче. А полицијска истрага је кратко трајала, односно стопирана је иако је доказа било поприлично...

Мотива за убиство мојих родитеља могло је бити на стотине. У то вријеме било је довољно да се причада си ‘Србин’ и да те наредно јутро нема... Била су то мутна времена, у којој су појединци радили ствари које нису законом дозвољене...

Прије тог убиства у Жрновици су минирали тридесет кућа, која су била организирана. То је било под организацијом добровољаца хрватске војске, полиције и цркве... То је био један заповједни трокут гдје је су се они договарали која ће се кућа срушит’ а која не... Заправо, свако ко је имао милиграма српског, то свет треба уништити... Заповједни ланац полиције је био повезан са тим минерима... Било је чак случајева да неко прође на мотору и баца бомбу у двориште људима.

Ово што се десило мојим родитељима, по мени, је дјело неких екстрема у њиховим родитељима. Односно, ту постоји да ако ови минери издају екстремисте онда ће ови одати њих за нека друга подручија, тако да постоји до међусобно чување... Чак и тужилац Бајић нема храбрости да ријешити тај случај.

Више пута је из Загреба стижао налог криминалистичкој полицији да спроведе истрагу, али је сваки пут то стопирано из Сплита...

извор: “Слободна Далмација”

266. **Ђукић**, Дане, **Марија** рођена је 10.12.1909. у Ораовцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Ораовцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

267. **Ђукић**, Марка, **Марија** рођена је 1939. у Подлапачи, општина Кореница. Страдала је 16.10.1991. општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

268. **Ђукић Сава** рођена је у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

269. **Ђумић**, Павла, **Драгица** рођена је 07.01.1919. у Медарима у Новој Градишки. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Покопана/нестала.

270. **Ђурасиновић**, Васиља, **Љубица-Љуба** рођена је 01.05.1929. у Горњем Жировцу, општина Двор. Страдала је 05.08.1995. у Чавловици, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

271. **Ђурасиновић Зора**, рођена је 1931. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 01.09.1991. у Петрињи, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

272. **Ђурашиновић**, Мије, **Марија** рођена је 1925. у Боровцу, општина Нова Градишка. Страдала је 01.10.1995. у Боровцу, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

273. **Ђурица**, Симе, **Аница** рођена је 1918. у Стожиштима, општина Босанско Грахово. Страдала је 08.08.1995. у Дулеру, општина Босанско Грахово, Р. Српска у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

274. **Ђурић**, Николе, **Анђелија** рођена је 28.01.1932. у Радоњи, општина Војнић. Страдала је 08.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

275. **Ђраковић**, Душана, **Марија** рођена је 15.06.1931. у Мосећу, општина Дрниш. Страдала је 01.08.1992. у Кричкама, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

276. **Ђилиповић-Ђаковић**, Алексе, **Јелена** рођена је 02.10.1939. у Вуковару, општина

Вуковар. Страдала је 01.07.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

277. **Ђачић**, Илија, **Косанка** рођена је 1962. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 05.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

278. **Ђаћеша**, Милоша, **Душанка** рођена је 05.02.1967. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 22.01.1993. на Малом Алану, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

279. **Ђаћеша**, Петра, **Милка** рођена је 1905. у Гређанима, општина Нова Градишка. Страдала је 07.09.1991. у Гређанима, општина Нова Градишка, З. Славонија. И даље се води као нестала.

280. **Ђаћеша**, Вељка, **Радосава** рођена је 28.09.1941. у Лакташима, општина Лакташи. Страдала је 07.09.1991. у Гређанима, општина Нова Градишка, З. Славонија. И даље се води као нестала.

281. **Ђагић**, Сретко, **Марта** рођена је 1915. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Ислам Грчки, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

282. **Ђагић**, Миленко, **Милена** рођена је 24.02.1988. у Смиљчићу, општина Бенковац. Страдала је 16.09.1993. у Буковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

283. **Ђагић**, Љубе, **Милица** рођена је 01.12.1906. у Земунику, општина Задар. Страдала је 05.08.1995. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

284. **Ђагић**, Илије, **Милка** рођена је 07.11.1914. у Билишанима, општина Обровац. Страдала је 05.08.1995. у Зеленграду, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

285. **Ђагић**, Илије, **Невенка** рођена је 15.10.1971. у Биљанима Горњим, општина Бенковац. Страдала 28.09.1994. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

286. **Ђагић**, Душана, **Пера** рођена је 18.06.1925. у Зеленграду, општина Обровац. Страдала је 31.07.1995. у Зеленграду, општина Обровац, Сј.

Далмација. Сахрањена.

287. **Гагић**, Спасенија, **Стана** рођена је 1922. у Зеленграду, општина Обровац. Страдала је 05.08.1995. у Зеленграду, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

288. **Галогача**, Станко, **Марта-Марија** рођена је 18.06.1935. у Славском Пољу, у Вргинмосту. Страдала је 08.08.1995. у Сводни, општина Нови Град, Република Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

289. **Гардијан Стеванија** рођена је 1930. година у Пластову, општина Шибеник. Страдала је 1992. у Пластову, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

290. **Гашпаров**, Томо, **Љиљана** рођена је 21.05.1966. у Велика Трешњевица општина Вировитица. Страдала је 17.09.1991. у Великој Трешњевици општина Вировитица, З. Славонија. Сахрањена.

291. **Гашпаровић Весна** рођена је 1955. у Жрновици, општина Сплит. Страдала је 08.02.1992. у Жрновици, општина Сплит, Хрватска. Сахрањена.

292. **Газибара**, Никола, **Зорка** рођена је 19.08.1910. у Доњем Скраду, општина Дуга Реса. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Скраду, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

293. **Годић**, Арсенија, **Анђелија** рођена је 12.02.1911. у Доњем Будачки, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Ријевицу, општина Двор, Банија. Погинула/нестала.

294. **Годић**, Милована, **Сава** рођена је 25.02.1912. у Бабиној Ријеци, општина Костајница. Страдала је 01.06.1991. у Поповачи, Хрватска. И даље се води као нестала.

295. **Гојић**, Драге, **Дајана** рођена је 26.11.1989. у Старој Градишки, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Градишци, општина Градишка Р. Српска у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

296. **Гојковић Драгица** рођена 1923. у Доњем Будачком, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Сиску, општина Сисак, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

297. **Гојковић**, Теше, **Милица** рођена је

09.08.1931. у Кипу, општина Дарувар. Страдала је 19.07.1992. у Кипу, Дарувар, З. Славонија. Погинула/нестала.

298. **Гојковић Зорка** рођена је 07.10.1940. у Кипу, општина Дарувар. Страдала је 16.11.1991. у Кипу, општина Дарувар, З. Славонија. Погинула/нестала.

299. **Гојасовић**, Мирка, **Мара** рођена је 08.04.1930. у Велико Крчево, општина Костајница. Страдала је 05.08.1995. у Комаговина, општина Костајница Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

300. **Голубовац**, Драган, **Бранислава** рођена је 21.06.1976. у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је 17.09.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонији. Сахрањена.

301. **Грабић**, Драган, **Босилка** рођена је 08.01.1939. у Шашу, општина Сисак. Страдала је 15.10.1995. у Чапљанима, Костајница, Банија. Сахрањена.

302. **Граовац**, Петра, **Косара** рођена је 30.10.1939. у Смиљчићу, општина Бенковац. Страдала је 15.07.1993. у Смиљчићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

303. **Граовац**, Војина, **Милева** рођена је 1940. у Бргуду, општина Бенковац. Страдала је 04.08.1995. у Бргуду, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана.

304. **Граовац Милица** рођена је 1915. општина Бргуд, општина Бенковац. Страдала је 12.08.1995. у Бргуду, општина Бенковац, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Покопана.

305. **Грба**, Бранко, **Милева** рођена је 1935. у Личкој Јасеница, општина Огулин. Страдала је 05.08.1995. у Личкој Јасеници, општина Плашки, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

306. **Грбић Марија** рођена је 1913. у Медаку, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Медаку, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

307. **Грбић**, Стеве, **Милка** рођена је 1910. у Дебелом Брдо, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Дебелом Брдо, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

308. **Грбић Смиља** рођена је 1925. у Залужници, општина Оточац. Страдала је 10.08.1995. у

REPUBLICA SRPSKA KRAJINA
Republička komisija za ratne
i složine genocida

OPŠTINA Грачац

ANKETNI LIST

počinulih, ubijenih, nestalih i ranjenih
građana, područja Republike Srpske Krajine

Ime i prezime JACIĆA DUŠANKA nadimak _____
rođen-a 21.02.1967 u Грачац
ime oca Miloš, majke Stevanija
opština Грачац republika SR
broj lične karte _____ izdane u _____
natični broj građanina _____
zanimanje _____
mjesto posljednjeg boravka Грачац
adresa stanovanja Грачац Милошева 85
oženjen, udat, imena i starosna dob djece i bliže rodbine:
oba Miloš majka Stevanija nedolga
nacionalnost Srpska, pripadnik jedinice _____

ДУШАНКА ГАЋЕША

Акција Мали Алан
(22.01.1993.)

Дана 22. јануара 1993. хрватске оружане снаге на превоју Мали Алан у близини осматрачнице Унпрофора, у заштићеној зони, мучки и из заседе убили су и измасакирали 21 припадника Српске војске Крајине са подручја Грачаца. Велебитска драма остала је у сени равнокотарске трагедије. Домаћи и страни медији једва да су и забележили догађај, али он је ипак остао у сећању оних који су директно или индиректно били укључени, која су непосредно по дешавањима забележили активности "Веритаса".

Из Грачаца према превоју, у помоћ нападнутим саборцима, кренуло је 30 припадника СВК распоређених у два камиона. Пут којим су се кретали био је удаљен три до четири километра од хрватских положаја. Прошли су, као и увек, поред осматрачнице

Унпрофора. Овај пут унпрофорци их нису ни зауставили ни пратили као што су то раније радили, али су их снимали камером.

На око 500 метара иза осматрачнице упали су у заседу. Истовремено је почела паљба на оба камиона. Деветорица су успели искочити на супротну страну и пробити се до команде на Руци.

Повративши се из шока кренули су на место упада у заседу да се распитају шта је са осталима из нападнутих камиона. Ни они, ни помоћ која је у међувремену пристигла нису могли проћи до места напада пошто им то нису дозвољавали унпрофорци, који су са два камиона препречили цесту.

Сутрадан су унпрофорци својим камионом у Грачац довели остале из нападнутих камиона. Сви су били на броју - њих 21. Били су у пластичним врећама. Ни рањених ни заробљених.

Преглед и идентификацију велебитских жртава забележила је и камера Милорада Терзића. Касније је снимак предао "Веритасу". Једном сам га погледао, а то што сам видео никада нећу заборавити. Из отворених врећа цури крв која се цеди из убодних рана, пререзаних вратова, одсечених удова, носева и полних органа. Највише је размрсканих лобања.

Међу лешевима и једно женско тело на којем се види прострелна рана на левој натколеници и расекотина на десном рамену, те тешка повреда чеоног дела главе, која је, према констатацији присутног лекара, нанесена ударцем тупим предметом и директни узрок смрти. Тело припада двадесетшестогодишњој болничарки Душанки Гаћеши. На рукаву њене униформе јасно се види знак Црвеног крста.

извор: ДИЦ "Веритас"

Залужници, општина Врховине, Лика непосредно након акције „Олуја“. Погинула/нестала.

309. **Гријак**, Раде, **Смиљана** рођена је 1911. у Врховинама, општина Оточац. Страдала је 15.08.1995. у Залужници, општина Врховине, Лика непосредна након акције „Олуја“. Сахрањена.

310. **Гркинић**, Симе, **Милица** рођена је 02.10.1904. у Рамљанима, општина Книн. Страдала је 15.10.1995. у Рамљанима, општина Книн, Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

311. **Грмуша**, Тривуна, **Анђа** рођена је 1932. у Плавну, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Плавном, општина Книн Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

312. **Грозданић** **Јања** рођена је 1920. у Ервенику, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Жегару, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

313. **Грозданић**, Лука, **Љубица** рођена у 1907. у Жегару, општина Обровац. Страдала је 05.08.1995. у Жегару, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

314. **Грозданић**, Јована, **Милица** рођена је 25.05.1926. у Жегару, општина Обровац. Страдала 05.08.1995. у Жегару, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

315. **Грубић** **Марија** рођена је 1927. у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је 18.09.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

316. **Грубић**, Милева, **Невенка** рођена је 27.11.1910. у Великој Попина, општина Грачац. Страдала је 06.08.1995. у Голубићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

317. **Грубишић**, Милоша, **Боја** рођена је 19.03.1917. у Великој Попини, општина Грачац. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И Славонија. Сахрањена.

318. **Грубишић**, Милана, **Марија** рођена 14.02.1913. у Церовцу, општина Грачац. Страдала је 04.08.1995. у Церовцу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

319. **Грубнић-Вукашиновић**, Луке, **Савета** рођена је 23.05.1905. Кукуњевац, општина

Пакрац. Страдала је 07.12.1991. Кукуњевац, општина Пакрац. 3. Славонија. Погинула/нестала.

320. **Грубор**, Симе, **Марија** рођена је 1905. у Плавну, општина Книн. Страдала је 25.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

321. **Грубор**, Стево, **Милица** рођена је 1941. у Плавну, општина Книн. Страдала је 25.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

322. **Груборовић**, Марка, **Евица** рођена је 18.04.1928. у Глини, општина Глина. Страдала је 12.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

323. **Грудић-Рајић** **Станка** рођена је 1924. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 14.10.1995. у Војновић Брду, општина Крњак, Кордун. И даље се води као нестала.

324. **Грујић**, Крстана, **Божица** рођена је 14.02.1915. у Штикову, општина Дрниш. Страдала је 08.08.1995. у Србу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

325. **Грујић**, Ивана, **Даринка** рођена је 25.02.1941. у Ружићима, општина Груде. Страдала је 01.11.1991. на Трпињској цести, општина Вуковар, И. Славонија. И даље се води као нестала.

326. **Грујић** **Милица**, рођена је у Дрнишу, општина Дрниш. Страдала је 04.08.1995. у Дрнишу, општина Дрниш, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

327. **Груловић**, Петра, **Љубица** рођена је 1911. у Ђеврскама, општина Книн. Страдала је 09.08.1995. у избегличкој колони у околини Петровца, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

328. **Гулић**, Илије, **Милица** рођена је 1935. у Запужанима, општина Бенковац. Страдала је 11.08.1995. у избегличкој колони околина Бања Луке, Р. Српске. у току акције „Олуја“. Сахрањена.

329. **Гундељ**, Стеве, **Милена** 12.04.1932. у Кричкама, општина Дрниш. Страдала је 20.08.1994. у Житнићу, општина Дрниш. Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

330. **Гвоић**, Јове, **Маца** рођена је 01.09.1912.

у Глини, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Брезовом пољу, општина Глина у току акције „Олуја“. Сахрањена.

331. **Гвозденовић**, Петра, **Драгица** рођена је 10.06.1944. у Градцу, општина Нашице. Страдала је 23.11.1991. у Чепину, општина Осијек, И.Славонија. Сахрањена.

332. **Хајдин**, Туре, **Милева** рођена је 12.06.1923. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 06.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

333. **Ханцко**, Миленка, **Слободанка** рођена је 18.06.1945. у Маринцима, општина Винковци. Страдала је 14.11.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И.Славонија. И даље се води као нестала.

334. **Харамбашић**, Стевана, **Јелана** рођена је 04.03.1920. у Кукуњевцу, општина Пакрац. Страдала је 26.09.1991. у Кукуњевцу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

335. **Ходаљ Јела** рођена је 1910. у Гори, општина Петриња. Страдала је 05.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

336. **Хркаловић**, Дане, **Даница** рођена је 1912. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 05.08.1995. у Дољанима, општина Врховина, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

337. **Хркаловић Зорка** рођена је 1929. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 04.08.1995. у Дољанима, општина Врховине, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

338. **Хрстић**, Симе, **Ана** рођена је 20.01.1912. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 06.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

339. **Ибрахимовић**, Бакије, **Шемсија** рођена је 09.03.1969. у Вучитрну, општина Вучитрн. Страдала је 10.11.1991. у Јелашима, општина Карловац, Кордун. Сахрањена.

340. **Игњатовић**, Боже, **Стоја** рођена је 24.06.1933. у Бјелајцима, општина Пакрац. Страдала је 18.10.1991. у Пакрачкој Пољани, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

341. **Илић**, Стевана, **Ђука** рођена је 17.04.1911. у Радучић, општина Книн. Страдала је 05.08.1995.

у Пађанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

342. **Илић Јела** рођена је у Вуковару, општина Вуковара. Страдала је 01.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

343. **Илић**, Никола, **Марта** рођен је 11.02.1908. у Пађанима, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Пађанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

344. **Илић**, Јована, **Сава** рођен је 02.12.1922. Буковић, општина Бенковац. Страдала је 08.08.1995. у Буковића, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

345. **Илишић**, Марка, **Марија** рођена је 1912. у Машићима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Врбовљанима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

346. **Ингула Зорка** рођена је 1948. у Питомачи, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Матијевићима, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

347. **Инић Милена** рођена је 02.08.1949. у Пачетину, општина Вуковар. Страдала је 16.11.1991. у Борову насељу, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

348. **Инић**, Душана, **Милица** рођена је 1920. у Горњој Јагодњи, општина Бенковац. Страдала је 01.06.1996. у Јагодњи Горњој, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

349. **Иванишевић**, Петра, **Милка** рођена је 1908. у Дугом Долу, општина Грачац. Страдала је 01.12.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

350. **Иванишевић**, Вујо, **Сена** рођена је 25.02.1920. у Парчићима, општина Бенковац. Страдала је 29.08.1995. у Парчићима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

351. **Иванишевић**, Тодора, **Василија** рођена је 14.01.1904. у Добропољцима, општина Бенковац. Страдала је 04.08.1995. у Кожловцу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се воли као нестала.

352. **Иванковић**, Јанка, **Љубица** рођена је 12.02.1923. у Грабовцу Војнићком, општина Карловац. Страдала је 30.08.1995. у Ивошевић Селу, општина Војнић, Кордун непосредно након акције “Олује”. Сахрањена.

СТРАДАЊЕ СРБА У ГОСПИЋУ

Хрватска војска и полиција су у Госпићу и околним мјестима, у јесен 1991. године, углавном под маскама, одводили српске цивиле из њихових кућа и станова и ликвидирали их разним методама и на више мјеста.

Ликвидирани су углавном виђенији Срби (судије, тужиоци, директори, новинари, полицајци, пензионери...) који су били лојални новоуспостављеном хрватском “демократском” режиму. Према ВЕРИТАС-овим подацима, у том периоду и на такав начин, убијено је најмање 124 лица српске националности, међу

којима и 38 жена, од чега скоро половина 17. и 18. октобра.

Међу ликвидиранима су и десет брачних парова и четири пара по једног родитеља и дјетета. Међу ликвидиранима је и комплетна породица ПАНТЕЛИЋ: МИЛАН (1934), шеф Хидрометеоролошке станице у Госпићу, његова супруга АНЂЕЛКА (1941), трговац и њихова кћерка МИРЈАНА (1963), студентка, сви одведени из њиховог стана ноћу од стране особа у униформама и под маскама, од којих је до сада идентификовано Миланово тијело, док се Анђелка и Мирјана још воде као нестали.

породица Пантелић

Правоснажном пресудом Жупанијског суда у Ријеци, из марта 2003. године, проглашени су кривима: ТИХОМИР ОРЕШКОВИЋ, тадашњи секретар Оперативног штаба у Госпићу и МИРКО НОРАЦ, тадашњи командант 118. бригаде ХВ-а, што су, у временском периоду од 14. до 18. октобра 1991. године, наредили припадницима Хрватске војске и Војне полиције да безразложно ухапсе најмање 50 цивила хрватске и српске националности, које је, по њиховом наређењу, СТЈЕПАН ГРАНДИЋ, комадант ИИ бојне (пука), заточио у касарни

Перушић; што су затим Норац и Орешковић, 17. октобра исте године, у вечерњим сатима, у просторијама тзв. Оперативног штаба у Госпићу, присутнима наредили да морају извршити ликвидацију једног броја похапшених цивила који су из касарне Перушић доведени на локалитет Пазариште, гдје су исте вечери пуцањем из оружја усмртили најмање десеторицу, с тим да је Норац први усмртио једну женску особу; што је Грандић, 18. октобра 1991. године, у јутарњим сатима, поступајући по претходном договору са Орешковићем

и Норцем, најмање 39 до 40 заточеника из касарне Перушић довезао на локалитет Липова Главица, гдје их је заједно са припадницима ХВ, од којих су неки били маскирани, из ватреног оружја усмртио, а затим 10 до 11 убијених закопао на сметлиште Разбојиште, а још најмање петорицу убијених одвезао камионом у непознатом правцу, док су 24 леша поливена бензином и запаљена, које су у таквом стању и пронашли припадници ЈНА у децембру исте године, од којих су до сада 22 идентификована. Суд их је због тога осудио и то: Орешковића на 15, Норца на 12 и Грандића на 10 година затвора.

...

У децембра 1991. поред осталих идентификоване су и: Радмила Станић, професорица из Госпића,

Радмила Диклић, шеф Турист бироа из Госпића,

Мира Калањ, стара 46 година, економиста из Госпића,

Милева Орловић,

Љубица Трифуновић, пензионер из Госпића,

Борка Вранеш, пензионер из Госпића,

Душанка Вранеш, виша медицинска сестра из Госпића,

...

Радмила Диклић

СТРАДАЊЕ ДУШАНКЕ ВРАНЕШ

Душанка Вранеш, виша медицинска сестра, је била вредна жена. Потичала је из породице Вранеш из Смиљана која је пуно страдала од госпићких усташа током Другог свјетског рата. Као медицински радник несебично је помагала свима, без обзира на националност, имовно стање или слично. Живјела скромно у свом стану у улици Маршала Тита у Госпићу, заједно са невјенчаним супругом Николом Гајићем. Женидба сина Душка и добијање унуке Сузанае и Сање, уњели су радост у њен скроман живот. Задњи пут је била у Пули у августу 1991. на прослави трећег рођендана унуке Сузанае. Душко је тада знао да ће Хрвати ићи до

краја у борби за своју државу па је мајци предлагао да остане у Пули. Душанка није хтјела остати у Пули јер је вјеровала у државу Хрватску и нови имиџ њеног сина. Уосталом, када је Душко звао мајку за савјет прије дезертирања из ЈНА, она му је рекла: „ЈНА није више наша војска, чим туче по свом народу“.

Први пут у Душанкин стан је проваљено крајем септембра, причали су Душку у Госпићу накнадно. Злочинци са маскама на лицу пронашли су његову диплому из средње војне школе и ножем је забили у орман. Узалуд је Душанка увјеравала маскиране припаднике „госпићких ескадрона смрти“ да је њен син хрватски часник и да му је још у јулу поручила да „не пуца на свој народ и да окрене страну“. Још два пута су проваљивали у стан а онда су њу и невјенчаног супруга Николу 17/18. октобара ухапсили, потрпали заједно са другим Србима у камион и одвели у напуштену касарну у Перушићу. У том некадашњем објекту ЈНА, припадници хрватских снага под командом Стјепана Грандића, мучили су и тукли мушкарце а жене су силовали

Заједно са осталим познатим госпићким Србима стрељана је и масакрирана 18.октобра 1991. на Липовој Главици близу Широке Куле. У децембру 1991. године извиђачи ЈНА и територијаци из Широке Куле на „ничитој земљи“ проналазе 24 измасакрирана тијела.

Обдукцију и идентификацију је извршио познати војни патолог Зоран Станковић, који је на Душанкин обдукциони налаз ставио ознаку „УС-22“. „У „ је значио Удбину као мјесто идентификације а „22“ број леша. Душака је привремено сахрањена на гробљу у Дебелом Брду.

ТРАГЕДИЈА ПОРОДИЦЕ ВРАНЕШ

Вранеши су позната личка српска породица. Породице Вранеш потичу из Теслиног Смиљана. Током Другог свјетског рата усташе су убиле 56 цивила различите доби са презименом Вранеш. Вранеш Јово је погинуо 1945. као партизан.

После рата Вранеши су у Госпићу били познати као вредни и поштени људи. Љепе црнке „Вранешке“ су западале за око госпићким момцима. Када се је 1991. у Госпићу кољевци усташке идеологије поново повампирило усташтво, опет су страдали

Вранеши. Осим стрељане Душанке рођене 02.01.1939., убијена је Борка Вранеш рођена 02.01.1926. иначе са статусом борца НОБ. Посебна трагедија је убиство супружника Вранеш Милана-Миће рођ. 07.02.1947. и Вранеш Наде рођене 23.11.1949. Они су убијени од 18.-20. октобра 1991. Глава Миће-Милана Вранеша је пронађено без главе на гробљу у Риједи а тијело у Сењу. Тијело покојне Наде нађено је са неколико метака у потиљку.

извори: gospic.rs, Feral tribune,
ДИЦ „Веритас“

353. **Ивановић**, Ивана, **Милева** рођена 21.09.1944. у Синлије, општина Нова Градишка. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

354. **Ивановић Савка** рођена је 1918. у Батињанима, општина Пакрац. Страдала је 01.11.1991. у Батињанима, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

355. **Ивелић Даница** рођена је 1936. у Двору, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

356. **Ивковић**, Јована, **Божица** рођена је 07.01.1906. у Горњим Мељанима, општина Подрвска Слатина. Страдала је 16.12.1991. у Ђуричићима, општина Подрвска Слатина, З. Саавонија. И даље се води као нестала.

357. **Ивковић Манда** рођена је 1914. у Добропољцима, општина Бенковац. Страдала је 01.04.1993. у Добропољцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

358. **Ивковић**, Раде, **Стеванија** рођена је 24.11.1940. у Бјелини, општина Бенковац. Страдала је 01.10.1992. у Добропољцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

359. **Јакић**, Аненија, **Љубица** рођена је 1915. у Брњеушки, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Брњеушка, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

360. **Јаковљевић**, Јована, **Вида** рођена је 21.11.1924. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 10.10.1991. у Вери, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

361. **Јакшић**, Луке, **Нада** рођена је 14.11.1946. у Глогову, општина Грачац. Страдала је 07.08.1995. у Глогову, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

362. **Јанковић Милица** рођена у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 18.09.1991. у Госпићу, општина Госпић. И даље се води као нестала.

363. **Јаношевић Анђа**, рођена је 1923. у Двору, општина Двор. Страдала је 11.05.1996. у Двору, општина Двор, Банија. Погинула/нестала.

364. **Јањић Босилка** рођена у Вргинмосту.

УБИСТВО СУПРУЖНИКА КАЛАЊ

Мирјана Калањ, супруга Ђорђа, била је економиста. Одведена је исте ноћи кад и њен супруг. У вези са њеном смрћу обдуцент наводи да се “са великом вероватноћом може тврдити да је смрт насилна и да је највероватније наступила због разарања и оштећења за живот важних можданих центара, вишеструко преломљених костију крова и базе лобање, насталих дејством тупине тешког замахнутог механичког оруђа.”

“Због недостатка дела тела и угљенисаног већег дела преосталог меког ткива”, обдуцент није могао утврдити постојање других повреда, па се прави узрок смрти не може са сигурношћу утврдити само спољашњом прегледом.

“Одсуство честица гаражи у дисајним путевима и одсуство заживотних реакција на меким ткивима у околини угљенисаних дијелова тијела указује на то да је узрок смрти, највјероватније убиство, а да је је накнадно поливен бензином и запаљен...” наводи патолог Зоран Станковић.

Станковић је, архивирајући фотографију означених тела, од којих су многа била у комадима, у једној од својих изјава рекао да су “убице спалиле тела на гомили, засигурно бензином или неком другом запаљивом течношћу”.

“Слике јасно показују да су неке од жртава убијене метком у прса или у потиљак. Неколико жртава је имало лобање смрскане тупим предметом” - рекао је Станковић

извор: “Глас Јавности”

Страдала је 05.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала

365. **Јањић**, Симе, **Јелена** рођена је 1922. у Глинској Пољани, општина Петриња. Страдала је 03.10.1992. у Петриња, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

366. **Јањић**, Станка, **Љубица** рођена је 22.02.1922. у Пјешчаници, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

367. **Јарић**, Драгутина, **Стоја** рођена је 1946. у Доњем Тишковцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

368. **Јавор**, Стеве, **Софија** рођена је 1934 у Кашићу, општина Бенковац. Страдала је 14.09.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала

369. **Јечеманица Аница** рођена је 1902. у Дерези, општина Пакрац. Страдала је 1992. у Пакрацу, општина Пакрац. З. Славонија. Покопана/нестала.

370. **Јефтић Габријела**, рођена је 06.11.1975 у Осијеку, општина Осијек. Страдала је 16.09.1991. у Осијеку, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

371. **Јелача**, Мићана, **Љиљана** рођена је 03.07.1956. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 09.09.1993. у Дивоселу, општина Грачац. И даље се води као нестала.

372. **Јелача**, Јове, **Марија** рођена је 24.08.1913. у Кијанима, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

373. **Јелача**, Миле, **Милица** рођена је 05.07.1925. у Кијанима, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

374. **Јелача Милка** рођена је 1909. године у Горици. Страдала је 23.09.1991. у Шуми Гај, општина Окучани, И. Славонија. Сахрањена.

375. **Јелача**, Давида, **Смиљана** рођена 25.07.1915. у Кијанима, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

376. **Јелић Ана** рођена је 1907. у Книну, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

377. **Јелић**, Мирка, **Анђа** рођена је 19.11.1950. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек. И.

Славонија. Сахрањена.

378. **Јерговић**, Мије, **Љубица** рођена је 1930. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у Шашу, Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

379. **Јојић**, Симе, **Марта** рођена је 1930. у Цивљанима, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у Цивљанима, општина Книн, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

380. **Јокић**, Симе, **Милица** рођена је 1906. у Зрмањи, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Зрмањи, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

381. **Јокић**, Никола, **Наташа** рођена 10.01.1976. у Биљанима Доњим, општина Бенковац. Страдала је 01.07.1993. у Бенковцу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

382. **Јокић**, Илија, **Сава** рођена је 18.12.1926. у Прибудићу, општина Грачац. Страдала је 10.08.1995. у Растичеву, општина Грачац, Лика непосредно након акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

383. **Јовановић**, Станка, **Бојана** рођена је 12.12.1933. у Пакранима, општина Дарувар. Страдала је 29.12.1991. у Доњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

384. **Јовановић Мика** рођена је у Дерингају, општина Грачац Страдала је 01.09.1995. у Дерингају, општина Грачац, Лика. И даље се води као нестала.

385. **Јовановић**, Спасоје, **Милка** рођена је 11.01.1932. у Кипу, општина Дарувар. Страдала је 20.08.1992. у Миљановцу, општина Дарувар, З. Славонија. И даље се води као нестала.

386. **Јовановић-Марић**, Никола, **Пава** рођена је 25.03.1910. у Горњој Обријежи, општина Пакрац. Страдала је 01.10.1991. у Горњој Обријежи, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

387. **Јовић**, Доброслава, **Анђелија** рођена је 06.05.1933. у Читлику, општина Госпић. Страдала је 11.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

388. **Јовић**, Буде, **Марија** рођена је 1941. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 05.08.1995. у Дољанима, општина Кореница у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

389. **Јовић**, Бранко, **Мариника** рођена је 04.08.1939. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, општина Лика. Сахрањена.

390. **Јовић**, Милована, **Стака** рођена је 01.09.1908. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 05.08.1995. у Дољанима, општина Врховине, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

391. **Каблар**, Петра, **Зорка** рођена је 1915. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Голубићу, општина Книн Сј. Даламција у току акције „Олуја“. Сахрањена.

392. **Качар**, Стојана, **Софија** рођена је 1910. у Стрмену, општина Сисак. Страдала је 05.08.1995. у Стрмену, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

393. **Каламбура**, Саве, **Ранка** рођена је 24.04.1963. у Великом Градцу, општина Глина. Страдала је 15.09.1991. у Петрињи, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

394. **Калањ**, Богдана, **Мирјана** рођена је 14.08.1946. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

395. **Калапаћ**, Милоша, **Софија** рођена је 1908. у Смоковићу, општина Задар. Страдала је 10.12.1991. у Смоковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

396. **Калембер**, Јове, **Милка** рођена је 1920. у Језерцу, општина Кореница. Страдала је 26.02.1996. у Језерцу, општина Кореница, Лика. Сахрањена.

397. **Калинић**, Ђуре, **Софија** рођена је 1914. у Доњем Србу, општина Доњи Лапац. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Србу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

398. **Калуђеровић**, Стојана, **Нада** рођена је 02.01.1955. у Исламу Грчаком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац у току акције „Масленица“. Сахрањена.

399. **Каназир**, Луке, **Јека** рођена је 1928. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Мокром Пољу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

СТРАДАЊЕ ЈУЛКЕ КОСТАЊЧЕК

Међу посмртним остацима 17 убијених Срба у Хрватској, који су пре два дана идентификовани у Загребу, налазе се и посмртни остаци Јулке Костањчек (81), која је преживела усташки логор смрти Јасеновац у Другом светском рату, а убили су је припадници хрватске војске током акције “Олуја” 1995. године

Јулка Костањчек, рођена Кољанин из села Дрљаче код Сиска, била је сама у селу када су у њега почетком августа 1995. године упали припадници хрватске војске и убили је. Све се дешавало у оквиру војне акције “Олуја”, односно напада хрватске војске на заштићено подручје УН сектор “Север” и “Југ”.

У исповести за “Новости”, син трагично настрадао Милан К. после идентификације њених остатака у Заводу изјавио је:

-Нема ни косе, ни зуба, само једна чељуст. А сећам се, имала је седу косу када ју је прогутала “Олуја”, у њеној 80. години. Преживела је страхоте Јасеновца и Други светски рат, али овај последњи деведесетих није успела. Остао сам је жељан читавог живота.

Старица је била удата за Хрвата Стеву Костањчека, а после мужевљеве смрти живјела је код кћерке у Дрљачама.

извор: telegraf.rs

400. **Каназир**, Михајло, **Љубица** рођена је 1912. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Мокром Пољу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

401. **Карајловић**, Ђуре, **Милица** рођена је 18.08.1936. у Доњем Примишљу, општина Слуњ. Страдала је 08.08.1995. у Горњем Примишљу, општина Слуњ, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

402. **Карановић**, Јандрије, **Милица** рођена је 14.08.1909. у Отону, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Отону, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

403. **Карас Божица** рођена је 02.01.1900. Коранска Страна, општина Дуга Реса. Страдала је 07.08.1995. на Коранској Страни, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

404. **Карас**, Ђуре, **Љубица** рођена је 24.05.1920. у Пјешчаници, општина Вргинмост. Страдала је 05.08.1995. у Черемушници, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

405. **Кардаш Јела**, рођена је 1923. општина Клиса, општина Славонска Пожега. Страдала је 24.10.1991. у Клиси, општина Славонска Пожега. З. Славонија. Погинула/нестала.

406. **Катић**, Илије, **Анђа** рођена је 20.10.1920. у Отишићу, општина Сињ. Страдала је 16.07.1993. у Отишићу општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

407. **Катић**, Илија, **Босиљка** рођена је 13.05.1944. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

408. **Катић**, Благоја, **Драгиња** рођена је 05.03.1922. у Залужју, општина Невесиње. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

409. **Катић**, Никола, **Радмила** рођена је 21.09.1932. Брешће, општина Осијек. Страдала је 03.10.1991. у Карацићеву, општина Мирковци, И.Славонија. Сахрањена.

410. **Катић-Алавања Василија** рођена је 1910. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац,

Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

411. **Кеић Даринка**, рођена је 12.10.1918. општина Доњи Куљани, општина Двор. Страдала је 05.08.1991. у Доњим Куљанима, општина Двор, Банија. Сахрањена.

412. **Келеува**, Адама, **Марица** рођена је 30.11.1953. у Новској, општина Новска. Страдала је 04.12.1991. у Новској, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

413. **Кепчија Јулика**, рођена је 1920. у Шамаричкој Драги, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Кепчијама, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

414. **Кесић**, Ђуре, **Јелена** рођена је 1920. у Гређанима, општина Нова Градишка. Страдала је 31.08.1991. у Окучанима, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

415. **Кесић**, Николе, **Милка** рођена је 02.02.1954. у Гређанима, општина Нова Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Новој Вароши, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Покопана/нестала.

416. **Кичић Драгица**, рођена у Сиску, општина Сисак. Страдала је 01.08.1991. у Сиску, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

417. **Клајић**, Миливоја, **Недељка** рођена је 13.09.1953. у Јурковцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 17.12.1991. у Горњим Гучанима, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

418. **Клеш Ружа** рођена је 1942. у Торјанцима, општина Бели Манстир. Страдала је 29.11.1991. у Торјанцима, општина Бели Манастир. Сахрањена.

419. **Клипа**, Мане, **Зорка** рођена је 27.04.1910. у Међеђаку, општина Огулин. Страдала је 05.08.1995. у Слуњу, општина Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

420. **Клисурић**, Милана, **Марија** рођена је 17.07.1943. у Баљцима општина Дрниш. Страдала је 07.08.1995. у Врбнику, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

421. **Кљајић**, Стевана, **Љиљана** рођена је 18.03.1977. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 05.08.1994. у Петрињи, општина Петриња,

Банија. Сахрањена.

422. **Кљајић**, Јована, **Богданка** рођена је 15.11.1952. у Перни, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Матијевић, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула.

423. **Кљујић-Нинић**, Миле, **Невенка** рођена је 1941. у Зеници, општина Зеница. Страдала је 08.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

424. **Кнежевић Даница** рођена је 1935. у Самобору, општина Самобор. Страдала је 19.05.1993. у Брезју, општина Самобор, Хрватска. Сахрањена.

425. **Кнежевић**, Ивице, **Ивона** рођена је 01.02.1992. у Самобору, општина Самобор. Страдала је 19.05.1993. у Брезју, општина Самобор, Хрватска. Сахрањена.

426. **Кнежевић**, Ђуре, **Љубица** рођена је 15.03.1923. у Биовчином Селу, општина Книн. Страдала је 01.09.1995. у Парчићима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

427. **Кнежевић**, Јандрија, **Марија** рођена је 1923. у Парчићима, општина Бенковац. Страдала је 01.12.1991. у Врани, општина Биоград на мору, Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

428. **Кнежевић**, Јована, **Милица** рођена је 1920. у Кашићу општина Бенковац. Страдала је 20.09.1993. у Кашићу, општина Бенковац. Сахрањена.

429. **Кнежевић**, Лука, **Милица** рођена је 01.06.1906. у Пађенима, општина Книн. Страдала је 28.12.1995. у Отону, општина Книн, Сј. Далмација, Покопана/нестала.

430. **Кнежевић**, Страхиња, **Наталија** рођена је 1972. у Самобру, општина Самобор. Страдала је 19.05.1993. у Брезју, општина Самобор, Хрватска. Сахрањена.

431. **Кнежевић**, Николе, **Ружица** рођена је 18.05.1914. у Парчићима, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Парчићима, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

432. **Кнежевић Славка** рођена је 17.04.1920. у Горњој Велешњи, општина Костајница. Страдала је 08.08.1995. у Киришници, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

433. **Кочић Милка** рођена је 1970. у Тополовици, општина Грубишино Поље. Страдала је 01.11.1991. у Топаловици, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Сахрањена.

434. **Којић**, Вељка, **Биљана** рођена је 1966. у Даљу, општина Осијек. Страдала је 01.08.1991. у Даљу, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

435. **Којић Ката** рођена је 1938. у Даљу, општина Осијек. Страдала је 01.08.1991. у Даљу, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

436. **Колар Милка** рођена је 1936. у Слабињи, општина Костајница. Страдала је 21.07.1991. у Слабињи, Костајница, Банија. И даље се води као нестала.

437. **Колунџић**, Бошка, **Милева** рођена је 30.11.1926. у Кијанима, Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

438. **Комадина**, Драгића, **Десанка** рођена је 12.07.1924. у Брезовој Глави, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Сиску, општина Сисак, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

439. **Комазец**, Јандрије, **Марија** рођена је 28.07.1921. у Жегару, општина Обровац. Страдала је 13.11.1995. Жегар, општина Обровац, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

440. **Комленац**, Игњатија, **Драгица** рођена је 10.04.1938. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац. Страдала је 29.12.1991. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

441. **Комленац**, Дмитра, **Милица** рођена је 06.09.1912. у Кусоњама, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. у Кусоњама, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

442. **Комленац**, Јове, **Жељка** рођена је 1938. у Пакрацу, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Шеовици, општина Пакрац, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

443. **Кончаловић Смиљана**, ж. Љубомира, рођена је 1942. у Доњем Скраду, општина Дуга Реса. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Скраду, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

444. **Кончаловић**, Милутина, **Станка** рођена је 27.02.1905. у Великој Црквини, општина Дуга

Реса. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Скраду, општина Крњак, Кордун. Сахрањена.

445. **Контић**, Дане, **Стана** рођена је 1919. у Штикади, општина Грачац. Страдала је 06.08.1995. у избјегличкој колони, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

446. **Коњух**, Ивана, **Анкица** рођена је 28.09.1924. у Петриња, општина Петриња. Страдала је 19.12.1991. у Петрињи, Банија. Сахрањена.

447. **Корачић Милка** рођена у Костајници. Страдала је 05.8.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

448. **Корда**, Николе, **Стоја** рођена је 15.02.1929. у Церањама, општина Бенковац. Страдала је 31.10.1991. у Радашиновцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Погинула/нестала.

449. **Кордић**, Петра, **Стака** рођена је 30.09.1909. у Дугом Долу, општина Оточац. Страдала је 14.11.1995. у Рудопоље, општина Врховине, Лика. Сахрањена.

450. **Корица**, Филипа, **Милка** рођена је 20.09.1903. у Крбави, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Сврачковом селу, Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

451. **Коркут**, Милана, **Љубица** рођена је 01.02.1912. у Кирину, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Маји, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

452. **Королија Милка**, рођена је 1907. у Ивошевцима општина Книн. Страдала је 11.09.1995. у Ивошевцима, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

453. **Косановић Милица** рођена је у Плашком, општина Огулин. Страдала је 09.08.1995. у избјегличкој колони код Приједора, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

454. **Косијер**, Милана, **Љуба** рођена је 09.06.1931. у Поповцу, општина Новска. Страдала је 15.11.1991. у Брезовцу, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

455. **Косијер**, Јовице, **Ружица** рођена је 16.12.1975. у Загребу, општина Загреб. Страдала

УБИСТВО ДАНИЦЕ И ТЕОДОРА САМАРЦИЈЕ

Ови врели и паклени августовски дани, неодољиво подсјећају на ЦРНИ АВГУСТ 1995. године, кад у олујном невремну, изазваном људском мржњом, које хрватска држава у којој сам и сама рођена слави као изузетан ратни подвиг назван “ОЛУЈА”. Нестадоше двоје невиних стараца, моји родитељи Даница и Теодор Самарџија. Према извјештају Хрватског Хелсиншког одбора, то двоје невиних Срба бачених у палмен властите куће у Славском Пољу на Кордуну. Пуне 23 године продје од тада, а ја још нисам добила одговор, како, зашто и ко су кривци. До данашњег дана није извршена идентификација, јер њихови посмртни остаци, извађени из пепела нису “подобни” за ДНК-а вјештачење. Проглашени су за “неподобне” и после смрти.

Узалуд су била сва моја надања, сви потоци мојих суза, сви моји снови, сви моји контакти и непосредни сусрети с најеминентнијим личностима Хрватске државе, па и тадашњим предсједником хрватске државе И. Ј.

И како да ЗАБОРАВИМ, како да повјерујем да пронађени угљенисани остаци припадају мојим родитељима? Након свега стичем утисак да одговорни желе да заташкају причу или ни изблиза не чине све, да би се пронашао начин да се ти угљенисани остатци, (неподобни) идентификују. Зато питам Уред за нестала лица владе Хрватске Вас питам, ко је бацио у пламен куће моје родитеље?!

кћерка Нада Бодирога

Извор: “Суза”

је 05.10.1992. у Цагама, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

456. **Костањчек**, Милана, **Јулика** рођена је 28.06.1914. у Петрињцима, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у Дрљачама, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

457. **Ковач**, Стево, **Драгица** рођена је 23.01.1949. Петрињи, општина Петриња. Страдала је 05.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

458. **Ковачевић**, Петра, **Мика** рођена је 01.02.1912. у Крчком Брду, општина Доњи Лапац. Страдала 07.08.1995. у Кленовцу, општина Босански Петровац ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

459. **Ковачевић Пава** рођена је 1946. у Марковцу, општина Дарувар. Страдала 01.10.1991. у Марковцу, општина Дарувар, З. Славонија. И даље се води као нестала.

460. **Ковачевић**, Обрада, **Ружица** рођена је 1916. у Ивошевцима, општина Книн. Страдала је 15.08.1995. у Ервенику, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана.

461. **Ковачевић**, Драгић, **Данка** рођена је 12.02.1934. у Секулинцима, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Секулинцима, Подравска Слатина З. Славонија. И даље се води као нестала.

462. **Ковачевић**, Милана, **Јованка** рођена је 1931. у Шеовици, општина Пакрац. Страдала је 1991. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

463. **Ковачевић**, Петра, **Верица** рођена је 1927. у Пакленици, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Пакленици, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

464. **Коварбашић**, Миљкана, **Даница** рођена је 1927. у Банском Дреновцу, општина Глина. Страдала је 09.08.1995. у Банском Дреновац, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

465. **Ковљанић**, Миле, **Јела** рођена је 1938. у Стрмену, општина Сисак. Страдала је 01.08.1991. у Суњи, општина Костајница, Банија. Сахрањена.

466. **Коврлија**, Стевана, **Пера** рођена је 1908.

године у Стрмици, општина Книн. Страдала је 23.05.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

467. **Козбашић**, Никола, **Гордана** рођена је

СТРАДАЊЕ У МАШИЋКОЈ ШАГОВИНИ

...Ујутро рано на Никољдан 1991. припадници 108. и 121. бригаде ЗНГ-а и специјалци из групе “Свилени”, укупне јачине од 363 војника, почели су пјешадјски напад на српско село Машићка Шаговина код Новске, смјештено на јужним обронцима Псуња, којег су бранили припадници ТО из овога и сусједних српских села са око стотињак добровољаца из Србије. У току борбе за “проклету утврду”, како су Хрвати, због њеног изузетног геостратешког положаја звали Машићку Шаговину, “зенге” су у току дана овладали цијелим мјестом, којом приликом су ликвидирали најмање 55 људи, међу којима 31 цивила и припадника ТО из Машићке Шаговине.

-Преживјела мјештанка **Мара Миоковић** свједочи: “Сакрила сам се у подрум Рајка Стојчевића, гдје се окупио већи број нас Срба... Хрвати су нас позивали да се предамо а кад то из страха нисмо учинили, у подрум су убацили више експлозивних направа, којом приликом су убијени: Милан Стојичевић(30), Тихомир Милосављевић (20), Антал Борбељ (53) и његова супруга Савка (45)... А кад смо почели излазити из подрума са подигнутим рукама, убили су и Предрага Циндрића (23), Бранка Милетића (33) и још неке припаднике ТО које нисам познавала... Драган Милосављевић (23) је такође убијен испред своје куће... Након што су по селу покупили преостале цивиле, убили су Госпаву Мандић (40), Миленка Тубића (61) и његову супругу Млађенку (61), Зорку Бакић (45) и Глигорија Миланковића (59). То вече су убили и парализовану Анку Миланковић (87) тако што су јој бомбу убацили у кућу... Исто вече у својој кући убијен је и Јово Савановић (60)...”

По налогу хрватске војске у Машићкој Шаговини је покопано 28 лешева, већина под именом, а скупљали су их и покапали њихови рођаци, међу којима и **Цветанка Милосављевић**, која је морала покопати и своја два сина Тихомира и Драгана.

извор: ДИЦ “Веритас”

09.06.1954. у Горњој Саници, општина Босански Петровац. Страдала је 05.11.1991. у Петрињи, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

468. **Козбашић**, Милана, **Тамара** рођена је 29.11.1978. Петриња, општина Петриња. Страдала је 05.11.1991. Петриња, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

469. **Кожул**, Душана, **Драгиња** рођена је 23.04.1926. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

470. **Крајиновић**, Паје, **Ана** рођена је 1935. у Пргомелјама, општина Пакрац. Страдала је

СТРАДАЊЕ ВЕСНЕ БОРИЋ

Весна Борић рођена је 6. септембра 1973. у Бабином Потоку. У августу 1995. Борићи су са остатком својих сународника кренули стазама егзодуса. Недалеко од села Плитвички Љесковац, у општем метежу преврнуо се трактор и Весна је смртно страдала. Огорчени родитељи вратили су се до Доњег Лапца где су је покопали у ипровизованом ковчегу.

Родитељи су избегли у Србији. Услед великог бола, убрзо након након губитка вољене кћерке отац Дане је извршио самоубиство.

Мајка је након 10 година ишчекивања дочекала да сахрани кћерку на гробљу у Бабином потоку, мјесту гдје су прије рата и живјели.

извор: ДИЦ Веритас

25.12.1991. у Кусоњима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

471. **Крајновић**, Ранка, **Бранка** рођена је 13.10.1988. у Шеовици, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Шеовици, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

472. **Крајновић**, Душана, **Милица** рођена је 1928. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу. И даље се води као нестала.

473. **Крајновић**, Самоило, **Неђељка** рођена је 1921. у Читлуку, општина Госпић, Страдала је 12.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

474. **Крајновић**, Ђуре, **Пера** рођена је 1907. у Читлуку, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

475. **Крајновић**, Јово, **Стана** рођена је 1926. у Читлуку, општина Госпић. Страдала је 12.09.1993. у Читлуку, општина Грачац. Сахрањена.

476. **Крајновић**, Лацка, **Штефица** рођена је 04.02.1931. у Хрсек Брегу, општина Крапина. Страдала је 09.09.1993. у Дивоселу, општина Грачац, општина Лика. И даље се води као нестала.

477. **Крањчевић**, Миле, **Драгица** рођена је 1932. у Утињи, општина Карловац. Страдала је 06.08.1995. у Маји, општина Глина, Банија. Сахрањена.

478. **Крањчевић**, Јове, **Ђурђа** рођена је 02.05.1961. у Огулину, општина Огулин. Страдала је 06.08.1995. у Маји, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

479. **Крешталица**, Петра, **Барка** рођена је 10.01.1930. у Глини, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

480. **Крешталица**, Петра, **Гина** рођена је 10.06.1935. у Сјеверовцима, општина Босанска Дубица. Страдала је 06.11.1991. у Јошевици, општина Глина, Банија. Сахрањена.

481. **Крга Мара** рођена је 1925. у Кореначкој Капели, општина Кореница. Страдала је 01.09.1995. у Кореничкој Капели, општина Кореница, Лика непосредно након акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

482. **Кричка**, Миле, **Душанка** рођена је

1947. у Пластову општина Шибеник. Страдала је 25.06.1993. у Ваћанима, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

483. **Кричка Јека** рођена је 1945. у Стрмици, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Стрмици, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

484. **Кричка**, Павла, **Љубица** рођена је 16.05.1907. у Братишковцима, у Шибенику. Страдала је 05.08.1995. у Братишковцима, општина Книн, Сј. Далмацији у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

485. **Кричковић**, Тривуна, **Сара** рођена је 30.10.1921. у Читлуку, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

486. **Кричковић-Живичић**, Тривуна, **Љубица** рођена је 30.09.1929. у Читлику, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика, Покопана.

487. **Кривокућа**, Милош, **Сава** рођена је 24.03.1926. у Буковици Утињској, општина Војнић. Страдала је 09.08.1995. у Доњем Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

488. **Крнић**, Антуна, **Јелка** рођена је 08.10.1914. у Примишљу, општина Слуњ. Страдала је 08.08.1995. у Примишљу, општина Слуњ, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

489. **Крњајић**, Коста, **Душанка** рођена је 1912. у Фркашићу, општина Кореница. Страдала је 1993. у Мељиновац, општина Доњи Лапац, Лика. Сахрањена.

490. **Крњајић Мара**, рођена је 1910. Брезовцу Субоцком, општина Новска. Страдала је 01.11.1991. у Брезовцу Субоцком, општина Новска, З. Славонија. Погинула/нестала.

491. **Крњајић**, Стевана, **Софија** рођена је 09.09.1928. у Лушчанима, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у Лушчанима, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

492. **Крунић**, Дамјана, **Божица** рођена је 01.04.1921. у Отишићу, општина Сињ. Страдала је 05.08.1995. у Отишићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

493. **Крунић**, Мије, **Цвита** рођена је 04.05.1940. у Подосју, општина Сињ. Страдала је 26.04.1996. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

494. **Крушка**, Мирка, **Бранка** рођена је 10.03.1962. у Клековици, општина Босанска Дубица. Страдала је 28.05.1992. у Хрватској Дубици, општина Хрватска Дубица, Банија. Покопана/нестала.

495. **Кукић Божица** рођена је 1923. у Горичкој, општина Двор. Страдала је 08.08.1995. у Сводни, општина Нови Град, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

496. **Кукић Јелена** рођена 1917. у Клиси, општина Пакрац. Страдала је 02.12.1991. у Марином селу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

497. **Кукић**, Вучана, **Пелагија** рођена је 1945. у Клиси, општина Пакрац. Страдала је 02.12.1991. у Марином Селу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

498. **Кукић**, Душана, **Сока** рођена је 1926. у Доњој Суваји, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Србу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

499. **Куколеча**, Петра, **Драга** рођена је 02.02.1925. у Глини, општина Глина. Страдала је 06.08.1995. у избегличкој колони код Приједора, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

500. **Кукољ**, Милана, **Милица** рођена је 27.10.1907. у Врпољу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Жагравићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

501. **Кукурузовић**, Луке, **Иванка** рођена је 14.08.1939. у Маленцима, општина Зрењанин. Страдала је 04.08.1995. у Личком Петровом Селу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

502. **Куриљ**, Стевана, **Миљка** рођена је 07.04.1924. у Шашу, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у Шашу, општина Костајница у току акције „Олуја“. Сахрањена.

503. **Куробаса Стана** рођена је 1920. у Цетини, општина Книн. Страдала је 14.08.1995. у Цетини, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

504. **Кутић Даринка** рођена је 1918. у Босанској Градишци, општина Босанска Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Брестовачини, општина Градишка, Р. Српска у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

505. **Кузмановић**, Милована, **Софија** рођена је 1915. у Слушници, општина Слуњ. Страдала је 04.08.1995. у Слушници, општина Слуњ, општина Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

506. **Кужет**, Петра, **Петровка** рођена 12.07.1954. у Бенковцу, општина Бенковац. Страдала је 25.09.1995. у Добропољцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Погинула/нестала.

507. **Квакић-Мрзљак**, Павла, **Драгиња** рођена је 1918. у Медарима, општина Окучани. Страдала је 02.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

508. **Лалић**, Петра, **Ана** рођена је 1907. у Јагми, општина Пакрац. Страдала је 18.11.1995. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

509. **Лалић**, Обрада, **Божица** рођена је 13.01.1933. у Чистој Малој, општина Шибеник. Страдала је 06.08.1995. у Чистој Малој, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

510. **Лалић**, Обрада, **Драгиња** рођена је 1920, у Братишковцима, општина Шибеник. Страдала је 11.08.1995. у Чистој Малој, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

511. **Лалић**, Боже, **Јека** рођена је 02.02.1939. у Чистој Малој, општина Шибеник. Страдала је 12.05.1993. у Чистој Малој, општина Книн Сј. Далмацији. Сахрањена.

512. **Лалић**, Петра, **Јелица** рођена је 1935. у Кистањама, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони у код Петровца, општина Петровац, Р. Српска. Покопана/нестала.

513. **Лалић**, Новак-Мајски, **Вукосава** рођена је 04.09.1918. у Боботи, Општина Вуковар. Страдала је 16.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И.Славонија. Сахрањена.

514. **Лапчевић**, Петра, **Милка** рођена је 1910. у Брњавцу, општина Вргинмост. Страдала је

11.12.1991. у Паулин Двор, општина Осижек, И. Славонија. Сахрањена.

515. **Лавринић**, Миле, **Сава** рођена је 1903. у Комићу, општина Кореница. Страдала је 12.08.1995. у Комићу, општина Кореница, Лика непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

516. **Лазих**, Петра, **Невенка** рођена је 15.06.1932. у Рамљанима, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Рамљанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

517. **Лазих**, Ђуре, **Стана** рођена је 1908. у Горњем Селишту, општина Глина. Страдала 07.08.1995. у Хајтићу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

518. **Личина**, Обрад, **Марија** рођена је 01.02.1931. у Ервенику, општина Книн. Страдала је 01.04.1992. у Александровцу, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

519. **Липовина**, Крсте, **Љубица** рођена је 10.10.1956. у Штикову, општина Дрниш. Страдала је 16.11.1992. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

520. **Лисић Милка** рођена је 1910. у Плашком, општина Плашки, Страдала је 16.08.1995. у Бјелини, општина Бјелина, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

521. **Лончар**, Дмитра, **Софија** рођена је 10.07.1938. у Карлобагу, општина Госпић. Страдала је 18.10.1991. у Липовој Главици, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

522. **Лончаревић**, Стевана, **Драгиња** рођена је 1920. у Глини, општина Глина. Страдала је 06.08.1995. у Брњеушки, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

523. **Лончаревић**, Ђуре, **Марица** рођена је 1925. у Бобовцу, општина Сисак. Страдала је 05.08.1995. у Стрмену, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

524. **Луковац**, Николе, **Марица** рођена је 1916. у Тепљуху, општина Дрниш. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони у близини Петровца, општина Петровац, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

525. **Лукић**, Антуна, **Ана** рођена је 19.04.1944. у Подоштарима, општина Госпић. Страдала је

16.11.1991. у Вуковару, општина Вуковар И. Славонија. Сахрањена.

525. **Лукић**, Сава, **Анка** рођена је 27.09.1931. у Церовцу, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Церовцу, општина Грачац општина Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

527. **Лунић**, Стевана, **Јелица** рођена је 12.12.1935. у Стрмица, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Стрмици, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

528. **Љубичић**, Бранка, **Ковиљка** рођена је 12.07.1942. у Рогуљама, општина Пакрац. Страдала је 26.09.1991. у Кусоњима општина Пакрац. Сахрањена.

529. **Љубичић-Кљајић**, Адама, **Даница** рођена је 1939. у Балинцу, општина Глина. Страдала је 10.08.1995. у Балинцу, општина Глина, Банија. Сахрањена.

530. **Љубичић-Кљајић**, Ђуре, **Дмитра** рођена је 1906. у Великој Врановини, општина Глина. Страдала је 10.08.1995. у Врановини, општина Глина, Банија. Сахрањена.

531. **Мацура**, Николе, **Љубица** рођена је 1942. у Смоковићу, општина Задар. Страдала је 01.12.1991. у Смоковићу, Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

532. **Мацура**, Душана, **Невенка** рођена је 05.11.1926. у Јагодњој Горњој, општина Бенковац. Страдала је 31.12.1991. у Лишанима Тињским, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

533. **Мачевић**, Милана, **Цвијета** рођена је 07.03.1936. у Цивљанима, општина Книн. Страдала је 25.08.1991. у Цивљанима, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

534. **Маћешкић**, Тодора, **Божица** рођена је 1922. у Дугом Долу, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

535. **Маћешкић Јања** рођена је у Мирковцима, општина Винковци. Страдала 19.06.1992. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

536. **Мацарац**, Остоје, **Вукосава** рођена је 27.07.1947. у Сводни, општина Босански Нови. Страдала је 05.08.1995. у Двору, општина Двор,

ЛИКВИДАЦИЈА ПОРОДИЦЕ ОЛУЈИЋ У ЦЕРНИ

Припадници извиђачко-диверзантске сатније (чете) Хрватских обрамбених снага (ХОС), којом је командовао Томислав Мади, 17. фебруара 1992. године у Церни код Жупање ликвидирали су четворочлану породицу Олујић: Радомира (38), његову супругу Аницу (37) и њихову малољетну дјецу Милену (16) и Марка (13).

.. Из исказа сведока Мате Бертића

Када је ушао у кућу, сведок је видео тела чланова породице Олујић. Жена [**Аница Олујић**] седела је на каучу са рупом од метка на челу и отвореним очима, док су деца била наслоњена на женина рамена, дечак [**Марко Олујић**] са леве, а девојчица [**Миленка Олујић**] са десне стране. Радомир Олујић је био заклан. Лежао је у великој локви крви код другог кауча поред сточића.

Сведок је био шокиран призором.

На радном столу у дневном боравку полиција је пронашла свеску у коју је Миленка написала свој последњи школски задатак, само неколико сати пре него што ће бити убијена. У раду је писала како „понекад лутамо и не знамо гдје ћемо стићи“, како су разочарања у животу честа и да је и сама имала доста таквих тренутака. О себи је написала да није песимиста и да покушава на свет гледати лепшим очима иако је имала „доста тужних тренутака“. – У људе још увијек вјерујем иако и то зна бити велика илузија и људи знају бити зли, али вјеру још нисам изгубила и то ми је драго“, пише при крају последњег рада, а у задњој реченици каже како је љубав и разумевање најважније и треба „чврсто бити на земљи и не поколебати се пред ничим. – записала је ове речи Миленка у ноћи пре него што ће бити убијена.

извор: ДИЦ „Веритас“

Миленка Олујић

Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

537. **Мађарац**, Јанка, **Миљка** рођена је 1923. у Глини, општина Глина. Страдала је 05.08.1995. у Великом Градацу, општина Глина у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

538. **Малинић Анка**, рођена је 1910. у Батињанима, општина Пакрац. Страдала је 01.10.1991. у Батињанима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

539. **Маливук**, Ђуре, **Милка** рођена је 15.05.1926. у Ћорама, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. и избегличкој колони у близини Бање Луке, општина Бања, Р. Српска у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

540. **Малобабих Даница** рођена је 1944. у Катиновцу, општина Вргинмост. Страдала је 01.07.1991. у Петрињској болници, општина Петриња, Банија. И даље се води као нестала.

541. **Маљковић**, Стојана, **Косавка** рођена је 1913. у Могорићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

542. **Мамузић**, Матије, **Љуба** рођена је 08.05.1919. у Малој Врановина, општина Вргинмост. Страдала је 29.08.1991. у Малој Врановини, општина Вргинмост, Кордун. Сахрањена.

543. **Мандић**, Богдана, **Божана** рођена је 24.12.1971. у Шиду, општина Шид. Страдала је 02.11.1991. у Борову насељу, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

544. **Мандић**, Ђурађа, **Госпава** рођена је 28.08.1951. у Варјачама, општина Котор Варош. Страдала је 19.12.1991. у Машићкој Шаговини, општина Окучани, З. Славонија. Покопана/нестала.

545. **Мандић**, Петра, **Јела** рођена је 1912. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 05.08.1995. у Дољанима, општина Врховина, Лика, у току акције “Олуја”. Сахрањена.

546. **Мандић**, Симе, **Љепосава** рођена је 26.04.1933. у Крњеувама, општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Зечево, општина Книн, Сј. Далмација у току акције “Олуја”. Сахрањена.

547. **Мандић-Ратковић**, Сава, **Васиљка**

рођена је 30.11.1921. у Горњим Граховљани, општина Пакрац. Страдала је 24.12.1991. у Кусоњима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

548. **Манојловић**, Драгољуба, **Даница** рођена је 19.07.1943. у Новом Саду, општина Нови Сад. Страдала је 25.09.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

549. **Манојловић**, Стевана, **Ђурђија** рођена је 29.03.1915. у Плочама, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Полачи, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

550. **Манојловић**, Томе, **Манда** рођена је 1914. у Омсици, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Омсици, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

551. **Манојловић**, Јакова, **Ружица** рођена је 27.07.1937. у Ивошевцима, у Книну. Страдала је 06.08.1995. у Мокром Пољу, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

552. **Манојловић**, Стевана, **Станка** рођена је 25.06.1916. у Великом Козинцу, општина Дуга Реса. Страдала је 04.08.1995. у Косијерско село, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

553. **Маодуш**, Илија, **Даринка** рођена је 20.10.1916. у Медаку, општина Госпић. Страдала је 04.08.1995. у Медаку, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

554. **Маодуш Јека** рођена је 1914. у Медаку, Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Медаку, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

555. **Марчета**, Ђурана, **Милица** рођена је 15.02.1927. у Удетину, општина Двор. Страдала је у 11.10.1991. Борову Насељу, општина Вуковар. Сахрањена.

556. **Маричић Ана** рођена је 1924. у Бијелим Водама, општина Глина. Страдала је 05.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

557. **Маричић**, Милана, **Миљка** рођена је 1935. у Живаји, општина Костајница. Страдала је 06.08.1995. у Живаји, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

558. **Марић**, Пере, **Анка** рођена је 05.05.1928. у Чавловици, општина Двор. Страдала је 19.09.1991. у Петрињи, општина Петриња, Банија. И даље се води као нестала.

559. **Марић**, Петра, **Јела** рођена је 1947. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 07.03.1992. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

560. **Марић**, Миле, **Јула** рођена је 1926. у Кусоњима, општина Пакрац. Страдала је 1992. у Кусоњима, општина Пакрац. З. Славонија. Сахрањена.

561. **Марић**, Дмитра, **Зорка** рођена је 04.03.1954. у Брезовом Пољу, општина Глина. Страдала 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

562. **Маринковић**, Ђуре, **Даница** рођена је 1926. у Бабићима, општина Вргинмост. Страдала је 12.08.1995. у Бјељини, општина Бјелина, Р. Српска. Сахрањена.

563. **Маринковић Марија** рођена је у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је 20.03.1992. у Јанковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

564. **Маринковић**, Стевана, **Милица** рођена је 14.01.1929. у Петриња, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

565. **Маринковић**, Петра, **Мира** рођена је 1956. у Коранском селу, општина Дуга Реса. Страдала је 04.11.1991. у Подвожићу, општина Дуга Реса, општина Кордун. Сахрањена.

566. **Маринковић-Ковачевић Најка** рођена је 1904. у Субоцкој, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. у Субоцкој, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула.

567. **Марјановић**, Дмитра, **Нада** рођена је 22.11.1925. у Коларићу, општина Војнић. Страдала 07.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестали.

568. **Маринковић**, Благоја, **Добрила** рођена је 24.07.1938. у Милодражу, општина Кисељак. Страдала је 01.05.1995. Бенковац, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

569. **Марковић**, Мате, **Ката** рођена је 24.11.1919. у Окучанима, општина Окучани. Страдала је 01.12.1991. у Окучанима, општина Окучана З. Славонија. Сахрањена.

570. **Марковић**, Мартина, **Милка** рођена је 1924. у Летованци, општина Петриња. Страдала је 06.08.1995. у Летованци, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

571. **Мартиновић**, Илија, **Јелена** рођена 27.03.1915. у Горњој Бачуги, општина Петриња. Страдала је 04.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

572. **Маслек Јулика** рођена је 1912. у Ивошевић Селу, општина Вргинмост. Страдала 04.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

573. **Маслић**, Раде, **Зорка** рођена је 21.07.1950. у Стипану, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

574. **Машић Сока** рођена је 1926. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

575. **Матијашевић**, Раде, **Стоја** рођена је 27.10.1930. у Рујевцу, општина Двор. Страдала је 05.08.1995. у Превршцу, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

576. **Матијевић**, Ђуре, **Десанка** рођена је 20.04.1925. у Бијелом Кланцу, општина Карловац. Страдала је 15.08.1995. у Бијелом Кланцу, општина Крњак, Кордун непосредно након акција „Олуја“. Сахрањена.

577. **Матијевић Ђука** рођена 1915. у Книну, општина Книна. Страдала је 04.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

578. **Матијевић**, Милоша, **Љубица** рођена је 04.07.1929. у Горњем Скраду, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Топуском, општина Топуско, Кордун, у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

579. **Матијевић**, Јове, **Милка** рођена је 1911. у Дебелом Брду, општина Кореница. Страдала 05.08.1995. у Кореници, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

МЕДАЧКИ ЦЕП - ДАНИЦА ОБРАДОВИЋ

Познати српски писац, Момо Капор, с дубоким поштовањем и дивљењем је овековечао у својој књизи „Смрт не боли“, старицу Даницу Обрадовић која је са бровингом бранила своје село од усташа и навео је као пример јунаштва за будућа српска покољења – прочитајте шта је он записао о бака Даници Обрадовић:

...

„Како сте?“, пита баба Даница Обрадовић на најистуренијој западној коти православног света у Дивоселу, у близини Госпића. Она седи за тешким митраљезом „бровинг“, маскираним лисћем и немоћно шири руке, извињавајући се што, сем воде, нема чим да нас понуди. Пензионисана куvariца седамдесетих година, са округлим цвикерима бакице, у горњем делу војничке униформе, али у папучама званим пантофле, она је обучила своје сељане да пуцају из минобацаца и митраљеза. Њен полозај је на врху клина који дубоко задире у непријатељске положаје са опасно отвореним боковима, куда се често провлаче диверзантске трупе кроз густо шипражје.

Готово сваке недеље она губи

двојицу-тројицу својих сабораца. Овај лепо зелени предео базди на смрт. Човек има осећај да га са свих страна гледају очи убица и да је потпуно немоћан да се одбрани. Зарасли у двонедељне цекињасте браде, баба Даничини људи разговарају с прстом на обарацима аутоматских пушака. Био сам свугде, видео сам свашта, али чини ми се да у животу нисам био ближе смрти него на том истуреном полозају Дивосела, који се (какве ли ироније) назива Велики крај!

„Пошаљите какву помоћ, ако бога знате!“, преклиње нас старица, коју би било много лакше замислити за споретом него за „бровингом“.

„Позовите добровољце, војску, било кога! Ми овдје не моземо још дуго...“

Претрцавајући брисани простор, питам једног борца какви су им непријатељи, они с друге стране ливада и сумарака.

„Ех, какви“, одговара, „исти јад ка и ми ође... Сиротиња, брате, али ка и ми, ту су рођени и познају сваки камен...“

Двадесетак дана после овог сусрета, Дивосело је сравњено са земљом, а сви браниоци побијени. После дуготрајне артиљеријске припреме, која је трајала пуних

шеснаест сати, хрватска војска, предвођена међународним псима рата и плаћеницима, упала је у Дивосело и побила све што се кретало. Војници Уједињених нација нису могли да виде било шта живо-ни мачку, ни пса, нити овцу! Баба Даница је преклана за својим митраљезом „бровинг“ из којег је испалила и последњи метак. Могу да замислим како из шипражја на ситну, дебељускасту старицу доброчудног изгледа скацу легионари у црном с камом у рукама.

Та сцена ме прогања; можда нисам уцинио све сто сам могао? Можда је требало да станем на сред београдских Теразија и да вичем из све снаге, да тражим помоћ за баба Даницу и њене људе.

На пијацама Београда видим њене вршњакиње како се жале на цене купујући паприке за зимницу. Исти ход на ногама које муче вене, исте старачке пегице на рукама, исте наочаре танких металних оквира... Баба Даница није имала привилегију да припрема зимницу – за својим митраљезом, а повремено и са минобацачем, она је бранила златасто јесење обиље београдских пијаца и својих исписница које сматрају да је досао смак света због скувих паприка...”

580. **Матијевић**, Никола, **Зорка** рођена је 10.04.1928. у Смрдџима, општина Книн. Страдала је 19.10.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

581. **Матковић**, Љубица, **Јелена** рођена је 06.09.1935. у Цикотама, Општина Пакрац. Страдала је 20.12.1991. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

582. **Матковић**, Слободана, **Светлана** рођена је 29.11.1949. у Београду, општина Београд. Страдала је 22.10.1991. у Тењи, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

583. **Мазалица** **Бојана**, рођена је 1908. у Батињанима, општина Пакрац. Страдала је 01.10.1991. у Батињанима, општина Пакрац, З. Славонија. Покопана/нестала.

584. **Мажибрада**, Вује, **Јока** рођена је 08.10.1907. у Кистањама, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Кистањама, општина Книн у току акције „Олуја“. Сахрањена.

585. **Мажибрада**, Илија, **Манда** рођена је 14.10.1910. у Кистањама, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Кистањама, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

586. **Михајловић**, Милутина, **Даница** рођена је 04.01.1909. у Крњачком Грабовцу, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Глина у току акције „Олуја“. Сахрањена.

587. **Михајловић**, Милана, **Даница** рођена је 01.08.1956. у Перјасици, општина Дуга Реса. Страдала је 06.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

588. **Михајловић-Здјелар**, Миле, **Љубица** рођена је 1915. у Вељуну, општина Слуњ. Страдала је 05.08.1995. у Топуском, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

589. **Мијатовић**, Раде, **Драгица** рођена је 17.12.1963. у Окучанима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Новој Вароши, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

590. **Милаковић**, Милета, **Јела** рођена је 1919. у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 06.11.1991. у Старом Селу, општина Оточац,

УБИСТВО МАРИЈЕ ВУЈЧИЋ И ГОРАДАНЕ ОБАЈДИН

Марија Вујчић Хрватица рођена 1943. године, а њена кћерка Гордана Обајдин, чији је отац Србин, рођена 1963. године.

Према подацима из пресуде Европског суда, навео је Штрбац, произилази да је Гордана била удата за Хрвата Паву Обајдина и да су из тога брака имали сина Јосипа.

Паво је био полицајац у Слуњу, а у вријеме рата деведесетих година прешао је у Карловац на хрватску страну, док је Јосип, који је у то вријеме имао 10 година, и остао са мајком Горданом и са баком Маријом, односно са мајчином породицом.

Када је почела акција “Олуја” Јосипов ујак је Јосипа, Марију и Гордану смјестио у Вељун, у који је 5. или 6. августа 1995. године ушла хрватска војска. Тада су рекли Јосипу и његовим да на кућу у којој су се налазили окаче бијелу заставу и да их хрватска војска неће дирати, што су и учинили.

Дан касније Јосип је отишао на пункт гдје се налазила хрватска војска, који је био удаљен око 1,5 километара од куће у којој су становали, а док је разговарао са војницима, из правца куће у којој су становали, чули су се пуцњи, али ни он ни војска нису поклонили неку пажњу томе.

Када је Јосип пола часа касније дошао кући, нашао је убијене мајку и баку. Јосип је одмах о смрти баке и мајке обавијестио хрватску војску, који су га одвели његовом оцу, који се у то вријеме налазио у Слуњу.

Према “Веритасовим” информацијама, смрт Марије и Гордане пријавио је Веритасу 24. јуна 1996. године Милан Вујчић, њихов супруг и отац, који је у акцији “Олуја” и сам био заробљен и у заробљеништву провео до 31. децембра 1995. године, када је амнестиран.

Милан је тада рекао да су му супругу и кћер убили хрватски војници, да му је жена била инвалид и да јој је била одузета лијева страна тијела.

Посмртни остаци Марије и Гордане покопани су на Католичком гробљу у Слуњу.

извор: ДИЦ “Веритас”

општина Лика. Покопана/нестала.

591. **Миланко**, Анте, **Марија** рођена је 1962. у Јасеници, општина Обровац. Страдала је 04.08.1995. у Президу, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

592. **Миланковић**, Стојана, **Аница** рођена је 14.10.1937. у Мирловић Поље, општина Дрниш. Страдала је 05.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

593. **Миланковић**, Васе, **Анка** 10.02.1904. рођена је Шуметлица, општина Нова Градишка. Страдала је 19.12.1991. Машићка Шаговина, општина Окучани, З. Славонија. Покопана/нестала.

594. **Милановић** **Мила** општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

595. **Милашиновић** **Јела** рођена је у Рајићићима, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Рајићима, општина Окучани у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

596. **Милетић**, Илије, **Мара** рођена је 25.12.1922. у Миочићу, општина Дрниш. Страдала је 05.08.1995. у Миочићу, општина Дрниш, Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

597. **Милеуснић**, Петра, **Ана** рођена је 1901. у Новској, општина Новска. Страдала је 30.03.1992. у Славонском Броду, општина Славонски Брод, З. Славонија. Сахрањена.

598. **Милеуснић**, Петар, **Горанка** рођена је 04.07.1970. у Новској, општина Новска. Страдала је 18.12.1991. у Новској, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

599. **Милеуснић**, Станка, **Љуба** рођена је 1918. у Говеђем Пољу, општина Дарувар. Страдала је 01.04.1992. у Говеђем Пољу, општина Дарувар, З. Славонија. Сахрањена.

600. **Милеуснић**, Виктор, **Вера** рођена је 12.05.1940. у Новској, општина Новска. Страдала је 18.12.1991. у Новској, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

601. **Милићевић** **Аница** рођена је у Вргинмосту, општина Вргинмосту. Страдала је 05.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

602. **Миличевић**, Павла, **Јагода** рођена је 1911. у Рушевцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Рушевцу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

603. **Милић**, Петра, **Ђурђица** рођена је 13.05.1969. у Вргинмосту, општина Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Драготини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

604. **Милић**, Петра, **Евица** рођена је 1907. у Волињи, општина Двор. Страдала је 31.08.1995. у Волињи, општина Двор, Банија непосредно након акције „Олуја“. Погинула/нестала.

605. **Милић**, Стевана, **Јека**, рођена је 07.07.1937. Биљане Горње, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

606. **Милић**. Ђурђа, **Љубица** рођена је 19.01.1952. у Дугошији, општина Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Драготина, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

607. **Милић**, Јована, **Љубица** рођена је 15.02.1925. општина Двор, општина Двор. Страдала је 06.08.1995. у Волињи, општина Двор у току акције „Олуја“. Сахрањена.

608. **Милинковић**, Петра, **Марија** рођена је 1907. у Оздаковцима, општина Славонска Пожега. Страдала је 29.10.1991. у Оздаковцима, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

609. **Милинковић**, Лазара, **Милица** рођена је 27.08.1920. у Трпињи, општина Вуковар. Страдала је 18.11.1991. у Вуковару, општина Вуковар. И. Славонија. И даље се води као нестала.

610. **Милиновић** **Ружа** рођена је 1930. у Доњим Кусоњима, општина Подравска Слатина. Страдала је 26.12.1991. у Горњим Кусоњима, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Покопана/нестала.

611. **Миливојевић** **Стана** рођена је 1911. у Полачи, општина Книн. Страдала је 03.10.1995. у Полачи, општина Книн, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

612. **Милковић**, Милана, **Наташа** рођена је 27.06.1968. у Карловцу, општина Карловац. Страдала је 21.06.1995. у Вељуну, општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

613. **Милошевић Ана** рођена је 1937. у Торњу, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. општина Торањ, општина Пакрац. З. Славонија. Покопана/нестала.

614. **Милошевић Даринка** рођена је 1928. у Павићима, општина Шибеник. Страдала је 09.09.1995. у Павићима, општина Шибеник, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

615. **Милошевић, Пере, Илинка** рођена је 18.05.1959. у Босанској Дубици, општина Босанској Дубици. Страдала је 16.11.1991. у Борову насеља, општина Вуковару, И. Славонија. Покопана/нестала.

616. **Милошевић, Михајла, Јагода** рођена је 24.08.1911. у Горњој Обријежи, општина Пакрац. Страдала је 1992. у Горњој Обријежи, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

617. **Милошевић, Саве, Љубица** рођена је 07.07.1923. у Дубовцу, општина Нова Градишка. Страдала је 29.10.1991. у Воћарици, општина Новска. З. Славонија. Сахрањена.

618. **Милошевић, Марка, Милева** рођена је 25.08.1938. у Рушевцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

619. **Милошевић, Миладина, Милија** рођена је 1909. у Броћанцу, општина Слуњ. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони у близини Двора, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

620. **Миловановић, Миле, Милка** рођена је 1914. у Дерингају, општина Грачац. Страдала је 04.08.1995. у Дерингају, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

621. **Миловић, Луке, Милица** рођена је 14.04.1934. у Паулин Двору, општина Осиек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осиек, И. Славонија. Сахрањена.

622. **Миљеновић, Јанка, Видосава** рођена је 11.06.1920. у Загорју, општина Карловац. Страдала је 04.08.1995. у избегличкој колони код Двора, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

623. **Миљевић, Миле, Евица** рођена је 1912. у Малој Врановини, општина Вргинмост. Нестала

је 1991. у болници Сисак, општина Сисак. И даље се води као нестала.

624. **Миљевић Олга**, рођена је 03.10.1926. у Јагодњој Доњој, општина Бенковац. Страдала је 09.03.1993. у Биљанима Доњим, општина Бенковац. Сј. Далмација. Сахрањена.

625. **Миљевић, Миле, Стана** рођена је 1917. у Јабуковцу, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у Јабуковцу, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

626. **Миовић, Драге, Анђелија** рођена је 07.07.1928. у Лишанима Тињским, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Задру, општина Задар, Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

627. **Мирковић, Илије, Десанка** рођена је 1916. у Кричкама, општина Новска. Страдала је 16.11.1991. у Кричкама, општина Новска. З. Славонија. Сахрањена.

628. **Мирковић, Ђурађа, Ђурђија** рођена је 14.03.1925. у Плочама, општина Книн. Страдала је 12.08.1995. у Полачи, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције Олуја“. Сахрањена.

629. **Мишчевић, Карла, Марија** рођена је 27.04.1939. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Смиљану, општина Госпић. И даље се води као нестала.

630. **Мишљен, Милоша, Анђелија** рођена је 1910. у Отону, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

631. **Митровић Анка** рођена у Глини, општина Глина. Страдала је 05.08.1995. у Глини, општина Глина. Покопана/нестала.

632. **Миздрак, Марије, Јованка** рођена је 1945. у Стрмици, општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Стрмици, општина Книн, Сј. Далмација току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

633. **Млађан, Луке, Десанка** рођена је 01.04.1917. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 04.08.1995. у Војнићу, општина Војнић, Кордун току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

634. **Млађан, Милића, Милка** рођена је 10.03.1912. у Гвоздићу, општина Слуњ. Страдала

је 08.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија. Сахрањена.

635. **Мраковић**, Стевана, **Јулика** рођена је 26.04.1907. у Влаховићу, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Влаховићу, општина Глина току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

636. **Мраовић**, Станка, **Ана** рођена је 01.09.1905. у Топуском, општина Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија току акције „Олуја“. Сахрањена.

637. **Мраовић**, Марка, **Драгица** рођена је 30.06.1930. у Острожину, општина Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија току акције „Олуја“. Сахрањена.

638. **Мраовић**, Вује, **Маца** рођена је 1927. у Бовићу, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

639. **Мрђеновић**, Љубана, **Десанка** рођена је 03.06.1913. у Сјеверовац, општина Сисак. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони у близини Прњавора, општина Прњавор, Р. Српска. Покопана/нестала.

640. **Мркобрад**, Милоша, **Јелица** рођена је 17.10.1937. у Горњем Сјеничак, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Утиња Врелу, општина Војнић, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

641. **Мркоња**, Јове, **Јелена** рођена је 1934. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија току акције „Бљесак“. Сахрањена.

642. **Мудрић**, Миле, **Нада** рођена је 10.01.1927. у Јањој Гори, општина Огулин. Страдала је 06.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија току акције „Олуја“. Сахрањена.

643. **Мурић**, Дамјана, **Драгиња** рођена је 1914. у Костајници, општина Костајница. Страдала је 01.11.1995. у Костајници, општина Костајница, Банија, Сахрањена.

644. **Муселиновић**, Владе, **Милица** рођена је 11.11.1949. у Дузлуку, општина Ораховица. Страдала је 24.12.1991. у Ораховица, општина Ораховица, З. Славонија. Сахрањена.

645. **Напијало Ката** рођена је 1915. у Коларићу, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Коларићу, општина Војнић, Кордун току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

646. **Ненадовић Стеванија** рођена је 1925. у Доњим Борцима, општина Дарувар. Страдала је 01.05.1995. у Доњим Борцима, општина Дарувар З. Славонија. И даље се води као нестала.

647. **Николић**, Теје, **Десанка** рођена је 12.12.1931. у Пушини, општина Ораховица. Страдала је 24.12.1991. у Ораховици, општина Ораховица, З. Славонија. Сахрањена.

648. **Никшић Љубица** рођена је у Сврачковом селу, општина Титова Кореница. Страдала је 01.05.1996. у Сврачковом селу, општина Кореница, Лика. Сахрањена.

649. **Нинковић**, Милана, **Анка** рођена је 20.04.1915. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија току акције „Бљесак“. Сахрањена.

650. **Нинковић**, Раде, **Драгица** рођена је 01.12.1948. у Карловцу, општина Карловац. Страдала је 05.10.1991. у Сајевцу, општина Крњак, Кордун. Сахрањена.

651. **Ногић**, Илија, **Савета** рођена је 1947. у Пакленица, општина Новска. Страдала је 06.10.1991. у Пакленици, општина Окучани З. Славонија. Славонија.

652. **Нонковић**, Јована, **Милија** рођена је 1925. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 07.08.1995. у Перушић, општина Бенковац, Сј. Далмација току акције „Олуја“. Сахрањена.

653. **Нонковић**, Крсте, **Стевка** рођена је 1905. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 24.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација току акције „Масленица“. Сахрањена.

654. **Новаковић**, Стојана, **Ана** рођена је 1950. у Ђакову, општина Ђаково. Страдала је 16.11.1991. у Борову Насеље, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

655. **Новаковић**, Михајла, **Даница** рођена је 22.02.1943. у Доњем Кашићу, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Доњем Кашићу, општина Бенковац, Сј. Далмација току акције „Маестрал“. И даље се води као нестала.

УБИСТВО ПОРОДИЦЕ РОКНИЋ

Убиство породице Рокнић је злочин који су у 5. октобра 1991. године у карловачком насељу Сајевац, починили припадници хрватске војске: Жељко Гојак са још неколико непознатих припадника ЗНГ. Они су упали у кућу Србина Марка Рокнића, која се налазила у улици Браће Гојак бр. 120, у Карловцу и том приликом убили њега, његову сестру Драгицу Нинковић и ћерку Данијелу, стару 14 година, док су Маркову супругу Бранку (иначе Хрватицу) оставили у животу да пати нагласивши да јој је то казна јер се удала за Србина.

Дана 5. октобра 1991. око 13 часова Рокнићи имали су имали рођаке на ручку: Драгицу Нинковић (Маркова сестра) и тетку Ану Гојак. Хрватски војници су провалили у двориште и почели да пуцају. Услед толике пуцњаве попуцала су сва стакла на кући, а Бранка, Данијела, Драгица и Ана су се склониле испод кухињског стола, збијене једна поред друге. Пас који је у дворишту лајао на странце је убијен. У кућу Рокнића упадају припадници ЗНГ са маскираним униформама. Домаћини препознају своје комшије браћу: Жељка и Марјана Гојака. Марко Рокнић чувши пуцњаву, силазио је у приземље куће. Припадници ЗНГ чим су га спазили ухватили су га и одмах убили.

Данијела Рокнић

Драгица Нинковић

Данијелу су тешко ранили! Њена мајка је држала у крилу, покушавајући да јој помогне. Молила је Жељка и Марјана да позову хитну помоћ јер је Данијела још давала знаке живота, али они то нису учинили. Драгица Нинковић је такође молила своје комшије Гојаке да им помогну, али тада је Жељко Гојак извадио пиштољ и пуцао Драгици Нинковић у главу. Један од припадника ЗНГ је хтео и Бранку Рокнић да устреми, али је Жељко Гојак то спречио рекавши свом колеги: “Пусти је... нека пати сада! То јој је казна што се удала за Србина“. Данијела је умрла у најтежим мукама.

извор: ДИЦ “Веритас”, “Блиц” и др.

656. **Новаковић**, Душана, **Милева** рођена је 1954. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 07.03.1994. у Босанској Градишци, општина Босанска Градишка БиХ. Сахрањена.

657. **Новаковић**, Јулике, **Стана** рођена је 1911. у Антуновцу Тењском, општина Осијек. Страдала је 02.12.1991. у Антуновцу Тењском, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

658. **Новаковић**, Луке, **Стевка** рођена је у Вуковару. Страдала је 01.10.1991. у Бршадину, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

659. **Новковић**, Лазе, **Цука** рођена је 1906. у Могорићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1996. у Могорићу, општина Госпић, Лика. Покопана/нестала.

660. **Новаковић**, Милоша, **Невенка** рођена је 25.04.1927. у Вељуну, општина Слуњ. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

661. **Новаковић-Матијевић**, Илија, **Недјељка** рођена је 16.01.1962. у Петровој Пољани, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

662. **Нужда**, Петра, **Стоја** рођена је 04.03.1915. у Трговима, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Трговима, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

663. **Његован Стана** рођена је у Новој Градишци, општина Нова Градишка. Страдала је 01.12.1991. у Новој Градишци, општина Нова Градишка, 3. Славонија. И даље се води као нестала.

664. **Обрадовић**, Саве, **Даница** рођена је 1931. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Дивоселу, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

665. **Обрадовић Драгана** рођена је 04.04.1933. у Имсовцу, општина Дарувар. Страдала је 20.08.1992. у Миљановцу, општина Дарувар, З. Славонија. И даље се води као нестала.

666. **Обрадовић**, Пере, **Јованка** рођена је 1979. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 01.09.1991. у Мошћеници у Сиску, Банија. Погинула/нестала.

667. **Обрадовић**, Здравка, **Љиљана** рођена је 27.02.1946. у Тењи, општина Осијек. Страдала је 20.11.1991. у Осијеку, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

668. **Обрадовић Миља** рођена је 1955. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 01.09.1991. у Мошћеници, општина Сисак, Банија. Погинула/нестала.

669. **Обрадовић**, Данила, **Пера** рођена је 1910. у Брувну, општина Грачац. Страдала је 01.09.1995. у Задру, општина Задар, Сј. Далмација. Покопана/страдала.

670. **Огњеновић**, Стевана, **Загорка** рођена је 27.05.1963. у Какњу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Какњу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

671. **Огризовић Анка** рођена је 1919. у Брлогу, општина Оточац. Страдала је 11.09.1998. у Брлогу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

672. **Оковачки**, Дамјана, **Драгица** рођена је 11.11.1946. у Бршадину, општина Вуковар. Страдала је 20.09.1991. у Бршадину, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

673. **Олујић Милица** рођена је 1911. у Билишанима, општина Обровац. Страдала је 28.01.1996. у Билишанима, општина Обровац, Сј. Далмација. Погинула/нестала.

674. **Олујић**, Стјепана, **Аница** рођена је 1955. у Брчком, општина Брчко. Страдала је 18.02.1992. у Церни, општина Жупанија, Хрватска. Сахрањена.

675. **Олујића**, Радомира, **Милена** рођена 1976. у Жупањи, општина Жупања. Страдала је 18.02.1992. у Церни, општина Жупања, Хрватска. Сахрањена.

676. **Опачић**, Јована, **Елена** рођена је

25.06.1921. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Голубићу, општина Книн, Сј. Далмација, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

677. **Опачић**, Петра, **Јелена** рођена је 1931. у Бјелини, општина Бенковац. Страдала је 26.09.1995. у Бјелини, општина Бенковац, Сј. Далмација. Покопана/нестала.

678. **Опачић Марија** рођена је 19.07.1909. у Смилчићу, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Смоковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

679. **Опачић Смиљана** рођена је 1913. у Смоковићу, општина Бенковац. Страдала је 08.02.1993. у Мурвицама, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

680. **Опачић**, Миле, **Стана** рођена је 1936. у Мурвици, општина Задар. Страдала је 08.08.1995. у избегличкој колони, општина Босански Петровац, Р. Српска у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

681. **Опалић**, Душана, **Борка**, рођена је 12.07.1948. у Комићу, општина Кореница. Страдала је 05.08.1995. у Комићу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

682. **Орешчанин**, Павла, **Милка** рођена је 08.02.1911. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 10.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

683. **Орић Љуба** рођена је 1931. у Топаловица, општина Грубишино Поље. Страдала је 02.11.1991. у Топаловици, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Сахрањена.

684. **Орић Мара** рођена је 1931. у Топаловици, општина Грубишино Поље. Страдала је 01.10.1991. у Топаловици, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Сахрањена.

685. **Орловић**, Душана, **Милева** рођена је 1949. у Карлобагу, општина Госпић. Страдала је 18.10.1991. у Липовој Главици, општина Госпић, Лика, Сахрањена.

686. **Орловић**, Радована, **Вукосава** рођена је 06.09.1924. у Острву, општина Винковци. Страдала је 01.09.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. И даље се води као нестала.

687. **Орозовић**, Ђуре, **Илинка** рођена је 24.07.1905. у Тополовици, општина Грубишино Поље. Страдала је 01.10.1991. у Тополовица, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Погинула/нестала.

688. **Орозовић Јела** рођена је 1920. у Горњој Борки, општина Дарувар. Страдала је 27.12.1991. у Бранешецима, општина Пакрац. З. Славонија. Сахрањена.

689. **Орозовић**, Луке, **Јела** рођена је 1931. у Горњој Борки, општина Дарувар. Страдала је 04.05.1995. у Шуметлици, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

690. **Остојић**, Симе, **Драгица** рођена је 08.03.1931. у Старом Петровом Селу, општина Нова Градишка. Страдала је 07.10.1991. у Старом Петровом Селу, општина Нова Градишка. З. Славонија. Сахрањена.

691. **Остојић Стоја** рођена је 1914. у Двору, општина Двор. Страдала је 10.08.1995. у Приједору, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

692. **Отковић Љуба** рођена је 1921. у Растовцу, општина Грубишино Поље. Страдала је 03.11.1991. у Растовцу, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Сахрањена.

693. **Пајић**, Јове, **Смиља** рођена је 1930. у Дољанима, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Дољанима, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

694. **Палачковић**, Ранка, **Нада** рођена је 02.01.1966. у Краљевчанима, општина Петриња. Страдала је 01.08.1991. у Сиску, општина Сисак, Банија. И даље се води као нестала.

695. **Палчић**, Стеве, **Ковиљка** рођена је 1948. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1992. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

696. **Панић**, Илија, **Петра** рођена је 21.10.1924. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац. Страдала је 18.12.1991. у Кусоњима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

697. **Пантелић**, Петра, **Анђелка** рођена је 19.11.1941. у Отрићу, општина Грачац. Страдала је 18.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

698. **Пантелић**, Милана, **Мирјана** рођена је 15.10.1963. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 18.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

699. **Пантелић**, Јове, **Ружица** рођена је 1928. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчком, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

700. **Пањевић Љубица** рођена је 1916. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика, И даље се води као нестала.

701. **Пањковић Милка** рођена је 1925. у Дебелом Брду, општина Кореница. Страдала је 06.08.1995. у Дебелом Брду, Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

702. **Паравања**, Милана, **Олга** рођена је 08.06.1954. у Задру, општина Задара, Страдала је 08.07.1993. у Смоковићу, општина Бенковац. Сј. Далмација. Сахрањена.

703. **Паропатић**, Јанка, **Зорка** рођена је 1932. у Доњој Бачуги, општина Петриња. Страдала је 04.08.1995. у Доњој Бачуги, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

704. **Павелић**, Николе, **Катица** рођена је 07.01.1913. у Широкој Кули, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Широкој Кули, општина Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

705. **Павић**, Илије, **Ана** рођена је 12.02.1929. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац, Страдала је 29.12.1991. у Средњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

706. **Павић**, Илије, **Љубица** рођена је 1929. у Ђеврскама, општина Книн. Страдала је 19.12.1996. у Ђеврскама, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

707. **Павић Марија** рођена је 1906. у Мирковцима, општина Винковци, Страдала је 28.10.1991. у Мирковцима, општина Мирковци, И. Славонија. Сахрањена.

709. **Павић**, Симе, **Сава** рођена је 1929. у Ћорама, општина Двор. Страдала је 16.11.1991. у Вуковару, И. Славонија. Сахрањена.

710. **Павковић Ката** рођена је 1908. у Зимиху, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

711. **Павковић**, Гаврила, **Милица** рођена је 11.02.1921. у Миљановцу, општина Дарувар. Страдала је 21.01.1992. у Миљановцу, општина Дарувар, З. Славонија. Сахрањена

712. **Павковић Мира** рођена је 1923. у Петрињи, општина Петриња, Страдала је 05.08.1995. у Петрињи, општина Петриња, Банија. Покопана/нестала.

713. **Павковић**, Милића, **Зорка** рођена је 1907. у Коранском Брегу, општина Карловац. Страдала је 06.08.1995. у Двору, општина Двор Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

714. **Павлица**, Николе, **Милица** рођена је 1906. у Кореници. Страдала је 12.08.1995. у Комићу, општина Кореница, Лика. Погинула/нестала.

715. **Павлица Нада** рођена је у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. И даље се води као нестала.

716. **Павлица Сока** рођена је 1935. у Карлобагу, општина Госпић. Страдала је 01.10.1991. у Карлобагу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

717. **Павловић**, Милана, **Драгиња** рођена је 1937. у Пакленици, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Пакленици, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

718. **Павловић**, Васе, **Маца** рођена је 1923. у Трпчи, општина Вргинмост. Страдала је 05.08.1995. у Двору, општина Двор у току акције „Олуја“. Сахрањена.

719. **Павловић Михољка** рођена је 16.09.1925. у Палежници, општина Добој. Страдала је 16.11.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

720. **Павловић Мила** рођена је 1928. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

721. **Павловић**, Тодора, **Милица** рођена је 17.12.1934. у Тепљуху, општина Дрниш. Страдала

је 07.08.1995. у Кадиној Главици, општина Дрниш, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

722. **Павловић**, Славка, **Милка** рођена је 1939. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 01.09.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

723. **Павловић**, Душана, **Нада** рођена је 23.03.1938. у Кирину, општина Вргинмост. Страдала је 05.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

724. **Павловић**, Михољке, **Нада** рођена је 15.05.1955. у Тузли, општина Тузла. Страдала је 16.01.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

725. **Павловић**, Николе, **Зорица** рођена је 15.08.1976. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 16.11.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

726. **Пејаковић**, Јован, **Десанка** рођена је 20.01.1923. у Блињском Куту, општина Сисак. Страдала је 15.10.1991. у Блињски Кут, општина Сисак, Банија. И даље се води као нестала.

727. **Пејчић**, Миодрага, **Биљана** рођена је 22.12.1954. Страдала је 04.11.1991. у Воћину, општина Подравска Слатина, З. Славонија. И даље се води као нестала.

728. **Пејчић**, Марка, **Јека** рођена је 04.06.1943. у Подровској Слатина, општина Подрвска Слатина. Страдала је 16.12.1991. у Доњим Кусоњима, рођена је Подрваска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

729. **Перић Боја**, рођена је 1920. у Маринцима, општина Винковци. Страдала је 02.10.1991. у Маринцима, општина Винковцима, И. Славонија. Сахрањена.

730. **Перић Љубица** рођена је 06.05.1921. у Брезику, општина Босанска Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Ламинцима, општина Градишка, Р. Српска. Сахрањена.

731. **Перишић**, Стевана, **Јулика** рођена је 29.03.1925. у Гвозданском, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Мајдану, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

732. **Петковић**, Стеве, **Љепосава** рођена је 26.12.1911. у Цагама, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Цагама, општина Окучанима, З. Славонија. Сахрањена.

733. **Петковић**, Божидара, **Мица** рођена је 10.11.1947. у Главици, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Крагују, општина Пакрац, З. Славонија у току акције „Бљесак“. И даље се води као нестала.

734. **Петковић Сока** рођена је 1920. у Кику, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кику, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Покопана.

735. **Петрановић**, Петра, **Вјеролосима** рођена је 1928. у Дрнишу, општина Дрниш. Страдала је 17.09.1991. у Дрнишу, општина Дрниш Сј. Далмација. Сахрањена.

736. **Петричић**, Срећка, **Анђелија** рођена је 1914. у Кореници, општина Кореница. Страдала је 12.08.1995. у Врелу Кореничком, општина Кореница, Лика непосредно након акције „Олуја“. И даље се води ко нестала.

737. **Петровић**, Илија, **Мирјана** рођена је 04.05.1947. у Скопју, општина Скопје. Страдала је 05.08.1995. у Кореници, општина Кореница у току акције „Олуја“. Сахрањена.

738. **Петровић**, Стевана, **Зора** рођена је 25.04.1927. у Церемошњаку, у Нашицама. Страдала је 02.08.1991. у Сарвашу, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

739. **Пилиповић**, Јове, **Боја** рођена је 17.05.1922. у Доњим Чаглићима, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Пакрац, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

740. **Пјевач**, Дане, **Боја** рођена је 14.01.1925. у Читлуку, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Почитељу, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

741. **Пјевалица**, Станка, **Милица** рођена је 25.01.1948. у Петриња, општина Петриња. Страдала је 06.08.1995. у Костајници, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

742. **Пјевалица**, Стојана, **Миљка** рођена је 11.10.1926. у Крајишким Брђанима, општина Сисак. Страдала је 06.08.1995. у Костајници, општина Костајница, Банија. И даље се води као нестала.

743. **Плавшић Инђија** рођена је 1909. у Антуновцу Тењском, општина Осијек. Страдала је 02.12.1991. у Антуновцу Тењском, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

744. **Плавшић Сара** рођен је 1930. у Новом Богдановцу, општина Вировитица. Страдала је 06.12.1992. у Новом Богдановцу, општина Вировитица, З. Славонија. Сахрањена.

745. **Плазина Милија** рођена је 1910. у Радашиновцима, општина Бенковац. Страдала је 01.11.1991. у Радашиновцима општина Бенковац. И даље се води као нестала.

746. **Почуча**, Алексе, **Милка** рођена је 1915. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 20.09.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Погинула/ нестала.

747. **Пољак Вера** рођена је 1952. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 1991. у Вуковару, општина Вуковар И. Славонија. И даље се води као нестали.

748. **Попац Милка** рођена је 10.04.1938. у Кричкама, општина Дрниш. Страдала је 23.06.1992. у Кричкама, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

749. **Поповић**, Уроша, **Даринка** рођена је 27.01.1935. у Гаћелезима општина Шибеник. Страдала је 04.08.1995. у Чистој Малој, општина Книн у току акције „Олуја“. Сахрањена.

750. **Поповић**, Илије, **Ђурђија** рођена је 30.06.1918. Бискупија, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. И даље се води као нестала.

751. **Поповић**, Јована, **Љубица** рођена је 18.11.1914. у Човцу, општина Нова Градишка. Страдала је 11.09.1991. у Човцу, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

752. **Поповић**, Косте, **Марица** рођена је 19.05.1924. у Залужници, општина Оточац. Страдала је 06.08.1995. у Залужници, општина Врховине, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

753. **Поповић**, Раде, **Нада** рођена је 31.05.1931. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

754. **Поповић**, Миле, **Стана** рођена је 1926. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у Мокром Пољу, општина Книн,

СТРАДАЊЕ СРБА ИЗ 26 СЕЛА ПОЖЕШКЕ КОТЛИНЕ

Тачно у подне 29. октобра 1991. припадници цивилне заштите и полиције почели су спроводити Наредбу о евакуацији свих мјештана из 26 села, са искључиво или претежно српским становништвом, смјештених у Пожешкој котлини, подно Папука и Псуња, коју је дан раније донио Кризни штаб општине Славонска Пожега.

Према писаној наредби, коју је потписао Анте Багарић у својству предсједника кризног штаба, која је дан раније извјешена на јавним мјестима, евакуација се спроводи “у циљу заштите њихових живота” и омогућавања успијешније одбране одбрамбених положаја хрватских снага на том подручју од “четничких терористичких снага и јединица ЈА” које својим борбеним дјеловањем, у задње вријеме, све више угрожавају

цивилно становништво у западном дијелу општине Славонска Пожега. Евакуацију је требало спровести у року од 48 сати, а у селима која је требало евакуисати живјело је, по попису становништва из 1991. године, 2.120 лица.

Већина становника прозваних села одазвала се наредби и напустила своје куће, од којих неки уточиште налазе код рођака у оближњим селима, а мањи број у хрватским селима означеним као рејони прикупљања.

Иако је становништву приликом евакуације обећано да ће, када се врате, наћи све како су и оставили, одмах по њиховом одласку започело је систематско паљење и минирање српских кућа, с очитим циљем да се прикрију трагови пљачке и да се становници напуштених села у

њих више никада не врате. Дио старијих људи, који није хтио или могао, усљед старости и болести, да напусти своја села, страдао је приликом систематског паљења и минирања њихових кућа.

Да би се хрватској и међународној јавности “објаснило” зашто су опљачкана и запаљена српска села, у јавност је пуштена теза да су то урадили сами Срби приликом повлачења како то не би пало у хрватске руке.

Видјевши шта се десило са њиховим имањима, у страху за сопствене животе, већина Срба из евакуисаних села креће за Босну, која у то вријеме још није била обухваћена ратом, одакле настављају пут за Србију или Источну Славонију, коју су контролисали тамошњи Срби. Мањи број уточиште налази у српским селима Горњи

Врховци, Вучјак Чечавски и Шњегавић, која су одбила Наредбу о евакуацији, и у којима су формиране јединице ТО, организујући сеоске страже и одбрану својих села.

У зору 10. децембра 1991. јединице ХВ-а из састава 121. бригаде из Нове Градишке и 123. бригаде из Славонске Пожеге започињу напад на "непокорна" села, која падају без отпора, а становништво се, заједно са припадницима ТО, повлачи према Босни.

У чишћењу „непокорних“ села, укључујући и неколико сусједних, према Веритасовим,

још увијек непотпуним подацима, убијено је 71 лице српске националности, од којих су 42 старији од 60 година, међу њима и 33 жене. У тим селима су, након што је народ исељен, припадници ХВ-а опљачкали, минирали и попалили 616 стамбених и 590 господарских објеката, док су без кућа остала 1.492 лица.

У децембру 2000. из једне масовне гробнице у селу Шњегавић ексхумирано је 13 посмртних остатака, од којих је до сада 11 идентификовано као житељи Шњегавића и Вучијака Чечавског.

Од свих жртава, породице су до сада пронашле, идентификовале и сахраниле тек 26 посмртна остатака, док се још увијек на списку несталих води 45 особа.

За спроведено етничко чишћење 26 села Пожешке котлине, од којих су 23 потпуно уништена, по писаној наредби државног органа, првој и јединој у Европи после Другог свјетског рата, још нико није процесуиран ни пред међународним ни пред домаћим судовима.

извор: ДИЦ "Веритас"

У зору 10. децембра 1991. хрватске јединице из Нове Градишке и Славонске Пожеге почеле су напад на та села која су 'пала' без отпора, а становништво кренуло бјежати према Босни, при чему се десио масакр.

ВСНМ Пожешко-славонске жупаније, заједно смјештанима, подигао је спомен обиљежје недалеко од села Јеминовац у част невино страдалих цивила чија већина тијела ни до данас нису пронађена. Овај злочин је један од најсвирепијих и најтежих злочина на територији Хрватске, нарочито због чињенице да су жртве били управо стари и болесни људи који су одлучили остати на својим огњиштима. Уједно је и најмасовнији злочин над женама током рата у Хрватској.

ЖЕНЕ Жртве ратног злочина почињеног 10. децембра 1991 :

Мила Радић, 1919
Ана Радмиловић, 1927
Анка Радмиловић, 1938

Милка Радмиловић, 1909

Ана Раносављевић, 1909

Анђа Станковић, 1926

Босиљка Станковић, 1927

Анђа Старчевић, 1928

Јагода Старчевић, 1911

Милка Старчевић, 1943

Милица Шимић Мица 1930

Милка Шимић, 1930

Мара Тркуља, 1937

Анђа Трлајић, 1925

Љуба Трлајић, 1929

Милка Старчевић, 1919

Марија Милинковић, 1907

Љубица Царевић, 1926

Ката Чичковић, 1910

Јагода Дулић, 1917

Радојка Дулић, 1943

Милева Ивановић, 1944

Јагода Миличић, 1911

Милева Милошевић, 1938

Босиљка Протић, 1908

Драга Протић, 1931

Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

755. **Поповић**, Сава, **Стана** рођена је 15.05.1913. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 15.08.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Покопана/нестала.

756. **Поповић**, Станко, **Стана** рођена је 10.10.1927. у Ожеговицима, општина Пакрац. Страдала је 27.12.1991. у Ожеговицима, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

757. **Поткоњак**, Дане, **Боја** рођена је 1921. у Почитељу, општина Госпић. Страдала је 17.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

758. **Поткоњак**, Ђуре, **Милица** рођена је 1950. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. и даље се води као нестала.

759. **Прибојан**, Николе, **Даринка** рођена је 26.10.1920. у Пађенима, општина Книн. Страдала је 30.09.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

760. **Прица Марија** рођена у Окучанима, општина Окучани. Страдала је 01.08.1991. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

761. **Прица**, Станка, **Марта** рођена је 1910. у Калевовцу, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Калевовцу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

762. **Продановић**, Луке, **Љубица** рођена је 04.06.1915. у Мркомпољу, општина Славонска Пожега. Страдала је 22.12.1991. у Бучју, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

763. **Продановић**, Стојана, **Стана** рођена је 1914. у Ожеговцима, општина Пакрац. Страдала је 27.12.1991. у Ожеговцима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

764. **Продановић**, Јована, **Стана** рођена је 15.06.1915. у Малим Будићима, општина Пакрац. Страдала је 26.12.1991. у Главици, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

765. **Простран**, Илије, **Божица** рођена је 1919. у Смоковићу, општина Задар. Страдала је

20.02.1992. у Смоковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

766. **Протић**, Стојана, **Босилка** рођена је 18.05.1908. у Голобрдцу, општина Нова Градишка. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. И даље се води као нестала.

767. **Протић**, Душана, **Драга** рођена је 1931. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

768. **Протић Зорка** рођена је 1912. у Баћин Долу, општина Нова Градишка. Страдала је 16.02.1992. у Шуметлици, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

769. **Пунош**, Ђуре, **Драгиња** рођена је 25.01.1928. у Братишковцима, општина Шибеник. Страдала је 08.08.1995. у Добропољцима општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

770. **Пуповац**, Сава, **Цвијета** рођена је 30.03.1920. у Доњим Биљанима, Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Трљугама, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

771. **Пуповац**, Петра, **Даница** рођена је 09.05.1957. у Кашићу, општина Бенковац. Страдала је 13.08.1993. у Биљанима Горњим, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

772. **Пуповац Ружа** рођена је 1914. у Зеленграду, општина Обровац. Страдала је 15.08.1995. у Зеленграду, општина Обровац, Сј. Далмација у непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

773. **Пуповац Ружа** рођена је 1935. у Старој Градишка, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Старој Градишки, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

774. **Пушкар**, Миле, **Марија** рођена је 27.02.1928. у Житнићу, општина Дрниш. Страдала је 09.08.1995. у Житнићу, општина Дрниш. Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

775. **Рачић**, Младена, **Николина** рођена је 09.04.1978. у Босанској Градишци, општина Босанска Градишка. Страдала је 02.05.1995. у Бок Јанковцу, општина Градишка, Р. Српска.

СТРАДАЊЕ СРБА У СИСКУ 1991.

У јесен 1991. Сисак се налазио на готово првој ратној линији. У град је дошао велик број Хрвата из Петриње и околице, мањи дио Срба је отишао, а положај оних који су остали био је посебно тежак. Неколико различитих група наоружаних особа, припадника хрватских војних јединица и јединица муп-а, застрашивали су, злостављали, мучили и убијали сисачке Србе. Претражују им се станови у потрази за оружјем, примају пријетеће позиве телефоном, одвођени су из својих кућа и са својих послова, а многи од њих су након тих одвођења пронађени мртви или се још увијек воде као нестали. Ликвидације Срба у Сиску често су биле праћене претходним мучењем жртава. Премлаћивања, ломљења руку и ногу, убоди ножем, па чак и одрубљивање главе, све је то потврђено у налазима Одјела за патологију Опће болнице у Сиску. По налогу тадашњег Окружног суда у Сиску обављена је обдукција или вањски преглед 64 тијела убијених, а управо ти налази свједоче о бруталности злочина који су се догађали.

Између осталих почињених злочина истичу се страдања следећих породица.

УБИСТВО МИЉЕ ОБРАДОВИЋ И ЊЕНЕ ПОРОДИЦЕ

У јесен, 1. септембра 1991. године у месту Мошћеница код Сиска, припадници хрватске паравојне јединице “Ханџар дивизије”, под командом Екрема Мандала, убили су свирепо четири члана српске породице Обрадовић, међу којима и 12-годишњу Јованку и 14-годишњег Дејана. О томе је

у свом тексту под називом “Дух Јасеновца у вароши званој Сисак” подсетио и Ратко Дмитровић. Он је истакао како су хрватски војници предвођени Екредом Мандалом упали у село Мошћеница и тамо брутално ликвидирали породицу трговца Пере Обрадовића. Зликовци су насилно извели Перу Обрадовића (41), његову супругу Миљу (36) и њихово двоје деце: Јованку (12) и Дејана (14). О овом злочину више пута је говорио и чувени Стипе Шувар. По неким подацима, злочинци су им најпре су им везали руке и очи а потом их одвели на њима непознату локацију. Тамо су након стравичних психичких и физичких тортура сво четворо стрељани. Убијени су брутално из ватреног оружја и данас се воде као нестали.

УБИСТВО ПОРОДИЦЕ ВИЛА

Породица Вила живела је на Зеленом бријегу, Сисачком насељу, и бавили су се продајом воћа и поврћа. Устајали су док је цео град спавао, одлазили комбијем у Загреб, куповали робу и већ у седам ујутро, на својој тезги сисачке градске пијаце, нудили суграђанима парадајз, салату, паприке, јабуке... Били су изузетно вредни и изузетно скромни. Сви су ликвидирани 25. августа 1991. само зато што су били Срби. Најпре су хрватски војници извели домаћина Марка (63), његову супругу Евицу (58) и сина Жељка (27) испред куће и ту, пред родитељима, Жељка заклали а онда су Марка и Евицу одвели пред полицијску станицу и стрељали их. Други син, Младен (39), успео је да побегне, скривао се по грмљу и кукурузиштима пуних 15 дана када га Сишчани ипак проналазе и убијају. Река Сава избацила је његов леш код села Одра. Трећи

син Душан (30) такође је заробљен, страховито мучен па масакриран. Према речима сведока Ивице Бишћана, Марка и Евицу Вила и њихове синове Душана и Млађу припадници хрватске полиције извели су 25. августа 1991. из комбија на скелу на Сави. “Пуцали су им у леђа, тако да су падали у реку. Ако би ко пао на скелу, гурнули би га у воду”, изјавио је Бишћан, који није видео ко је побио породицу Вила. Бишћан је у породици Вила био усвојен и једини је, интервенцијом у задњи час, преживео ликвидацију

УБИСТВО СУПРУЖНИКА КИЧИЋ

Средином августа 1991. пред кућу Петра Кичића, пензионера из Гладова, дошло је возило са четири униформисане особе у време полицијског часа. Петар Кочић и његова супруга Драгица Кичић убијени су ватреним оружјем а потом поливени бензином и запаљени. Покопани су на сисачком гробљу.

УБИСТВО ЖЕЉКЕ БОИНОВИЋ

У раним јутарњим часовима, 22. августа 1991, припадници МУП-а и ЗНГ-а, ничим изазвани, у транспортерима са ознакама ЈНА „протутњали” су кроз српска села: Блињски Кут, Кињачка, Брђане, Чакале, Блињска Грета, Бестрма и Трњани, у општини Сисак И насумице пуцајући на локално становништво, убили су 15 цивила,

Најмлађа међу убијенима је Жељка Боиновић (23), по занимању текстилна радница, која је упуцана кроз прозор у соби у Трњанима у кући њеног деде Милоша Вранешевића.

извор: “Hrvatska ljevica”

Сахрањена.

776. **Рачуница**, Петра, **Илинка** рођена је 02.01.1939. у Пластову, општина Шибеник. Страдала је 22.06.1992. у Прокљану, општина Книн Сј. Далмација. Сахрањена.

777. **Рачуница**, Шпире, **Ката** рођена је 07.11.1919. у Прокљану, општина Шибеник. Страдала је 06.08.1995. у Србу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

778. **Радак Марија**, рођена је 1915. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Буковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

779. **Радаковић Софија** рођена је 1899. у Дојићима, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Грачацу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

780. **Радановић**, Николе, **Даница** рођена је 1924. у Шљивовици, општина Вргинмост. Страдала је 05.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

781. **Радановић**, Душана, **Душанка** рођена је 14.11.1962. у Остојићима, општина Двор. Страдала је 18.07.1993. у Бучици, општина Глина, Банија. Сахрањена.

782. **Радановић**, Николе, **Миљка** рођена је 05.01.1922. у Чремушници, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Маји, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

783. **Радановић**, Милана, **Ранка** рођена је 13.10.1952. у Чремушници, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Маји, општина Глина, Банија, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

784. **Радека Весна** рођена је у Вуковару. Страдала је у јесен 1991. у Вуковару, општина Вуковар. Сахрањена.

785. **Радић Божица**, рођена је 1924. у Смоковићу, општина Задар. Страдала је 22.01.1993. у Смоковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

786. **Радић**, Душана, **Мила** рођена је 06.05.1919. у Чечавцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Чечавцу, општина Славонска Пожега, З. Славонија.

Погинула/нестала.

787. **Радиновић**, Пилипа, **Стана** рођена је 1915. у Полачи, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Полачи, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

788. **Радмановић**, Исе, **Милица** рођена је 08.08.1951. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 17.10.1991. у Житнику (Пазариште) општина Госпић, Лика. Погинула/нестала.

789. **Радмановић**, Милана, **Милица** рођена је 01.10.1950. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 01.09.1991. у Госпићу, општина Госпић. И даље се води као нестала.

790. **Радмановић**, Симе, **Милка** рођена је 03.05.1921. у Божићима, општина Приједор. Страдала је 08.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

791. **Радмиловић**, Стојана, **Ана** рођена је 27.07.1927. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

792. **Радмиловић**, Луке, **Анка** рођена је 27.09.1938. у Синлијама, општина Нова Градишка. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

793. **Радмиловић**, Васе, **Милка** рођена је 1909. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Погинула/нестала.

794. **Радмировић Марија** рођена је 1909. у Новој Градишци, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Новој Вароши, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Покопана/нестала.

795. **Радојчевић**, Миле, **Маца** рођена је 25.12.1938. у Дугом Селу, општина Карловац. Страдала је 04.08.1995. у Дугом Селу, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

796. **Радојевић**, Раде, **Смиља** рођена је 03.11.1924. у Хум Пустари, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Хум Пустари, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Погинула/нестала.

797. **Радонић**, Петра, **Душанка** рођена је 1948. у Орлићу, општина Книн. Страдала је 06.12.1998. у Орлићу, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

798. **Радосављевић**, Бранка, **Јованка** рођена је 20.01.1960. у Дарувару, општина Дарувар. Страдала је 25.02.1992. у Дарувару, општина Дарувар, З. Славонија. Сахрањена.

799. **Радовановић**, Милорада, **Јасенка** рођена је 1963. у Вођину, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.10.1991. у Подравској Слатини, општина Подравска Слатина, З.Славонија. Сахрањена.

800. **Радовић Ангелина**, рођена је 1905. у Гојковцу, општина Слуњ. Страдала је 04.08.1995. у Купљенском, општина Војнић, Кордун, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

801. **Радовић**, Миле, **Анка** рођена је 1934. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 20.09.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Погинула.

802. **Радујко**, Илије, **Манда** рођена је 1928. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Голубићу, општина Книн. Сј. Далмација. Сахрањена.

803. **Радуловић Ваја** рођена је 1920. у Почитељу, општина Госпић. Страдала је 24.09.1991. у Почитељу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

804. **Рађеновић**, Николе, **Смиља** рођена је 1933. у Србу, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Нетеки, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

805. **Рајак**, Милоша, **Даринка** рођена је 23.09.1939. у Зрмањи, општина Грачац. Страдала је 08.09.1995. у Книну, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

806. **Рајчевић**, Миле, **Сава** рођена је 1930. у Читлуку, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

807. **Рајић**, Спасе, **Невенка** рођена је 20.01.1984. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 07.08.1995. у Кленовцу, општина Босански Петровац, ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

808. **Ракић**, Блажа, **Луца** рођена је 04.01.1943.

у Чанку, општина Кореница. Страдала је 10.10.1991. у Широкој Кули, општина Госпић, Лика. Погинула.

809. **Ракић**, Мане, **Радмила** рођена је 1967. у Широкој Кули, општина Госпић. Страдала је 10.10.1991. у Широкој Кули, општина Госпић. Сахрањена.

810. **Раносављевић**, Које, **Ана** рођена је 10.02.1909. у Чечавцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Рушевцу, општина Славонска Пожега, З.Славонија. Погинула/нестала.

811. **Рапајић**, Илије, **Љепосава** рођена је 20.02.1930. у Трнави, општина Нова Градишка, Страдала је 29.12.1991. у Трнави, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

812. **Рапаић**, Петра, **Пјерина** рођена је 13.09.1929. у Машићу, Нова Градишка. Страдала је 04.05.1995. у Врбовљанима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

813. **Рашета Славка** рођена је 1938. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 30.08.1991. у Борову Селу, општина Вуковар, И.Славонија, Сахрањена.

814. **Рашковић**, Драгана, **Савета** рођена је 04.03.1950. у Новској, општина Новска. Страдала је 21.11.1992. у Новској, општина Новска. З. Славонија. Сахрањена

815. **Ратковић**, Ђуре, **Јованка** рођена је 27.03.1960. у Пакранима, општина Дарувар. Страдала је 01.08.1992. у Пакранима, општина Дарувар, З. Славонија. Покопана/нестала.

816. **Рауш**, Миливоја, **Алексија** рођена је 09.09.1951. у Горњим Вијачанима, општина Прњавор. Страдала је 01.05.1995. у Пакленица, општина Окучина, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

817. **Ребсељ**, Матија, **Марица** рођена је 01.08.1931. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 31.12.1992. у Петрињи, општина Петриња, Банија. Сахрањена.

818. **Релић**, Петра, **Нада** рођена је 1932. у Ратковцу, општина Нова Градишка. Страдала је 17.03.1992. у Новој Градишци, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

819. **Ркман**, Раде, **Милица** рођена је

28.06.1915. у Брњавцу, Вргинмост. Страдала је 08.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

820. **Родић**, Стипе, **Иванка** рођена је 28.04.1958. у Оточцу, општина Оточац. Страдала је 04.08.1995. у Вргинмосту, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

821. **Родић**, Ђуре, **Милена** рођена је 1928. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

822. **Рогулић**, Михајла, **Јагода** рођена је 29.04.1931. у Рогуљама, општина Пакрац. Страдала је 26.12.1991. у Рогуљама, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

823. **Рокнић**, Марка, **Данијела** рођена је 19.04.1977. у Карловцу, општина Карловац. Страдала је 05.10.1991. у Сајевцу, општина Крњак, општина Кордун. Сахрањена.

824. **Рокнић**, Драгана, **Сока** рођена је 20.02.1950. Чемерница, општина Вргинмост. Страдала је 14.07.1993. у Селишту, општина Глина, Банија. Сахрањена.

825. **Роксандић**, Кузмана, **Драгица** рођена је 01.10.1927. у Балинцу, општина Глина. Страдала је 09.02.1995. у Балинцу, општина Глина, Банија. Сахрањена.

826. **Романић-Релић**, Паје, **Душанка** рођена је 10.03.1930. у Бранешевцима, општина Пакрац. Страдала је 01.01.1992. Бранешци, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

827. **Ромчевић**, Јована, **Јека** рођена је 1920. у Дугом Селу. општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Жировац, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

828. **Ромић**, Петра, **Божица** рођена је 1922. у Морполачи, општина Бенковац. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, општина Босански Петровац, Р. Српска. И даље се води као нестала.

829. **Ромић**, Петра, **Нада** рођена је 12.06.1934. у Клиси, општина Пакрац рођена је 02.12.1991. Страдала је 02.12.1991. у Пакрачкој Клиси, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/ нестала.

830. **Ромић**, Никола, **Тодора** рођена је

22.02.1912. у Церањама, општина Бенковац. Страдала је 31.10.1991. у Радашиновцима у Бенковцу, Сј. Далмација. Погинула/нестала.

831. **Рончевић**, Илија, **Марица** рођена је 1926. у Рончевићима, општина Вргинмост. Страдала је

УБИСТВО ПЕТРА И ЉУБИЦЕ ШАШО

Bračni par Petar (1928) i Ljubica (1925) ubijeni su, u predvečerje, 7. Avgusta 1995. Godine. u Dvoru na Uni u hrvatskoj oružanoj akciji "Oluja".

Tog dana u Dvoru na Uni vladao je pravi haos – nepregledna kolona izbjeglica našla se u gradu oko koga su vođene borbe, u pokušaju da pređu rijeku Unu i domognu se srpskih područja u Bosni. Izbjeglička kolona koja se kretala sa Banije prema Novom Gradu presječena je. U popodnevnim satima u grad je ušla hrvatska vojska i oko 18 časova zarobila veću grupu civila, među kojima su bili Petar i Ljubica Šašo iz obližnjeg sela Ljeskovac. Njihova tijela kao i ostalih ubijenih zakopana su u masovnim grobnicama.

Ostaci bračnog para Šašo identifikovani su 13. maja 2014. u Zagrebu na Zavodu za sudsku medicinu među 19 leševa ekshumiranih iz masovnih, i pojedinačnih grobnica na području Like, Dalmacije, Korduna, Banije i Zapadne Slavonije.

“Prepoznao sam odjeću mojih roditelja. Mama haljina, tatina košulja....Nekako prebrzo se sve to odvijalo na Zavodu za sudsku medicinu. Nismo imali vremena da se saberemo, sve na brzinu. Taj osećaj tuge, šoka, prostrelio nas je a onda kao da nam ga je otelo osoblje sa Zavoda koje kao da je htjelo da se to što prije završi . A možda je tako i bolje, ko zna“. – sabira svoje utiske Vlado Šašo.

izvor: “Suza”

07.08.1995. у Рончевићима, општина Вргинмост, Кордун. И даље се води као нестала.

832. **Рончевић Милка** рођена је 1925. у Кордунском Љесковцу, општина Слуњ. Страдала је 06.08.1995. у Кордунском Љесковцу, општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

833. **Рстић, Марка, Вукосава** рођена је 30.10.1935. у Буковићу, Бенковац. Страдала је 20.08.1995. у Буковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

834. **Рудановић Радојка**, рођена је у Костајници, општина Костајница. Стрдала је 02.09.1995. у Костајници, општина Костајница, Банија. Погинула/нестала

835. **Рудеш, Јована, Зорка** рођена је 1932. у Жировцу, општина Двор. Страдала је 05.08.1995. у Жировцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

836. **Рудић, Саво, Евица** рођена је 15.07.1918. у Великом Градцу, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Горњем Класнићу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

837. **Русић, Симе, Анђа** рођена је 11.11.1904. у Плавну, општина Книн. Страдала је 19.08.1995. у Плавну, општина Книн Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена

838. **Русић, Раде, Драгиња**, рођена је 1915. у Плавну, Општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

839. **Русић Јека** рођена је 1920. у Плавну, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у Плавну, општина Книн. Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

840. **Ружак, Рудолфа, Терезија** рођена је 27.09.1923. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула.

841. **Сабо Стојанка** рођена у Липику, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. у Липику, општина Пакрац 3. Славонија. И даље се води као нестала.

842. **Самарић, Светка, Мирјана** рођена је 14.08.1931. у Великој Клиси. Општина Дарувар. Страдала је 27.12.1991. у Великој Клиси, 3. Славонија. И даље се води као нестала.

УБИСТВО ЉУБИЦЕ СОЛАР

Деветнаестогодишња Љубица Солар, ћерка Вјере и Јована Солара, убијена је снајперским хицем ноћу 17. рујна септембра 1991. године док је била сама у стану свог вереника Душка Маловића на тадашњем Тргу Моше Пијаде у Сиску, у близини полицијске станице. Љубица је убијена највероватније грешком, права мета био је њен вереник.

Дан уочи убиства Љубица Солар се спремила јер је требала отићи са својим вереником у Сарајево, јер се више нису осигуравали сигурно у Сиску. У свој је дневник тада записала:

"Догађају се луде ствари, рат између Хрвата, ЈНА и српског народа у Хрватској. Људи се исељавају из тотално разрушених села. Људи остају без својих имања, стоке, губе све оно што су годинама стјецали. Сви су уплашени. Најгоре од свега је то што се јавља све већа мржња међу људима. Бојим се за маму, тату, стрица, стрину, све моје рођаке у Глини. Тек сада видим колико волим овај град и колико ми се тешко растати од њега. Одједном, волим све људе. Немам жељу отићи одавде. Бојим се тог живота тамо. Како ће бити? Како ћу се снаћи? Како ћу превазићи грижњу савијести према мајци? Мрзим све ово што се дешава. И Маја одлази у Словенију, и Сања... Синкија нема, Пламенка, Љубише... Сви су се одједном изгубили. Зашто живот мора бити тако грозан, зашто сви на свијету не живе сретно? Малоприје сам разговарала с Мајом и Сањом. Плакале су. Тата, опрости ми за све што сам ти у животу учинила, опрости што сам била тако груба према теби. Волим те, јако те волим. Запамти то за сва времена. Мајко, опрости што те остављам када ти је најтеже и опрости ми што се дуго нећемо видјети. Молим те, разуми ме, идем за бољим животом. Тражим срећу. Моли се да је нађем."

извор: documenta.hr, "Jutarnji list"...

843. **Самарџија**, Николе, **Даница** рођена је 14.06.1924. у Славском Пољу, општина Вргинмост. Страдала је 04.08.1995. у Славском Пољу, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

844. **Самарџија**, Душана, **Милка** рођена је 1931. у Клиси, општина Пакрац. Страдала је 02.12.1991. у Марином Селу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула.

845. **Самарџија**, Милана, **Нада** рођена је 09.10.1968. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 22.09.1991. у Вуковару, И. Славонија. Сахрањена.

846. **Сарајлија**, Стојана, **Милица** рођена је 25.12.1925. у Драговићу, општина Пакрац. Страдала је 06.10.1991. у Батињанима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

847. **Савичић**, Недељка, **Гордана** рођена је 17.09.1920. у Новој Градишци, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Човцу, општина Нова Градишка, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Покопана/нестала.

848. **Савић**, Симе, **Љубица** рођена је 10.03.1951. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 16.09.1991. у Мирковцима, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

849. **Савић Марија** рођена је у Мирковцима, у Винковцима. Страдала је 12.07.1992. у Мирковцима, општина Винковцима, И. Славонија. Сахрањена.

850. **Савић**, Јакова, **Сава** рођена је 1917. у Плавну, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

851. **Секулић**, Ђуре, **Даринка** рођена је 08.03.1924. у Штикади, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Штикади, Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

852. **Секулић**, Ђуре, **Драгиња** рођена је 20.04.1915. у Тржићу, општина Слуњ. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Приммишљу, општина Слуњ, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

853. **Секулић**, Петар, **Јелена** рођена је 15.05.1922. у Уштици, општина Новска. Страдала је 04.10.1991. у Уштици, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

854. **Сијерић**, Јована, **Станица** рођена је

22.11.1921. у Поникварима, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Трговима, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

855. **Симић**, Крстана, **Милица** рођена је 07.01.1926. у Звјеринцу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Звјеринцу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

856. **Сирета**, Илинка, **Боја** рођена је 1925. у Горњем Добретину. Страдала је у 07.08.1995. у Горњем Добретину, општина Двор, Банија. Сахрањена.

857. **Сирета**, Ђуре, **Илинка** рођена је 15.01.1906. у Горњем Добретину, општина Двор. Страдала је 04.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија. И даље се води као нестала.

858. **Слабак Блаженка** рођена је у Новској, општина Новска. Страдала је 18.12.1991. у Новској, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

859. **Сладаков Сока** рођена је 1913. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 11.08.1995. у избегличкој колони у близини Приједора, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

860. **Сладојевић Нада** рођена је 1930. у Тополи, општина Бања Лука. Страдала је 10.10.1991. у Вуковар, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

861. **Сладовић Мара**, рођена је 1902. у Глинском Тртнику, општина Глина. Страдала је 11.08.1995. у избегличкој колони, општина Приједор, Р. Српска. Сахрањена.

862. **Славнић Маца** рођена је 1921. Чепин, општина Чепин. Страдала је 23.11.1991. у Чепину, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

863. **Славујевић**, Дане, **Драга** рођена је 01.04.1915. у Личком Петровом Селу, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Личком Петровом Селу, општина Кореница, Лика у току акције “Олуја”. И даље се води као нестала.

864. **Славујевић Петра**, рођена је 1905. у Шуметлици, општина Нова Градишка. Страдала је 01.07.1992. у Шуметлици, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

865. **Слијепчевић**, Лазе, **Десанка** рођена је 01.05.1913. у Драготина, општина Глина.

Страдала је 25.08.1995. у Доњем Класнићу, општина Глина, Банија непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

866. **Слијепчевић**, Јанка, **Јелена** рођена је 20.11.1936. у Дабрини, општина Глина. Страдала је 25.08.1995. у Доњем Класнићу, општина Глина, Банија напосредно након акције „Олуја“.

867. **Смољић Мара**, рођена је 1936. у Горњем Михољцу, општина Подравска Слатина. Страдала је 01.02.1992. у Горњем Михољцу, Подравска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

868. **Смуђе Милица**, рођена је 1923. у Отону, Книн. Страдала је 06.08.1995. у Пађанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

869. **Солар**, Јове, **Љубица** рођена је 10.05.1972. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 17.09.1991. у Сиску, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

870. **Совиљ**, Миладина, **Даница** рођена је 1932. у Дерингају, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

871. **Совиљ**, Николе, **Мара** рођена је 20.06.1923. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

872. **Совиљ**, Бранка, **Мира** рођена је 03.09.1950. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

873. **Срдић Јека** рођена 1919. у Врховинама, општина Врховине. Страдала је 15.09.1995. у Бијелини, општина Бијелина, Р. Српска. Сахрањена.

874. **Срдић Смиљана**, рођена је 1920. у Залужница, општина Оточац. Страдала је 07.08.1995. у Залужници, општина Врховине, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

875. **Стамболија**, Раде, **Боја** рођена је 1927. у Њорковачи, општина Двор. Страдала је 06.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

876. **Стамболија**, Адама, **Љубица** рођена 15.10.1956. у Мајдану, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

877. **Стамболија Милка** рођена је у Глини. Страдала је 08.08.1995. у избегличкој колони, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

878. **Стаменић**, Кузман, **Љубица** рођена је 1912. у Доњој Бачуги, општина Петриња. Страдала је 05.08.1995. у Лушчанима, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

879. **Станић**, Васе, **Марија** рођена је 19.11.1932. у Вребцу, општина Госпић. Страдала је 16.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. Сахрањена.

880. **Станић**, Миладина, **Милка** рођена је 1930. у Кореница, општина Кореница. Страдала је 07.08.1995. у Бјелопољу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

881. **Станић**, Јована, **Радмила** рођена је 1939. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 18.10.1991. у Госпић, општина Госпић. Сахрањена.

882. **Станковић**, Николе, **Аиђа** рођена је 1926. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

883. **Станковић**, Васо, **Босиљка** рођена је 1927. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Шњегавићу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. И даље се води као нестала.

884. **Старчевић**, Лаза, **Аиђа** рођена је 1928. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

885. **Старчевић**, Петра, **Јагода** рођена је 1905. у Брестовцу, општина Брестовац, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском општина Славонска Пожега. Погинула/нестала.

886. **Старчевић Манда** рођена је 1915. у Растичево, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Растичеву, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Растичеву, општина Грачац, Лика. Покопана/нестала.

Portal "Novosti", 05.09.2020.

КАО ДА ЈЕ ВРИЈЕМЕ СТАЛО

(SJEĆANJE NA GROZDANU BORAK (73))

Ne treba se čuditi što rijetko čujemo o životima ljudi čijim kostima drugi vitlaju po zraku od godišnjice do godišnjice. Ispraviti ću tu malu nepravdu i opisati slikovito i ukratko živote troje vaših sugrađana koji su zaslužili da ih se sjetimo jer su bili časni ljudi – piše u ovom tekstu Neven Borak kojem su u Gošiću nakon 'Oluje' ubijeni otac Savo, stric Vasilj i tetka Grozdana

Tri tjedna nakon operacije 'Oluja', 27. kolovoza 1995. u Gošiću kraj Kistanja iz vatrenog je oružja ubijeno sedam srpskih civila mahom starije dobi, SAVO BORAK (70), VASILJ BORAK (68), GROZDANA BORAK (73), MARIJA BORAK (81), KOSOVKA BORAK (77), MILKA BORAK (80) i DUŠAN BORAK (56), a još jedan civil, GOJKO LEŽAIĆ (65), ubijen je drugog dana.

Tetka **GROZDANA** bila je živi simbol mnogih žena koje su cijeli svoj vijek žrtvovalе za svoju familiju. Kao ženskom djetetu, đed joj nije dao ići u školu. Umjesto knjige dobila je stado ovaca na čuvanje. Pa svaki božji dan – bila kiša, led ili snijeg – tetka bi ustala rano pred zoru, pa uz komadić preške (kruh od pšenice i kukuruza) poćerala bi ovce po vrlетima kroz šmreke i grabiće gdje ćagljevi caruju sve dok se vukovi s Dinare ne spuste. I onda, dok bi mi djeca još krmelјave oći rukama trljali slušajući blejanje janјadi, naša tetka već bi nakvasano tijesto premijesila i vatru na ognjištu mašom razgrnula. I ne zna tetka što je bolovanje, ni što je godišnji odmor, ni što je 'mrzi me danas, sutra ću'. Koliko je ta uboga žena stotina hilјada kilometara, ali

bukvalno, prešla u svojim trikama (sandalama) po bukovaćkoј vrlети nitko nikada izračunati neće moći. Uistinu, tetka je bila atletsko ćudo, jer što je ona mogla sa sedamdeset i tri godine života, to mogu samo odabrani u punom cvijetu mladosti.

Zemlja je bila sveta jer tako se od pamtivijeka govorilo. I nema većeg grijeha nego darovati tu krvlju stećenu zemlju tuđoj obitelji za ćijeg se ćlana žena udaje. Prićala mi je tetka u nekoliko navrata kako su dolazili po nju iz dobrih obitelji, ali ona nije htjela ni ćuti. Žao joj bilo zemlje. Nije mislila na sebe kao što bi bio red. Naprotiv, njena sreća je bila u rukama muške ćelјadi. Sve što je stekla i imala davala bi svojim sinovcima. Njena najveća radost su bili naši dolasci. Tada bi nas razmazila svojom pažnjom i ljubavlјu. Nije joj bilo teško ustati noću iz kreveta i donijeti nam ćašu hladne vode da ugasimo pršutom izazvanu žeđ ili otići u pet kilometara udalјenu zadrugu i kupiti nama omilјenu ćokoladu od riže. I nije nam samo ugađala već nam je i novćano pomagala kad je trebalo kupiti nove patike, trenerku ili biciklu. Tetka nikad nije rekla ne.

Kad malo razmislim, pomislim o bože, kakav je to tećak život bio. Nije tetka na putovanja išla. Їak se ne sjećam da je ikad bila i u Zadru. Malu boraćku penziju zaradila je svojom ulogom u partizanskom pokretu. I moćda je to traumatićno iskustvo ostavilo neizbrisivog traga. Naime, tetku su kao partizanku zarobili talijanski fašisti i odveli je u jedan od njihovih otoćnih logora. Vratila se tek kad je Italija kapitulirala. Nije nikad prićala o svome iskustvu. Samo je rekla da se mno-

go napatila.

Tetku si gotovo uvijek mogao zateći u njenom radnom kostimu. Marama je obavezno krasila gustu dugu kosu koju je marljivo ćešljala i u pletenicu plela. Suknja je bila nezaobilazni modni detalј, i to najćešće karirana. Na nogama je nosila tradicionalne bukovaćke trike koje su s vremena na vrijeme zamjenјivale moderne patike. Jedino za slavu ili koji drugi praznik tetka bi izvadila iz ormara lавandom namirisанu, bespriјekorno ćistu i opegланu odjeću, i s ponosom je prošetala kroz seosku varoš. A bio bi grijeh ne naglasiti kako vešmašina nije postojala za tetku. Ona bi neumorno, golim rukama nasapunanom robom mlatila o dasku umoćenu u vidro te je ispirala zahvaćajući siglјom kišnicu iz gusterne, ponekad i satima dok bi se meni u glavi zamantalo samo od gledanja. Ili zamisli proklјučalu vođu, brižno pripremlјenu za bijelu robu u velikom brunzinu, kako pari burom isušenu kožu usred zime.

Tetka Grozda je rat iz devedesetih saćzela ovim rijećima: 'Kakvo ovo ćudo ušlo u narod. Ići se tući. Kuku ti je nama. Do jućer zajedno ovce ćuvali po brdu, krv dijelili, a sad ne valја. Pa, ako ćemo pravo, ovi ovde su muka moja. Koliko samo puta su mi žene iz Lišana ovce spasile. Ajme ti je nama.' Zahvalan sam ti, tetka, na svemu, ali više bih volio da si samo malo sebićna bila.

Moji najbliži, kao i njihovi bliski susjedi, povjerovali su hrvatskoј vlasti i ostali na svojim vјekovnim ognjištima jer im je sigurnost bila zagarantirana. Međutim, njihova smrt bila je direktna posljedica sustavne politike omogućavanja pljaćke, paleži i ubojstava nevinih civila na podrućјima Krajine.

NEVEN BORAK

887. **Старчевић**, Јека, **Милка** рођена је 1943. у Вучјаку Чечавском, Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

888. **Старчевић**, Стево, **Милка** рођена је 25.07.1919. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавски, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

889. **Стегњајић**, Ђерасима, **Љубица** рођена је 26.11.1920. у Кули Атлагића, општина Бенковац. Страдала је 21.08.1995. у Кули Атлагић, општина Бенковац, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

890. **Стевановић**, Јована, **Љилана** рођена је 23.09.1956. у Вукојевици, општина Славонска Пожега. Страдала је 01.06.1991. у Загребу, општина Загреб, Хрватска. И даље се води као нестала.

891. **Стоиљковић**, Часлав, **Светлана** рођена је 19.12.1967. у Београду, општина Београд. Страдала је 27.11.1993. у Медаку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

892. **Стојановић** **Даринка** рођена је 1925. Горње Мељане, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Ђералијама, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

893. **Стојановић** **Пера** рођена је 1920. у Дољанима, општина Оточац. Страдала је 08.08.1995. у Дољанима, општина Врховине, Лика у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

894. **Стојановић**, Стојан, **Веселка** рођена је 18.02.1974. у Скендер Вакуфу, општина Скендер Вакуф. Страдала је 18.08.1992. у Добоју, општина Добој, Р. Српска. И даље се води као нестала.

895. **Стојчевић**, Бранка, **Стана** рођена је 18.08.1952. у Цепелишу, Петриња. Страдала је 05.08.1995. у Цепелишу, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

896. **Стојанцев**, Ванчета, **Сунчица** рођена је 20.07.1975. у Врању, општина Врање, Страдала је 25.08.1992. у Маринцима, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

897. **Стојсављевић**, Јове, **Мара** рођена је 19.11.1909. у Великој Попини, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Грачацу, општина

Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

898. **Стојсављевић**, Душана, **Веселинка** рођена је 02.04.1952. у Осијеку, општина Осијек. Страдала је 04.10.1991. у Спачви, општина Жупања, Хрватска. Сахрањена.

899. **Столић** **Јека** рођена је 1925. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 15.08.1995. у Голубићу, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

900. **Студен**, Милић, **Ранка** рођена је 05.06.1920. у Купленском, општина Војнић. Страдала је 09.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија. И даље се води као нестала.

901. **Ступар**, Стевана, **Мара** рођена је 05.04.1929. у Руделама, општина Книн. Страдала је 10.08.1995. у Руделама, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Покопана/нестала.

902. **Субановић**, Јована, **Марица** рођена је 1947. у Новској, општина Новска. Страдала је 07.10.1991. у Новској, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

903. **Субота** **Анђа** рођена је 1912. у Дрнишу, општина Дрниш, страдала је 04.08.1995. у Дрнишу, општина Дрниш, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

904. **Суцковић**, Ристо, **Марија** рођена је 1914. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

905. **Сунајко**, Никола, **Милица** рођена је 10.06.1913. у Средњој Гори, општина Кореница. Страдала је 12.08.1995. у Пољицама, општина Кореница, Лика непосредно након акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

906. **Сурла**, Милана, **Ана** рођена је 1947. у Кијанима, општина Грачац. Страдала је 08.08.1995. у Кијанима општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

907. **Сустолчић**, Јанка, **Љубица** рођена је 1930. у Влаховићу, општина Глина. Страдала је 10.08.1995. у Дреновцу, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

908. **Сужњевић** **Радојка** рођена је у Кричкама, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија у току акције „Бљесак“. И даље се води као нестала.

909. **Сврзикапа**, Мојсије, **Радојка** рођена је 27.12.1965. у Глини, општина Глина. Страдала је 29.05.1992. у Присједи, општина Двор, Банија. Сахрањена.

910. **Шакић**, Дане, **Даница** рођена је 26.09.1928. у Доњем Мекињару, општина Кореница. Страдала је 07.08.1995. у Удбини, општина Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

911. **Шапоња-Пунош**, Дамјана, **Јања** рођена је 02.09.1943. у Добропољцима, општина Бенковац. Страдала је 07.01.1997. у Добропољцима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

912. **Шарац**, Јована, **Марта** рођена је 15.07.1907. у Мириловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 06.09.1993. у Мирловић Поље, Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

913. **Шаре**, Васе, **Милица** рођена је 26.04.1922. у Звјеринцу, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Уздољу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

914. **Шаре**, Николе, **Сава** рођена је 1915. у Риђанима, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Уздољу, општина Книн у току акције „Олуја“. Сахрањена.

915. **Шарић**, Вида, **Даница** рођена је 1937. у Какњу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Какњу, општина Книн у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

916. **Шашић Марија** рођена је 1934. у Винковцима, општина Винковци. Страдала је 01.09.1991. у Винковцима, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

917. **Шашо**, Драгана, **Драгиња** рођена је 21.07.1936. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 21.01.1993. у Новој Градишци, општина Нова Градишка, З. Славонији. Сахрањена.

918. **Шашо**, Ђуре, **Љубица** рођена је 07.08.1925. у Горичкој, општина Двор. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

919. **Шавија**, Ђорђе, **Мара** рођена је 10.03.1924. у Брајићима, општина Гламоч. Страдала је 03.04.1992. у Ливну, општина Р. Српска. Сахрањена.

920. **Шеат Милица** рођена је 1909. у Врпољу, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Врбнику, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

921. **Шекуљица Јела** рођена је 1912. у Пристегу, општина Бенковац рођена је 07.08.1995. у Петровцу, општина Босански Петровац, Р. Српска у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

922. **Шеовић**, Стевана, **Милица** рођена је 1922. у Глинској Пољани, општина Глина. Страдала је 04.08.1995. у Петриња, општина Петриња, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

923. **Шепељ**, Владимира, **Гроздана** рођена је 25.07.1958. у Огулину, општина Огулин. Страдала је 06.08.1995. у Дрнишу, општина Дрниш, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

924. **Шербула Ката** рођена је 1919. у Косни, општина Двор. Страдала је 09.08.1995. у Косни, општина Двор, Банија. Сахрањена.

925. **Шимичевић**, Луке, **Милица** рођена је 10.05.1937. у Мокром Пољу, општина Книн. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Латинском, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. Сахрањена.

926. **Шимић**, Боже, **Милка** рођена је 1914. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славнија. Погинула/нестала.

927. **Шимић**, Марка, **Милка** рођена је 21.09.1930. Јеминовац, општина Славонска Пожега. Страдала 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

928. **Шимулија**, Васе, **Стана** рођена је 1923. у Славском Пољу, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Брду Утињском, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

929. **Шкарић**, Васиља, **Драгиња** рођена је 1905. у Врбнику, општина Книн. Страдала је 10.08.1995. у Врбнику, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

930. **Шкарић**, Илије, **Стана** рођена је 23.06.1922. у Врбнику, општина Книн. Страдала

је 15.08.1995. у Врбнику, општина Книн, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Сахрањена.

931. **Шкорић**, Зорана, **Андријана** рођена је 03.06.1995. у Глини, општина Глина. Страдала је 06.08.1995. у избегличкој колони, општина Приједор у току акције „Олуја“. Сахрањена.

932. **Шкорић**, Дмитра, **Јања** рођена је 03.03.1957. Жегар, општина Обровац. Страдала је 08.08.1995. у избегличкој колони у околини Дрвара, општина Дрвар, ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

933. **Шкорић**, Стевана, **Милица** рођена је 05.09.1934. у Кашићу, општина Бенковац. Сахрањена је 07.08.1995. у Кленовцу, општина Босански Петровац, ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

934. **Шкорић**, Милана, **Стана** рођена је 1906. у Кусоњима, општина Пакрац. Страдала је 23.12.1992. у Кусоњима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

935. **Шкорић**, Саве, **Зора** рођена је 1951. у Хум Вароши, општина Подрваска Слатина. Страдала је 12.12.1991. у Хуму, општина Подравска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

936. **Шљивар**, Глигорија, **Милица** рођена је 1935. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Голубићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

937. **Шолаја Драгиња** рођена је 05.10.1930. у Доњим Богићевцима, општина Нова Градишка. Страдала је 16.10.1991. у Доњи Богићевци, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

938. **Шоронда Анђелија** рођена је 1912. у Пакленица, општина Новска. Страдала је 06.10.1991. у Пакленици, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

939. **Шпановић**, Николе, **Стана** рођена је 01.01.1914. у Крстињи, општина Војнић. Страдала је 07.08.1995. у Крстињи, општина Војнић, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

940. **Штековић**, Луке, **Јела** рођена је 1929. Ожеговцима, општина Пакрац. Страдала је 30.12.1991. у Ожеговцима, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

941. **Штрбац**, Лазе, **Софија** рођена је 27.07.1924. у Исламу Грчком, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у избегличкој колони у близини Бања Луке, општина Бања Лука, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

942. **Штулић**, Милана, **Ђурђица** рођена је 12.03.1921. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 21.08.1995. у Буковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација непосредно након акције „Олуја“. Погинула/нестала.

943. **Штулић**, Стојана, **Милка** рођена је 1950. у Великом Обљају, општина Глина. Страдала је 08.08.1995. у избјегличкој колони, околина Приједора, општина Приједор, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

944. **Штулић**, Јанка, **Стеванија** рођена је 1909. у Буковићу, општина Бенковац. Нестала је у току 1993. у Шибенику, општина Шибеник. И даље се води као нестала.

945. **Шућа**, Љубан, **Нада** рођена је 17.11.1931. у Бујавици, општина Пакрац. Страдала је 14.10.1991. у Бујавици, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула.

946. **Шуша**, Павле, **Сава** рођена је 1903. у Модрином селу, општина Книн. Страдала је 20.03.1996. у Задру, општина Задар, Сј. Далмација. Сахрањена.

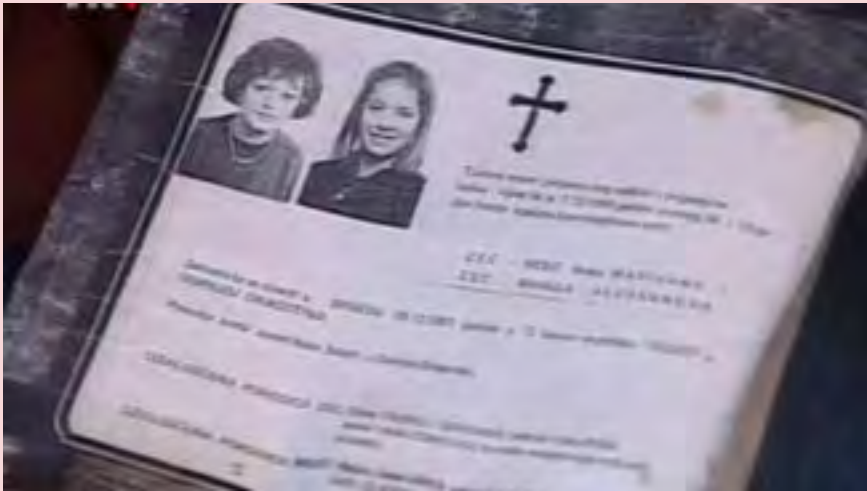
947. **Швељо**, Ђуре, **Милица** рођена је 18.07.1970. у Задру, општина Задар. Страдала је 30.09.1991. у Обровцу, општина Обровац, Сј. Далмација. Сахрањена.

948. **Тадих Марија**, рођена је 15.09.1940. у Баиру, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Градишци, општина Градишка, Р. Српска у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

949. **Тадих**, Саше, **Уна** рођена је 1992. у Босанској Градишци, општина Босанска Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Градишци, општина Градишка, Р. Српска у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

950. **Танкосић**, Божидара, **Нада** рођена је 07.10.1949. у Крњаку, општина Карловац. Страдала је 04.08.1995. у Жировцу, општина Глина у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

951. **Теодоровић Десанка** рођена 1915. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је

УБИСТВО АЛЕКСАНДРЕ И МАРИЈЕ ЗЕЦ

Припадници специјалне јединице МУП-а РХ познате под називима “мерчеповци” и “Јесење кише”, којом је командовао Томислав Мерчеп, у Загребу су 7. децембра 1991. године ликвидирали Михајла Зеца (38), његову супругу Марију (36) и њихову малолетну кћерку Александру (12).

По Мерчеповом наређењу, његов замјеник Миро Бајрамовић наредио је припадницима јединице Игору Миколи, Синиши Римцу, Небојши Ходаку и Сњежани Живановић да приведу Србина Михајла Зеца због наводних веза са крајишким Србима. Приликом привођења, увече око 23 сата, испред његове куће у Пољаничкој улици на Трешњевци, убио га је Синиша Римац, наводно у покушају бијега, а његову супругу и малолетну ћерку убице су одвеле до планинарског дома “Адолфовац” на Сљемену, где је злочиначка екипа имала своју базу, и тамо их погубили.

“Убили сте ми тату! Немојте ми убити и маму!”, биле су последње речи 12-годишње Александре Зеца.

Један се, најмлађи међу њима, сажалио кад је видео како се

девојчица тресе и хтео је да је поштеди, али други су у глас завикали: “Јеси нормалан, идиоте!”, па су и њу убили, заједно с мајком, везаних руку и ногу, “хеклером” у потиљак. Дванаестогодишњу ученицу загребачке Основне школе “Аугуст Шеноа” и њену мајку, полиција је након недељу дана нашла у сљеменском јарку за смеће, 20 метара од планинарског дома, покривене лишћем, планинарским отпацама и танким слојем земље и снега што је у међувремену нападао. Њихова тела пронашао је Маријин брат Златко Месић, и сам припадник МУП-а Хрватске. Алекандрина сестра Гордана и брат Душан успели су да преживе, јер су се посакривали по кући и тако промакли убицама.

Осим што су Александри биле везане руке, имала је повез и на очима. Убица јој је у главу испалио неколико метака, на десном образу имала је две ране и још три изнад десног уха.

Убрзо по проналаску лешева, ухапшени су припадници Мерчепове јединице – Муниб Суљић, Игор Микола, Синиша Римац, Небојша Ходак и Сњежана Живановић, од којих су неки пред истражним судијом признали убиства, али на суђењу је утврђено како пред истражним судијом нису имали адвоката којег су по закону за тако тешко дјело морали имати, па су њихови ранији искази као незаконити изузети из списка, а оптужени ослобођени “у недостатку доказа”.

Синиша Римац је 30. маја 1995. примио орден Николе Шубића Зринског, високо признање за јуначки чин у рату из руку тадашњег председника Фрање Туђмана. У дијелу јавности то је схваћено као афирмација тог недјела и пожељни начин понашања.

Александра, Марија и Михајло покопани су у Горњој Драготињи, покрај Приједора, родном мјесту Михајла Зеца.

извор: www.buka.com, index.hr...

07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула.

952. **Тепић**, Николе, **Ана** рођена је 1925. у Баћину, општина Хрватска Дубица. Страдала је 20.10.1991. у Дубици, општина Дубица, Банија. Сахрањена.

953. **Терзић Сава**, рођена је 1921. у Грабу, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Грабу, општина Граб, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

954. **Тинтор**, Јосипа, **Стана** рођена је 15.09.1920. у Трновцу Глинском, општина Глина. Страдала је 09.09.1995. у Трновцу Глинска, општина Глина, Банија. И даље се води као нестала.

955. **Тишма Манда**, рођена је 1906. у Ивошевцима, општина Книн. Страдала је 09.08.1995. у Ивошевцима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

956. **Тодоровић**, Ивана, **Анка** рођена је 08.07.1945. у Шибенику, општина Шибеник. Страдала је 05.08.1995. у Србу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

957. **Тодоровић**, Николе, **Јагода** рођена је 12.10.1912. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој у колони, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена

958. **Тодоровић**, Љубана, **Славка** рођена је 1915. у Блињском Куту, општина Сисак. Страдала је 25.12.1991. у Блињском Куту, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

959. **Тодоровић-Вукадиновић**, Павла, **Љубица** рођена је 1938. у Скендеровцима, општина Пакрац. Страдала је 07.05.1995. у Гагићима, општина Пакрац, З. Славонија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

960. **Тојагић Милка**, рођена је 04.05.1913. у Грачацу, општина Грачац. Страдала је 15.08.1995. у Грачацу, општина Грачац, Лика непосредно након акције „Олуја“. Покопана/нестала.

961. **Томаш Даница**, рођена је 1912. у Своићу, општина Дуга Реса. Страдала је 07.08.1995. у Своићу, општина Крњак, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

962. **Томаш**, Миле, **Сока** рођена је 1914. у

Вребцу, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Павловцу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

963. **Томашевић**, Васиља, **Манда** рођена је 15.03.1926. у Коларини, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Коларини, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

964. **Томић**, Никола, **Анкица** рођена је 27.03.1948. у Јасенику – Српске Моравице, општина Огулин. Страдала је 04.08.1995. у Книну, општина Книн. Сахрањена.

965. **Томић Станка** рођена је 1903. у Дугом Долу, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. Жировац општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

966. **Томић**, Станка, **Зорка** рођена је 16.11.1923. у Крњаку, општина Карловац. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

967. **Топлак Славица** рођена је у Великим Бастајима, општина Дарувар. Страдала је 24.09.1991. у Великим Бастајима, општина Дарувар, З. Славонија. Сахрањена.

968. **Торбица**, Ђуре, **Мара** рођена је 01.04.1936. у Вргинмосту, општина Вргинмост. Страдала је 04.08.1995. у Горњој Трстеници, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

969. **Торбица**, Марко, **Видосава** рођена је 15.03.1929. у Шеовици, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Гавриници, општина Пакрац, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

970. **Тошић**, Вукашина, **Марија** рођена је 09.05.1942. у Зечеву, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, општина Петровац ФБиХ у току акције „Олуја“. Сахрањена.

971. **Трбојевић**, Ђорђа, **Мирјана** рођена је 05.01.1971. у Мочилима, општина Слуњ. Страдала је 15.05.1992. у Мочилима општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

972. **Трбојевић**, Петра, **Стана** рођена је 23. 04.1920. у Слушница, општина Слуњ. Страдала је 04.08.1995. у избегличкој колони, општина Бјелина, Р. Српска у току акције „Олуја“.

Сахрањена.

973. **Трбовић**, Душана, **Драгица** рођена је 28.12.1971. у Мирањама Горњим, општина Бенковац. Страдала је 05.06.1993. у Оћестову, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

974. **Трговчевић Петра** рођена је 1910. у Горњим Граховљанима, општина Пакрац. Страдала је у току 1992. године, и Кусоњима, општина Пакрац, И. Славонија. Сахрањена.

975. **Трифунковић**, Илије, **Љубица** рођена је 1941. у Риђанима, општина Книн. Страдала је 18.10.1991. у Липовој Главици, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

976. **Тршић**, Лазе, **Драгиња**, рођена је 1902. у Бискупији, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, општина Бања Лука, Р. Српска у току акције „Олуја“. Сахрањена.

977. **Тршић**, Петра, **Марија** рођена је 03.09.1939. у Вировитици, општина Вировитица. Страдала је 04.06.1991. у Вировитици, општина Вировитица, Хрватска. И даље се води као нестала.

978. **Тривић**, Ћире, **Манда** рођена је 1919. у Ервенику, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у избегличкој колони, општина Босански Петровац, Р. Српска. Сахрањена.

979. **Тркуља**, Марко, **Аница** рођена је 14.07.1907. у Орлићу, општина Книн. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, Бања Лука, Р. Српска. Покопана/нестала.

980. **Тркуља**, Марка, **Марија** рођена је 27.09.1937. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Вучјаку Чечавском, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

981. **Трлајић**, Јакова, **Анђа** рођена је 02.05.1925. у Рушевцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Рушевцу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

982. **Трлајић**, Јакова, **Љуба** рођена је 27.04.1929. у Рушевцу, општина Славонска Пожега. Страдала је 10.12.1991. у Рушевцу, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Погинула/нестала.

983. **Трскот-Љубичић**, Јове, **Милка** рођена

је 24.07.1969. у Глини, општина Глина. Страдала је 20.09.1995. у Глини, општина Глина, Банија. Сахрањена.

984. **Трзин**, Петра, **Љубица** рођена је 12.01.1937. у Мириловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 06.09.1993. у Мириловић Пољу, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

985. **Трзин**, Стевана, **Љубица** рођена је 07.04.1938. у Мириловић Пољу, општина Дрниш. Страдала је 06.09.1993. у Мириловић Пољу, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

986. **Тубић**, Марка, **Млађенка** рођена је 05.06.1930. у Машићкој Шаговини, општина Нова Градишка. Страдала је 19.12.1991. у Машићкој Шаговини, општина Окучани. З. Славонија. Сахрањена.

987. **Турајлић Марица** рођена је 1912. у Стрмену, општина Сисак. Страдала је 05.08.1995. у Стрмену, општина Костајница, Банија. Покопана/нестала.

988. **Турда Станка** рођена је 1930. у Мирковцима, општина Винковци. Страдала је

УБИСТВО ПОРОДИЦЕ ЗМАИЋ

Дана 30. јануара 1992. године, након што је потписано примирје, припадници хрватске војске насилно су упали у стан породице Змаић и ликвидирали три члана ове национално мешовите српско-хрватске породице. Егзекуцијом су убијени домаћин Златко Змаић /1944/, његова супруга Бранка Змаић /1944/ и њихова ћерка Нинослава /1972/ а злочин је био етнички мотивисан.

За убиство невиних људи до данас нико није одговарао, а злочин је готово три деценије препуштен забораву. Змаићи су сахрањени у породичној гробници а део њихове родбине се преселио се у Бањалуку.

извор: ДИЦ “Веритас”, “Hrvatska ljevica”...

22.07.1991. у Мирковцима, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

989. **Угрешкић Јула**, рођена је 1918. у Шуметлици, општина Нова Градишка. Страдала је 07.01.1992. у Шуметлици, општина Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

990. **Урсић Грозда** рођена је 1927. у Маринцима, општина Винковци. Страдала је 23.09.1991. у Маринцима, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

991. **Утвић, Ђуре, Ката** рођена је 03.06.1913. у Чремушници, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Маји, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

992. **Узелац, Дамјана, Ана** рођена је 1912. у Исламу Грчком, Бенковац. Страдала је 22.01.1993. у Исламу Грчку, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Масленица“. И даље се води као нестала.

993. **Узелац Анка** рођена је 1925. у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 05.11.1991. у Старом Селу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

994. **Узелац, Ђурђа, Јасминка** рођена је 16.04.1979. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је у 22.04.1993. Медаку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

995. **Узелац, Глиша, Јелена** рођена је 14.01.1946. у Новом Грабовцу, општина Новска. Страдала је 04.12.1991. у Новској, општина Новска З. Славонија. Сахрањена.

996. **Узур Цвијета** рођена 1913. у Бруснику, општина Пакрац. Страдала је 01.05.1995. у Бруснику, општина Пакрац, З. Славонија у току акције “Бљесак”. И даље се води као нестала.

997. **Узур, Тешо, Љубица** рођена је 05.11.1911. у Пакрацу, општина Пакрац. Страдала је 01.09.1991. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

998. **Вагић, Ђуре, Љубица** рођена је 15.06.1926. године у Александровцу, општина Подрваска Слатина. Страдала је 01.04.1992. у Александровцу, општина Подрваска Слатина, З. Славонија. Сахрањена.

999. **Вајагић, Станко, Стана** рођена је 1937. у Глиници, општина Велика Кладуша. Страдала је 06.08.1995. у избегличкој колони, општина Двор,

Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1000. **Вечериновић, Јосипа, Милка** рођена је 19.03.1906. у Машићу, општина Нова Градишка. Страдала је 23.03.1992. у Ратковица, општина Славонска Пожега, З. Славонија. Сахрањена.

1001. **Вејин, Петар, Марија** рођена је 1928. у Дабашница, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Дабашници, Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1002. **Веселица Марија** рођена је 1908. у Личком Петровом Селу, општина Кореница. Страдала је 05.08.1995. у Личком Петровом Селу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1003. **Веселиновић, Сретка, Милка** рођена је 08.11.1960. у Штикада, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Штикади, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1004. **Веселиновић Петра** рођена је 1920. у Голубићу, општина Обровац. Страдала је 01.07.1997. у Голубићу, општина Обровац, Сј. Далмација. Сахрањена.

1005. **Вицо, Луке, Недељка** рођена је 13.05.1938. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 22.11.1991. у Чепину, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

1006. **Вицо, Трифка, Софија** рођена је 1933. у Чепину, општина Осијек. Страдала је 1995. у Чепину, Осијек И. Славонија. Сахрањена.

1007. **Видић, Миле, Јованка** рођена је 20.12.1963. у Оточцу, општина Оточац. Страдала је 07.08.1995. Рујевцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1008. **Видић, Драгића, Невенка** рођена је 03.03.1964. у Карловцу, општина Карловац. Страдала је 07.08.1995. Рујевцу, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1009. **Видовић, Милоша, Даринка** рођена је 1912. у Плавну, општина Книн. Страдала је 15.12.1995. у Книну, општина Книн у току акције „Олуја“. Сј. Далмација. Сахрањена.

1010. **Видовић, Лазо, Милева** рођена је 15.06.1938. у Островици, општина Госпић. Страдала је 01.10.1998. у Островица, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

1011. **Вигњевих Јека** рођена је 1935. у Горњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 05.08.1995. у Горњем Лапцу, општина Доњи Лапац, Лика. Погинула/нестала.

1012. **Вила**, Милана, **Евица** рођена је 01.07.1933. у Доњем Класнићу, општина Глина. Страдала је 25.08.1991. у Сиску, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

1013. **Вишић**, Душана, **Драженка** рођена је 02.01.1979. Задар, општина Задара. Страдала је 02.10.1994. у Шопоту, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

1014. **Влаисављевић**, Лазе, **Аница** рођена је 1921. у Дабру, општина Оточац. Страдала је 05.08.1995. у Дабру, Оточац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1015. **Влаисављевић**, Стева, **Катарина** рођена је 21.12.1920. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, З. Славонија општина Окучани у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1016. **Војновић**, Глише, **Марија** рођена је 04.08.1934. у Јагми, општина Пакрац. Страдала је 07.12.1991. у Кукуњевцу, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

1017. **Воркопић Илинка** рођена је 1930. у Винковцима, општина Винковци. Страдала је 01.11.1991. у Новом Селу, општина Винковци, И. Славонија, Сахрањена.

1018. **Воркапић**, Илија, **Јелица** рођена је 1906. у Воркапић Селу, општина Вргинмост. Страдала је 17.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар. И. Славонија. Сахрањена.

1019. **Врачар Милица**, рођена је 1922. у Буковици, општина Вргинмост. Страдала је 10.08.1995. у Живковић Коси, општина Војнић, Кордун. Погинула.

1020. **Врачарић Милица** рођена је 21.09.1924. у Вери, општина Вуковар. Страдала је 18.11.1991. у Борову Насељу, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

1021. **Врајић Олгица** рођена је 1929. у Чепину у Осијеку. Страдала је 1994. у Чепину, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

1022. **Вранеш**, Душана, **Борка** рођена је 1926. у Смиљану, општина Госпић. Страдала је

18.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

1023. **Вранеш**, Никола, **Душанка** рођена је 02.01.1939. у Смиљану, општина Госпић. Страдала је 17.10.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

1024. **Вранеш**, Милан, **Нада** рођена је 23.11.1949. у Крбави, општина Кореница. Страдала је 20.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. Покопана/нестала.

1025. **Врцељ**, Ивана, **Љубица** рођена је 05.10.1908. у Буковићу, општина Бенковац. Страдала је 04.08.1995. у Буковићу, општина Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1026. **Врцељ**, Душана, **Милка** рођена је 24.02.1932. у Личкој Јесеница, општина Огулин. Страдала је 05.08.1995. у Личкој Јесеница, општина Плашки, Лика, Сахрањена.

1027. **Вргача**, Дмитра, **Нада** рођена је 27.11.1945. у Кули Атлагић, општина Бенковац. Страдала је 13.12.1993. у Стабњу, општина Бенковац, Сј. Далмација. Сахрањена.

1028. **Врућинић Љубица** рођена је 1905. у Раштевићу, општина Бенковац. Страдала је 06.08.1995. у избегличкој колони, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

1029. **Вучак**, Јована, **Марија** рођена је 1932. у Цетини, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Цивљанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1030. **Вучићевић Стоја** рођена је 1919. у Уштици, општина Новска. Страдала је 01.09.1991. у Уштици, општина Новска, З. Славонија. Сахрањена.

1031. **Вучинић**, Раде, **Јулика** рођена је 16.05.1921. у Славском Пољу, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1032. **Вучковић**, Милана, **Ката** рођена је 1908. у Трновцу општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Трновцу Глинском, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

1033. **Вучковић**, Томе, **Љиља** рођена је 1966.

у Великој Трешњевачи, општина Ђурђевац. Страдала је 01.12.1991. у Великој Трешњевачи, општина Ђурђевац, Хрватска. Сахрањена.

1034. **Вучковић**, Дмитра, **Љуба** рођена је 1910. у Почитељу, општина Госпић. Страдала је 06.08.1995. у Радучу, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1035. **Вучковић**, Раде, **Љубица** рођена је 10.08.1930. у Пргомелју, општина Пакрац. Страдала је 20.10.1991. у Марином Селу, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

1036. **Вучковић Невенка** рођена је 1928. у Пакрацу, општина Пакрац. Страдала је 03.01.1992. у Пакрацу, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

1037. **Вучковић**, Мирка, **Влатка** рођена је 1971. у Винковцима општина Винковци. Страдала је 16.09.1991. у Винковачком Новом Селу, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

1038. **Вудраг Даница** рођена је 1920. у Великој Дапчевици, општина Грубишино Поље. Страдала је 1992. у Великој Дапчевици, општина Грубишино поље, З. Славонија. Сахрањена.

1039. **Вугдраговић**, Милована, **Станка** рођена је 1920. у Горњем Скраду, општина Карловац. Страдала је 05.01.1997. у Горњем Скраду, општина Карловац. Сахрањена.

1040. **Вујачић Драга** рођена је у Сиску, општина Сисак. Страдала је 01.08.1991. у Клобучаку, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

1041. **Вујаклија Јела** рођена је 1915. у Мркопаљу, Славонска Пожега. Страдала је 15.12.1991. у Мркопаљу, општина Славонска Пожега. Погинула.

1042. **Вујаклија**, Васе, **Милија** рођена је 08.03.1915. у Шеовици, општина Пакрац. Страдала је 25.12.1991. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонија. Сахрањена.

1043. **Вујаклија Василија** рођена је 1920. у Малом Обљају, општина Глина. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1044. **Вујанић**, Уроша, **Марија** рођена је 1931. у Лишанима Тињским, општина Бенковац. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, општина Прњавор, Р. Српска у току акције

„Олуја“. Покопана.

1045. **Вујасиновић**, Миле, **Јања** рођена је 1911. у Ивошевцима, општина Книн. Страдала је 06.08.1995. у Ивошевцима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1046. **Вујчић**, Алексе, **Стоја** рођена је 1926. у Средњим Граховљанима, општина Грачац. Страдала је у Средњим Граховљанима, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула.

1047. **Вујичић**, Миховила, **Марија** рођена је 21.06.1943. у Раковици, општина Слуњ. Страдала је 08.08.1995. у Вељуну, општина Слуњ, Кордун. Сахрањена.

1048. **Вујичић-Обајдин**, Илана, **Гордана** рођена је 1963. у Слуњу, општина Слуњ. Страдала је 08.08.1995. у Вељуну, општина Слуњ, Кордун у току акције „Олуја“. Покопана.

1049. **Вујић Ана** рођена је 1925. у Окучанима, Нова Градишка. Страдала је 15.06.1995. у Окучанима, општина Окучани, З. Славонија. Погинула.

1050. **Вујић**, Петра, **Јованка** рођена је 1922. у Кричкама, општина Новска. Страдала је 15.11.1991. у Кричкама, општина Новска, З. Славонија. Погинула.

1051. **Вујић Љуба** рођена је у Војнићу, општина. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

1052. **Вујић-Билбија**, Милоша, **Гордана** рођена је 19.02.1975. у Марини, општина Сански мост. Страдала је 05.08.1995. у Кључару, општина Војнић, Кордун. И даље се води као нестала.

1053. **Вујинић**, Богдана, **Сока** рођена је 1911. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 16.11.1991. у Дивоселу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

1054. **Вујновић**, Паје, **Анка** рођена је 1934. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 16.11.1991. у Дивоселу, општина Госпић, Лика. Сахрањена.

1055. **Вујновић**, Томе, **Анкица** рођена је 19.03.1934. у Дивоселу, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993. у Дивоселу, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

1056. **Вујновић**, Ђуре, **Боја** рођена је 1909. у

Читлуку, општина Госпић. Страдала је 09.09.1993.
у Читлуку, општина Грачац, Лика. Сахрањена.

1057. **Вујновић**, Боже, **Дара** рођена је 17.12.1934. у Паулин Двору, општина Осијек. Страдала је 11.12.1991. у Паулин Двору, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

1058. **Вујновић**, Павла, **Марија** рођена је 1910. у Плавну, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Отону, општина Книн, Сј. Далмација, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1059. **Вујновић**, Мате, **Марта** рођена је 1905. у Плавну, општина Книн. Страдала је 18.08.1995. у Отону, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

1060. **Вујновић**, Раде, **Загорка** рођена је 30.11.1930. у Вељуну, општина Слуњ. Страдала је 07.08.1995. у Рујевцу, општина Двор, Банија. И даље се води као нестала.

1061. **Вукадин**, Тодора, **Илинка** рођена је 25.09.1910. у Врбнику, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у избегличкој колони, општина Лика. И даље се води као нестала.

1062. **Вукадиновић Мара** рођена је 1910. у Калобовцу, општина Кореница. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, општина Доњи Лапац у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1063. **Вукадиновић**, Уроша, **Сајка** рођена је 1912. у Дреновом Кланцу, општина Оточац. Страдала је 26.09.1991. у Брлогу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

1064. **Вукас**, Милана, **Даница** рођена је 02.08.1942. у Јањој Гори, општина Огулин. Страдала је 07.08.1995. у избегличкој колони, у Двору, општина Двор у току акције “Олуја”. Сахрањена.

1065. **Вукелић**, Спасе, **Јаворика** рођена је 20.05.1971. у Личкој Јасеници, општина Огулин. Страдала је 06.11.1992. у Личкој Јасеници, општина Плашки. Сахрањена.

1066. **Вукичевић**, Душана, **Софија** рођена је 1917. у Драготини, општина Глина. Страдала је 11.08.1995. у избегличкој колони, општина Банија. Сахрањена.

1067. **Вукобратовић**, Јанка, **Невенка** рођена је 26.08.1964. у Војнићу, општина Војнић. Страдала је 05.08.1995. у Буковици, општина Вргинмост,

Кордун, у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1068. **Вукојевић**, Лука, **Дара** рођена је 09.03.1923. у Палачи, општина Осијек. Страдала је 23.09.1991. у Тењи, општина Осијек, И. Славонија. Сахрањена.

1069. **Вукосављевић Љубица** рођена је 01.04.1920. у Сиску, општина Сисак. Страдала је 05.08.1995. у Костајници, општина Костајница, Банија у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1070. **Вукотић**, Чеде, **Десанка** рођена је 24.10.1925. у Јасеновцу, општина Новска. Страдала је 01.05.1995. у Пакленици, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1071. **Вуковић**, Јована, **Анђелија** рођена је 05.01.1959. у Борку, општина Скендер Вакуф. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1072. **Вуковић**, Душана, **Цвијета** рођена је 08.04.1950. у Живиницама, општина Скендер Вакуф. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1073. **Вуковић**, Милутина, **Драгана** рођена је 13.02.1988. у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1074. **Вуковић Евгенија-Гена** рођена је 14.04.1950. у Вуковару, општина Вуковар. Страдала је 01.10.1991. у Вуковару, општина Вуковар, И. Славонија. Сахрањена.

1075. **Вуковић**, Ранка, **Гордана** рођена је 18.10.1987 у Медарима, општина Нова Градишка. Страдала је 01.05.1995. у Медарима, општина Окучани, З. Славонија у току акције „Бљесак“. Сахрањена.

1076. **Вуковић**, Јеремија, **Јелена** рођена је 1907. у Ожеговици, општина Пакрац. Страдала је 01.12.1991. у Главици, општина Пакрац, З. Славонија. Сахрањена.

1077. **Вуковић Криста** рођена је 1925. у Вођину, општина Подравска Слатина. Страдала је 13.12.1991. у Вођину, општина Подравска

Слатина. Погинула/нестала.

1078. **Вуковић**, Тодора, **Милица** рођена је 1929. у Голубићу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Радњевац, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1079. **Вуковић**, Захарије, **Зорка** рођена је 1916. у Турчевић Пољу, општина Грубишино Поље. Страдала је 01.10.1991. у Турчевић Пољу, општина Грубишино Поље, З. Славонија. Сахрањена.

1080. **Вукша**, Ђуре, **Драгиња** рођена је 20.01.1904. у Парчићима, општина Бенковац. Страдала је 13.11.1995. у Парчићима, општина Бенковац, Сј. Далмација. Погинула/нестала.

1081. **Вукшић Јасенка** рођена је 1930. у Вргинмосту. Страдала је 07.08.1995. у Двору, општина Двор, Банија у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

1082. **Вулин**, Васе, **Сока** рођена је 02.11.1924. у Горњем Раткову, општина Кључ. Страдала је 01.05.1995. у Бенковцу, општина Окучани, З. Славонија. у току акције „Бљесак“. Погинула/нестала.

1083. **Вуњак**, Стеве, **Боја** рођена је 05.01.1954. у Госпићу, општина Госпић. Страдала је 19.09.1991. у Госпићу, општина Госпић, Лика. И даље се води као нестала.

1084. **Зарач Стана** рођена је 1987. у Плавну, општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Плавну, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1085. **Заставниковић**, Николе, **Милка** рођена је 1911. у Широкој Кули, општина Госпић. Страдала је 05.08.1995. у Широкој Кули, општина Грачац, Лика. И даље се води као нестала.

1086. **Зец**, Михајла, **Александра** рођена је 08.05.1979. у Загребу, општина Загреб. Страдала је 07.12.1991. у Загребу, општина Загреб, Хрватска. Сахрањена.

1087. **Зец**, Стевана, **Јелисавета** рођена је 13.01.1922. у Крагују, општина Пакрац. Страдала је 01.11.1991. у Добровцу, општина Пакрац, З. Славонија. И даље се води као нестала.

1088. **Зец**, Илије, **Косанка** рођена је 29.01.1962. у Теслићу, општина Теслић. Страдала је 05.08.1995. у Чешком Селу, општина Петриња,

Банија. Сахрањена.

1089. **Зец**, Мирка, **Марија** рођена је 29.01.1955. у Стајници, општина Огулин. Страдала је 07.12.1991. у Загребу, општина Загреб, Хрватска. Сахрањена.

1090. **Зец**, Јеке, **Милица** рођена је 1893. у Бранешцима, општина Пакрац. Страдала је 29.12.1991. у Јаковцима општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

1091. **Зец-Шпановић**, Вује, **Марија** рођена је 1925. у Бовићу, општина Вргинмост. Страдала је 06.08.1995. у Глини, општина Глина, Банија у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1092. **Зеленовић**, Боже, **Зорка** рођена је 22.11.1900. у Кољанима, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Цивљанима, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1093. **Зелић**, Ђуре, **Љубица** рођена је 20.01.1932. у Жегару, општина Обровац. Страдала је 04.08.1995. у Жегару, општина Обровац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. И даље се води као нестала.

1094. **Зелић**, Петра, **Манда** рођена је 01.07.1929. у Жагровићу, општина Книн. Страдала је 04.08.1995. у Жагровићу, општина Книн, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула/нестала.

1095. **Зељак Петра** рођена је 1930 у Нос Калику, општина Дрниш. Страдала је 02.03.1992. у Нос Калику, општина Дрниш, Сј. Далмација. Сахрањена.

1096. **Зимоња**, Павла, **Драга** рођена је 1920. у Буковици, општина Вргинмост. Страдала је 07.08.1995. у Буковици, општина Вргинмост, Кордун у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1097. **Зимоња**, Евице, **Марија** рођена је 1928. у Буковици, општина Вргинмост. Страдала је 15.09.1996. у Буковици, општина Вргинмост, Кордун. Сахрањена.

1098. **Зјалић**, Стевана, **Љубица** рођена је 1930. у Гређанима, општина Нова Градишка. Страдала је 19.09.1991. у Гређанима, Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

1099. **Змаић**, Душана, **Бранка** рођена је 1944. у Винковцима, општина Винковци. Страдала је

30.01.1992. у Винковцима, општина Винковци, И. Славонија. Сахрањена.

1100. **Змаић**, Златка, **Нинослава** рођена је 06.03.1972. у Винковцима, општина Винковци. Страдала је 30.01.1992. у Винковцима, општина Винковци. И. Славонија. Сахрањена.

1101. **Зорић Драгица** рођена је 1986. у Доњем Жировцу, општина Двор. Страдала је 01.09.1995. у Доњем Жировцу, општина Двор. Погинула/нестала.

1102. **Зорић Евица** рођена је 1931. у Доњем Жировцу, општина Двор. Страдала је 22.09.1995. у Доњем Жировцу, општина Двор, Банија. Погинула/нестала.

1103. **Зорић**, Илије, **Јела** рођена је 12.10.1920. у Мазину, општина Грачац. Страдала је 05.08.1995. у Мазину, општина Грачац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1104. **Зорић Софија** рођена је 1915. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац. Страдала је 04.08.1995. у Личким Осредцима, Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1105. **Зрилић Зорка** рођена је у Шопоту, општина Бенковац. Страдала је 05.08.1995. у Шопоту, Бенковац, Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Погинула.

1106. **Жакула**, Стевана, **Јелена** рођена је 12.09.1902. у Шегановцу, општина Кореница. Страдала је 05.08.1995. у Грабушићу, општина Кореница, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1107. **Жакула**, Милана, **Милица** рођена је 1914. у Крбавици, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Јасиковцу, општина Кореница, Лика. И даље се води као нестала.

1108. **Жакула Смиља** рођена је у Старом селу, општина Оточац. Страдала је 01.10.1991. у Госпићу, општина Госпић. И даље се води као нестала.

1109. **Жегарац**, Симе, **Ката** рођена је 1903. у Брезовцу, општина Бјеловар. Страдала је 10.12.1991. у Субоцкој, општина Пакрац, З. Славонија. Погинула/нестала.

1110. **Жежељ**, Илије, **Сава** рођена је 20.01.1920. у Ервенику, општина Книн. Страдала је 08.08.1995. у Ервенику, општина Книн. Сј. Далмација у току акције „Олуја“. Покопана/нестала.

1111. **Жигић**, Манојла, **Дара** страдала је 09.09.1909. у Фркашићу, општина Кореница. Страдала је 04.08.1995. у Доњем Лапцу, општина Доњи Лапац, Лика у току акције „Олуја“. Сахрањена.

1112. **Живковић**, Душана, **Александра** рођена је 04.06.1970. у Петрињи, општина Петриња. Страдала је 22.10.1993. у Петрињи, општина Банија. Сахрањена.

1113. **Живковић**, Милана, **Јагода** рођена је 1918. у Кусоњама, општина Пакрац. Страдала је 10.12.1991. у Синлијама, Нова Градишка, З. Славонија. Сахрањена.

1114. **Живковић Милица**, рођена је 1936. у Ковачевцу, општина Нова Градишка. Страдала је 25.12.1991. у Ковачевцу, општина Нова Градишка. З. Славонија. Погинула/нестала.

1115. **Живковић**, Душана, **Стана** рођена је 15.03.1923. у Котаранима, општина Двор. Страдала је 01.08.1991. у Сиску, општина Сисак, Банија. Сахрањена.

1116. **Жунић**, Дмитара, **Ђука** рођена је 1910. у Отону, општина Книн. Страдала је 05.08.1995. у Отону, општина Книн, Сј. Далмација. Сахрањена.

1117. **Жунић Милка** рођена је 1913. у Старом Селу, општина Оточац. Страдала је 06.11.1991. у Старом селу, општина Оточац, Лика. Сахрањена.

1118. **Жутић Марија** рођена је 1938. у Љубовићу, општина Грачац. Страдала је 28.01.1996. у Љубовићу, општина Грачац, Лика. Покопана/нестала.

ПРИЛОЗИ

СТРАДАЊА У ВУКОВАРУ

Слика 1; Милошевић
Илинка и Бранимир;

Слика 2. Савка
Павић

Слика 3: Споменик
страдалим Србима у
Вуковару

четничку, наводи се у књизи. Злочинац или више њих наредио је цивилима да одмах напусте подрум. Један за другим, преплашени цивили излазили су из подрума. Претпоследња је била Сава Павић, старица од 62 године која је рекла: „Сад ћу ја дијете, сад ћу“. У том моменту зликовац је потегао обарач и усмртио несрећну старицу а том приликом је ранио и Милицу која је била одмах поред, скривена у мраку. Како је пала, Милица је одмах повукла дебео јорган преко себе и остала скривена. Злочинац је највероватније није приметио те је Милица само пуком срећом остала жива.

Након убиства Савке Павић (62), у дворишту породичне куће Новаковић мучки су побијени:

Радослав Павић (25) – син убијене Савке

Велимир Трајковић – супруг преживеле Милице

Нада Павловић (41)

Зорица Павловић (15) – Надина ћерка

Зоран Павловић (17) – Надин син

Милојка Павловић (67) – Надина мајка

Тошо Тошковић (41) – Надин невенчани супруг

Милан Траваш (47) – комшија породице Павловић

У књизи „Геноцид над Србима 1941-1945 и 1991/1992“ наводи се „како је Зоран Павловић (17) убијен ударцима секиром по глави док је Зорици (15) глава била разбијена тупом страном секире а уста пуна стакла“. Бројни тв репортери и новинари забележили су камерама извлачење лешева ових несрећних цивили из

Један од најстрашнијих злочина почињен је 16. новембра 1991. у улици Николе Демоње у Боровом Насељу. Тада је у Боровом Насељу, на територији под контролом хрватских снага, убијено петнаест српских цивила, међу којима је било и четворо деце. Убијене су целе породице Чечевац и Павловић. У својој кући су убијени Мирослав Чечевац, његова супруга Слађана и њихов син Горан, стар годину дана и десет месеци. Заједно са њима су убијени и Ана Новаковић (41), Илинка Милошевић (32) и њен син Бранимир, стар десет година који су се ту привремено сакрили. Бранимир је усмрћен са два пројектила. Само две куће даље, истовремено је убијена четворочлана породица Павловић и још петоро српских цивила, њихових рођака.

Највише информација о овом злочину објављено је у књизи „Геноцид над Србима 1941-1945 и 1991-1992“ чији су аутори др Смиља Аврамов,

Бојана Исаковић и др Милорад Екмечић. У тој књизи наводи се како су се у подруму куће Милоша Новаковића (бр. 74) скривали чланови породица које су биле у међусобном сродству: Павловић, Павић, Трајковић, Тошковић и Траваш. Све жртве су побијене у дворишту, пошто су претходно изведене из подрума изузев старице Саве Павић која је ликвидирана у подруму и Тоше Тошковића који је убијен на њиви иза куће. У књизи се наводи како је злочин успела да преживи само Милица Трајковић која је том приликом рањена и она је била једини сведок тог масакра. Њој су тог дана убијени супруг, ујна, брат од ујака, рођаци, комшије и пријатељи...

Аутори књиге наводе како се са улаза у затворени подрум зачуо глас непознатог човека који је упитао да ли има некога у подруму. Одговорено му је да су ту само цивили након чега је злочинац провалио унутра псовајући свима мајку

подрума и породичних кућа.

– Управо сам ја обележио свако тело и одрадио свој посао тамо професионално, и тиме омогућио да се злочини процесуирају.

Међутим, прећуткују се злочини над Србима, на пример, над целом породицом и десетак српских цивила у Улици Николе Демоње. Било је индиција које су говориле о ратном злочину. Ми смо имали само сведоке Србе који су остали у Вуковару и који су могли да говоре о тим жртвама. Као што је рецимо било оно обданиште за које се тврдило да има 40-оро деце, што није било тачно. Али, смо ипак регистровали да је ту било убијања неких људи – као што су Лукић, Везмар, Урош Удовичић, које је побила група Мартина Сабљића, Ћибарића, Шипоша и осталих. Осим тога, потврђено је и постојање убијених Срба у улици Николе Демоње 72, односно 74, где је била убијена цела породица Чечевац – значи онај мали, отац и мајка. Велики број тела нађен је око болнице и око лучке капетаније.. – истакао је Зоран Станковић, истакнути српски патолог, професор и доктор медицинских наука, санитарски генерал-мајор у пензији, актуелни председник координационог центра за југ Србије. Истакнути патолог Зоран Станковић је приликом гостовања у емисији „Историја Србије из првог угла“ о том случају изјавио следеће:

– Ми смо у Вуковару пронашли тела петоро деце. Наш договор је био да ту децу склонимо с обзиром да смо у једном тренутку у циглани у Вуковару имали преко хиљаду лешева...имали су нападе уличних паса луталица који су скрнавили и покушавали

да скрнавте те лешеве. Ми смо одлучили да то петоро деце ставимо у посебан шатор. За мене је било несхватљиво да је нечије дете мртво, а да њега нема, нити се интересује за ту децу. Зато смо ми у средствима јавног информисања говорили о малом Чечавцу, о малом Бранимиру Милошевићу који су били међу том децом.... Међутим, нико се није јављао. Оно што ми није ниједног тренутка пало на памет као човеку који врши идентификацију лешева и обраду тих података је да су њихови родитељи мртви и ја сам тек касније видео да су родитељи малог Чечавца мртви, да је мајка малог Бранимира мртва и они су били у непосредној близини. Ми смо ту децу ставили у тај шатор, и свако вече кад смо одлазили смо их покривали тим чаршавима у нади да ће неко доћи и преузети њихова тела. Сво време док смо ми то радили ишчекивали смо појаву њихових родитеља и најближих али они нису дошли и ми смо њих сахранили на бугарском гробљу.

Станковић је додао како се италијанска новинарка Милена Гарбанели затекла када су извлачили тело малог Горана Чечавца и осталих цивила из подрума њихове породичне куће. Новинарка Милена је то видела и одмах се обратила медијима речима: У име бога, је ли ? Где су сада међународне организације? Где је Амнести интернационал ? Где је Ватикан? Ту су само заклани цивили, има и деце...нигде ни паса, нема никога..на мом језуки бих рекла једноставно шокирана сам, на крају смо 20. века а враћамо се оваквим делима вековима уназад.

За Мирковце се често каже да су једно од најтужнијих села у Источној Славонији а управо због трагичне судбине коју је ово место доживело током рата. У периоду 1991-92 у Мирковцима је убијено 40 мештана српске националности. То су све углавном били цивили – жене, стари и немоћни, људи који нису имали никакве везе са оружјем или ратним сукобима. У једном од таквих напада хрватске војске на ово село 17. септембра

жртве из улице Николе Демоње

1991. убијено је троје цивила. Домаћица Љубица Савић (40) убијена је на кућном прагу а слична судбина је задесила и старицу Марију Грубић, која је у тренутку убиства имала 65 година. Нападаци нису поштедели ни живот девојчице Браниславе Голубовац. Имала је непуних 15 година када је

окрутно угашен њен млади живот...пред Браниславом је био живот, имала је хиљаде снова и жеља које је намеравала да оствари. Као и свако дете, и она је силно желела да се ратни ужаси што пре зауставе а скривања по подрумима да буду замењена игром, дружењем и шетњама по парковима...

нажалост, злочинци јој то нису дозволили. Убијена је на мучки и подмукао начин а за почињени злочин до данас нико није одговарао.

ИЗБОР: Корени.рс, „Геноцид над Србима 1941-1945 и 1991-1992“

BIRN, 19.12.2019.

„GOSPOĐO, MORAM VAS UBITI“: PRIČA O NEKAŽNJENOM RATNOM ZLOČINU

Dva dana pre pada okupiranog hrvatskog grada Vukovara, u noći 16. novembra 1991. godine, Milica i Dragoljub Vračarić izvedeni su iz skloništa u vukovarskoj četvrti Borovo naselje od strane naoružanog čoveka.

Bračni par srpskog porekla, u kasnim šezdesetim godinama, tada je odveden na streljanje. Milica je odmah preminula, ali je njen suprug Dragoljub preživio, iako je pretrpeo ozbiljne povrede.

Dragoljub Vračarić je od 1991. do 2006. godine nekoliko puta na hrvatskim i srpskim sudovima svedočio da je u suprugu i njega pucao Nikola Čibarić, pripadnik Hrvatske vojske takođe iz Borovog naselja.

„Ja sam se okrenuo i u tome trenutku vidio da je Čibarić napravio dva koraka unazad i repetirao – napunio oružje i istog trena rafalnom paljbom sa leva u desno pokosio mene i suprugu... Kada sam se uvjerio da je ubojica otišao, ja sam ustao, pogledao suprugu, kontrolišući puls ustanovio da je mrtva“, izjavio je Dragoljub Vračarić pred vojnim istražiteljima u Beogradu 20. decembra 1991. godine, mesec dana nakon događaja.

Vračarić je umro 2008. u domu za stara lica nedaleko od Vukovara, dok Čibarić danas živi u

Varaždinskim Toplicama, malom gradu na severozapadu Hrvatske. Čibarić se povremeno pojavljuje u hrvatskim medijima na godišnjicu pada Vukovara, kao otelotvorenje žrtve koju je hrvatski narod podneo u gradu koji je razoren tromesečnom opsadom od strane vojne sile kontrolisane iz Beograda.

...

Iskazi Čibarića i ostalih hrvatskih vojnika pokazuju da su Milica i Dragoljub postali „sumnjivi“ za vreme pretresa u skloništu „Obučara“. Uz novac, u Dragoljubovoj futroli za naočare pronađen je natpis na ćirilici. Čibarić je vojnim istražiteljima rekao da su pronašli srpski slogan sa četiri slova „S“, koji se smatrao simbolom srpskog nacionalizma.

Vračarić je pokušao da im objasni da na futroli zapravo piše SSSR na ruskoj ćirilici, i da je to poklon koji mu je sin Živojin, bivši odbojkaški reprezentativac, doneo iz Rusije.

Drugi predmet koji je zapao vojnima za oko bila je Živojinova fotografija u očevom novčaniku. Na slici je imao bradu, koja se poistovećivala sa četnicima, srpskim nacionalističkim pokretom iz Drugog svetskog rata.

Čibarić je u svom priznanju vojnom istražnom sudiji u Beogradu 15. januara 1992. naveo tačnu lokaciju ubistva, iznevši pritom detalje kojih se nije setio ni Dragoljub Vračarić.

Pre nego što je u njih ispalio šest do sedam metaka, Milica ga je pitala: „Sine, nećeš nas valjda ubiti?“

Čibarić joj je odgovorio: „Gospođo, moram vas ubiti.“

Izvor br.51.

Ana Lukić – Hrvatica koju su silovali i ubili hrvatski vojnici u Vukovaru!

Mešoviti brakovi između pripadnika različitih naroda i narodnosti bili su nešto čime se ponosila nekadašnja jugoslavenska socijalistička država. Međutim, vremena kada je to bilo normalno, čak i poželjno, daleko su za nama.

Devedesetih godina prošlog veka, u predvečerje krvavog rata u Vukovaru, da ste u braku sa Srbinom ili Hrvatom bilo je nešto što je trebalo skrivati. Ana Lukić (r. Maljevac), po nacionalnosti Hrvatica, bila je udana za Bogdana Lukića, Srbina. Zajedno su stekli četiri sina i živeli u kući koju su teškom mukom gradili. Ni jedno ni drugo nisu mogli ni da sanjaju kakvo zlo će ih te 1991. godine snaći.

Iako je stanje u Vukovaru i njegovoj okolini u leto 1991. godine postajalo sve napetije i neizvesnije njen suprug Bogdan Lukić još uvek nije osećao potrebu da se sa porodicom skloni na sigurno. U tom uverenju bio je sve dok mu jedan komšija Hrvat nije rekao da bi bilo najbolje da ode. Sa svoja četiri sina Bogdan beži u Suboticu.

– Negde u sedmom mesecu 1991. kada se već ozbiljno zagužvalo, jedan prijatelj Hrvat iz mog komšiluka došao je da mi kaže da je bolje da odem – započeo je svoju priču Bogdan Lukić. Rekao je da će dolaziti da vrše pretres kuća zbog oružja. Iako ja nisam imao oružje znao sam po pričama još iz onoga

rata da kada nekoga hoće da se reše i okarakterišu ga kao neprijatelja, da mu onda podmetnu svašta. Te večeri sam sa sinovima prespavao po kućama u Vukovaru i sutradan smo otišli za Bosnu i kasnije preko Bijeljine za Suboticu, jer sam tamo imao sestru. To je bilo negde oko 10. jula 1991.

Komšija koji me je upozorio na opasnost bio je vrlo korektan iako se mi nešto i nismo družili. Pošto su kod njega u kući pravljene nekakvi dogovori osetio je potrebu da mi to kaže i da me upozori da se sklonim. Nije on to rekao samo meni nego i drugima koje je poznao. Kada sam to preneo Vladi Skleđžiji on je rekao da neće da ide jer nikom ništa nije kriv. Skeleđžija i još trojica su nakon toga nestali i nađeni su u Dunavu kod Novog Sada. Nikada se nije saznalo ko ih je pokupio i pobio.

Do nje su najčešće dopirale osude zbog odlaska supruge i sinova u Srbiju. Nije to mogla da podnese pa je prestala da odlazi na posao. Poslednji put je sa Bogdanom razgovarala telefonom početkom septembra 1991. godine. Rekla mu je da ne dolazi jer će i ona kada bude primetila da je kritično otići iz Vukovara. Međutim, izlazak iz Vukovara je u to vreme već bio nemoguć.

– Jednog dana su u kuću banuli nekakvi dobrovoljci iz Đakova. Odnosili su iz kuće stvari koje su im se sviđale. Ana je bila u podrumu. Nije smela da im se javi. Jedan od njih je kasnije ponovo došao i zatekao je u kući. Silovao ju je. Te noći Ana je pobešla u sklonište Borovo komerca. Devet dana niko je nije dirao. Bilo je to sredinom

novembra. JNA je stezala обруč oko grada ali Ana ih nije dočekala živa.

– Martin Sabljic je bio naš komšija, znali smo se dobro. Bio mi je trener, a moja dva sina su igrala za NK Radnički. Nakon rata u Vukovaru je uhapšen i u Beogradu mu je suđeno 1992. godine. Na suđenju je rekao da me ne poznaje, da me se ne seća, ni mene ni mojih sinova. Kod pokojne supruge među ostalim dokumentima, pronašao je i naše vojne knjižice i odmah je naredio da je streljaju. On je dakle bio naredbodavac.

Kako se sve to odigralo saznao sam od Olgice Gedošević, njene prijateljice, koja mi je na suđenju i bila svedok. Njoj je moja supruga ispričala šta joj se dogodilo do dolaska u Komerc, drugačije ne bih to ni saznao. Zajedno sa mojom suprugom streljana je i Vida Jakovljević. Olgica Gedošević, koja je inače bila Ruskinja, je isto tako bila određena za egzekuciju zajedno s njima, ali je naišao njen nećak koji ju je nazvao tetkom i pitao je kako je. Kada je Sabljic video da je ona tetka tog čoveka u uniformi naredio je da je vrate nazad. Tako je Olgica preživela i sve mi to ispričala.

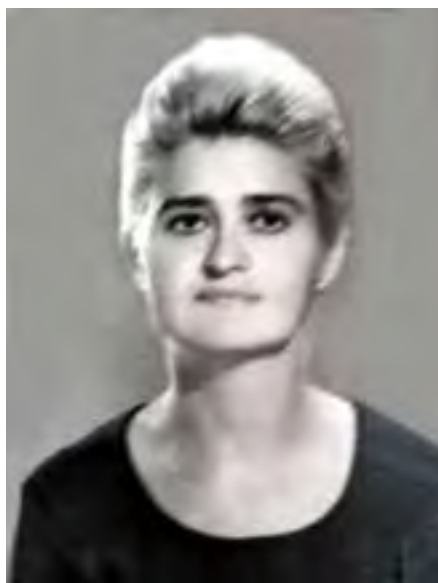
STRELJANA NA ŽELEZNIČKOJ STANICI

Moja supruga je zajedno sa još nekoliko ljudi streljana na železničkoj stanici u Borovu naselju, a egzekutor je bio Nikola Čibarić. To streljanje je preživeo Dragoljub Vračarić koji je takođe bio svedok na beogradskom suđenju – kaže Bogdan. (O streljanju Dragoljuba Vračarića i njegove supruge Milice pisali smo u 44. broju Izvora, prim.a.)

Nakon okončanja ratnog sukoba u Vukovaru i nakon suđenja naredbodavcu i počiniocu ovog ubistva pred Vojnim sudom u Beogradu, Bogdan je svoju suprugu pronašao na vukovarskom groblju među još oko 1200 žrtava. Suprugu je prepoznao zahvaljujući obdukcijским nalazima koje je uradio vojni patolog major dr Zoran Stanković i fotografijama sa iste. I naredbodavac i egzekutor u Beogradu su osuđeni na smrt ali su razmenom „svi za sve“ obavljenoj u Nemetinu pušteni na slobodu.

– Suprugu sam nakon rata svuda tražio. Ali eto, kasnije sam saznao da je ubijena tu na železničkoj stanici. Kada je bilo suđenje pokazali su mi nekakve fotografije i tako sam saznao da je sahranjena u Vukovaru na groblju kao N.N. lice. U martu 1992. sam je preneo u grobnicu. Na suđenju sam ispričao priču koju sam čuo od Olgice Gedošević i od, sada već pokojnog, Dragoljuba Vračarića koji je to streljanje preživeo. Pitao sam Čibarića zašto je ubio moju

suprugu. Kada ga je sudija pozvao da odgovori Čibarić je došao pred mene i pokazao Sabljića rekavši da mu je on naredio i da on nije ubio moju suprugu da bi ovaj ubio njega. Reкао je; „Časna reč, da sam znao da je ona vaša žena ja je ne bih ubio. Sad mi je žao.“ Trojica su tada dobili smrtne kazne, a njih par i po petnaest godina zatvora. Kada je predsednik vlade SRJ postao Milan Panić oni su razmenjeni u Nemetinu, u leto 1992. godine – napominje Lukić.

КО ЈЕ БИЛА ДАРИНКА
ГРУЈИЋ?

Završila je Višu ekonomsku školu, radila u Bорову као референт у служби за планирање и била активна у многим организацијама. Последњих десет година живота највише је радила у Црвеном крсту, а задњих шест година била је и председница те организације у Борову насељу. Тако је у њему и остала те 1991. године.

Остала је како би бринула о немоћнима и помагала где год је помоћ била потребна. Као девојка, све до удаје, бавила се и гимнастиком. Са својом екипом освојила је и првенство Хрватске, а на првенству

“Izvor” br. 52.

УБИСТВО ДАРИНКЕ ГРУЈИЋ

Југославије била је друга. Волела је спорт и дружења. Пре удаје презивала се Бандић, а сви су је од милоште звали Дара. Са супругом Милошем имала је кћер, зета и унука који је имао три године када му је бака убијена.

- Када се ситуација у Вуковару и његовој околини закомпликовала – започиње причу Милош - из града се припремала евакуација деце, жена и старих па је и моја Дара мени саветовала да идем са осталима. Требао сам да будем вођа пута тим људима које су евакуисали из града негде на приморје.

СЕЋАЊА НА УБИЈЕНОГ ОЦА

У почетку сам се нећкао сматрајући да не треба никуд да идем, а онда сам се сетио оног претходног (Другог светског) рата па сам се и предомислио. На памет ми паде како је мој отац прошао 1941. године. Поп и један трговац из места на Банији у ком смо тада живели, дошли су да му кажу да би било добро да

се склоне јер ту неће бити добро.

Отац је због деце, старе мајке и иметка то одбио и остао. У јулу те године дошле су усташе, одвели га и више га никада нисмо видели. И он је тада говорио да је са свима добар и да никоме ништа није крив, али му то није помогло. Отишао је и о њему више никада ништа нисмо сазнали.

Зна се за три гробнице на Банском Грабовцу и вероватно је и он у једној од тих гробница заједно са још, тако кажу, хиљаду и по људи са Баније. Сетио сам се тога и својих речи да никоме ништа лоше нисам урадио и да не бих требао никуд да идем али, као што рекох, паде ми све то на памет па сам се предомислио – присећа се својих тадашњих размишљања.

И ПАС СМЕТА АКО ЈЕ ЊЕГОВ ВЛАСНИК СРБИН

Као вођа пута са том нејачи 6. августа Милош је стигао до Малог Лошиња, а са супругом је био у контакту док год се то могло, негде до половине септембра. Путници из његовог аутобуса

смештени су у хотел Хелиос и тамо су, каже, врло лепо дочекани. Када су разговарали телефоном позивао је Дару да дође код њега сматрајући да је она већ доста учинила.

Даринка је упорно одбијала јер није хтела да остави људе о којима је бринула. Касније су телефонске везе пукле и више се нису чули. Покушавао је преко Загреба, Босне, пријатеља али више није могао да са њом ступи у контакт.

ДЕЦЕНИЈАМА ЧЕКА ПРАВДУ ЗА СУПРУГУ

С обзиром на изјаве које је прикупио Милош верује како је оно што је сазнао потпуно тачно. Даринка је као руководилица Црвеног крста била активна у пружању помоћи овдашњем становништву. Када се вратио у Вуковар од никога о њој није чуо ни једну лошу реч.

- Пријатељи су ми рекли да су је, негде у другој половини октобра 1991. сменили са места руководиоца Црвеног крста. Једна жена, која живи ту у близини рекла ми је како је чула једног дечка, који је био припадник ЗНГ, шта говори својој мајци.

ЛАЖНЕ ОПТУЖБЕ

Рекао је; „Мама јако ме изненадило ово што сам чуо. Замисли, тета Дара је издајник. Има радио станицу.“ Оптужили су је да обавештава ЈНА. Тада је ухапшена и негде око 25. октобра 1991. одведена у Борово-комерц. Тамо је добила кревет, то ми је рекла особа која је била поред ње и која јој је чак дала ћебе, јер она са собом није имала ништа. Забрањили су јој да било с ким говори.

Иста особа рекла ми је како су је ноћу изводили на саслушања

након којих су је враћали назад. Имали смо и малу црну пудлицу која је била с њом у склоништу. Један припадник ЗНГ упитао је; „Чији је ово пас?“ и када су рекли да је Даринкин шутнуо га је и он је треснуо о зид. На месту је остао мртав. То је био један веома нељудски чин, каже Милош.

МАРКО БАБИЋ НАРЕДИО ИЗВОЂЕЊЕ

Није сазнао да ли је његова супруга у Комерцу мучена једино да је све то време ноћу била саслушавана. На који начин ни то не зна. Чуо је да није ништа јела и да је тако издржала све до 1. новембра кад су је, након подневне мисе негде око два сата заједно са још два мушкараца, припадници ЗНГ извели из Комерца.

СМЕТАЛА ЈЕР ЈЕ ПОМАГАЛА СВИМА

Одвели су их до пицерије Абазиа. Ту су је раздвојили од та два мушкараца. Њих су одвели на једну страну, а по наређењу команданта одбране Трпињске цесте, покојног Марка Бабића, Даринку су одвели у штаб на Трпињској.

- Пре него што се све то десило, када је моја супруга још радила у Црвеном крсту, она је чула да су у Дом на Трпињској цести одвели двадесетак цивила из Борова насеља. Она је онда отишла тамо и све их пустила, јер су то све били недужни људи и сви су након тога отишли својим кућама.

Тамо су их довели да буду некакав живи штит. Неки од њих, на пример покојни Ђуро Новаковић и бивши голман Борова Барбић су ми то потврдили. Да ли је то била њена кривица па је Бабић тражио да је

тамо доведу ја не знам.

У групи која је моју супругу одвела у штаб био је и садашњи генерал ХВ-а Капулар, онда неки Ђидара и неки Босанац чије име нисам открио. Никога од њих не познам, све сам то касније сазнао и имам чврсту потврду да је то тачно. Истог тог дана, дакле 1. новембра око 16 часова ставили су је у аутомобил Марко Бабић и Томо Задро и одвезли је.

НА НЕБО И У НОВИ САД

На Војном суду, извесни Ковачић изјавио је да када је у јутро, ту двојицу који су је одвезли, питао за Дару показали су рукама према небу, а на питање шта је са оном двојцом мушкараца одговорили су да су отпливали пријатељима у Нови Сад.

Све време након рата Милош је трагао, ишао у Црвени крст, међународни, хрватски, Црвени крст Србије, обишао Нови Сад мислећи да је случајно вода није негде избацила, али нигде је није нашао. Ишао је чак и у затвор у Сремску Митровицу мислећи да је, пошто је остала у Борову насељу, можда и она заробљена. У то га је разуверио неки пуковник Максимовић. Он му је рекао да је много људи најпре било оптужено да имају радио станицу да би касније били ликвидирани.

- Тако су и Зорић Милорада из Вуковара, иначе оца мога зета, оптужили да има радио станицу, а он је кажу био у Обућари у склоништу када је изведен и убијен. Њега смо нашли код вртића у Борову насељу. Дакле, та прича о радио станицама је кориштена када је неко требао да буде уклоњен, односно ликвидирани. У главном ја њу до данас нисам нашао.

STRADANJA SRBA IZ ZAPADNE SLAVONIJE 1. I 2. MAJA 1995. GODINE (AKCIJA "BLJESAK")

Prvog maja 1995. godine hrvatske oružane snage izvršile su agresiju, pod kodnim nazivom "Bljesak, na srpsku oblast Zapadna Slavonija, u sastavu Republike Srpska Krajina (RSK), u vrijeme kada je ova oblast bila pod zaštitom UN-a (UNCRO – Sektor "Zapad").

Protiv zapadnoslavonskih Srba, sa oko 15.000 žitelja i sa oko 4.000 vojnika, krenulo je više od 16.000 pripadnika hrvatskih oružanih snaga. Zaštitne snage UN-a, na vrijeme upozorene od strane hrvatskih generala, povukle su se na bezbjedna mjesta, prepuštajući svoje štite-nike na milost i nemilost agresoru.

Narod zapadne Slavonije, sjećajući se Jasenovca iz '41. i Pakračke

Poljane iz '91, krenuo je u egzodus prema Srpskoj. Na putu prema "mostu spasa" do rijeke Save, sustizale su ih avionske bombe, maljutke iz helikoptera, topovske granate i snajperski meci. Ranjenici su klani ili gaženi tenkovskim gusjenicama.

U ovoj akciji, prema "Veritasovim" podacima, poginule su i nestale 283 osobe, uključujući 114 civila i 11 milicionera. Među žrtvama je 56 žena, 8 osoba do 14 godina i 75 preko 60 godina starosti. Od ukupnog broja žrtava do sada je rasvijetljena sudbina 162 osobe. Među nestalima se vodi još 121 osoba, među kojima je 52 civila, uključujući i 24 žene. Od 148 ekshumiranih posmrtnih ostataka

iz grupnih grobnica, do sada ih je 114 identifikovano. I kad se identifikuju ekshumirani a neidentifikovani (34), ostaju nepoznata grobna mjesta za 87 posmrtnih ostataka.

U toj akciji najviše su stradala dva sela sa pretežno srpskim stanovništvom: Medari sa 22 žrtve, uključujući 11 žena i troje djece, i Paklenica sa 20 žrtava, uključujući i bračne parove Kovačić Panteliju (77) i Vericu (68) i Vukotić Petra (76) i Desanku (70). Najteže je stradala porodica braće Vuković iz Medara: Ranko supruga mu Anđelija i njihova djeca Goran (11) i Gordana (8), te Milutin i supruga mu Cvijeta i njihova ćerka Dragana (7)

izvor: ДИЦ "ВЕРИТАС"

O ubistvu svoje supruge Marije i unuke Une svedočio je Petar Tadić:

"1.5.1995. oko 19.05 sati, zbog cjelodnevnog granatiranja Gradiške odlučili smo se da svi skupa odemo u podrum komšinice Ljiljane Butorac. Pokupili smo osnovne stvari, ja sam uzeo u naruč-

je unuku Unu staru tri godine i izašao na ulicu, a moja supruga Marija i snaha Biljana išle su iza mene i nosile torbe sa stvarima.

Kada sam sa unukom stigao u Hilandarsku ulicu u blizinu jednog kioska, čuo sam zvuk granate koja je pogodila kiosk i eksplodirala. Od siline udara pao sam na trotoar štiteći svojim tijelom unuku. Ubrzo poslije eksplozije ustao sam sa tro-

toara i pozvao unuku i vidio da ona žmirka očima, a zatim sam pogledao unazad i na udaljenosti oko 20-tak metara na cesti vidio svoju suprugu kako leži kao i snahu koja se pored nje pridizala. Došao sam do njih sa unukom u naručju i vidio da supruga Marija leži nepomično ne dajući nikakve znakove života. Pokušao sam vještačkim disanjem i blagim šamaranjem po licu da je povratim, ali ona nije reagovala. Dok sam joj davao vještačko disanje, vidio sam da su joj obe ruke polomljene. Snaha je također bila povređena, tražila je pomoć istovremeno vičući gdje je njena Una. Nakon desetak minuta pristigle su komšije, a među njima su bili Gojko Janković, Branko Novaković i doktor Jovo Desančić, koji su automobilom moju suprugu, snahu i unuku prebacili u bolnicu u Gradišku. U bolnici je konstatovano da su supruga i unuka zadobile smrtonosne povrede ..."

...У нападу на збег на ногометном игралишту у селу Шеовица, код Пакраца, живот су између осталих изгубиле седмогодишња Бранка Крајновић и 15-годишња Милка Босанац. Милкина мама је рањена и касније је подлегла озледама, док је њен тата убијен у злочину почињеном још 1991. у Граховљанима.

Истог дана у Пакленици код Окучана хрватске оружане снаге убиле су 20 људи, међу којима и Алексију Рауш и девојку њеног сина, Весну Чуковић (17), која

је дан раније из родне Бањалуке дошла у то село да са момком и његовом породицом прослави првомајске празнике. Њих две су се, са још неколико жена, склониле у подрум једне куће, а кад је кућа запаљена, Алексија је Весну повела до врата да удахне свежег ваздуха и чим је отворила врата уследио је удар неког пројектила који је Алексију спржио на лицу места, а Весну тешко израђавао од којих повреда је за пар сати и издахнула.

извор: ДИЦ “Веритас”

Погинуле и нестале жене са подручја РХ и бивше РСК (по статусу) у акцији “Бљесак”

T/4

РЕГИОН	СТАТУС						УКУПНО
	ЦИВИЛ		ВОЈНИК		УКУПНО		
	П	Н	П	Н	П	Н	
З. СЛАВОНИЈА	26	23	1	-	27	23	50
БИХ **	6	-	-	-	6	-	6
УКУПНО	32	23	1	0	33	23	
УКУПНО	55		1		56		56

** погинули и нестали у сукобима са ХВ и ВХО у граничном појасу или авио гранатирању избјегличких колона у РС

ПАКЛЕНИЦА

Зовем се Миленко Рауш, од оца Стеве и мајке Алексије. Рођен сам 1973. године у селу Пакленица код Окучана у Западној Славонији. Родитељи су ми радили на жељезници. У Пакленици смо имали кућу и три јутра земље. Моја сестра Милена, три године старија од мене, по завршетку средње економске школе у Бања Луци, удала се, прије рата, за Хрвата из Окучана. Ја сам учио машинбраварски занат у Новској и завршио га у јуну 1991. године. Тада је већ почео рат у Хрватској. У августу те године моја сестра Милена и њен муж напуштају Окучане и одлазе у Дуго Село гдје и данас живе. У септембру исте године отац као резервиста одлази у рат. Иза њега и мајка добровољно ступа у санитет. У фебруару 1992. године одлазим на редовно служење војног рока. Обуку пролазим у Залужанима. Још је била ЈНА. Са Миленом све до априла 1995. нисмо имали никакав контакт. Били смо на супротним странама. Она у Хрватској, родитељи и ја у Крајини. Успоставили смо контакт телефоном у вријеме када је отворен аутопут. Дознали смо да је Милена у току рата родила двије дјевојчице. Договорили

смо се да се за први мај сретнемо на аутопуту.

Имао сам дјевојку. Звала се Весна. Имала је седамнаест година и живјела са родитељима у Бања Луци гдје је ишла у школу. Уочи првог маја дошла је у Пакленицу да се упозна са мојим родитељима и сестром Миленом.

Тако је 24. маја 1997. године у Београду у просторијама "Веритаса" причао Миленко. Дошао је тада из Прњавора, гдје сада живи са оцем, да погледа протоколе о погинулим Србима у Западној Славонији у мају 1995. године.

До очекиваног сусрета са сестром Миленом и још невиђеним сестричинама није ни дошло тога првог маја. Аутопутем тога дана, умјесто сестре и дјевојчица, дошли су тенкови. У рано јутро првог маја 1995. године хрватска војска и полиција започеле су "војно-редарствену акцију" на Западну Славонију, зону под заштитом УН-а. Листајући протоколе у којима се налазе и фотографије погинулих Срба. Миленко наставља причу:

- Ујутро у шест сати почео је напад на моје село. Отац и ја били смо на линијама одбране нашег села, на различитим положајима. Мајка и Весна су остале у селу. Артиљерија је тукла наше линије одбране а само село је тучено зољама и снајперима од Вођарице.

Прије него што је почео артиљеријски напад усташе су нам зашле за леђа и пресјекле главну комуникацију Пакленица - Рајић. У селу у окружењу остало нас је око стотињак, а од тога четрдесетак цивила и дјеце, стараца и жена. Око 10 сати усташе су кренуле у пјешадијски

напад. Наше линије одбране су попустиле. Сабијали су нас према средини села. Још се једино држала моја група, нас дванаест, на брду Кремендук изнад села. Око подне мој друг Зоран Дукић и ја силазимо у село у извиђање. Привлачимо се до моје куће. Усташе већ у селу. Један усташа нас је примјетио и од страха му је из руке испала пушка. Зоран и ја користимо збуњеност и страх тога усташе и бјежимо натраг на наш положај. Око 13 сати и моја група се повлачи са Кремендука. Повлачимо се кроз шуму. Изнад Вођарице у шуми састајемо се са цивилима и војницима из нашег села који су, такође, побјегли пред усташама. Ту ми је и отац. Не видим мајку и Весну. Рекоше ми да су оне већ напустиле Пакленицу. Сви заједно крећемо према Рајићу, рачунајући да се он још држи. Киша нам омогућава да се пробијемо кроз шуму. Но, када смо из Рајића чули шенлуцење усташа, закључисмо да је и он пао. Остајемо цијелу ноћ у шуми, сви на окупу. Ујутро, другог маја, крећемо према Окучанима. И даље идемо шумом. Једна жена је носила транзистор и кад смо чули да се јавља "радио постаја Окучани", било нам је јасно да су и они у усташким рукама.

Окрећемо на сјевер. Тумарамо по шуми неколико дана. Долазимо до села Цаге. Налетимо на једну усташку патролу. Попушкарамо се. Нисмо имали губитака. Дванаест наших бораца издваја се и напушта групу. Никог из те групе до данас нисам видио. Прича се да су сви изгинули. Враћамо се до села Бодеграја у којем је била база цивилне полиције Унпрофора. Био је 4. мај. Четврти дан како ништа не једемо. Пијемо само воду. Дјеца и старци на измаку снага. Пада договор да цивили

уђу у Бодиграј и покушају у бази Уједињених нација да нађу храну и заштиту. Остаје нас четрдесет двоје, углавном војноспособних. Одлучујемо да кренемо према Сави и да покушамо да се пребацимо у Републику Српску. Цивили у Бодиграј, остали правац ријека. На аутопуту тенкови. Чекамо ноћ. У цик зоре успјевамо прећи и аутопут. Застајемо на пољани Мокро поље. Ту ухватимо једно прасе, закољемо га, заложимо ватру и печемо. Једемо полуживо.

Са мном је и отац. У групи су четири пара очева и синова. Стижемо до канала Струг. Изгубили смо оријентацију и ту остајемо још два дана. Влада глад. Очеви синовима пеку пужеве на пламену упаљача. Мени мој отац припрема коприве. Трљањем се неутралишу оне жаоке што пале и онда се жваћу. На Ђурђевдан крећемо даље, низводно према Градишци. Још једна ноћ на Стругу. Седмог маја избијемо на Саву. Ријека широка, а вода висока. Пет-шест наших другова на челу са Стевом Љиљак препливава ријеку. Као ослонац су им послужили пластични канистери. Убрзо са друге обале стижу чамци по нас. По пет на један. Око 15 сати били смо на другој обали Саве, у Републици Српској. Чекају нас Пакленичани који су раније успјели да пређу на десну обалу. Међу њима не видим ни мајку ни Весну. Питам гдје су њих двије. Рекоше ми да су обје погинуле првог маја у Пакленици. Схватио сам да је и отац знао за њихово страдање, али ми о томе није говорио. Ваљда да ме заштити. Присјеле су ми и коприве и новостечена слобода.

Миленко је на тренутак престао да прича. Гледао је у једну

мутну фотографију из протокола под бројем 34. Приказивала је женски леш. Јасно су се уочавали само дуги прсти на лијевој руци и нокти премазани ружичастим лаком.

- То је Весна - каже Миленко и не скривајући сузе, дрхтавим гласом настави да прича:

- У подруму једне куће у Пакленици били су смјештени рањеници. Са њима су били моја мајка и моја дјевојка и још пет-шест жена. Кућу изнад подрума усташе су запалиле. Весна се потужила да је гуши дим, па ју је Алексија повела из подрума да удахне свјежег ваздуха. Алексија је ишла прва, а Весна одмах иза ње. Кад је мајка отворила врата, погођена је, вјероватно зољом, пошто је ту гдје је погођена и спржена. Рекли су ми да јој је остала неспржена само једна рука. Весну су по ногама закачили гелери исте зоље. Онако рањену, жене из подрума су је увукле назад међу рањенике. Много је крварила и након два сата умрла.

Жене и рањеници из тог подрума, под окриљем ноћи, прешли су преко пута у други подрум. Пошто је падала киша, остали су им трагови на асфалту па су их усташе пронашли.

Цивиле су одвели у логор а рањенике у затвор. Спржено тијело моје мајке остало је на улазу у подрум, а Веснино у подруму. Још не знам шта је са мајчиним посмртним остацима, а из овог хрватског протокола дознајем да је Веснино тијело покопано у Доњем Рајићу, као неидентификовано.

Миленко је поново застао. Руком је са фотографије обрисао сузу, па додао:

- Весна је била јединица. Њени родитељи живе у Бања Луци. Са

њима сам задржао добре односе. Нисам спреман да им покажем фотографију мртве кћери. Не знам како би реаговали. Морам их прво припремити.

Још је Миленко испричао како је Пакленица била чисто српско село у којем сада више нема Срба. Онога првог маја у Пакленици су, поред Алексије и Весне, погинули: Михајло Теодорчевић, Бошко Милиновић, Вукоја Божичић, Петар и Деса Вуковић, Пантелија и Вера Ковачић, Недељко Ногић, Јован Прибичевић те Миле и Ранко Павковић.

Миленко још није видио сестру Милену и сестричине и неизвјесно је када ће. Али је извјесно да бака Алексија никад неће видјети своје унучице.

Пакленица и пакао имају исти коријен. Не знам да ли је старији пакао или Пакленица, али знам да су Срби из Пакленице прошли свој пакао у мају 1995. године. Зна то још боље Миленко Рауш, који тога дана изгуби и мајку и дјевојку и завичај.

Београд, октобра 1997. године

ВУКОВИЋИ

Три брата Вуковића - Славко, Милутин и Ранко, крајем шездесетих година из родног Костића у општини Кнежево (бивши Скендер Вакуф), у потрази за бољим животом, доселише се у плодну Славонију. Са Славком је дошла супруга Божица и син Мире. Настанише се у селу Машићи у општини Нова Градишка, гдје им се ускоро роди и син Зоран (1970). Славкова браћа Милутин и Ранко се населише у сусједно село Медари. Милутин се ту и оженио са Цвијетом са којом изроди три кћерке: Мирјану (1976), Радмилу (1978) и Драгану (1987). Ранко се такође оженио. Анђелија му је родила двоје дјеце: Горана (1985) и Гордану (1987).

Онда је дошао рат. Ново-успостављена хрватска власт почела је да прогања Србе у српском селу Машићи. Тако Славкова породица половином августа деведесет прве бјежи из Машића и одлази у стари завичај у Кнежево. У Западну Славонију се поново враћају у јуну деведесет друге и настањују у Окучанима, који су постали центар српске области Западна Славонија. Село Машићи остало је ван граница Српске Крајине.

И у Медарима је већ у јуну деведесет прве успостављена нова хрватска власт. Милутин је остао у селу, а породицу је упутио на српску страну. Ранко је са својом породицом напустио Медаре одмах по успостављању хрватске власти. Шестог октобра деведесет прве Срби су се вратили у западни дио Медара у којем су се налазиле куће Вуковића, па су се након тога у село вратили и Милутинова супруга и дјеца,

те Ранко са својом породицом. Друга половина села остала је и даље на хрватској страни.

Мушки чланови породице Вуковића били су ангажовани у војсци и милицији Крајине. Милутинове старије кћерке, Мирјаиа и Радмила, послуже завршене основне школе, одлазе да уче средњу школу у Босанску Градишку.

Све у свему, Вуковићи су ратне године провели у за те прилике, нормалном животу. Тако је било до првог маја деведесет пете када је хрватска војска и полиција извела "војно-редарствену акцију" на српску Западну Славонију. Та акција, названа "Бљесак", завела је у таму многобројну породицу Вуковића.

Податке о породици Вуковић испричао ми је тридесеттворогодишњи Мире, старији син Славка Вуковића, у просторијама "Веритаса", крајем марта деведесет седме. Дошао је из Дубрава код Градишке, гдје сада живи са родитељима, супругом и двоје дјеце, да погледа документацију коју је хрватска страна доставила српској о страдалим Србима из Западне Славоније у акцији "Бљесак".

На списку идентификованих-погинулих нашао је имена стрица Ранка, стрине Анђелије и њихове дјеце Горана и Гордане, те стрица Милутина. Сви су покопани на мјесном гробљу у Окучанима. Међу протоколима о погинулим а неидентификованима, на основу фотографије, препознао је брата Зорана. Стрину Цвијету и њену осмогодишњу кћерку Драгану није нашао ни на списку идентификованих, ни међу протоколима неидентификованих.

Сусрет са фотографијом мртвог брата, без обзира што је

већ раније чуо да је погинуо, био је болан. Сузе над сликом значиле су и крај надањима да је Зоран можда ипак жив.

Из Мирових уста, након подужег ћутања, потекла је бујица. Тога дана, прича, првога маја, био је на положају у Горњим Рогољима. Пошто веза са претпостављеном командом није функционисала, трагајући за инструкцијама, био је у Окучанима, па у Старој Градишци. Мјењао се и положај његове јединице, па су се на крају почели повлачити према ријечи Сави. Њега је нешто вукло поново у Окучане.

Наилази на групу крајишких милиционара, пристиглих у Окучане од села Пакленица, након жестоког сукоба са усташама. Причају о губицима. Имали су погинулих, рањених и заробљених. Дознаје да је са њима био и његов брат Зоран и да је тешко рањен. А рањеници су, чује, одвезени у Дом здравља у Окучанима. Жури да пронађе брата.

- На вратима Дома здравља наилазим на медицинску сестру Радмилу која ми говори да у том дому нема ни мртвих ни рањених и да рањенике одвозе преко Саве у Градишку. Испред станице милиције видим Зоранова кола, узимам их и крећем према Градишци. Тада је могло бити око 22 часа. Са мном је и мој шурјак. Јурим максималном брзином, прстижем колону разних возила. По колони цивила се пуца са свих страна. Чује се и артиљеријска и пушчана паљба и звук авиона. Пада и киша. Мртвих на све стране: на тракторима, у возипима, на цести и поред цесте. Журим, не толико из страха за властити живот, колико због бриге за рањеног брата. Надам се да ћу га затећи жива и да му могу

помоћи. Зауостављам се тек пред градишком болницом. Сестра на пријавници говори ми да међу пристиглим рањеницима нема Зорана Вуковића. Не вјерујем јој и улазим међу рањенике. Нема Зорана. Улазим у мртвачницу. Загледам мртве. Шесторо их је. Ни међу њима није Зоран. Чујем да су неки рањеници пребачени за Бања Луку. Сједам у кола и јурим према том граду. Нема га у пријавној евиденцији. Нема га ни међу рањеницима. Нема га ни међу мртвима. Неко говори да су тешки рањеници пребачени у Београд на Војномедицинску академију. Зовем рођаке у Београду. Провјеравају и јављају да га ни тамо нема.

Мире застаје. Ријечи осушиле сузе. Пали цигарету, па, загледан у фотографију мртвог брата, наставља:

- Неизвјесност о судбини мога Зорана трајала је до Ђурђевдана. Тада ми је један младић из Горњег Рајића испричао да је Зоран вјероватно погинуо приликом упада у усташку засједу и да је војним санитетом мртав доведен у Дом здравља у Окучане. Неколико дана касније пронашао сам и возача санитетских кола по презимену Шврака, који ми је испричао да је до Дома здравља у Окучанима довезао пет-шест рањеника и једног погинулог. Опис тог погинулог одговарао је мом брату Зорану. Без обзира на такве приче, потајно сам се надао да је Зоран преживио и да се налази у некој болници или у затвору. На моју велику жалост ова фотографија показује да ми је нада била узалудна.

Затим је, гледајући у списак идентификованих погинулих у акцији "Бљесак", наставио казивање трагичне историје породице Вуковића:

- Половином јуна деведесет пете, послје њихова изласка из затвора, сусрео сам се са Неђом Кнежевићем и Буинцем, чијег имена се сада не могу да сјетим (обојица су из Медара и били су заробљени). Они су ми испричали причу, коју су чули у затвору од Јована из Медара (по пуштању из затвора вратио се у Медаре), о страдању мојих стричева и њихових породица. Усташе су, по тој причи, другога маја преживјеле цивиле, међу којима је био и Јован, тјерале пјешнице за Нову Градишку. Пролазећи кроз Медаре, Јован је у јарку поред пута испред куће Вуковића видио тијело стрине Анђелије и мале Гордане. Гордана је била заклана, а стрини Анђелији је једна нога била одсјечена. Тијела стрица Ранка и малог Горана лежала су наред њихова дворишта. Тијело стрица Милутина лежало је на капији његовог дворишта, а у њему је видио и тијело жене и дјетета. По том закључујем да су то била тијела стрине Цвијете и њене кћерке Драгане. Није ми само јасно зашто њихових имена нема на хрватском списку идентификованих са осталим Вуковићима. Нисам их видио ни на фотографијама у протоколима. Јован је причао да је, пролазећи кроз Медаре, видио и доста других лешева. Колико је мени познато у Медарима је тога црног маја деведесет пете убијено 36 мјештана.

Кћерке стрица Милутина, Радмила и Мирјана у вријеме "Бљеска" становале су у Градишци, гдје су похађале средњу школу. Само дан прије посјетиле су их мајка Цвијета и сестрица Драгана. Ех, да су остале барем још један дан, можда би данас биле живе. Мирјана и Радмила и данас као сирочићи живе у селу Лисковцу

код Градишке.

Мире (Боже, помислих, колико ово име одудара од догађаја о којем разговарамо) је потписао записник о идентификацији брата Зорана. У том записнику је навео да Зоранове посмртне остатке жели да пренесе у Републику Српску. Исто то жели да учини и са тијелима стричева и њихових породица. Сахраниће их у породичну гробницу и подићи ће им надгробни споменик. Тако ће истовремено моћи да их посјећује и пали им свијеће.

А онда му се оте дубоки уздах и сјетним гласом, на граници плача, прозбори:

- Ех, да сам га макар мртва извезао из Окучана, а могао сам да ми је медицинска сестра Радмила истину рекла.

***

У извјештају Одсјека за политичка и хуманитарна питања УНЦРО-а од 27. септембра 1995. године под називом "Кретање становништва у селима окупанске регије", записано је: Медари јануар/95; Срба 241, Хрвата 18; јули/95: Срба 17, Хрвата 15; септембар/95: Срба 17, Хрвата 50.

П.С.

Седмог априла 1997. године у "Веритас" је стигла сљедећа информација: у село Смртићи у кућу Стоје и Милорада Стокућа уселио се Хрват од Вања Луке. У дворишту испред куће налази се бунар. Хрват је прије некидан, пумпајући воду, из бунара извадио пет тијела. Претпоставља се да су међу њима и тијела Цвијете Вуковић и њене кћерке Драгане.

Београд 21. априла, 1997.

PORTAL "NOVOSTI", 01.05.2021.

JEDINE SMO PREŽIVJELE "BLJESAK" U MEDARIMA

Prvog dana "Bljeska" ubijeni su svi žitelji Medara koji su se u selu zatekli, osim dviju sestara u dobi od četiri i šest godina koje su se sakrile u ormar. "Tata je dobio metak u čelo i pao na prag kuhinje... Instinktivno sam seki stavila ruku na usta da je ne čuju kako vrišti", priča danas za Novosti Zvezdana Vukajlović. Od 22 žrtve bilo je 11 žena i troje djece, ali zločin se još uvijek "istražuje"

To jutro smo se probudili jako rano, prije šest. Mama je otišla na posao u Okučane, gdje je za UN-HCR radila kao patronažna sestra, a tata u dvorište po drva. Seka i ja smo ga čekale u kuhinji gdje je trebao naložiti vatru i napraviti nam doručak. Odjednom smo začule komešanje, približile se prozoru i vidjele da našoj kući prilaze vojnici. Tati je jedan od njih rekao: "Željko, predaj se." Dobio je metak u čelo i pao na prag kuhinje – tako se u razgovoru za Novosti danas prisjeća 32-godišnja Zvezdana Vukajlović, čiji je otac Željko Dičko 1. svibnja 1995., na samom početku akcije "Bljesak", ubijen u Medarima, zapadnoslavonskom selu koje se nalazilo u zaštićenoj zoni Ujedinjenih naroda.

- Očito je to napravio netko tko ga je poznao. Jer kako bi mu drugačije znao ime. Iako sam tada imala šest godina, odmah mi je bilo jasno što se dešava. Instinktivno sam seki stavila ruku na usta da je ne čuju kako vrišti. Nisu nas primijetili pa su otišli dalje. A onda su uslijedili užasni krici naših prvih komšija. Bila sam dijete, što sam mogla napraviti... - dodaje Zvezdana.

"Molim vas, nemojte nas ubiti, nismo vam mi ništa krive", preklinjala sam vojnika koji nas je pronašao. "Ne brinite, došao sam da vas spasim", odgovorio je i potom me uzeo u naručje, a drugi seku – priča nam Zvezdana

Dvadesetosmogodišnji Željko Dičko, čija se kuća nalazila svega 20-ak metara od baze mirovnih snaga UN-a, prva je od ukupno 22 žrtve srpske nacionalnosti u dobi od sedam do 88 godina koje su pripadnici Hrvatske vojske toga dana ubili u selu nedaleko od Nove Gradiške. Među ubijenima hladnim i vatrenim oružjem je i Željko-va majka Ruža Dičko (52), ali i još deset žena i troje djece: brat i sestra Goran (11) i Gordana Vuković (8) te njihova sestrična Dragana Vuković (7). Od svih koji su toga dana bili u Medarima, preživjele su jedino Zvezdana i njezina dvije godine mlađa sestra Slađana. Uz pomoć još jednog, spasio ih je hrvatski vojnik kojem do danas ne znaju ime.

- Nakon nekoliko sati išli su od

kuće do kuće kako bi, valjda, provjerili je li itko ostao živ. Čule smo da se netko približava, pa smo se sakrile u ormar. "Molim vas, nemojte nas ubiti, nismo vam mi ništa krive", preklinjala sam vojnika koji nas je pronašao. "Ne brinite, došao sam da vas spasim", odgovorio je i potom me uzeo u naručje, a drugi seku. Tako su nas nosili do obližnje kuće u kojoj je bio Crveni križ - govori Zvezdana Vukajlović, koja je o svemu, još kao maloljetnica, posvjedočila pred Županijskim državnim odvjetništvom u Osijeku.

Iako informacije Ministarstva obrane, objavljene na njegovim službenim stranicama, pokazuju koje su točno jedinice HV-a bile na glavnim pravcima napada na tom području – a riječ je o "81. gardijskoj bojni, Petoj gardijskoj brigadi, te dijelovima Prve, Druge i Treće gardijske brigade" – počinitelji zločina do danas nisu procesuirani. Štoviše, uoči 26. godišnjice "Bljeska", operacije koju se u dijelu braniteljskih i desnih političkih krugova uporno označava kao "akciju bez mrlje", Novostima je iz osječkog Županijskog državnog odvjetništva odgovoreno da se čitav slučaj i

Kuća porodice Vuković u Medarima

dalje nalazi u predistražnoj fazi. "U suradnji s drugim nadležnim tijelima i nadalje provodimo izvidne radnje radi utvrđivanja uzroka smrti civilnih osoba stradalih u Medarima tijekom vojno-redarstvene akcije 'Bljesak' te radi otkrivanja počinitelja ratnih zločina protiv civilnog stanovništva i drugih kaznenih djela", stoji u odgovoru.

Zbog toga su jedini postupci, koji se vezano uz ovaj zločin trenutno vode pred hrvatskim pravosuđem, oni koje su pokrenule obitelji žrtava. U tom kontekstu najpoznatiji je slučaj sestara Radmile i Mirjane Vuković, kojima su u Medarima ubijeni otac Milutin (50), majka Cvijeta (45) i mlađa sestra, spomenuta sedmogodišnja Dragana. Tragičnu sudbinu svoje obitelji Radmila i Mirjana izbjegle su samo zato što su tog dana bile kod rodbine u Bosni i Hercegovini. Nakon dugogodišnje pravne borbe tokom koje su bezuspješno pokušale ostvariti pravo na naknadu štete za smrt članova najuže obitelji, sestre Vuković su nedavno, uz pravnu pomoć Srpskog narodnog vijeća, podigle ustavnu tužbu. U njoj se Radmila i Mirjana, koje danas žive u BiH, pozivaju na neučinkovitu istragu zločina, zbog koje im je, kako se navodi u tužbi, povrijeđeno pravo na život. "Kako je od počinjenog zločina prošlo više od 25 godina, mi kao oštećenice ovog kaznenog postupka smatramo da isti (istražni postupak, op. a.) nije učinkovit, a sada i sumnjamo u pristranost i volju istraživanja tog ratnog zločina. Ujedno, daljnjim protokom vremena, postaje sve teže prikupiti dokaze koji bi upućivali na okolnosti smrti i počinitelje", stoji u tužbi.

Milena Čalić Jelić, pravna savjetnica Srpskog narodnog vijeća, objašnjava nam da je Ustavni sud, temeljem presuda Europskog suda za ljudska prava, u posljednjih pet

godina donio desetak odluka koje su najčešće povezane s utvrđivanjem eventualne povrede postupovnog aspekta prava na život.

- Zbog toga se može zaključiti da se navedeno pravno sredstvo, ustavnu tužbu s prigovorom neučinkovite istrage, još uvijek skromno koristi. To možemo objasniti nedovoljnom upućenošću i znanjem direktnih i indirektnih žrtava, osobito ratnih zločina, koji su, kao u ovom primjeru, i dalje u stadiju predistrage - kaže Milena Čalić Jelić.

Tražili smo istinu, a istinu se uporno prikriva. Tolike godine se sudimo, tolke godine ganjamo pravdu, a niša se nije pomjerilo s mrtve točke - ističe Zvezdanina majka Karmela Dičko

U ustavnoj tužbi, koju potpisuju sestre Vuković, navodi se da im je nepostupanjem tijela kaznenog progona povrijeđen i niz drugih prava: na jednakost svih pred zakonom, pravično suđenje, nepovredivost doma te na zaštitu osobnog i obiteljskog života. Zbog ranijih negativnih iskustava s hrvatskim pravosuđem, Radmila Vuković u

razgovoru za Novosti nije dala decidirani odgovor na pitanje o tome što očekuje od Ustavnog suda.

- Polako gubimo nadu da će počinitelji ikada biti pronađeni, a kamoli osuđeni. Zna se koje su jedinice toga dana bile u Medarima, ali očito nema volje da se to riješi. Strašno je da nitko nije obavijestio makar žene i djecu šta će se desiti. Rat je rat, ali napraviti to na takav način, tako ubiti dvadesetak ljudi... - kaže Radmila Vuković, kojoj su tog dana u Medarima ubijeni i stric i strina te njihovo dvoje djece.

Kako su Novosti već pisale, sestre Vuković su još u rujnu 2006. pred Općinskim sudom u Novoj Gradiški pokrenule postupak za naknadu štete uzrokovane usmrćivanjem najbližih srodnika. Budući da za ratni zločin počinjen u Medarima nije donesena pravomoćna osuđujuća presuda, zahtjev im je nakon tri godine odbijen, uz obrazloženje da je riječ o ratnoj šteti "za koju Republika Hrvatska, odnosno tužena ne odgovara".

"Čak i da su tužiteljice uspjele dokazati da im šteta koju su pretrpjele nije posljedica ratnog čina,

Spomenik u Medarima

odnosno ratne štete, zahtjev istih je zastario", navodi se na kraju presude kojom je Radmili i Mirjani Vuković naloženo da nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 24.500 kuna. Kako zbog niskih primanja nisu bile u mogućnosti platiti taj iznos, Općinski sud im je obiteljsku kuću u Medarima u dva navrata stavio na dražbu. Obje su dražbe bile neuspješne, objašnjava Radmila, jer nije bilo zainteresiranih za kupnju neobnovljene nekretnine.

- Kuća nije do kraja srušena, ali nije ni useljiva. U njoj nema ni vode ni struje jer je sve pokidano u ratu. Teško da će se ikad prodati. Em je u takvom stanju, em je u Medarima svaka druga kuća na prodaju - govori Radmila Vuković, koja je zaposlena u bolničkom vešeraju u Bosanskoj Gradišci.

Sestre Vuković su u ustavnoj tužbi predložile sudu da do donošenja odluke odgodi daljnju provedbu ovrhe prodajom kuće. Nadaju se da će njihov primjer slijediti i obitelji drugih žrtava iz Medara, od koji su neke, kako nam kažu, zbog nemogućnosti plaćanja sudskih troškova već ostale bez nekretnina.

Nikakva prava još uvijek nije uspjela ostvariti ni obitelj pokojnog Željka Dička. Njegova supruga Karmela Dičko, koja živi bez ikakvih primanja, u nekoliko je navrata tražila pomoć lokalnih institucija, pozivajući se na prava koja imaju civilne žrtve rata.

- Rečeno mi je da nemam to pravo, uz poruku da se moj suprug borio protiv hrvatske države. Da se uistinu borio, onda ne bi poginuo u svojoj kući - govori Karmela Dičko, koja do današnjeg dana nije uspjela ispraviti ni krivi datum koji je naveden u smrtovnici njenog supruga.

- Dobili smo izvod iz matične knjige umrlih s 3. majem kao datumom, iako su svi u Medarima ubi-

jeni 1. maja. To me jako boli. Na to sam prije nekoliko godina upozorila pukovnika Ivana Grujića, koji je tada bio na čelu Uprave za zatočene i nestale. Tada je nazvao matični ured u Novoj Gradiški i rekao im da isprave datum jer je to krivično djelo. Međutim, oni to još uvijek nisu napravili. Tražili smo istinu, a istinu se uporno prikriva. Toličke godine se sudimo, tolike godine ganjamo pravdu, a niša se nije pomjerilo s mrtve točke. A više-manje se sve zna. Očito je da netko nekoga štiti - govori Karmela Dičko, koja život u Medarima danas opisuje kao tužan.

- Ostale su nam ružne uspomene na taj nesretni dan. Sve nas podsjeća na tu nesreću - dodaje Karmela Dičko, čije obje kćeri posljednje tri godine žive u Njemačkoj.

Starija Zvezdana, koja je danas majka 13-godišnjeg djeteta, dugo se borila s posljedicama proživljenog šoka. Zbog oštećenja hipofize, godinama je, uz redovan odlazak psihologu, morala primati hormon rasta. Sa sestrom Slađanom često dolazi u Medare, gdje je lani kupila kuću.

- Unatoč svemu, mene srce uvijek vuče tamo. Osjećam nekakvo olakšanje kad sam u Medarima. Čak smo razmišljali da se vratimo, pa nam je planove zakomplicirala korona. Lako za mene, ali bojim se da mi za dijete tamo nema prosperiteta - govori Zvezdana.

Kad god je u selu, kaže, odlazi na groblje i zapali svijeće. Kako za oca, tako i za male Vukoviće, čija su tijela nakon ekshumacije u travnju 2011. sahranjena u obližnjoj Brestovčini.

- Oni su bili moja generacija i društvo. Stalno smo se igrali kod nas u dvorištu. Uvijek gledam da baš na svoj rođendan odem kod njih na groblje. I nekako mi je taj dan uvijek najtužniji jer znam da oni svoj ne mogu slaviti. To su bila djeca... Dolazila sam i kad su vršili ekshumaciju tijela, pravili DNK analize, kad su krenuli čitati od čega su umrli. To je strašno, a još je strašnije da još uvijek nitko nije odgovarao za zločin. Bar da se netko izvini, da dobijemo kakvu-takvu satisfakciju. Bar da saznamo tko je, samo da ga pogledamo u oči - poručuje Zvezdana Vukajlović.

Piše: Tamara Opačić

Slika gore: Ekshumirana tijela porodice Vuković, Identifikovani su 29. marta 2011. u Zagrebu na Zavodu za sudsku medicinu. Sahranjeni su 05. aprila 1911. na groblju Brestovača u Banja Luci.

ЗАПИСНИК САСТАВЉЕН
10.05.1995. КОД ИСТРАЖНОГ
СУДИЈЕ ОСНОВНОГ СУДА У БАЊА
ЛУЦИ

СВЈЕДОК:

БИЉАНА ПЕТРОВИЋ,
дјевојачко презиме Васић, кћи
Десимира, рођена 21.03.1959.
у селу татари, општина
Смедеревска Паланка,
привремено настањена у Старој
Градишци, медицинска сестра

ИЗЈАВА

.... дана 01.05.1995. године око
10,30 сати из Старе Градишке
гдје сам становала, пошла сам са
дјецом према мосту на Сави, с
намјером да пређем у Градушку

на другу обалу Саве. Самном су
били моји синови Никица, стар
16 година, Милан стар 12 година
и Бојан Иличић син мог комшије,
стар 14 година. Пред зградом сам
затекла још десетак комшија. У
то вријеме у Старој Градишци
су се већ чуле експлозије
граната. У тренутку када сам се
налазила испред зград и кренула
према свом аутомобилу који
се налази на улици, заједно са
дјецом, у непосредној близини
експлодирала је једна граната.
Од експлозије пали смо сви на
земљу. Кад сам се мало прибрала
од првог шока, видила сам да је
десно кољено сина Милана било
погођено гелером гранате, а да је
десни кук малог Бојана Иличића

био скоро развијет.

Отац Бојанов, притрчао је,
однио га у своја кола и одвезао у
Градишку, а ја сам сина Милана
однијела у подрум и пружила
му прву помоћ. Послије краћег
задржавања у подруму своју
дјецу сам колима пребацила у
Градишку у болницу.

Приликом експлозије гра-
нате погинули су и Милка
Добријевић, стара око 45 година
и Никица Шестановић стар око
25 година. Мали Бојан Иличић
умро је у болници у Бања
Луци током истог дана, а теже
су рањене комшије Предраг
Мирјана и Милош Ковачевић...

ЗАПИСНИК САСТАВЉЕН
4.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОСНОВНОГ СУДА У ГРАДИШЦИ

СВЈЕДОК:

МИЛОСАВА ПЕРИЋ
кћи Пиље, рођена 27.2.1947.
године, у селу Турјак, општина
Градишка, домаћица

ИЗЈАВА

... живим у селу Брезик –
Ламинци које је удаљено од
Градишке око пет километара
југозападно у правцу Бања Луке.
У домаћинству са мном живјели
су свекар Илија Перић, свекрва
Љубица Перић, муж Саво, син
Мирослав, снаја Душанка и двоје
унучади. Дана 1. и 2. маја 1995.
године село је било изложено
гранатирању од стране хрватских
оружаних снага са лијеве обале
Саве, иако у селу није било
никаких војних објеката нити
је у њему била стационирана
било каква војна јединица.

Дана 2. маја 1995. године око
9 сати када је накратко престало

гранатирање, заједно са свекром
и свекрвом изашла сам из куће
да бих нахранила свиње и краву.
У тренутку када сам дошла до
свињца свекар и свекрва су се
налазили на средини дворишта
испред куће и тада је започело
ново гранатирање села. Ја сам
потражила заклон легавши иза
угла свињца, и у том тренутку у
двориште у непосредну близину
свекрве Љубице пала је граната,
а свекар се на свега пар секунди
прије тога вратио у кућу да би

спречио унучад да изађу ван.
Видјела сам да је свекрва пала и
да су јој гелери гранате развијели
десни кук и пребили лијеву руку.
У овом моменту у близини куће
још је пало неколико граната.
Утрчала сам у кућу и телефоном
позвала Стеву Сарајлића, који
је својим аутомобилом свекрву
пребацио у болницу у Градишку,
гдје јој је пружена прва помоћ,
а затим је пребачена у болницу
у Бањалуку гдје је и умрла..."

ЗА ПИСНИК САСТАВЉЕН 5.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОСНОВНОГ СУДА У ГРАДИШЦИ

СВЈЕДОК: АЛЕКСАНДРА
РАЧИЋ кћи Младена, рођена
26.9.1981. године, у селу Бок
Јанковац б.б, општина Градишка,
ученица ВИИ разреда основне
школе

ИЗЈАВА

... моје село Бок Јанковац
налази се на десној обали Саве,
низводно од Градишке, од које
је удаљено око 3,5 километра.
Наша кућа налази се на око 800
метара од обале Саве, а између
ријеке Саве и наше куће је чисти
простор без препрека. У селу
није било припадника Војске
Републике Српске, нити војних
положаја и објеката.

Ујутро, 2. маја 1995. године
око 5 сати чули су се авиони
који су надлијетали село, па
смо се због надлијетања авиона
и експлозија које су падале на

Градишку склонили у подрум.
У подрум смо сишли моја мајка,
сестра Николина, брат, бака Јока
и још неки рођаци, као и комшија
Мирослав Бараћ са његовом
мајком.

Око 14.30 сати моја сестра
Николина и ја изашле смо из
подрума у стан јер је кратко
прије тога настало затишје. Кад
смо ушле у кућу, моја сестра је у
кухињи ручала, а након тога је
сјела у једну фотељу у дневном
боравку да нешто чита. За то
вријеме ја сам склањала тањире
и баш у том моменту чула се
снажна експлозија. Тренутно сам
заглувила, а прашина и дим су
испунили цијелу унутрашњост
куће. Позвала сам неколико пута
сестру, а како се није одазивала,
почела сам дозивати мајку
да изађе из подрума. Јавио се
комшија Мирослав Бараћ који је
одмах дошао у стан, пронашао
ме у прабини и диму и извео
ван куће. Пошто сам била веома
преплашена и нисам могла да
стојим на ногама, Мирослав ме

је одвео у подрум питајући ме
гдје се налази сестра Николина.
Одговорила сам да је остала у
соби у фотељи, па је он заједно
с мајком отишао у стан гдје су
пронашли сестру на поду поред
фотеље. Мирослав ју је изнио из
куће у двориште испред врата
подрума. Са врата подрума
видјела сам да мојој сестри
цури крв из уста и на предјелу
стомака. Сестра Николина била
је погођена гелерима гранате која
је испаљена са лијеве обале Саве.
Граната је директно погодила
кућу прошавши кроз три зида и
експлодирала у дневном боравку.

У међувремену су дошле још
неке комшије, а Мирослав је
својим колима сестру Николину
одвезао у болницу у Градишку.
Вратио се послјије краћег времена
и рекао нам да је моја сестра
Николина преминула на путу до
болнице. Кућа је онеспособљена
за становање па сам са
родитељима и братом смјештена
код баке и деде ...

ЗА ПИСНИК САСТАВЉЕН
9.5.1995.КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОСНОВНОГ СУДА У ГРАДИШЦИ

СВЈЕДОК:

СРЕТО ВУЧКОВИЋ син
Јована, рођен 7.2.1948. године,
у селу Рајић, општина Окучани,
возач

ИЗЈАВА

... село Пакленица је на
самој линији разграничења
између Републике Српске
Крајине и Хрватске. На линији
разграничења налазио се и пункт
УНПРОФОР-а, који је држао
јордански батаљон, а у тренутку
напада 1.5.1995. године њих

није било на овом пункту, тако
да су Хрвати несметано ушли у
село Пакленицу. У том тренутку
налазио сам се у непосредној
близини зграде стационара, у
чијем су се подруму налазили
рањени војници СВК и болесни
цивили.

Хрватски војници су ушли
у село из правца оближње
цесте, код мјеста гдје сам се
налазио и тукли жестоком
пјешадијском ватром, па сам,
заједно са осталима који су се
ту затекли тражио заклон. У
једном тренутку са супротне
зграде стационара, одјекнула је
експлозија зоље и чуо сам врисак
жена и другог медицинског
особља који су се налазили
у стационару. Након 10-так
минута са супротне стране ове

зграде у њу је такођер убачен
тромблон који је експлодирео,
а затим је престао врисак и
више се гласови у стационару
нису чули. Хрвати су ушли у ову
зграду и поубијали све који су се
у њој затекли ...

ЗАПИСНИК СASTАВЉЕН
5.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОСНОВНОГ СУДА У ГРАДИШЦИ

СВЈЕДОК: АЛЕКСАНДРА
РАЧИЋ кћи Младена, рођена
26.9.1981. године, у селу
Бок Јанковац б.б, општина
Градишка, ученица ВИИ
разреда основне школе

ИЗЈАВА

... моје село Бок Јанковац налази се на десној обали Саве, низводно од Градишке, од које је удаљено око 3,5 километра. Наша кућа налази се на око 800 метара од обале Саве, а између ријеке Саве и наше куће је чисти простор без препрека. У селу није било припадника Војске Републике Српске, нити војних положаја и објеката.

Ујутро, 2. маја 1995. године око 5 сати чули су се авиони који су надлијетали село, па смо се због надлијетања авиона

и експлозија које су падале на Градишку склонили у подрум. У подрум смо сишли моја мајка, сестра Николина, брат, бака Јока и још неки рођаци, као и комшија Мирослав Бараћ са његовом мајком.

Око 14.30 сати моја сестра Николина и ја изашле смо из подрума у стан јер је кратко прије тога настало затишје. Кад смо ушле у кућу, моја сестра је у кухињи ручала, а након тога је сјела у једну фотељу у дневном боравку да нешто чита. За то вријеме ја сам склањала тањире и баш у том моменту чула се снажна експлозија. Тренутно сам заглумила, а прашина и дим су испунили цијелу унутрашњост куће. Позвала сам неколико пута сестру, а како се није одазивала, почела сам дозивати мајку да изађе из подрума. Јавио се комшија Мирослав Бараћ који је одмах дошао у стан, пронашао ме у прабини и диму и извео ван куће. Пошто сам била веома преплашена

и нисам могла да стојим на ногама, Мирослав ме је одвео у подрум питајући ме гдје се налази сестра Николина. Одговорила сам да је остала у соби у фотељи, па је он заједно с мајком отишао у стан гдје су пронашли сестру на поду поред фотеље. Мирослав ју је изнио из куће у двориште испред врата подрума. Са врата подрума видјела сам да мојој сестри цури крв из уста и на предјелу стомака. Сестра Николина била је погођена гелерима гранате која је испалена са лијеве обале Саве. Граната је директно погодила кућу прошавши кроз три зида и експлодирала у дневном боравку.

У међувремену су дошле још неке комшије, а Мирослав је својим колима сестру Николину одвезао у болницу у Градишку. Вратио се послје краћег времена и рекао нам да је моја сестра Николина преминула на путу до болнице. Кућа је онеспособљена за становање па сам са родитељима и братом смјештена код баке и деде.

ЗАПИСНИК СASTАВЉЕН
12.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОКРУЖНОГ СУДА

У ГЛИНИ, НА ЛИЦУ МЈЕСТА У
НОВОЈ ТОПОЛИ

СВЈЕДОК: ПЕРО ВРАЧАР
син Саве, стар 41 годину, из села
Рајић, општина Окучани, возач

ИЗЈАВА

... 2. маја 1995. године, око 6.30 сати избили смо у село Бенковац. Мислили смо да је ово село под нашом контролом, међутим у њега су већ ушли усташки војници. Тада смо примијетили да се из правца Окучана према Бијелој Стијени креће једна коњска запрега, а да се на њој налази један мушкарац и једна жена. Жена је имала

око 40 година, а мушкарц је био нешто старији. Сакривени, од њих смо се налазили на удаљености од око 100 метара. Испред ове запреге гледајући из правца њиховог кретања стајала је једна плава лада у којој су се налазили хрватски војници. Када је запрега дошла паралелно код овог возила, хрватски војници су изашли из ладе, и то тако да је један од њих отишао са једне, а други са друге стране коњске запреге. Одмах затим онај усташа који је пришао жени са лијеве стране запреге, дошао до ње, ухватио је за косу и са извађеним ножем, док је сједила на колима, заклао је и њено мртво тијело одгурнуо назад у кола преко сједишта на коме је сједила. У међувремену, док се ово одиграло, други војник је испред коња обишао кола, дошао

с друге стране коњске запреге, пришао овом мушкарцу, ножем га заклао и исто тако након тога га са сједишта на ком је сједио преврнуо у задњи дио кола. Ови војници су на себи имали зелене маскирне униформе. Трећи војник који је такођер изашао из ладе, када су они извршили овај злочин, окренуо је коње са коњском запрегом натраг у правцу Окучана са тијелима ово двоје људи.

Након овог догађаја наишла је група хрватских војника из правца Бијеле Стијене, који су видјевши овај догађај почели да се веселе, галаме, пуцају у зрак из наоружања којег су имали код себе одобравајући тако злочине њихових колега...

ЗАПИСНИК СASTАВЉЕН
10.05.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОКРУЖНОГ

СУДА У ГЛИНИ НА ЛИЦУ МЈЕСТА У
ГРАДИШЦИ

СВЈЕДОК:

МИЛЕ ДРЕКОВИЋ зв. Мишко
син Михајла, рођен 1956. из
Смртића, општина Окучани,
милиционер

ИЗЈАВА

.. био је то 02. мај 1995. године
негдје око 6 сати када смо се
нашли на путу према Новом
Варошу. Ми борци смо требали
обезбједити повлачење цивила.

Након што смо ушли код
првих кућа у Нови Варош на путу
сам видио неколико запрежних
возила и један аутомобил. Ту сам
видио неколико лешева цивила.
Међу њима су биле двије жене и
један старији мушкарац. Овом
старијем мушкарацу било је
разнесено пола главе. Кренули
смо пребацујући се од куће до
куће, обзиром да смо били под
дејством снажне непријатељске
ватре. Усташе су већ заузеле
лијеву страну пута у правцу
Градишке.

Видио сам да гађају цивилну

колону из пјешадијског
наоружања и пуцају из тенкова
...

ЗАПИСНИК СASTАВЉЕН
10.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ
ОКРУЖНОГ СУДА

У ГЛИНИ, НА ЛИЦУ МЈЕСТА У
НОВОЈ ТОПОЛИ

СВЈЕДОК:

ДУШКО ДЕДОЈЕВИЋ зв.
Душо, син Милана, стар 33
године, из Окучана, милиционар

ИЗЈАВА

... дана 2. маја 1995. године,
негдје око 7 сати ујутро, затекао
сам се у колони на путу који
води кроз село Нови Варош пут
Струга и моста на Сави према
Републици Српској. Колона
избјеглица била је формирана у
три реда.

Када сам се налазио негдје
око средине колоне, испред
мене је било санитетско возило
пинц, обиљежено знаковима
Црвеног крста, са укљученим
ротирајућим свјетлом. Возача
тог возила видим да лежи поред
возила. Испред њега видим
теретно возило, које се налази

у пламену а поред њега горе
два војника. Иза њега бочно, на
неких 10 метара видим бијели
мерцедес и унутра у њему мртвог
возача по презимену Богић, који
је иначе без једне руке и цивил,
а поред њега лице по презимену
Живковић, не знам му име,
по надимку Жиле. Обојица су
могли бити стари можда између
35 и 40 година.

Видио сам кад је поред
мерцедеса смртно погођен
Вукадиновић. Поред њега,
видим три леша цивила и то два
леша мушкараца и леш једне жене,
сви су старости око 50 година.
Ту негдје у Новој Вароши, у
близини куће Ђодана који је
имао кафану по имену Сложна
браћа, видим трактор преврнут
а поред њега леш женског лица.

Читави овај догађај о коме
сам ја свједочио овдје, збивао се
у временском интервалу од 7 до
10 сати, дана 2.5.1995. године.

На ову колону пуцало се, из
зоља, тромблona, минобацача
разних калибара и пјешадијског
наоружања. Моја процјена је да
је у овом интервалу и на овој
комуникацији смртно страдало
сасвим сигурно више од 150 до
200 људи ...

ЗАПИСНИК СASTАВЉЕН
10.5.1995.

КОД ИСТРАЖНОГ
СУДИЈЕ ОСНОВНОГ СУДА У
БАЊАЛУЦИ

СВЈЕДОК: САВА ПОЧУЧА
син Саве, рођен 29.5.1947.
године у селу Кутјеву, општина
Славонска Пожега, парох
окучански, протојереј Српске
православне цркве

ИЗЈАВА

По завшетку Богословске
школе, као свештеник Српске
православне цркве, од 1969.
године службовао сам у
Градишту, а од 1983. године до
данас у Окучанима. Ожењен сам
и имам четворо дјеце.

У Окучанима ме је затекао
рат и агресија Хрвата на српско
становништво у Западној
Славонији. За вријеме рата
видио сам много Срба које су
Хрвати убијали на овом подручју.
Вршећи своју службу обављао
сам сахране великог броја ових

жртава. Наводим међу најтежим
случајевима убиства брачног
пара Келеуа, из села Боровца,
парохија Рајић, који су живјели
у Новској, и убијени 21. октобра
1991. године, а истог дана и
на истом мјесту био је убијен
и још један брачни пар, чијих
имена не могу да се сјетим, као и
један старац из Ловске. Њихови
лешеве размијењени су априла
1992. године и допремљени на
гробље у Боровац. Обављајући
сахране ових жртава видио сам
да су оне биле масакриране на
најгрознији начин. Једној од

убијених жена била је просјечена дојка и у њу увучена њена рука. Код свих осталих жртава били су унакажени дијелови тијела – одсјечене уши, нос и слично.

На Светог Николу, 19. децембра 1991. године, Хрвати су, преобучени у униформе бивше ЈНА, искористили празничко расположење Срба у селима Машићка Шаговина и Ширинци, упали у ова села и убили 68 Срба. Дио ових жртава размијењен је касније, а за дио се не зна ни до данас. И ове жртве су углавном биле масакриране. Припадници УНПРОФОР-а нису дозволили да се ове жртве сахране на локалним гробљима, па је њихова сахрана обављена у Окучанима. Сахрану сам обављао уз присуство чланова породица жртава, а у појединим случајевима жртве су биле цијеле породице.

У цркви у Окучанима располагао сам оригиналним текстом “Проглас” Хрвата о присилном исељењу у року од 24 сата, 28 српских села, која су се налазила на подручју од Пожеге према Каменској у подножју планине Папук.

“Проглас” је издат 28. августа 1991. године. Познато ми је да су ова села присилно исељена, да су све куће у њима разорене и поравнате са земљом булдожерима, тако да од њих скоро није остало трага. О овоме су ми лично причали и мјештани ових села, који су успјели да пређу на слободну територију Западне Славоније. О овом су ми причали супруга Бранка Ковача, из села Опршинаца, и други.

Септембра 1991. године, Хрвати су на мучки начин упали у село Гређани, општина Окучани, и убили 18 цивила, махом старијих особа, којом приликом

су запалили око 50 кућа. Један од жртава био је Петар Чалић, а и остале сам познавао углавном из виђења. Истог дана, Хрвати су упали и у село Човац, убили више цивила и спалили око 30 српских кућа. Поред осталих у селу су искасапили и Стевана Станчића, старог око 50 година. Каквим су се Хрвати све мучким средствима служили, наводим случај у селу Човац, када су приликом напада подметнули мину у један трактор и склонили га са пута у кукурузе. Када је власник овог трактора, позвао Мајсторовића, сина Милана, младића од око 25 година, да својим трактором извуче његов трактор, мина се активирала и обојица су на лицу мјеста погинули.

1. маја 1995. године, заједно са породицом и епископом западнославонским, господином Лукијаном, затекао сам се код куће, када су Хрвати извршили агресију на Западну Славонију.

Преко локалног радија Окучани становништво је упозоравано да сиђе у склоништа, јер су већ почеле падати гранате у самом граду и околини. Између 9.00 и 10.00 сати, емитовано је обавјештење да се становништво припрема за евентуалну евакуацију, али да се још увек не креће нигдје.

Ово је трајало све до око 13.00 сати. У међувремену стизале су вијести о томе да Хрвати продиру према Окучанима са свих страна, али да се линије одбране још увек држе. Један број цивила је самоиницијативно одлазио према селу Нови Варош, односно Градишци, разним превозним средствима, а после 13.00 сати, почело је и прво организовано евакуисање и једног дијела цивилног

становништва, најприје дјеце, затим старијих људи и жена.

Око 21.00 сат, обучен у мантији, колима сам одвезао у Бањалуку своју супругу, дјецу и двије жене из Окучана, као и једног студента Богословије који се налазио у посјети епископу, са намјером да се вратим у Окучане чим будем могао. Епископ је остао код куће у Окучанима.

Ујутро, 2. маја 1995. године, око 7.30 сати, аутомобилом сам кренуо према Окучанима. У Градишци примио сам Милку Кесић, из Окучана, која је сјела на мјесто сувозача. Прешао сам преко моста Саву и канал Струг (“Нова Сава”). Улазећи у Нови Варош, са једне од првих зграда, са моје десне стране, изненада је на аутомобил испаљен митраљески рафал, а одмах затим и пушчана ватра из 20-ак кућа са исте стране. Милка Кесић је одмах била смртно погођена. Ја сам био погођен са више пројектила, али сам наставио да возим аутомобил све док он није стао. Под непрекидним дејством куршума, успио сам да изађем из аутомобила и трчао путем око 200 метара, и ту сам пао. Непосредно испред себе видио сам ужасну сцену. Мноштво возила на путу било је испретурано, а велики број цивила поред њих лежао је убијен. Један број избезумљених тумарао је међу колима, изложен ватри из пјешадијског оружја из околних кућа и из оближње шуме Прашник, као и експлозијама граната којима је пут био засипан. Многа возила су горела. У кућама, са обе стране пута, било је жена, дјеце и стараца, који су се ту склонили.

Из куће удаљене 10-ак метара од мене, изашли су неки цивили и пренијели ме у оближњу кућу

гдје су ми pružili prvu pomoћ. Након неког времена наша војска је успјела да потисне Хрвате и отвори пролаз према Сави и омогући извлачење цивила и рањеника према Градишци. Са њима сам превежен у болницу у Градишку, а одатле у Бањалуку.

У Новом Варошу био је велики број убијених цивила.

Чуо сам да су Хрвати спалили њихове лешеве, да би трагове овог злочина сакрили. Међу убијенима видео сам Остоју Дејановића, неког Вукадиновића и друге.

Епископ западнославонски господин Лукијан успио се извући из Окучана, преко моста на Сави код Градишке,

2. маја 1995. године. Док сам се налазио у Окучанима, видео сам да су биле оштећене црква и парохијска кућа.

Записник ми је гласно диктиран и у њега је унијето све што сам изјавио, не желим да га читам, признајем га за својег и потписујем.

SAVO ŠTRBAC: RUDOLF PEREŠIN – VI- TEZ ILI DJESCOUBICA

Skaradno je čovjeka koji iz aviona ubija usnulu djecu u naseljenom gradu nazivati „vitezom i herojem

Skaradno je čovjeka koji iz aviona ubija usnulu djecu u naseljenom gradu nazivati „vitezom i herojem”

I ovoga 1. maja, 25 godine kasnije, dok se zapadnoslavonски Srbi širom sveta pomenima i parastosima sjećaju svojih mrtvih rođaka, prijatelja i saboraca, dotle Hrvati u Okučanima, nekad glavnom centru te srpske oblasti, slave jednu od najznačajnijih pobjeda u domovinskom ratu izvojevanu nad „mrskim agresorom” u akciji koju su nazvali „Bljesak”.

I ovoga maja Hrvati će odavati počast pilotu Rudolfu Perešinu „vitezu domovinskog rata”, kako ga je posmrtno nazvao njegov vrhovni komandant, Franjo Tuđman, i čije ime je ispisano na spomeniku stradalim pripadnicima hrvatske vojske u toj akciji, podignutom prošle godine u Okučanima.

Ko je Rudolf Perešin?

Pilot JNA hrvatske nacionalnosti. Postao je poznat domaćoj i svjetskoj javnosti kada je 25. oktobra 1991. godine, kao kapetan JNA, dezertirao sa „migom 21”. Letio je od bihaćkog do klagenfurtskog aerodroma u Austriji, odakle se, bez aviona, vratio u Hrvatsku.

U njegovoj biografiji na hrvatskoj Wikipediji, navodi se da je sa njegovom prvom lovačkom eskadrilom učestvovao u svim akcijama i operacijama HV-a, izvršavajući brojne borbene zadatke braneći Zagreb i vazdušni prostor Hrvatske.

Dok je 2. maja 1995, drugog dana „Bljeska”, u ranim jutarnjim satima, izvršavao borbeni zadatak kod Stare Gradiške, njegov „mig” biva pogođen zrnima neprijateljskih protuavionskih topova zbog čega ostaje neupravlјiv. Pilot, na ekstremno maloj visini (ispod 50

metara) i u nesigurnom nagibu, avion napušta katapultiranjem i prizemljuje se na neprijateljskom teritoriju, dok se avion, inercijom brzine, prebacuje preko Save na hrvatski, „Bljeskom” već oslobođeni prostor.

Posmrtni ostaci su vraćeni 4. avgusta 1997, a 15. septembra iste godine pokopan je na Mirogojskom groblju.

Ni riječi o tome koje je junačko djelo uradio najodlikovaniji hrvatski pilot, čije ime danas nose ulice, škole i parkovi širom Hrvatske.

A evo njegovog junačkog djela:

„Oko 6 časova iz pravca Nove Gradiške, sa teritorije Hrvatske, doletio je jedan avion i ušao dublje u teritoriju Republike Srpske. Pošto je bilo oblačno

zkratko mi se izgubio iz vida a zatim se, napravivši luk, vratio prema Gradišci i jasno sam, zajedno sa ocem, vidio da je ispustio četiri kasetne bombe iznad grada. Odmah potom čule su se i snažne eksplozije u gradu od kojih se digao veliki oblak prašine i dima.” Tako je 8. maja 1995. pričao Zaim Zahirović iz Gradiške, iz Vidovdanske ulice broj 57, pred istražnim sudijom Osnovnog suda u Gradišci, Miomirom Čikićem.

Pred istim sudijom i o istom događaju, 4. maja 1995. godine, pričao je i Nenad Glamočanin, Zaimov komšija sa broja 3:

„Dok sam razgovarao sa okupljenim ljudima, među ciglama srušene kuće primjetio sam dječiju nogu. U prvi mah sam pomislio da je lutka. Prišao sam, pipnuo nogu i zaključio da se radi o djetetu. Kad smo razgrnuli cigle vidio sam da se među njima nalazi leš ženskog djeteta starog oko pet godina. Tijelo djevojčice bilo je bez glave. Pored nje se nalazilo čebe. Počeli smo da ga izvlačimo

u namjeri da njim prekrijemo mrtvu djevojčicu, no kad smo ga izvukli ukazao se, ispod čebeta, leš muškog djeteta starog desetak godina. Glava mu je bila potpuno razmrskana, zapravo, vidjeli su se samo ostaci tjemena sa nešto malo kose. Djeca su bila u donjem vešu, po čemu sam zaključio da ih je smrt zatekla na spavanju. Ubrzo sam doznao da se djevojčica zove Dajana Gojić, a dječak Nemanja Gojić i da su brat i sestra.”

I Nenad i Zaim su ispričali da je u istoj zgradi poginuo i Stevo Ranić iz Gašniaca, koji je te noći bio u gostima kod Vere Galić, a teže ranjeno više osoba, među kojima i Nemanjina i Dajanina majka.

Avionom, koji je izbacio ubojni teret iznad grada u kojem je u tom trenutku, pored Nemanje i Dajane, spavalo još mnogo djece, upravljao je Rudolf Perešin. Odmah po izbacivanju smrtonosnog tereta, u povratku na lijevu obalu Save, pogodio ga je projektil protivvazdušne odbrane Vojske Repub-

like Srpske. Zajedno sa raspadnutim avionom u rijeku je pao i pilotov leš, kojeg je voda izbacila kod Orašja, a mještani su ga pokopali pod oznakom „NN”.

Perešinovi posmrtni ostaci, predati su predstavnicima Hrvatske 4. avgusta 1997. godine na mostu preko Save, koji spaja dvije Gradiške. Sa tog mosta još su se vidjele ruševine zgrada u blizini bolnice u kojima je pilot Perešin ubio Dajanu i Nemanju.

I još jedan prebjeg iz JNA, profesionalni pilot Antun Tus, general zbora i prvi zapovjednik Glavnog stožera Hrvatske vojske u domovinskom ratu, povodom pokopa nazvao je Rudolfa Perešina herojem za koje se kaže „oni čija su imena znana samo Bogu”.

Skaradno je čovjeka koji iz aviona ubija usnulu djecu u naseljenom gradu nazivati „vitezom i herejem”. Adekvatniji naziv bi bio djecoubica, za kojeg je i smrt preblaga kazna.

ОПЕРАЦИЈА „ОЛУЈА“

Четвртог августа 1995. године оружане снаге Републике Хрватске, уз одобрење САД-а и подршку НАТО-а, у садејству са снагама Хрватског вијећа одбране (ХВО) и Армије БиХ (АБиХ), извршиле су агресију на Српску аутономну област Крајина (с. Далмацију, Лику, Кордун и Банију), у саставу тадашње Републике Српска Крајина (РСК).

Агресија је извршена упркос чињеницама да је та област била под заштитом УН-а, под називом сектори “Југ” и “Сјевер”, и да су представници РСК дан прије у Женеви и Београду прихватили приједлог међународне заједнице о мирном рјешењу сукоба.

Против крајишких Срба (око 230.000 житеља са око 30.000 војника) ангажовано је око 200.000 војника, од којих је директно у операцији учествовало 138.500 припадника ХВ-а, МУП-а и ХВО-а. Ако се томе додају снаге А БиХ и НАТО, агресора је било више

него становника у Крајини, а омјер војника био је најмање 7:1 у корист агресора.

За неколико дана неравноправне борбе сломљен је отпор Српске војске Крајине (СВК). Народ западне Крајине, њих преко 220.000, поучен “историјским искуством”, креће у дотад највећу српску “сеобу”, на исток браћи по вјери и нацији. И кад је престао сваки отпор СВК, агресор је убијао људе који нису хтјели или могли са својих вјековних имања, али и оне у избјегличким колонама, и до Уне и преко Уне, дубоко у територију тадашње Републике Српске.

На евиденцији Веритаса налазе се имена 1.877 погинулих и несталих Срба из ове акције и послје ње, од чега 1.228 (65%) цивила, од којих су око три четвртине били старији од 60 година. Међу жртвама се налази 553 (29%) жене, од којих су око четири петине биле старије од 60 година, што представља један

од “црних” рекорда грађанског рата деведесетих прошлог вијека на просторима претходне Југославије.

Од укупног броја жртава до сада је расвијетљена судбина 1.185 лица, док се на евиденцији несталих води још 692 (37 %) лица, од чега 526 (78%) цивила, међу којима 266 (51%) жена.

Око 1.500 припадника СВК преживјело је заробљавање, од којих су многи суђени и осуђени на дугогодишње казне затвора због кривичних дјела ратног злочина. Око 3.200 старих и немоћних, који нису хтјели или нису могли напустити огњишта, на силу су интернирани у логоре за цивиле. Крајина је опустошена, опљачкана па порушена и запаљена. Нису били поштеђени ни црквени, културни, историјски српски, као ни антифашистички споменици.

Погинуле и нестале жене са подручја РХ и бивше РСК (по статусу) у акцији “Олуја”

Т/5

РЕГИОН	СТАТУС						УКУПНО
	ЦИВИЛ		ВОЈНИК		УКУПНО		
	П	Н	П	Н	П	Н	
БАНИЈА	66	104	-	-	66	104	170
КОРДУН	24	21	2	-	26	21	47
ЛИКА	58	65	-	-	58	65	123
СЈ. ДАЛМАЦИЈА	110	61	-	-	110	61	171
БИХ **	33	14	-	-	33	14	47
УКУПНО	291	265	2	0	293	265	
УКУПНО		556		2		558	558

** погинули и нестали у сукобима са ХВ и ВХО у граничном појасу или авио гранатирању избјегличких колона у РС

Hrvatski Helšinski odbor za ljudska prava

VOJNA OPERACIJA »OLUJA« I POSLIJE

IZVJEŠTAJ

Zagreb, 2001.

PODACI O STRADALIM ŽENAMA

SEKTOR JUG

- Milica GRAOVAC, (z), Srpkinja, ubijena u glavu i kroz grlo, u dnevnoj sobi u kući. Nađena mrtva 12. rujna 1995. Pokopana na groblju u Brgudu.

- Petrovka (Petra) KUŽET, (z), Srpkinja, r. 1960. bolesna osoba, zapaljena, neutvrđenog dana, s kućom.

- Ljubica STEGNAJIĆ, (z), Srpkinja, r. 1920., nađena u bunaru 21. kolovoza 1995, oko 18 sati. Dan prije bila je živa. (Njoj i mužu prijete dva naoružana muškarca u civilnoj odjeći.)

- Darinka VEJIN, zvana "Dara", Srpkinja, r. oko 1910., bila bolesna i nepokretna. Zapaljena s kućom.

- Jeka VIGNJEVIĆ, (f), Srpkinja, r. 1935. ubijena.

- Saja DELIĆ, Srpkinja, r. 1904., pretukli je u selu pripadnici V. korpusa Armije BiH. Ne zna se tko ju je otpremio u Knin, gdje je umrla 21. prosinca 1995. i pokopana na kninskom groblju, bez imena.

- Mika ZORIĆ, zvana »Mili-

ca«, Srpkinja, r. 1925, selo Zavlaka. Zapaljena 10. kolovoza 1995. u svojoj kući.

- Boja DIVJAK, Srpkinja, nađena mrtva u bunaru.

- Milka DIVJAK, Srpkinja, nađena mrtva u bunaru.

- Soka DIVJAK, Srpkinja, nađena mrtva u bunaru.

- Manda CIGANOVIĆ, Hrvatica, ostala kod kuće. Imala je slomljenu nogu. Zapaljena s kućom.

- Soka KALINIĆ, Srpkinja, r. 1915. bolesna- nepokretna, zapaljena u kući.

- Milka PAVLOVIĆ Srpkinja, zapaljena u svojoj kući.

- Mara MILETIĆ, Srpkinja, r. 1934., ubijena i zapaljena u kući. (S njom su bile još dvije žene, ali su one, kad je naišla HV, iskočile kroz prozor.)

- Draginja VUKŠA, Srpkinja, ubijena. Leš pronađen u bunaru.

- Marija PUŠKAR, Srpkinja, r. 1928. Pokopana u Šibeniku.

- Marija GRBIĆ, Srpkinja, r. 1913., bila nepokretna. Ubijena. Leš nestao.

- Dara MAODUŠ, Srpkinja, stara oko 70 g, ubijena nedaleko kuće.

- Jeka MAODUŠ, Srpkinja, stara 81 godinu, ubijena, leš nestao.

- Miljka (Nikole) DIMIĆ, r. Radaković 10. studenoga 1937., ubijena u selu

- Mika BANJEGLAV, zvana "Milka" Srpkinja, r. 1913., ubije-

na je kod svoje kuće. Prije toga je zlostavljana, a potom skalpirana i izmasakrirana. Nepoznato mjesto pokopa.

- Marija BANJANIN, Srpkinja, stara 89 godina, nepokretna. Nađena bez glave.

- Milka TOJAGIĆ, Srpkinja, ubijena u Gračacu. Pokopana u Zadru.

- Ana IVANIĆ, Srpkinja, nađena mrtva 6. rujna 1995, kod potoka u selu. Utvrđene rane od metaka na desnoj nozi.

- Sava BOLTA, zvana "Savica", Srpkinja stara oko 70 godina, ubijena, mjesto pokopa nepoznato.

- Marija JELAČA, Srpkinja, r. 1913., teško se kretala. Imala je operirani kuk. Zapaljena u kući.

- Milica JELAČA, Srpkinja, rođena 1927. ili 1930., ubijena u selu.

- Ana (Milice) JELAČA, Srpkinja, stara oko 50 godina, bila je gluhonijema. Ubijena. Pokopana anonimno na neutvrđenom mjestu

- Smilja JELAČA, zvana "Minja", Srpkinja, stara oko 90 godina. Nađena mrtva u Pustom polju, kod stijene. Bile su joj polomljene noge.

- Mileva KOLUNDŽIĆ, zvana "Damina", Srpkinja, stara oko 70 godina, ubijena.

- Danica SOVILJ, zvana "Vožkanova", Srpkinja, stara oko 70 godina. Ubijena neutvrđenog dana.

- Mara SOVILJ, Srpkinja, stara oko 75 godina, ubijena nedaleko

kuće.

- Mira (Mare) SOVILJ, zvana "Skojevka", Srпкиnja, stara oko 50 godina. Ubijena u selu.

- Soka PETKOVIĆ, zvana "Sokana", (z), Srпкиnja, ubijena 8. iii 9. kolovoza 1995. rafalom iz vatrenog oružja pred svojom kućom. Kuća zapaljena. Pokopana je u grabi nedaleko kuće.

- Stana BOGUNOVIC, Srпкиnja, r. 1910., ubijena u vrijeme (ili poslije) akcije »Oluja«. Nađena mrtva na Novu 1996. godinu, u blizini kuće

- Manda STARČEVIĆ, Srпкиnja, stara oko 80 godina, bila teško bolesna. Ubijena u kući. Pokopana u Gračacu.

- Ilinka (Milice i Petra) BUDIMIR, Srпкиnja, r. 1911., ostala kod kuće. Između 15. i 20. kolovoza 1995, zapaljena s kućom.

- Milka JOKIĆ, zvana "Mika", Srпкиnja, stara oko 80 godina, ubijena u centru sela. Tijelo pronadeno tri mjeseca kasnije u obližnjem kanalu.

- Ana BARIŠIĆ, Srпкиnja, starija od 90 godina, nakon 10 dana poslije vojne akcije "Oluja", ubijena je.

- Sava BARIŠIĆ, Srпкиnja, stara oko 68 godina, nakon akcije "Oluja" zapaljena u svojoj kući.

- Stana KURUBASA, Srпкиnja, r. 1920., deset dana nakon vojne akcije "Oluja" ubijena. Ne zna se mjesto pokopa.

- Sava ŽEŽELJ, Srпкиnja, r. 1920., zaklana 8. kolovoza 1995., u Erveniku, kraj puta.

- Milka GRUBIC, Srпкиnja, stara oko 60 godina, ubijena je hicima iz puške, 6. kolovoza 1995. u kući Gliše Čučka, gdje se sklonila pri ulasku HV u selo. Pokopana na kninskom groblju, bez oznake.

- Zorka KABLAR, Srпкиnja, stara 80 godina, ubijena oko 15. kolovoza 1995. Leš pronadjen 8. rujna 1995.

- Jeka OPAČIĆ, Srпкиnja, stara oko 80 godina, ubijena je 6. kolovoza 1995. na puteljku, pokraj kuće. Pokopana je 28. kolovoza 1995. u Kninu, bez oznake.

- Maša RADUJKO, Srпкиnja, r. 1927. žena i 157. Nikola RADUJKO, zvan »Nikica«, (m), Srbin, r. 1925., muz, ubijeni su 6. kolovoza 1995. u svojoj kuci rafalom iz automata.

- Milica ŠLJIVAR, zvana "Mika", Srпкиnja, r. 1936., invalid u invalidskim kolicima, ubio ju je neidentificirani hrvatski vojnik hicem iz pištolja u glavu, koja se rasprsla. Pokopana, bez oznake, 16. kolovoza 1995. u Kninu.

- Milica KOROLIJA, Srпкиnja, r. 1912, ubijena nekoliko dana nakon akcije »Oluja«. Nepoznato mjesto pokopa.

- Milka KOROLIJA, Srпкиnja, r. 1907. Ubijena je 9. kolovoza 1995., u svojoj kuci.

- Ruža MANOJLOVIĆ,, Srпкиnja, r. 1937. Stevo MANOJLOVIC, Srbin, r. 1940. (muž i žena), ubijeni su u zadružnoj trgovini 6. kolovoza 1995. predvečer, u Mokrom Polju, kamo su se sklonili. Masakrirani su, a potom zapaljeni. Nakon 40 dana pokopani u Kninu, bez imena.

- Manda TIŠMA, (f), Srпкиnja, stara oko 65 godina. Ubijena 9. kolovoza 1995. iz vatrenog oružja pred kućom. Ubio ju je vojnik Željko Šunjerga. Na Županijskom sudu u Zadru je oslobođen optužbe.

- Danica ŠARIC, Srпкиnja, r. 1937. Ubijena je i oko 10. kolovoza 1995. bačena u "gusternu". Izvađena je i zakopana u vrtu.

- Stana BEZBRADICA, ubijena kod kuće.

- Jovanka BOKUN, Srпкиnja, ostala u selu. Nađena mrtva 13. listopada 1995.

- Joka MAZIBRADA, Srпкиnja, stara oko 90 godina. Nađena prostrijeljena u kućnom podrumu. Pokopana u Kninu, pod brojem 543.

- Manda MAŽIBRADA, Srпкиnja, r. 1910., bila nepokretna. Ubijena 7. kolovoza 1995., vješanjem za "odrinu" - metalne šipke za kućnu vinovu lozu.

- Ana MILANKOVIĆ, Srпкиnja, ubijena u kući. Pokopana u Kninu.

- Zagorka OGNJENOVIC, Srпкиnja, ubijena. Pokopana u Kninu.

- Dragica VUKŠA, Srпкиnja, stara 90-95. godina, nađena u bunaru 13. studenoga 1995.

- Ružica Babić, zvana "Ruža", Srпкиnja, r. 1926., ubijena 6. kolovoza 1995. poslije 17 sati, na vratima kuće. Sahranjena u nepoznatom grobu u Kninu.

- Sava (Spasenija) BABIĆ, Srпкиnja, r. 1913., ubijena je s dva metka 24. kolovoza 1995 u "fíci", pred kućom. Zakopana u Kninu.

- Ružica BABIĆ, zvana "Ruža", Srпкиnja, r. 1926., ubijena 6. kolovoza 1995. poslije 17 sati, na vratima kuće. Sahranjena u nepoznatom grobu u Kninu.

- Sava (Spasenija) BABIĆ, Srпкиnja, r. 1913., ubijena je s dva metka 24. kolovoza 1995. u "fíci" pred kućom. Zakopana u Kninu.

- Milica KARANOVIC, Srпкиnja, r. 14. kolovoza 1909., slijepa i bolesna. Ostala kod kuće. Zapaljena s kućom.

- Marta VUJNOVIĆ, Srпкиnja, r. 1910., ubijena je vatrenim oružjem 18. kolovoza 1995, popodne, nedaleko kuće. Tu ju je i sahranio

sin Jovan.

- Marta (Mate) VUJNOVIĆ, Srпкиња, r. 1905., majka i Stevo (Marte) VUJNOVIĆ, (m), Srbin, r. 1939. sin, ubijeni su 18. kolovoza 1995. vatrenim oružjem. Marija je u kući, bila masakrirana, a Stevo u dvorištu, pred kućom. Mrtvi su nađeni 21. kolovoza 1995. Drugi sin Momčilo 6. rujna 1996. pronaazi majčinu lubanju u kući

- Marta ILIĆ, Srпкиња, r. 1908., pronađena mrtva u kući. (Kuću su pogodila granata HV).

- Milica SMUĐA, zvana "Mika", Srпкиња, r. 1923., odsječena joj, 6. kolovoza 1995. glava i bačena u bunar, a tijelo uspravljeno i naslonjeno na zid. Leš se, nepokopan, raspao

- Joka (Spasenija) CVI-JANOVIĆ, (z), Srпкиња, r. 1902, Cvijanovići - Plavno. Nađena je 25. studenoga 1995. mrtva u šljiviku. Pokopana u groblju u Zorićima.

- Milka DRAGIŠIĆ, Srпкиња, r. 28. veljače 1926., nađena je mrtva 20. kolovoza 1995. na njivi nedaleko kuće. Ubijena je u slijepočnicu vatrenim oružjem. Nedaleko nje, bili su ubijeni vatrenim oružjem magarac i dvije ovce. Jednoj je o vrat stavljen telefon.

- Anđelka RUSIĆ, Srпкиња, stara 43 godine, mentalno zaostala, ubijena kod kuće lugara Jove Starčevića.

- Anđa RUSIĆ, Srпкиња, stara 97 godina, ubijena pred kućom i pokopana u obližnjem jarku.

- Milica STARČEVIĆ, Srпкиња, r. 1934. iii '35., učiteljica, ubijena, ne zna joj se za grob.

- Mika CRNOGORAC, Srпкиња, r. 1928., ubijena je 29. kolovoza 1995. Ubio ju je, vatrenim oružjem vojnik HV.

- Jeka KRICKA, (z), Srпкиња, stara oko 50 godina, psihički zaostala, ubijena u selu.

- Jovanka (Mare) MIZDRAK, Srпкиња, stara 51 godinu, ubijena je 5. kolovoza 1995. i pokopana u livadi u Mizdrakovcu, u rupu od granate.

- Marija BERIĆ, zvana "Mara", Srпкиња, r. 1930., ubijena je 28. rujna 1995. u selu.

- Milka BERIĆ, Srпкиња, r. 1924., ubijena 28. rujna 1995. u selu.

- Marija POKRAJAC, Srпкиња, r. 1911., ubijena u selu.

- Ljeposava MANDIĆ, Srпкиња, ubijena je 8. kolovoza 1995. Leš je bio na cesti, sve do 29. kolovoza 1995. Silovana je. Ne zna se gdje je pokopana.

- Ika DONDUR, zvana »Dedika«, (z), Srпкиња, stara oko 70 godina, ubijena. (HV.)

- Vera DONDUR, Srпкиња, stara oko 50 godina. ubijena. (HV.)

- Milka PETKO, Srпкиња, r. 1925., majka i Ilija PETKO, Srbin, r. 1950. sin ustrijeljeni 6. kolovoza 1995, oko 16 sati. Nađeni mrtvi.

- Manda ZELIĆ, Srпкиња, stara oko 70 godina, ubijena gelerom od granate.

- Mara KRGA, Srпкиња, r. 1920., ubijena, možda umrla od gladi.

- Marija BRKLJAC -UGARKOVIC, zvana "Mara", Srпкиња r. 1921.. živa zapaljena u kući 12. kolovoza 1995., između 12 i 13 sati.

- Staka ĆURČIĆ, Srпкиња, stara 45 godina, ubijena 12. kolovoza 1995.

- Sava LAVRNIĆ, Srпкиња, r. 1903., ubijena 12. kolovoza 1995, majka i Petar (Save) LAVRNIĆ, (m), Srbin, star 65. godina, sin, ta-

kođer su ubijeni 12. kolovoza 1995. (Kuća im zapaljena).

- Mara MIRKOVIC, Srпкиња, žena i Rade MIRKOVIC, Srbin, muz ubijeni su 12. kolovoza 1995.

- Mika PAVLICA, Srпкиња, r. 1904., slijepa. Ziva zapaljena u kuci. 12. kolovoza 1995.

- Mika SUNAJKO, Srпкиња, r. 1915., ubijena 12. kolovoza 1995, u blizini Klapavica i Rade SUNAJKO, (M), Srbin, r. 1909. (muz Mike Sunajko) ubijen 12. kolovoza 1995. u 13 sati, kod kuće susjeda Gojka Mirkovića u Poljicama. Pokopani u voćnjaku.

- Miroslava (Ljubice i Ilije) PETROVIC, Srпкиња r. 4. svibnja 1947., ubijena oko 10. kolovoza 1995. Ne zna se gdje je sahranjena.

- Marta PRICA, Srпкиња, stara oko 80 godina. Ubijena.

- Marija VESELICA, Srпкиња, starica. Sahranjena u jami za kreč, pored kuće.

- Anđelija PETRIČIĆ, zvana "Anđa" Srпкиња, r. 1908., ubijena osam dana nako vojne operacije "Oluja".

- Janja GROZDANIĆ, Srпкиња, stara oko 80 godina, ubijena

- Anica (Laze) VLAISAVLJEVIĆ, Srпкиња, stara 74. godine, ubijena automatom na kućnom pragu.

- Milka (Soke i Jove) ĆURČIĆ, Srпкиња, stara 83 godine, ubijena vatrenim oružjem ispred svoje kuće.

- Zorka HRKALOVIĆ, Srпкиња, stara 76 godina, ubijena u svojoj kuci. Pokopana u vrtu, kraj kuće.

- Marija (Bude) JOVIĆ, Srпкиња, r. 1941. nađena mrtva u svojoj kuci.

- Staka (Baće) JOVIĆ, Srпки-

ja, r. 1910., ubijena u svojoj kuci. Pokopana ispred kuće.

- Jela MANDIĆ, Srпкиnja, stara 83 godine, izgorjela u vlastitoj kući

POST OLUJA

- Cuka (Laze) NOVKOVIĆ, Srпкиnja, r. 1906., smrt u listopadu 1996., u nejasnim okolnostima. Razvlačili je psi.

- 26/27. veljače 1996. ubijeni su, pa zapaljeni s kućom Milka, r. 1915. i Dane KALEMBER, r. 1913., Srbi. Pokopani su bez znanja kćeri Nedjeljke Brozović, koja živi u Dugoj Resi. Ubio ih je Zoran Špoljarić, star 20 godina, a potom se sam predao policiji. Nije poznat ishod procesuiranja.

- Milica OLUJIĆ, Srпкиnja, ubijena je kod svoje kuće oko 20. siječnja 1996. Policija nije otkrila počinitelja.

- Stana (Stoje) CANKOVIĆ, Srпкиnja, r. 1914. Izgorjela s kućom 6. siječnja 1997. Sahranjena u selu.

- Mileva (Laze) VIDOVIĆ, Srпкиnja, r. 15. lipnja 1938. teško je ranjena minom iznenađenja, stavljenom na puteljak koji vodi do vrta. Od posljedica ranjavanja umrla je u riječkoj bolnici 12. listopada 1998. u 15, 45 sati.

Knin 19. 6. prosinca 1998: oko 16 sati u svom dvoristu ubijena je Dušanka (Petra) RADONIĆ, (z), Srпкиnja, r. 1948. u selu Orlić. Ubili su je vatrenim oružjem pucnjima u leđa osobe u maskirnoj vojnoj odori i civilu: Ivan Krolo i Jure Ćuk, navodno lovci. Ubili su i njezina psa. Tvrde da su je ubili zbog toga što su se njihovi lovački psi "sukobili" s njezinim. Kad je Jure Ćuk ubio njezina psa, D. Radonić je reagirala. Ivan Krolo joj je pucao u leđa. Kad je pala J. Ćuk ju je udario kundakom u glavu. Ostavili su je da leži.

- Anka OGRIZOVIĆ, Srпкиnja, stara 79 godina, ubijena je 11. rujna 1998., prilikom vađenja krumpira minom iznenađenja, postavljenom u porculansku posudu u redu krumpira.

SEKTOR SJEVER

- Danica DMITROVIĆ, Srпкиnja, r. 1930., Donji Skrad općina Duga Resa, Županija karlovačka. Dana 6. kolovoza 1995. godine, šest pripadnika Hrvatske vojske uhvatili su Danicu Dmitrović, te su je odveli u kuću gdje je dan prije zaklano petero ljudi, među njima i suprug Danice Dmitrović. Nakon toga odveli su je u voćnjak uz kuću, te su je tom prilikom silovali. Nakon toga zivu su je bacili u bunar, gdje se utopila.

- Kata DMITROVIĆ, Srпкиnja, r. 1914., Donji Skrad općina Duga Resa, Županija karlovačka. Dana 5. kolovoza 1995. godine, šest pripadnika Hrvatske vojske, ušlo je u kuću na adresi Donji Skrad 46, te su tom prilikom zaklali Katu Dmitrović zajedno sa još četiri osobe koje su se u kući sklonile

- Zorka GAZIBARA, Srпкиnja; r. 1910., Donji Skrad br. 46., općina Duga Resa, Županija karlovačka. Dana 5. kolovoza 1995. godine, u jutarnjim satima, zaklana je u svojoj kući zajedno sa još četiri osobe koje su se sklonile u njejoj kući.

- Stanka KONČALOVIĆ, Srпкиnja, r. 1905., Donji Skrad 64, općina Duga Resa, Županija karlovačka. Ostala je u selu za vrijeme »Oluje«. Dana 5. kolovoza 1995. godine, šest pripadnika Hrvatske vojske, ušli su u kuću na adresi Donji Skrad te su tom prilikom zaklali Stanku Končalović zajedno sa još četiri osobe koje su se krile u kući.

-Smiljana KONČALOVIĆ, Srпки-

kinja, r. 1942. godine, Donji Skrad 64, općina Duga Resa, Županija karlovačka. Ostala je u selu za vrijeme »Oluje«. Dana 5. kolovoza 1995. godine, šest pripadnika Hrvatske vojske, usli su u kuću na adresi Donji Skrad te su tom prilikom zaklali Smiljnu Končalović zajedno sa još četiri osobe koje su se krile u kući.

- Desanka (Đure) MATIJEVIĆ, (m), Srbin, r. 1925. u Krnjaku, Bijeli Klanac, općina Karlovac, Županija karlovačka. Za vrijeme »Oluje« skrivala se, zajedno sa Cvijanom Matijevićem, u šumi. U selo su se vratili odmah nakon »Oluje«. Dana 15. ili 16. kolovoza 1995. godine ubijeni su u dvorištu svoje kuće. Nakon toga su spaljeni. Kostii su im pronađene, te su ostaci pokopani od strane nadležnih organa.

- Mileva (Branka) GRBA, Srпкиnja, stara oko 37 godina, Licka Jesenica, Plaški, Županija karlovačka. Bila je mentalno bolesna osoba. Za vrijeme vojne akcije »Oluja« ostala je u selu. Nekoliko dana nakon boravka Hrvatske vojske u selu, pronađena je ubijena u svojoj kući

- Milka (Dušana) VRCELJ, Srпкиnja, r. 1934. u Ličkoj Jesenici, Lička Jesenica, općina Plaški, Županija karlovačka. Ostala je u selu u vrijeme vojne akcije »Oluja«. Postoje dvije verzije o njenom ubojstvu. Prema jednoj verziji, koju je svjedok čuo od djelatnika Hrvatske policije, nađena je ubijena iza kuće kod ljetne kuhinje. Prema drugoj verziji, koju je svjedok čuo od mještana, Milka Vrcelj ubijena je i pronađena je u bunaru. Pretpostavlja se da su počinitelji djela pripadnici Hrvatske vojske koji su u vrijeme "Oluje" bili u selu.

- Anka (Mile) DRAGOJEVIĆ, Srпкиnja, r. 1910. u Lapovcu, Lapovac općina Slunj, Županija karlovačka. Ostala je u selu za vrijeme vojne akcije "Oluja". Nađena

je mrtva pokraj sjenika u dvorištu njene kuće.

- Mara VUJČIĆ, nacionalnost nepoznata, stara oko 55 godina, Veljun, općina Slunj, Županija karlovačka;

- Gordana (Mare) VUJČIĆ, nacionalnost nepoznata, stara oko 35 godina, Veljun, općina Slunj, Županija karlovačka. Mara i Gordana Vujčić, majka i kći, za vrijeme vojne akcije "Oluja" ostale su u Veljunu. Obje su ubijene u tijeku "Oluje", nakon čega su navodno i isječene. Gordana Vujčić imala je malo dijete, koje je u tom događaju, palo u komu, ali je preživjelo.

- Milka BASARA, Srpkinja, stara oko 70 godina, Gornja Brusovača, općina Vojnić, Županija karlovačka. Ostala je u selu u vrijeme vojne akcije "Oluja". Ubijena je u vrijeme "Oluje" od strane pripadnika Hrvatske vojske. Ubijena je u kukuruzištu blizu sela. Tijelo nakon toga nije pronađeno. Pretpostavlja se da su ga raznijele svinje.

- Ljuba BOŽIĆ, Srpkinja, r. 1926. u Prisedu, Krstinja bb, općina Vojnić, Županija karlovačka, supruga Mile Božića. Hodala je cestom kroz selo prema svojoj kući. Kola koja su prolazila cestom namjerno su udarila u nju, nakon čega je pala mrtva. Automobil kojim je usmrćena pripadao je Vojnoj policiji RH.

- Stanka GRUDIĆ, Srpkinja, r. 1924., Rajić brdo, općina Vojnić, Županija karlovačka. Ubijena 14. listopada 1995., aktiviranjem ručne bombe od strane nepoznatog počinitelja.

- Jeka MRKOBRAĐA, Srpkinja, r. 1932. u Vrelo Utinja, općina Vojnić, Županija karlovačka. Ubijena je u kolovozu 1995. godine od strane pripadnika Hrvatske vojske koji su u to vrijeme boravili u selu.

Pronađena je mrtva u susjednoj kući u Vrelo Utinja. Pokopana je na imanju pored svoje kuće.

- Dragica BENAK, Srpkinja, r. 1931. u Paukovcu, optina Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je sa jos nekoliko mještana u selu za vrijeme vojne akcije "Oluja". U rujnu ili listopadu 1995. godine nađena je mrtva na krevetu u svojoj kući

- Danica CANAK, Srpkinja, r. oko 1920. u Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme vojne akcije "Oluja". Negdje iza 6. kolovoza 1995. u njenu kuću upali su vojnici, namjeravajući joj otetu stoku. Kad im se suprotstavila, oni su je ubili.

- Stoja (Stane) ĆORIĆ, Srpkinja, stara oko 70 godina, Šakanlije, općina Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme vojne akcije "Oluja". Dana 12. kolovoza 1995. ubijena je i bačena u vatru. Pretpostavlja se da su počinitelji djela pripadnici Hrvatske vojske.

- Ljuba ĐURAŠINOVIĆ, Srpkinja, stara oko 70 godina, r. u Dvoru, Čavlovica, općina Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme trajanja vojne akcije »Oluja«. Zaklali su je pripadnici 5. Korpusa vojske BiH, 5. kolovoza 1995. kada su ušli u selo.

- Zorka INGULA, Srpkinja, r. Lotina 1948. u Pitomači, Matijevići, općina Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Bila je epileptičar te je ostala u selu za vrijeme akcije »Oluja«. Izgorjela je u svojoj kući za vrijeme dok je u selu boravila Hrvatska vojska. Točni podaci kada se i kako to dogodilo svjedocima sa kojima je obavljen razgovor nisu poznati, dok su oni koji o samom slučaju znaju više još uvijek izvan Hrvatske.

- Slavka KNEŽEVIĆ, Srpkinja, stara oko 70 godina, zaselak Kirišnica, Šakanlije, općina Dvor, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme vojne akcije »Oluja«. Ubijena je 12. kolovoza 1995. godine u dvorištu svoje kuće. Pretpostavlja se da su počinitelji djela pripadnici Hrvatske vojske.

- Danica (Miljkana) KOVARBAŠIĆ, Srpkinja, r. 1927. u Banskome Drenovcu, Banski Drenovac, općina Glina, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme trajanja vojno redarstvene akcije "Oluja". Ubijena je 9. ili 10. kolovoza 1995. godine, od strane nepoznatih pripadnika Hrvatske vojske koji su tog dana bili u selu. Pronađena je ubijena ispod stola u njenoj kući.

- Stana LAZIĆ, Srpkinja, r. 1908. u G. Selistu, Hajtić 11, općina Glina, Županija sisačko - moslavačka. Za vrijeme vojno - redarstvene akcije »Oluja« ostala je u svome selu. Hrvatska vojska u selo je ušla 6. kolovoza 1995. godine. Istog dana mještane koji su ostali u selu, pripadnici HV-a odvodili su u sabirne centre. Tom prilikom susjeda Stane Lazić vidjela je kako u njenu kuću ulazi hrvatski vojnik. Kad su se mještani vratili u selo, 10. kolovoza 1995. Stanu Lazić pronašli su ubijenu u njenoj kuci. Ležala je ubijena na krevetu u kuhinji.

- Evica RUDIĆ, Srpkinja, stara oko 80 godina, Gornji Klasnic, općina Glina, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu u vrijeme akcije "Oluja". Ubijena je 6. ili 7. kolovoza 1995. godine od strane nepoznatih pripadnika Hrvatske vojske koji su tog dana ušli u Gornji Klasnić

- Jelena SLIJEPČEVIĆ, Srpkinja, r. 1935. u Dabrini, D. Klasnić, Glina, Županija sisačko - moslavačka i Desanka (Laze) SLIJEPČEVIĆ,

Srpkinja, r. 1912. u Dragotini, D. Klasnić, Glina, Županija sisačko-moslavačka. Obje su ostale u selu za vrijeme VRA "Oluja". Bile su teško bolesne i nepokretne. Nestale su početkom rujna 1995., a nedugo nakon toga pronađene su mrtve. Njihova tijela otpremila je Vojna policija u žutim uniformama, no ne zna se gdje su pokopane.

- Ljuba SUSTOLČIĆ, Srpkinja, r. 1930. u Vlahovicu, Vlahović, općina Glina, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme akcije "Oluja". Pronađena je mrtva u susjednom selu Drenovac, koje je udaljeno 500 m od njene kuće, desetak dana nakon "Oluje". Njen les pronađen je u voćnjaku, ispod stabla sa kojeg je visio konopac. Pretpostavlja se da je obješena. Bila je gala, a sva odjeća bila je na jednoj hrpi petnaestak metara od tijela. Ubojstvo se povezuje sa dolaskom Hrvatske vojske u selo, 7. kolovoza 1995. godine.

- Milka TROSKOT, Srpkinja, stara 25 godina, r. Ljubičić, Glina, Županija sisačko - moslavačka. Dana 21. rujna 1995. godine, u noći oko 22,00 sati, nepoznate osobe pucale su iz vatrenog oružja po kući Marinka Troskota, supruga Milke. Tom je prilikom Milka Troskot ubijena. Iza nje je ostalo dijete staro dvije godine i osam mjeseci. Sahranjena je 23. rujna 1995. u Glini.

- Kata (Milana) VUČKOVIĆ, Srpkinja, r. 1908. u Trnovcu, Trnovac Glinski, općina Glina, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme trajanja vojne akcije »Oluja«. Ubijena je i bačena u bunar u periodu od 5. do 7. kolovoza 1995. Pronađena je šest mjeseci nakon toga. Pretpostavlja se da su počinitelji djela nepoznati pripadnici Hrvatske vojske koji su tog dana ušli u selo.

- Danica SAMARDŽIJA, Srpkinja, stara oko 65 godina, Samardžije, Slavsko Polje, Županija sisačko - moslavačka I Teodor SAMARDZIJA, (m), Srbin, star oko 70 godina, Samardžije, Slavsko Polje njih dvoje su, 7. kolovoza 1995. godine bačeni u vatru i zapaljeni u kući. Pretpostavlja se da su počinitelji djela pripadnici Hrvatske vojske koji su tog dana ušli u selo.

- Stana ŠIMUNLIJA, Srpkinja, stara oko 75 godina, Slavsko Polje bb, općina Gvozd, Županija sisačko - moslavačka. Pronađena je obješena pred svojom kućom za vrijeme vojne akcije "Oluja". Tada se u selu nalazila Hrvatska vojska, te se pretpostavlja da su pripadnici Hrvatske vojske počinitelji djela.

- Katarina BAJLOVIĆ, (z), Srpkinja, stara oko 90 godina, Lučani, općina Petrinja, Županija sisačko - moslavačka. Bila je stara i bolesna, te je ostala kod svoje kuće za vrijeme vojne akcije "Oluja". Ubijena je u svojoj kući. Glava joj je odsječena, a tijelo koje je bilo preko praga kuće raznijele su svinje.

- Draginja DAJIĆ, Srpkinja, stara oko 75 godina, Lusčani, općina Petrinja, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu sa kćerkom Ljubicom. Krenule su tražiti ljude koji su ostali u selu, no tom su prilikom putem ubijene od strane pripadnika Hrvatske vojske. Pogodene su hicima iz vatrenog oružja.

- Ljubica (Draginje) DAJIC, Srpkinja, r. oko 1950., Lusčani, općina Petrinja, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu sa majkom Draginjom. Krenule su tražiti ljude koji su ostali u selu, no tom su prilikom putem ubijene od strane pripadnika Hrvatske vojske. Pogodene su hicima iz vatrenog

oružja.

- Ruta DROBNJAK, Srpkinja, stara oko 65 godina, Gornja Mlinoga, općina Petrinja, Županija sisačko - moslavačka. Za vrijeme akcije "Oluja" ostala je kod svoje kuće. Nakon nekoliko dana, ubijenu ju je pronašla prijateljica, te ju je sahranila na mjesnom groblju.

- Radojka ČIZMIC, Srpkinja, r. 1925., Hrvatska Kostajnica, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u selu za vrijeme akcije »Oluja«. Dok je putem prolazila kroz selo, kako bi pokupila stoku, pripadnici Hrvatske vojske pucali su joj u prsa, te su je tom prilikom i usmrtili.

- Mara GOJSAVIĆ, Srpkinja, stara oko 60 godina, Komogovina, općina Hrvatska Kostajnica, Županija sisačko - moslavačka. Krenula je sa kamionom u izbjeglištvo. U kamionu je bilo još petnaest osoba. Kamion je, od strane Hrvatske vojske, zaustavljen u Hrvatskoj Kostajnici. Kada se kamion zaustavio pripadnici Hrvatske vojske počeli su po njemu pucati. Nekoliko osoba je ranjeno, a Mara Gojsavić je ubijena

- Marica (Đure) DRAGOJLOVIĆ, Srpkinja, r. 1908. u Capljanima, Donji Hrastovac, općina Sunja, Županija sisačko - moslavačka. Ostala je u kući za vrijeme vojne akcije "Oluja". Bila je nepokretna. Ubijena je dva - tri dana nakon "Oluje", Počinitelji nisu poznati, ali se pretpostavlja da se radio pripadnicima Hrvatske vojske koji su u to vrijeme bili u selu

- Julka (Milana) KOSTANJŠEK, r. Koljanin 1914. u Petrinjcima, Drljače 29, općina Sunja, Županija sisačko-moslavačka. Ostala je jedina u čitavom selu. Ubijena je, a ne zna se gdje je pokopana.

ТОНКИНА ПОРОДИЦА

Ислам Грчки је било велико и богато равнокотарско село са претежно српским живљем и само неколико хрватских породица. Живио је ту брачни пар Јован, рођен 1929, и Тонка, 1937. године. Имали су два сина - Здравка и Војислава - и двије кћери - Марију и Бранку. Сви су још живјели заједно осим Марије, која се удала за Јуру, Хрвата из сусједног Ислама Латинског, с ким је живјела у Задру. Здравко, најстарији од њихове дјеце, био је тешки бубрежни болесник и тако војно неспособан, а Војислав је био ангажован у Српској војсци Крајине. Ни један ни други нису били жењени. Бранка је била још дјевојчурак. С почетком рата, контакти са Маријом су проријеђени и сводили су се на покоји телефонски разговор посредством мобитела Европске заједнице.

Тако је било до 22. јануара 1993. године, када је хрватска војска извршила агресију на Равне котаре. Први на удару био је Ислам Грчки. Напад је био изненадан и силовит, тако да ни жестоки отпор српских бранилаца није успио да заустави агресора. Многи су погинули бранећи своје село.

Сви цивили који су били у стању бјежали су ка Бенковцу

и Буковици, спасавајући само главу. Неки нису могли да бјеже, било због болести или старости. И, остали су. Они који су се извукли, расули су се по Бенковцу и селима Буковице, свагдје гдје су нашли кров.

Првих дана након агресије у просторије Комисије за размјену заробљених су долазили многи да траже нестале рођаке и пријатеље. Једног дана су се појавили Војислав и Бранка. Он је причао како га је напад затекао у униформи на положају, те данима није знао шта му је с породицом. Сада су се линије стабилизовале, па је дошао да их тражи. Успио је да пронађе само Бранку, али не и оца, мајку и брата.

Од сестре и осталих избјеглих мјештана чуо је, а то је било скоро извјесно, да му је брат погинуо у дворишту њихове куће, а да су родитељи одведени у заробљеништво. Чуо је и то да је његов зет Јуре учествовао у нападу на Ислам Грчки, па је био веома љут, не само на њега него и на сестру Марију. Све је причао једноличним, могло би се рећи гласом у коме се осјећала застрашујућа равнодушност и мирење са судбином. Једино када би помињао сестру и зета, глас би стижао до урлика.

Бранка и Војислав нису плакали. Само су замолили да им макар мајку вратимо.

На основу казивања људи из збјегова, правили смо потражне листе. Рат је и даље трајао и свакодневно односио жртве, те нисмо успијевали да успоставимо везу с хрватском комисијом. Стога смо листе предавали међународним хуманитарним организацијама, Високом комесаријату Уједињених нација за избјеглице, Међу-

народном комитету Црвеног крста, Посматрачкој мисији Европске заједнице, Цивилној полицији Уједињених нација, и од њих тражили да нам помогну у расвјетљавању судбина људи које тражимо.

Половином фебруара преко њих добијам први документ. Била су ту имена двадесетак цивила са Равних котара који су доспјели на Паг. (Само помињање Пага код Срба је изазивало ружну асоцијацију на Други свјетски рат, на вријеме када је на том острву такође био сабирни центар за Србе. Понавља ли се то историја, питали су се). Уз нека имена додата је и примједба да их је преузео неко од рођака, углавном у Ријеци и Задру. Уз Тонкино име стајало је да је преузела рођака Стевка из Ријеке. Јовановог и Здравковог имена није било на папиру.

Како су чули да им је мајка жива и да је у Ријеци, Војислав и Бранка су често навраћали, што заједно што појединачно. Једина њихова жеља и молба је била да им вратимо мајку.

Захваљујући ангажовању УНХЦР-а, Тонкин повратак је услиједио почетком маја 1993. године. С Војиславом и Бранком састала се на Ђурђевдан, у избјегличком кампу поред Бенковца. Сусрет је био и радостан и тужан. Тужан због оног што је Тонка испричала о Јовановој и Здравковој судбини:

„Јован, Здравко и ја смо напад на наше село дочекали у кући. Нисмо могли да бјезимо због Здравкове болести. Њих двојица, један стар, један болестан, нису били војно ангажовани.

Када су гранате почеле падати у близини наше куће, Јован и ја смо прешли у подрум, а Здравко је рекао да ће доћи одмах за нама.

Знала сам да у кући крије неколико бомби. Из подрума смо, поред детонација граната, чули и експлозије бомби и пуцњаву. Све је то било близу. Осјетивши након десетак минута да се Здравку нешто десило, Јован и ја смо изашли да провјеримо.

Нашли смо га у дворишту. Лежао је на леђима. Десни дио стомака био му је изрешетан. Није давао знаке живота. Стајали смо поред мртвог сина. Било је хладно и смркавало се. Смогла сам снаге и ушла у кућу да узем ћебе којим бих покрила мртво Здравково тијело. Тада су у двориште ушла тројица у маскирној униформи. Питали су нас знамо ли ко су они. Одговорих да видим да су војници, али не и ко су. Одвратише ми да добро знам ко су, те да ће нас затворити у кућу и запалити.

Наредили су да кренемо с њима. Јован рече да неће да остави мртвог сина. Почели су да нас туку. Мене је један, док сам покушавала да покријем Здравка, три пута ударио у потиљак. Јована су сва тројица ногама и шакама тукли по цијелом тијелу, а највише по глави и стомаку. Више пута је падао под ударцима, а они су га дизали и настављали. Тукли су га двадесетак минута.

Кожа с лица му је била згуљена. Горњи дио тијела му се модрио. Није више могао да говори, но је шапутао. Све то су нам радили поред мртвог сина. И поред батина, Јован је прошапутао да неће да га остави. Тада је један уперо пушку у нашег Здравка и рекао да ће и у мртвог пуцати, уколико одмах не кренемо. Послушали смо. Нису дозволили да га покријем. Остао је мртав и сам у дворишту. Ни данас не знам шта су учинили с његовои тијелом.

Ноћ смо, с још десетак мјештана, провели у пољу, у нашем селу, одмах испод цесте. На отвореном, под стражом. Било је веома хладно. Нисам имала капут, а Јован је био у радничком одјелу и виндјакни.

Ујутро су нас одвезли у задарски затвор. Било нас је шесторо у једној просторији. Сви смо били из Ислама Грчког. Провели смо ту два дана и двије ноћи. Спавали смо на голом бетону. Све вријеме сам на рукама држала мужа, који, онако претучен, није могао ни да мрдне. Нису ме тукли. Шакама и ногама су тукли Буду. Псовали су му четничку мајку и питали га у којој војсци ратује. Тукли су и Живка. Највише ногама у стомак. Питали су га гдје му је син - четник.

Послије два дана, нас 17 заробљеника, са три полицајца и шофером кренули смо аутобусом, не знајући гдје нас возе. Изнемоглог мужа сам држала на рукама. Кад смо пролазили кроз Љубач, Живко ми је касније рекао име тог мјеста, Јован је издахнуо. Обавијестила сам њихове људе да ми је човјек умро. Дрско ми одговорише да нема везе, те да они ништа ту не могу да ураде. Аутобус се није зауставио, па сам свог Јована, онако мртвог, на себи држала све док нисмо стигли до Пага. Ту су ми узели мртвог мужа. Ни данас не знам шта су урадили с његовим тијелом.

На Пагу сам била пет дана, а потом ме је преузела Стевка и одвезла у Ријеку. Била сам код ње све до овог повратка.“

За све вријеме док је причала тужну сторију, Тонка није поменула кћерку Марију. Нису је споменули ни Војислав и Бранка. Ни ја је нисам питао

зашто у Задру или на Пагу није рекла да има кћерку у Задру и зета у хрватској војсци. Нисам то учинио јер сам схватио да Тонкино прећуткивање заправо значи одговор.

Октобра 1993. године, међу шездесет четири леша Срба погинулих на Равним котарима, који су привремено били сахрањени у Задру, пронађен је Јованов. У мају 1994. године, Тонка је препознала сина Здравка међу посмртним остацима седморице безимених Срба скупљеним по Равним котарима. Обојицу су сахранили на новом бенковачком гробљу. У близини тог гробља живи Тонка с дјецом. Породица је поново на окупу.

И живи и мртви из Тонкине породице имају статус избјеглица. Хрватска војска се повукла с Равних котара, али се они још нису вратили у своје село. Кажу им да за то „нису испуњени услови“. Чекају Тонкини да се услови испуне. Вратиће се у своје село, обновити имање и пренијети Јованове и Здравкове кости да их сахране код цркве Светог Илије у Кашићу, уз њихове претке.

А Марија? Ко зна да ли је чула за страдање оца и брата? Да ли је знала да су њена мајка и пребијени отац лежали на голом бетону у затвору у граду у којем сама живи? Је ли знала да јој је отац био сахрањен на гробљу у њеном граду? Ако је то и знала, да ли је жељела, могла и смјела да посјети живе родитеље у затвору, или бар очев гроб?

Одговоре не знам. Осјећам, пак, да их Тонка зна. Због тога не спомиње Маријино име.

СЕСТРИН ГРОБ

Почетком новембра 1996. године у "Веритас" је навратио Жељко из села Бротиње, општина Доњи Лапац. Интересовало га је може ли да посјети гроб своје сестре који се налази у селу Томина код Санског Моста.

Жељко је млад човјек од неких тридесетак година. Физички изглед одговара годинама, али су му очи пуно старије, вјероватно због необичног погледа који сам уочио већ приликом првог сусрета. То је поглед човјека који се сусретао са смрћу. Крајишнике слична погледа виђао сам често током протеклог рата, а виђам их и данас. Међутим, први пут сам срео младог Крајишника који тражи да посјети сестрин гроб. Због тога сам замолио Жељка да ми исприча своју причу:

- Ми мјештани села Бротиње придружили смо се избјегличкој колони у недјељу, трећег дана хрватске агресије на Крајину, познате под називом "Олуја". Уну смо прешли предвече, а у Петровац стигли истог дана око 23 часа. Ту смо дочекали јутро. У понедјељак, 7. августа 1995. године, око 10 часова, наставили смо пут у колони. Правац и брзину је одређивала колона. Мој "стојадин" се успут покварио, па га је шлепао камион без приколице, којим је управљао Душан Дрча, мој брат од ујака. У камиону су били још и Душанова мајка Дара, жена од 63 године, син Јовица од четири године, синовац Жељко, те моја сестра Мирјана, дјевојка од 21 годину. У "стојадину" поред мене била је и Душанова жена Јосипа и кћерка Душка. Колона се полако кретала, да би се код Бравског потпуно зауставила.

Док смо тако стајали, одједном

се појавио авион и надлетио колону у бришућем лету. Најприје сам чуо звук, а затим га и видио. Одмицао је изнад колоне у правцу нашег кретања.

Ускоро се поново чуо, а одмах потом и заглушујуће детонације. Касније су ми људи из колоне причали да је онај исти авион направио полукруг и вратио се над колону да би испустио смртоносни терет. Исти људи кажу да су на авиону видјели шаховницу.

Детонација ме избацила из аутомобила. Од дима ништа нисам видио једно вријеме. Чуо сам само јауке и звук одлазећег авиона. Кад је дим почео да се разилази, видим да се налазим поред цесте, у јарку. Скочио сам. Прво што сам видио била је Мирјана. Лежала је на цести. На тијелу није било главе.

Жељко је први пут застао. Најприје је потпуно затворио очи, а онда их мало отворио и тако, полуоборених капака, гледао негдје поред мене, уопште не трепћући. Чинило се као да напреже очи кроз дим који се разилази, како би раздвојио јаву од сна. Увјеривши се да је сцена коју је управо описао ипак болна стварност, поново затвори очи, а онда их брзо отвори и настави да прича:

- Видим да Јосипа излази из "стојадина" који је сав изрешетан гелерима, разбијених стакала и отворених врата и да трчи према кабинџи камиона. Тамо проналази Мртвог сина Јовицу, потпуно размрсане главе и свекрву Дару с повредама по цијелом тијелу, али још увијек живу. Душана сам угледао поред камиона, рањеног у главу и ногу. Једино је Жељко остао неповријеђен. На крову камиона била је велика рупа. Волан и један предњи точак били

су одбијени. Закључио сам да је камион био директно погођен.

Наишао је један војни цип у који су утоварили Дару и мене (тек тада сам примјетио да има више огреботина од гелера по глави и руци). Јосипа је држала мртвог сина Јовицу, од кога није хтјела да се растави, па су је с њим у наручју угурали у цип. Возили су нас натраг према Петровцу. Моја сестра је остала на цести мртва, без главе.

Идући уз избјегличку колону, на километар и по од мјеста трагедије, наишли смо на моје родитеље. Ту је Јосипа напустила цип. Ја сам узео тијело њеног сина и држао га у крилу све до болнице у Петровцу. Другим колима у петровачку болницу је доведен Душан. Његове повреде су биле озбиљне, те је хеликоптером пребачен у Бања Луку. Преживио је, али му је десно око веома оштећено. Дару су из петровачке, колима упутили у бањалучку болницу, али је на путу умрла. Чим су ми очистили и превили ране, упутио сам се на мјесто на коме је остала моја мртва сестра.

Ту сам затекао неке униформисане људе који су спрјечавали прилазак мјесту трагедије. Имао сам утисак да праве увиђај. У то вријеме су још горјела нека возила, а међу њима и један камион који је возио конзерве, те једна путничка кола марке "мерседес".

Неко ме је обавијестио да је тијело моје сестре одвезено у мртвачницу у Кључ. У ту исту мртвачницу током дана доведена су и тијела малог Јовице и његове баке Даре. Дознали смо да у селу Томина постоји локација на којој се сахрањују Крајишници који умираху у избјегличкој колони, па смо и ми одлучили да Мирјану, Дару и Јовицу сахранимо на

прогнаничком гробљу. Сутрадан, ујутро, прије сахране, Јосипа се вратила на мјесто трагедије: тада је у кабини камиона са приколицом који је возио конзерве пронашла четири нагорјела леша. Била су то тијела возача камиона Крстана Вуковића и његовог тринаестогодишњег сина Дарка, те дванаестогодишње Невенке и деветогодишњег Жарка, дјеце Крстановог колеге Спасе. Сви су били с подручја Доњег Лапца.

Нагорјеле лешеве несрећника, Јосипа је уз помоћ неких рођака покупила, ставила у најлои вреће и сви су довезени у село Томина. Тог дана смо свих седам погинулих сахранили једне поред других. Изнад њихових гробова ставили смо крстове с исписаним именима. На том, новом, гробљу, старом колико и избјегличке колоне из Крајине, већ је било неколико свјежих хумки. Умјесто на крстовима, њихова имена била су урезана на стабла.

Чувши за ту трагедију, али не и за то да су њени сахрањени у Томини, Крстанова жена Јованка, одлази на мјесто страдања, те трагајући за остацима свога сина и мужа, налази неколико изгорјелих кошчица и мисли да је од њих само то остало. Односи те кошчице и сахрањује их у Бања Луци. Јованку сам први пут срео у Апатину, десетак дана иза те трагедије. Испричала ми је да је она своје сахранила у Бања Луци. Видјевши да не зна да је Јосипа покупила тијела, испричам јој све. Послије тога, Јованка је отишла у Томину и посмртне остатке свог сина и Спасине двоје дјеце, превезла до Бања Луке и ту их други пут сахранила. Посмртне остатке Невенке и Жарка ускоро је и трећи пут сахрањивала, али тога пута у Апатину.

Егзодус Крајишника обиљежен

је гробовима. Умирали су они у избјегличкој колони од туге за изгубљеним завичајем или чланом породице. Умирали су и стари и млади. Сахрањивани су поред путева којима се колона кретала. Породица и рођаци, или сапутници из тужне колоне, ископали би рупу крај пута и у њу остављали тијела умрлих, обиљежавајући гроб дрвеним крстом, често без икаквог натписа, рачунајући да је он само привремен и да ће се по своје мртве вратити чим се скрасе.

Из Жељкове приче се види да су Крајишници и гинули у избјегличкој колони, дубоко у територији тадашње Републике Српске. Убијали су их исти они који су их натјерали у прогонство. Нико није ни слутио да ће дио пута којим се колона из Далмације и Лике кретала кроз Републику Српску убрзо пасти у руке непријатељу. Очито да ни Жељко није мислио да ће сестрин гроб бити у непријатељској

држави и да ће морати да тражи одобрење да га посјети.

- Желим да, ако је икако могуће, обиђем гроб своје сестре Мирјане, рођаке Даре и малог Јовице. Волио бих када бих сестрине посмрдне остатке могао да пребацам у село Путинце у општини Рума, гдје сад живим и гдје ми живе двије тетке, а и стриц ми је у њему сахрањен.

***

Томина је сада у Дејтонској БиХ, на оном дијелу који припада Муслиманско-хрватској федерацији, под муслиманском контролом. Кажу да у Бања Луци постоје неколико десетина представништава међународних хуманитарних организација, но, ни једно од тих представништава не може да одговори на Жељково једноставно питање, када ће моћи да посјети Мирјанин гроб у селу Томина поред Санског Моста.

Београд, новембра 1996.
године

ГОШИЋ

Гошић је село у срцу Буковице. Свега 39 нумера и око 50 житеља; са црквом и гробљем, скрајнуто с главних путева између Ђеврсака и Добропољаца. С пута се види тек неколико кућа. Остале су разбацане по засеоцима и скривене високим сувозидинама и стаблима граба и бајама. Иако никог нисам питао за значење имена Гошић, увијек ме је то име асоцирало на гостопримство, љубазност или топлину, ваљда због тога што сам у кући баке Марије Борак увијек доживљавао праву домаћинску атмосферу.

Памтим њену гостињску собу са камином, старом кубуром, иконом светог Стевана, сликама буковачких пејсажа и каменим и дрвеним фигурицама, радовима њеног сина Свете и унука Саве и Дане. Памтим њен крух испод пеке, пршут и јагњетину и вино које смо пили из смрекове букаре. Памтим славу Светог Стевана и пјесму грлатих Буковчана и приче о хајдучима и јунацима, уз камин и вино. Памтим баку Марију како, погурена од година, нечујно, приноси столу јело и пиће. И љубав. И њене очи благе и топле. Памте то, увјерен сам и Добрица Ђосић и Матија Бећковић и Јован Радуловић и Крсте Бијелић. Памте то и многи други који су навраћали у Гошић, у Борке, у кућу баке Марије са њеним Светом, професором, књижевником, сликарем, вајарем и новинаром.

Тако памтим Гошић и желим да такву слику задржим за вијек вијекова. Ово што слиједи је само ружан сан. Барем бих желио да је тако.

Оног црног августа 1995.

године бака Марија није хтјела да напусти свој Гошић. А имала је и са ким да оде и гдје да дође. Ипак је остала. Можда и због тога што је њен животни сапутник почивао у близини на сеоском гробљу. И није остала сама. Остадоше њих дванаесторо. Са својих осамдесет и једну годину бака Марија је била најстарија, а лугар Душан Борак са педесет пет најмлађи.

Већ у недјељу су у Гошић дошли хрватски војници и из кућа покупили ловачке пушке и све што се нашло од војничке опреме. Иза њих, други дан, дошли су други у униформама, наоружани, и у групама по двоје-троје са разним возилима и пљачкали све. Најприје јањце и телад. Касније свиње, краве и коње. И на крају шпорете, фрижидере, замрзиваче, телефоне и све друго што се могло понијети.

Већ 12. августа убијен је Гојко Лежајић. Мртва, у његовој авлији, нашла га је Сава Летуница. Дошла је по воду на Гојкову густерну. Један метак га је погодио у груди, а други га окрзнуо по бради. Сахраниле су га комшије, ноћу, на сеоском гробљу.

Делегати Међународног комитета Црвеног крста долазе први пут у Гошић послвије Гојкова убиства. Донијели сунешто хране, пописали преостале мјештане и рекли им да су од тог тренутка безбједни, да ће их редовно обилазити и доносити им храну. Али, од Гојкова убиства њих једанаесторо је живјело у страху. Дању су се пред пљачкашима скривали у шуми, а ноћу враћали кућама.

Онда је дошао 27. август. У засеоку Борци тога дана убијено је седморо: бака Марија, Коса, удова Туме (1926), Грозда, кћи

Васе (1923) и њена браћа Василић (1926) и Сава (1925), Милка удова Миле (1919) и лугар Душан.

Милан Летуница о томе догађају прича:

- Све сам и' обиша. Најзадње сам био код лугара. Нудио ме да попијем чашу вина. Не мерем, вељо, касније ћу се вратити. Морам ићи, вељо, преспавати тамо у Добриће. С тим сам ја и изаша' на пут. Направио сам двадесетак корака.

Отуд од Ђеврсака иде ауто. Прелетио сам преко пута и скочио у једну оградицу. Вјероватно ме нису примјетили. Можда је прошло десет, нека је, а није, петнаест минута, кад сам зачуо пуцњаву. Знаш: дођу, пуцају, па онда раде своје. Пљачкају. Ја још идем кући. Погледам, оно ауто се врати. Било је бијело.

Било је око четири сата поподне. Дођем у своју авлију. Ту је био један асталић. Сједнем. Можда је прошло двадесет минута кад ево ти дође Богдан Добрић из Добропољаца. Каже ми:

- 'Ајд, донеси ракије.

- Ајде к врагу, ти и ракија! Ево ти вина, нешто ћемо и појести.

- Нећу, донеси ракије.

Уплашен јесте, али ми још ништа не говори. Кад се напи ракије пита:

- Знаш шта се догоди?

- Шта?

- Поби све Борке.

- Кад поби Борке, вељо, ево ове секунде сам доша од њи'?

- Све Борке - каже - сад сам видио. Све и једно сам иша' видјети. Доша' сам ван себе.

Идемо Богдан и ја тамо да видимо. Ђе сам и' оставио живе,

ту сам и' и наша' мртве. Лугар и удовица Милка. Они су сједјели у авлији Небојше Борка. Милка је мрвила ку'рузе, а Дује је сједио тамо. Ту сам и' и наша. Дује је пао низ степенице. Грозду, Саву и Васиља сам исто наша'. Једно у дворишту, двоје на вратима авлије. Једно с једне стране, друго с друге. Коса у свом дворишту. Врата су јој била затворена. Велим није она убијена. Богдан вели:

- 'Ест.

Провирим преко зида, кад стварно мртва на авлији. Марију нађем. Она је исто мрвила ку'рузе. Онај наш јадни курушчић. Остала је онако како је и сједјела. У руци јој остао курушчић. То је све било,

Сви су убијени из оружја. Пушка, пиштољ, шта ја знам. Нико није озлијеђен по лицу. Само по грудима. Н'јесам ја видио са колико су метака погођени. А ко ће то видит. Н'јесам знао ни о себи. Каже мени Богдан:

- Ајмо тамо у Добропољце.

- Нећу, вељо, идем сада кући. У кући својој да легнем.

Стварно сам имао аутоматску пушку и неколико бомби. Ако дођу, дођу. Ако успијем нешто да направим, успијем. Ако не, ништа. Нека убију и мене. Нећу ићи.

С тим сам доша' кући. Дочекала ме сестра од стрица, пита:

- Шта је?

- Вељо, ништа. Готово је сад све. Још смо само ми остали. Побили су све у Борцима.

- Шта побили?

- Побили, вељо, све. Готово је.

Није ми дала да идем да спавам у кућу. Одем ја тамо. Ујутро сам се дига', изаша' и идем јој рећи да ћу отићи у шуму. Таман је

свањивало, кад пет војника преда ме. Видим готово је. Не мерем утећи, не мерем ништа. Кажу ми:

- 'Ајде дођи амо.

Видим пулицу. Пише им ту.

- 'Ђе с' поша'? питају.

- Поша' сам, вељо, код блага, тамо ми је, вељо, у шуми.

Немам ништа од блага, лажем. Питају:

- Знаш ти ће су они побјени?

- Знам.

- 'Ајд' с нами.

- Добро.

- Зашто ти ниси отиша'?

- Нисам ћијо ић!

- Знаш ти да ће те убит' исто ка и њи'. Ми те убит' нећемо. Ми смо регуларна војска. Али, убиће те ови пљачкаши који пљачкају. 'Вако ће ти бити ка' и њима. Ајд' ти с нами. Одвешћемо те у Книн.

- Нема говора о томе, вељо.

- Не би никако?

- Уопште.

С тим смо ми дошли тамо. Најприје код овије. Пишу име и безиме. Ја причам они пишу. Знам и' све. То су ми комшије и рођаци. Вели она женска, што је дошла с болничкијем аутом:

- Смири се мало, ти си пуно потресен.

Ја не знам ни шта сам говорио. Не знам ни сад кад се сјетим онога, камоли ћу онда. Ја причам, они пиши. Најзадње Косу. Отворише, запеше и посуше неким прашком. Бијели прашак у виду креча. 'Вако од грла посуше па доље.

Вељо, има још. Одведем их код Марије. Она женска вели пулицајцима:

- Водите га у хлад да се смири,

док ми ово не средимо.

Ја сам отиша' тамо. Био сам жедан и тражио сам да ме пусте да се напијем. Рекоше:

- Не мере. Теби је кућа далеко.

- Вељо ја, ово је моја кућа и овако упрем у једну кућу ту у близини. Моја је, вељо, зато што је мога комшије.

- Добро је, ту мореш ићи пити.

Одем тамо. Враг зна колико сам ја вина попио. Кад сам изаша' ванка, све су већ спремили. Видим товаре их у најлонске вреће. Закопчано све. И лице и све. Има бр'те тикета на сваком. Иста ка' лопатица са којом тучемо муве. Тикета бијела и написано име и безиме. Метнуто на сваку врећу. Поредало и' ка' срделе у сандук камиона. Она женска мени каже:

- 'Ајд' испни се сад горе.

Мислим воде ме у Книн. Ја сам одредио кад крену, искочићу на окуки. Не би ја иша' у Книн. Никако. Испнем се. Пита ме:

- Шта ти мислиш, како то изгледа?

- Ја, вељо, ово је сређено добро. Одлично.

- Сађи.

Ја сађем. Руковаше се са мном и одоше. Пулицајци кажу:

- 'Ајд' с нами, ајд' да те водимо у Книн.

- Нећу, вељо, остаћу ту. Имам неког посла. А немам ништа. Нема више ни мачка жива. Рекоше ми на поласку и ово:

- Ми и' возимо у Киин. У Книну ће бити са'рањени једно поред другог. За годину дана ко и' мисли пренијети, може и' пренијети.

Ево 'вако, ништа више о томе ја не знам. Снимали су све, бр'те. Ја сам ти оста' у селу. Има' сам ти ја још вражија посла.

Тога истог дана, 17. јула 1996. године, када је Милан Летуница у магнетофон говорио причу, "Политика" је објавила чланак под насловом "Ослобођени оптужбе, а признали злочине" од свог дописника Арсенића из Загребa. У тексту се наводи:

"Пред Жупанијским судом у Задру завршено је суђење осморици хрватских војника оптужених за злочине над српским цивилима у Вариводама, Гошићу, Зрмањи и Оћестову, почињене у августу и септембру прошле године за време и после хрватске војне агресије на Крајину. Суђење је трајало три месеца, а оптужени су терећени за убиство укупно осамнаест старијих особа српске националности и пљачку, међу којима су и два позната масовна злочина: убиство девет стараца и старица у Вариводама и још седам у Гошићу. Кривично веће којем је председавао судија Милан Петричић донело је пресуду којом су осуђене две особе, док је осталих шест ослобођено 'због недостатка доказа'. Посебан куриозитет с овог процеса јесте да су ослобођене и три особе које су у истрази признале да су извршиле поједине злочине, али су ипак ослобођене, јер је судско веће оценило да се њихова признања 'не подударају и не одговарају стварном опису терена на којима су се убиства догодила'."

Сплитски "Ферал трибјун" у броју од 22. јула 1996. године, у чланку под насловом "Мисли глобално, убиј локално", аутора Тонија Габрића, осврћући се на суђење у Задру, између осталог наводи:

"Једно од најважнијих јамстава грађанских права, записано и у нашем Уставу, јесте да се никога

не може сматрати кривим док му се кривња не докаже судским путем. То апсолутно вриједи и за осморицу оптужених за злочине након 'Олује', али...

Да би то начело доиста могло функционирати, битно је постојање независнога и непристрасног истражног и судског апарата који доноси одлуке искључиво на основи чињеница и у складу са законом. Посљедњих година код нас траје врло досљедно провођена кампања препарирања судства с циљем његова подвргавања 'јединственој државној политици'. А државна политика опасно је близу тумачењу да, како воли рећи један од њезиних главних заступника у правосуђу и члан ДСВ-а, Милан Вуковић, 'бранитељи државе која је жртва агресије не могу бити оптужени

за ратне злочине'."

У Гошићу више нема Срба. Оних четворо који су преостали послије убиства седморо старчади у засеоку Борци, у страху за властите животе, напуштају Гошић. Сава Летуница одлази у Шибеник, а Марко, Марија и Милан Летуница у Србију.

Седам мучки убијених Борака покопани су на книнском гробљу на којем се налази 258 крстова "изниклих" послије "Олује". На њиховим крстовима, за разлику од многих других, исписана су имена. Крст са именом Марије Борак носи регистарски број 550.

И то је више од ништа.

Београд, 30. децембра 1996. године

ИЗЈАВА СВЕДОКА

СТЈЕЉА САВА из Заграда,
рођена 1926. године у ПОЛАЧИ,

...Дана 4/5.08.1995. године, ноћу око 1 сат кренула сам из Заграда за Бенковац. Возио нас је Славко Мувес у свом трактору. Самном су била и моја дјеца. У Бенковцу смо прешли у камион Раде Остојића из Биљана Горњих. Мој муж Бранко и син Мирко кренули су из Заграда са особним колима "МЕРЦЕДЕС 200Д", са којим је управљао Мирко. Са мима је био и Иванежа Душан, с тим да је Душан сједио на мјесту сувозача. Поред мене у камиону су били Миркова жена Ведрана и дјеца Саво (8) и Александра(3) те још қуди из Заграда. Цијелим путем "мерцедес" је ишао иза камиона јер је пратио нас и снабђевао нас са храном и водом.

У Петровцу је камион остао без горива, а онда нам је један човјек понудио гориво ако му повеземо робу, на што је возач пристао. У недједу смо наставили пут од Петровца према Крчу.

Када смо одмакли од Петровца неких 12-15 километара, чула сам звук авиона а одмах затим и детонације. Пошто је ауто било покривено церадом ја нисам видјела те авионе. Иначе колона се лагано кретала а након детонација камион се зауставио и ми смо почели сви искакати из камиона вани. Искакали су и остали.

У камиону је било и равених. Чим сам изишла вани, пошто је мерцедес био одмах иза камиона видјела сам сина Мирка без главе. Душан Иванежа је сав крвав по глави изишао вани из аутомобила. Мој муж Бранко је и даје сједио непомично на задњем сицу, а крв му је цурила из уста. Неко је довикнуо ови су мртви. На ауту "мерцедесу" било је разбијено вјетробранско стакло. Видјевши ту сцену жалим из свег гласа и погледом тражим унуке који су се разбежали поред цесте. Ускоро су се појавили жена Миркова и обоје дјеце. Ведрана је била равена у мишицу лијеве руке. Врло брзо код нас се појавио један војни камион и војска па су нас све потрпали у тај камион, док су на лицу мјеста остали и

камион са којим смо путовали и "мерцедес" и још нека возила.

Још док сам била близу "мерцедеса" видјела сам да је ово ауто почело горити. Вјероватно се запалило гориво које се налазило у гепеку. Послије сам чула разне приче и једни су говорили да је ауто "мерцедес" потпуно изгорио и да су у њему изгорела и тијела сина ми и мужа. Други су опет говорили да тијела нису потпуно изгорјела. Ни данас нисам сазнала праву истину, а водела бих је сазнати и ако је било што остало од њих да сазнам гдје су њихови остаци сахрањени.

У вријеме овог догађаја моја снаја Ведрана била је пред порођајем. Отишла је у болницу око 24.08.1995. године, а породила се 29.08.1995. године. У току порођаја Ведрана је умрла не видјевши бебу. Родила је женско дијете и дали су јој име Тања. Ведрана је сахрањена у Барајеву, на инсистирање њеног оца и брата.

У Београду, 16.01.1996. г.

ИЗЈАВА СВЕДОКА

ЕРАКОВИЋ СМИЉА кћи
Васе, рођена 18.10.1962. године у
Дрнишу, општина Дрниш

... У петак поподне, 04.08.1995.
године, након што су почеле
да падају гранате, по нашем
селу Штикову, покупила сам
најнужније ствари и заједно са
2 дјеце и мојим комшијама, на
трактору кренули смо према
Книну.

Због нестанка горива а и
кваром на трактору у предграђе
Книна, стижемо ујутро око 5 сати.
Негдје код "ТВИК-а", затиче нас
јакo гранатирање. Једна граната,
која је долетјела међу првима,
смртно је погодила на трактору
ГРУЈИЋ НИКОЛУ син Крсте,
рођен 1967. године, а тешко
ранила БОГДАНОВИЋ МАРКА
стар око 67 година и лакше
ранила ЕРАКОВИЋ СМИЉУ
жену Илије, рођену 1947. године,
сви из Штикова.

Бјезимо пред кишом граната у
једну кућу, у подрум. Све до 10 и
30 сати артиљерија усташка, туче
по граду.

Негдје око 12 сати, када се мало
утишала артиљеријска палба,
прелазим у другу зграду у којој је
било атомско склониште. Нас 10
прелази у ту зграду, која се налази
у правцу зграде СУП-а Книн.

У склоништу затичемо 5 људи,
3 хрватице и 2 србина.

Ту смо пружили већу помоћ
Смиљи која је крварила иза уха.

Око 13 сати у склониште улази
један усташки војник, пита за
рањенике. Вјероватно је једна од
хрватица шта су биле са нама,
њему рекла за рањену Смиљу.

Заједно са Смиљом, истјерују

нас из склоништа и одводе у
једну кућу код раскршћа. Ту
проналазимо још једну жену са
бебом, која нам прича да су јој
одвели мужа и оца, још јутрос у
непознатом правцу.

Ту се кратко задржавамо, па
нас поново воде даље. Сада нас
одводе у ресторан "Балкан". Ту
налазимо много људи.

За све ово вријеме, пролазе
усташки тенкови из правца
болнице.

Око 15.00 сати постројавају
нас у колону по двоје. У колони
су већином жене, дјеца и старци.
Идемо цестом у правцу моста на
Крки. Код робне куће наилазимо
на прве лешеве. Уз пут срећемо
усташке војнике, који нас пљују,
деру се, прете, носе телевизоре,
узимају аута, стављају телевизоре
и украдену робу на тенкове,
стављају и моторе на тенкове,
тенковима газе аутомобиле и др.
Цестом има пуно лешева цивила.
Пуно је и крви на асфалту. Код
моста, сам видјела 2 младића уз
коњску запрегу, заклана. Чула
сам да су из Орлића. Пуно је и
старих, те жена, успут лежало
убијено уз преврнуте тракторе,
фрезе, запрежна возила и ауте.

До капије УН, лежало је више
од 20 мртвих. Поред капије у
црним врећама било је око 10
мртвих.

Заборавила сам да кажем, да су
ми још код ресторана "Балкан",
двојица усташа приликом
постројавања, одузела 5000 ДМ,
нешто ЈУ динара, које су одмах
исцјепали, те вјенчани прстен,
бурму.

У камп УН улазимо око 17.00
сати нас преко 100. Одмах нас
пописују давају храну и пребацују
у кино салу.

У кампу заједно са 21 женом
радим све послове. Послије 20

дана по кампу се прочуло да
Хрвати траже 64 или 65 ратних
злочинаца који су међу нама у
кампу и да међу овима има и
једна жена. Мени се пожалила
Смиља Ераковић кћи Петра, да
вјероватно њу сумњиче јер је њен
муж Илија био командант чете на
Свилаји.

Њу су послѣ неколико дана
саслушавали у присуству
адвоката Вере Бего-Мацуре,
теретивши је за ратни злочин.
Сви у кампу су стали у њену
одбрану, посебно и из разлога јер
је имала седмеро дјеце. Пустили
су је на миру.

Дан уочи одласка конвоја у
СРЈ, након што сам окупала и
спремила дјецу за дуго путовање,
по мене долазе 2-ица људи из
кампа. Један је био Маријановић,
а другоме се име не сјећам.
Одводе ме да примим некакво
рјешење по ком сам ја починила
наводно неке ратне злочине.

У просторији гдје су ме одвели
била је Вера Бего-Мацуре и
Слободан Ланг који ме је напао да
се кријем у кампу, и зашто одмах
не признам да сам починила
злочин. Објаснила сам им да
сам цијело вријеме рата била код
куће, да сам домаћица, породила
двоје дјеце и да у никаквим
војним формацијама нисам била.

Ништа није вредјело од ових
мојих навода. Вера је ту написала
жалбу, а мене су ипак одвели.

Дјецу остављам Божици
Врањковић, а ја одлазим са још
37 људи из кампа у затвор у
Шибеник. Већ пред капијом УН
стављају ми лисице, претреса
ме жена-полицајац, а полицајци
хрватски ми прете за "злочине"
које сам наводно починила у
Кијеву. У Кијеву никако нисам ни
била.

Довозе нас у дворану у

Мандалину, ту испитивају, не туку ме, али провоцирају и вичу, те ме вређају.

Присиљавају ме да кажем, односно да признам да сам пљачкала у хрватском селу Маовице, те да је мој муж то већ признао. Наравно ништа нисам признала, чак сам предложила да оду у моју кућу у Штиково и утврде, да ли у њој има опљачканих ствари. Прескочила сам да кажем да за вријеме мог боравка у кампу УН, сам сазнала и добила поруку од мужа Шпире који је био заробљен од усташа и налазио се у затвору у Сињу.

Увече нас одвозе у ОЗ Шибеник. У затвору, постројавају, опет претресају и траже од нас да стојимо мирно окренутим лицем право зиду више од сат времена. Послије тога мене одводе у самицу у којој остајем два дана, а онда ме пребацују на други спрат у нову самицу.

Мислим, 25.09.1995. године да ме саслушава судија Нинић уз присуство мог адвоката Младена Кларића. Све сам поново негирала. Послије десет дана, посјећује ме адвокат који каже да

су свједоци Ераковић Љубомир, Вудраговић Јован и Вудраговић Недјељко, потврдили да сам све вријеме рата била код куће, и да сад ме више не терете.

Међутим, нити ме пуштају на слободу, нити ме више саслушавају. Не дозвољавају ми да идем у шетњу, не излазим никако из самице, пуна три мјесеца. Пар пута су ме посјетили из ЕЗ и пошто сам се њима пожалила на здравствене проблеме, одвели су ме једном до гинеколога, кој ми је преписао нешто љекова.

У међувремену, добијам поруке од мужа. Њему пишем. О дјечи сам сазнала тек након два мјесеца проведена у затвору. Оно када сам била код доктора, он је примјетио да сам блиједа. Питао је да ли излазим у шетњу. Одговорила сам да ме не пуштају. Он је обавијестио судију, па су ме послјије пуна три мјесеца почели пуштати у шетњу у кругу затвора, али само неколико пута.

Никакву оптужницу, нити друге папире нисам добила, сем Рјешења о продужењу притвора.

Ослобођена сам 10.01.1996. године, Рјешењем о обустави

поступка, када сам пребачена на оток Обоњан. Ту остајем 14 дана. Ту срећем Кашић Војина из Житнића, старији човјек негдје око 60 година и друге људе, њих 15-ак. На Обоњану је сабирни центар и за Србе, Хрвате и Муслимане. Чак је и школа ангажирана. Ту сви раде. То је као радни логор.

Дана 25.01.1996. године, нас 6-еро из Шибеника крећемо у возилу МКЦК за Београд.

Возимо се преко Бенковца, Обровца, Грачаца и Коренице. У овим мјестима нисмо видјели никога, све је пусто, а села уз цесту су сва спаљена. Нема ни птица, нема ни људи, све је опустошено.

До Карловца је све пусто. Тек ту почињемо да срећемо људе и ауте. У Загребу остајемо једну ноћ а сутрадан долазимо у СРЈ, тј. 26.01.1996. године, гдје сам се састала са мужем и дјецом. Муж ми је ослобођен, прије мене тј. 31.12.1995. године, иако је он све вријеме био у војсци РСК, а ја ни једног дана.

У Београду, 18.03.1996. године

ИЗЈАВА СВЕДОКА

ФИЛИПОВИЋ МИЉАНКА
пок. Раце, рођена 01.06.1959.
године у Гостиљу - Чајетина,

... Ујутро 05.08.1995. године, око 7 сати са мојим колегом Живком Стојаковим, кренули смо на трактору са већом групом цивила из правца Дрниша према Книну. Живко је био возач трактора, а ја сам сједила позади испод цераде и са потпуним наоружањем. Обоје смо били добровољци у СВ РСК у 75 МТБ у Дрнишу од 1993. године. Око 10 сати стигли смо у Книн. Одмах по преласку моста на ријеци Крки, код прве куће са десне стране зауставили су нас 5-орица хрватских војника.

Живко је из кабине изашао, без наоружања уздигнутих руку и пошао према њима. Тада сам и ја већ искочила из приколице и пошла за Живком. У том моменту без икаквог повода хрватски војник је пуцао у груди Живка испуцавши кратак рафал. Други војник који је био са стране, већ кад је Живко пао и кад је био мртав, пуцао му је у главу једним метком. Тада скачем на војника који је први пуцао изгребавши му лице, али сам била спречена од осталих војника. Тада ми је наређено да се скинем, тако да сам остала у гаћицама и мајици. Тако разголићену нагјералу су ме да кренем у правцу центра града. У међувремену трактор су одвезли цивили који су били самном, али о њиховој судбини ништа не знам.

Негдје преко пута

жељезничке станице, преузели су ме хрватски војници - вараждинске бригаде и заједно са два цивила и једним рањеним хрватским војником одвели у подрум куће у којој станује Поповић Мира. Ту остајемо до 17 сати, када су нас спровели у касарну УН у јужном дијелу града.

Проласком главном улицом видјела сам много лешева цивила, на плочнику, на тракторима и већи број лешева цивила испред Робне куће.

У кампу УН остајем до 16.09.1995. године, када сам конвајем дошла у Југославију. Сада се налазим у Бајнон Башти, близу Ужица у колективном смјештају.

У Београд, 26.10.1995.

камп УНПРОФОР-а у Книну, 1995

ИЗЈАВА СВЕДОКА

*РОМЧЕВИЋ ЛЈУБИЦА
жена Милана, од оца
Николе и мајке Маце, рођена
20.01.1948. године у Дугом
Селу, општина Вргинмост,*

.. Дана 06.08.1995. године из своје куће у Стипану, придружили смо се колони цивила који су се кретали у правцу Жировца. Када је колона код Жировца нападнута вратили смо се према Глини.

У Глини, код болнице, навечер око 19 сати стигли смо, кад је на нас, чим смо пушке бацили, отворена ватра од хрватских снага. У колони су била већином, старија лица, мушкарци и жене као и нејач.

Одмах по отварању ватре заједно са једном женом и двоје дјеце склонила сам се из неких камиона, а одатле смо прешли у неку шупу у кући до болнице, гдје остајемо до јутра. Током цијеле ноћи чули смо пуцњеве, ломљаву стакала на возилима која су била у колони из које смо, заправо ми побјегли. Примјетили смо да је шума насупрот болнице рефекторима била освјетљивана те да се у том правцу цијелу ноћ пуцало.

Ујутро око 7 сати чули смо позиве хрватских војника на предају. Изашли смо из шупе пред главни улаз болнице и кренули према школи. Видјела сам најмање 6 убијених цивила, све старија лица, међу њима и мој стриц Миљкан Радојчевић, стар преко 70 година из Доњег Села, као и трагове свјеже крви. Када сам видјела тај приказ погнула сам главу и тако ушла

у школу. У школи се задржавао до 16 сати и након пописа и прозивке укрцавају у 4 аутобуса. Наиме, толико је било цивила у школи. Крећемо преко Петриње за Сисак. У аутобусима је било највише, старијих жена и дјеце, као и стараца. У Сисак стижемо у ноћ. Ту није било мјеста па продужујемоу школу у мјесту Иванић Града. Ту остајемо до 22.08.1995. године, гдје нас стално исљећују. Од отприлике 250 људи који су били у тој школи, под сумњом да смо учинили кривично дјело оружане побуне, остали смо ја и један младић из Костајнице. Остали су напуштали школу под разним околностима. Дана 22.08.1995. године одвозе ме у Сисак, а одатле у затвор у Карловац, гдје ме исљећују.

Сутрадан сам тј. 23.08.1995. године прабачен у затвор Реметинац у Загребу. У Карловцу, рјешењем војног суда одређен ми је притвор у трајању од 30 дана, због кривичног

дјела оружане побуне и учешће у интелектуалној служби.

У ћелији сам била са затвореницом Мемагић Стојом. Она је из Глине, село Маја. Сваки дан су је водили на Војни суд у Загреб. Причала је, да је увјек позивају у својству свједока јер је она наводно 4 године живјела у РСК.

У затвору сам, обиљежена од МКЦК, и од истражног судије.

Нисам оптужена, заправо нисам добила оптужницу, већ сам 14.11.1995. године ослобођена по рјешењу о обустави поступака. Одлазим из затвора код родбине у Загребу, а одатле у Карловац гдје добијам домовницу и остале папире. У СРЈ долазим са хрватским пасошем пред Нову Годину 1996. године гдје сам са породицом се напакон наша, заједно.

У Београду, 22.01.1996. године

“Франкфуртске Вести”.2021.

СТРАДАЊЕ СУПРУЖНИКА ГАГИЋ

(изјава Гагић Ђуре, сина)

Првог дана “Олује”, 5. августа 1995. године, на кућном прагу у Зеленграду, засеоку Кузмиц – Гагићи, крај Обровца, заклали су му оца Мијата и мајку Милку.

– У време краја ратних збивања у Хрватској 1995. године радио сам у Љубљани и релативно често се чуо с родитељима. Позивао сам их да дођу у Словенију док се ситуација не смири, али нису хтели. Када је започела “Олуја”, на свим радио станицама читан је позив српском становништву да не напусти своје домове и да се Срби не плаше за своју безбедност јер ће их хрватска војска и полиција заштитити. Мама и тата

су имали по 81 годину и нису желели да беже. Поверовали су хрватским властима, јер никада никоме ништа зло нису учинили. Помагали су и Србе и Хрвате, јер никада нису правили разлику ко је које вере или нације. Тако било цео живот. На жалост, преварили су се. Већ првог дана “Олује” војници су упали у наше село и започели крвави пир. Мајку и оца су ми заклали на прагу куће, а у нашем засеоку. Тада је убијена још једна старица, Стана Гагић, рођена 1922. Живела је сама и није имала родбине. Такође, у нашем селу остало још двоје људи, Вујадин Чепрња који је био 1906. годиште и његова жена Ружица. Она је убијена на путу Буревача-Обровац када је кренула по храну – прича Ђуро за “Франкфуртске Вести”.

Каже да су му рођаци јавили да су морали да напусте своје домове,

али да су Ђурини родитељи то одбили.

– Почео сам да сумануто зовем телефоном, али без успеха. Онда сам позвао пријатеља Хрвата. Није знао ништа, али ми је обећао да ће отићи до наше куће и проверити. У то време нико се, осим војске и полиције, није смео кретати тим тереном. Хрватска војска је спроводила мере “чишћења”, па је овај пријатељ замолио свог пријатеља који је радио у полицији за услугу. Истог дана, у вечерњим сатима, стигли су у село и имали су шта да виде. У нашем дворишту затекли су моју мајку и ћаћу прекланих вратава... Чак и када су ми јавили шта су видели, нисам поверовао. Следећег дана сам позвао другог пријатеља који је радио у полицији у Обровцу, а који нам је сваке године долазио на славу, на Ђурђевдан. И он се понео људски и истог дана отишао у село и испричао ми да је затекао исти призор. Позвао сам телефоном и трећег пријатеља који ми је само потврдио оно у шта нисам желео да поверујем. Одмах сам позвао представнике власти у Обровцу, тадашњег председника општине Милу Бркића, али он је имао сасвим другу причу, да у Зеленграду нису нашли никога, ни живог ни мртвог – казује Ђуро.

SDSS, 10.08.2018.

ОМАЏ ЗНАНИМ МИ И НЕЗНАНИМ ЖРТВАМА ОЛУЈЕ

Ђурђа је била моја генерација и школска kolegica. Ученица генерације vrgomoske основне школе. Пред њом је био живот. Пред њом је био свијет. Убијена је ових дана лјета 1995. недалеко по изласку из Глине заједно са мајком Љубицом. Дуго се причало, док су њени најрођенији браћа Ђорђе и Милутин трагали за мајком и сестром, да су stradale од експлозије гранате излазећи из нечије „Lade“ којом су попут 250 000

sapatnika бјежале спаšavajuћи главу. Браћа су вјеровала да су обје negdje живе и та нада није splašnjavala. Јесени 1996. Ђорђе врhunski атлетичар „Crvene Zvezde“ и репрезентивац није желио трчати међународну uličnu трку у Vukovaru плашећи се да би његов наступ naškodio sestri и матери, за које је тада вјеровао да чаме negdje у неком затвору. Јер доста је civila тих мјесeci и година послје чамило у Kerestincu, Zagreбу, Sis-

ku, Karlovcu – javnim или tajnim hrватским затворима за „okorjele četnike“ žene и civile!

Године су пролазиле, нада је tinjala док се lanjske године не угаси. Posmrtni ostatci Ђурђе и мајке јој Љубице eshumirани су на groblju „Svete Ekatarine“ у Selištu pored Глине. Obdukcioni nalaz је demantovao pretpostavke о načinu stradanja. Није их ubио šrapnel неке nasumično ispaljene granate nego metak. Pojedinačni hitac ispaljen из нечије konkretne руке. Руке именом и презименом. I то баš на излазу из Глине

Tris, 20.10.2021.

STRADANJE DRAGINJE PUNOŠ

Hicima na nepokretnu staricu...

...

Punoševima je, naime, u Oluji ubijena majka Draginja, bolesna, nepokretna starica koja je ostala sama u kući, odbila poći u nepoznato sa svojom djecom, računajući da bi putem umrla, njima samo na teret bila, a do cilja ionako ne bi stigla. Nije ni ovako. Osim ako se smrt ne smatra konačnim ciljem svih nas. No, ona je do svog konačnog odredišta stigla nasilnim putem. Ubijena je s nekoliko metaka, čiji se tragovi i danas vide na zidu kuće, dok je nepomično ležala na madracu pod nadstrešnicom, uvjerena da se nema čega bojati, jer prijatna nikome nije bila

Majku je u kući, pod nadstrešnicom, gdje smo je i ostavili, našao susjed Živko Borak. Živio je u Zadru, ali je u Gošiću imao staru kuću, i kad je vojska u Oluji proš-

la, odlučio je obići svoju starinu, a onda i susjede, da vidi je li tko ostao. Draginju je našao mrtvu pod strehom i pokrio...

Policija je za majčino ubojstvo teretila pripadnika izviđačke satnije 113. šibenske brigade Hrvatske vojske Matu Šindiju iz Bibinja kod Zadra. Zbog zločina nad srpskim civilima, u kolovozu 1995., na obavijesni razgovor su pozvan Šindija i njegov sumještanin N.L., oba jedva punoljetni, a teretilo ih se i za zločine u Varivodama i Gošiću gdje je neposredno nakon vojne akcije Oluja ubijeno čak 16, mahom starijih, srpskih civila na njihovom kućnom pragu. N.L. je pušten kući, a Šindija je, kako je pisao Zadarski list u travnju 2013., s još četvero suboraca procesuiran na Županijskom sudu u Šibeniku

2001. pod optužbom da je kao pripadnik 113. brigade počinio ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.158 KZ RH) u zaseocima Nadoveze i Dobropoljci. U optužnici se navodilo da je sredinom kolovoza 1995. u mjestu Laškovica, u zaseoku Nadoveze zatekao 85-godišnju Milku i njezinu 50-godišnju kćer Danicu Bulaja i usmratio ih pucajući iz puškomitraljeza. A nakon toga da je u mjestu Dobropoljci, u zaseoku Punoši, u dvorištu kuće zatekao staricu Draginju Punoš i usmratio je na jednako brutalan način. Šindija je u sudskom postupku oslobođen krivnje, iako je tijekom istrage zločin čak i priznao, kako kaže Damir, sin ubijene Draginje, pozivajući se na navode inspektora Ferare, ali zločin nije dokazan. Suđenje je, nakon uložene žalbe na presudu, prebačeno iz Šibenika u Zadar, s istim ishodom, a naposljetku je oslobađajuću presudu za Šindiju, u nedostatku dokaza potvrdio i Vrhovni sud.

Politka,03.08.2017.

CESTA UŽASA OD GLINE DO DVORA NA UNI

Cestom od Gline do Dvora na Uni u „Oluji” se evakuisao veliki deo Banijaca i Kordunaša. Mnogi nisu uspeli. Traktorske kolone prekidane su napadima hrvatskih vojnika, ponegde su se ubacivali i muslimanski jurišnici jer je u blizini takozvana „suva međa”, granica između Banije i Cazinske krajine.

Ranka i Simo Radanović bili su za volanima svog i komšijskog traktora. U tom delu kolone nalazili su se meštani sela Čremušnica, sa Korduna. Bio je već treći dan kako su se formirali zbegovi, a Korudnaši su poslednji krenuli od svih Krajišnika. Kad su prolazili kroz Baniju već ih je opkoljavala

hrvatska vojska, a srpski otpor je bio prestao.

– Majci su tada bile 43, a ocu 48 godina. Otac je bolovao od okoštavanja zglobova, bolest je bila poodmakla i kretao se pomoću štapova – kaže njihova ćerka Vesna, koja sada živi u Kleku pored Zrenjanina. Otac joj je ispričao da je kolona prošla Glinu i stigla do Nogića Križa, a to je raskrsnica na kojoj se, na putu prema Dvoru, odvaja saobraćajnica za Petrinju.

Tada su se s prednje strane čule eksplozije, traktori su se zaustavili, a vozači su počeli da silaze, nebi li se sklonili pored puta. Simo je primetio da im prilazi vojnik i da

besno puca rafalom iz automatske puške. Tada je poslednji put video suprugu Ranku. Šta se dalje događalo, više nije bio svestan.

Kad se osvestio, u neki komad noći, čuo je glasove i osetio krv po telu. Tada su ga prebacili u bolnicu u Sisak, pa odmah u Zagreb, jer su lekari konstatovali da je teško ranjen. Bio je pogođen u lice: me-tak je prošao kroz gornju vilicu, ošteti-ao oko na koje je odmah obnevideo, pa je prošao kroz rame.

Čovek koji je i pre ranjavanja bio invalid, na koga je pucano dok je bežao od onih koji su mu ubili suprugu i nekoliko prvih komšija, dok su spasavali onoliko imovine koliko stane na prikolicu, u zagrebačkoj bolnici imao je tretman ratnog zarobljenika...

Portal "Novosti", 24.08.2020.

КАКО СМО ПРЕЖИВЈЕЛЕ "ОЛУЈУ"

DONJI LAPAC - Dva mjeseca i osam dana mogao bi biti naziv filma snimljen po istinitom događaju. Točno toliko vremena dvije hrabre prijateljice, jedna Srpkinja, a druga Hrvatica, provele su u ličkim šumama krijući se od hrvatskih vojnika, koji su 7. avgusta 1995. ušli na područje Donjeg Lapca. Uoči obilježavanja ovogodišnje obljetnice "Oluje", u Srbu smo se sastali s 88-godišnjom Dušankom Dubajić iz Donje Suvaje, koja je dugo čekala da priča o njoj i pokojnoj Ankici Rodić (r. 1920.) iz Bilaja bude javno kazana. Iako u poznim godinama, Dušanka se detaljno sjeća svakog dana koji je provele strahujući za goli život. Govori nam da je imala osam godina kad joj je majka ubijena u masovnom ustaškom pokolju 1941. u Donjoj Suvaji. Sve zapišite, kaže za "Portal Novosti", želim da se sazna istina.

Ujutro 8. avgusta Dušanka se s Ankom uputila prema svom imanju da pusti krave. Ankicu je sakrila u nekom kanalu gdje su procijenile da nema opasnosti od granata i potom krenula prema kući.

- Ispred moje kuće bila su parkirana dva sanitarna auta, a na pragu su sjedili bolničarka i šofer. Neki vojnici su sjedili pod terasom, a drugi su ordinirali po kući koja je bila puna svega. Ja kažem: "Dobar dan, ja sam došla da se prijavim." Đavo zna kako je meni mozak radio. Pita me bolničarka gdje sam dosad. Kažem da sam čuvala krave. Taj šofer balavac me pita "a gdje je narod", ja kažem da je otišao. Počnu oni mene provocirati, jesam li slavila pad Vukovara, jesam li se obogatila. Vidim da se on uozbiljio, drži nož. U taj mah prilazi čovjek, mora biti oficir, drži kalašnjikov i kaže: "Pusti ženu na miru." Dođe

drugi, rani mi kera, baci nož na mog Lesija. On dobacuje "nećemo im dati da se vrate". A ja sliježem ramenima. Oni bi mene ubili da nije bilo tog oficira, sigurno. Pitam onda oficira smijem li u kuću. Veli on meni "možete, ali nemojte". Rekao mi je da se sklonim dok sve ne prođe pa da se onda odem prijaviti. On me je zaštitio, to sam tek poslije shvatila. "Ko zna, možda mi je nekad bio gost - priča Dušanka, koja je sa svojom porodicom ranije imala restoran i diskoteku u Suvaji.

Oficir ju je pratio dok nije zašla iza štale. Došla je do Ankice i noć su provele u potoku iz kojeg nisu smjele piti vodu jer su znale da je zagađena. Planirale su malo prije jutra krenuti na vrelo Une, gdje se sklonilo preostalih devetoro susjeda.

- Kažem ja babi, mi sad moramo četveronoške da odemo u našu štalu, neće nas vidjeti, noć je, pa ćemo pred dan poći da pređemo preko glavne ceste u Lošice. Ma kakvi, mjesečina ko" dan, stražar hoda, nema nam izlaza. Ankica je tad imala 75 godina, ali je bila dobrodržea. Uspjela sam privući gumu za vodu da malo popijemo - prisjeća se Dušanka.

Tu su se krile do 10. avgusta, kada su vidjele automobile i četiri kamiona kako dovlače topove. Rasporedili su ih po Dušankinoj njivi. Kaže da je tada prvi put čula vojne koordinate i da je s tog mjesta granatirana Bosna. "Lažu, "Oluja" nije završila 7. avgusta, mi smo živi svjedoci", kaže Dušanka koja je to rekla i na sudu kada se sporila za naknadu štete zbog kuće koju joj je vojska zapalila 14. avgusta.

Dušanka i Ankica su se potom uspjele dokopati Zaklopca,

sela odakle su Dušankini roditelji. Preko dana su se krile u šumi, a kada bi pala noć i prestali topovski udari, odlazile bi u napuštenu kuću. Pekle su kruške i krumpire te pile glogov čaj. Cijelo vrijeme su osluškivale početak i kraj granatiranja i nadale se da će sresti policiju kojoj će se predati. Uporno su htjele pronaći susjede, ali tokom dugog pješačenja kroz žbunje često su gubile orijentaciju, iako su jako dobro poznavale teren. Dok su se sakrivale u jednoj kući, vidjele su da im se približava vojska. Iskočile su kroz prozor i sakrile se u jarugu. Čule su uzvike "ovdje je netko bio" i potom vojnike kako pale tu kuću. Krajem septembra vidjele su tri automobila s oznakama UNPROFOR-a. Dušanka govori da je izašla na cestu i digla ruke, no UNPROFOR-ovci su samo prošli kraj nje.

Zadnje dane prije izbjavljena provele su u Suvaji u blizini kuće Dušankine jetrve. U jednom momentu je Dušanka ugledala dvoje poznatih ljudi koji je nisu prepoznali jer je bila prljava i mršava. Naime, u dva mjeseca bila je izgubila 16 kilograma. Molila ih je da ih ne ostavljaju, a oni su im obećali da će brat od Ankice po njih doći za nekoliko dana.

- Oni su se pojavili 13. oktobra. Tada sam saznala da su mi djeca u Beogradu, to mi je bio prvi glas da su dobro. Ali ja nisam htjela vjerovati. Mom mlađem sinu Jovanu je za par dana trebao biti rođendan, pa se u meni nešto slomilo. Htjela sam se ubiti u šumi, pitala sam se jesam li se o ikog ogriješila - govori kroz suze Dušanka.

Ankičin brat se konačno pojavio 15. oktobra i odveo ih u policiju na saslušanje. Dušanka priča da su se policajci oko njih skupili kao da su čudo i da nisu vjerovali da "dvije babe postoje dva mjeseca". Tamo su im rekli da bi pre-

ma zakonu trebale biti odvedene u zadarski sabirni centar, ali iz te su ih nevolje izbacili Ankičin brat i jedna bolničarka, koja je garantirala za Dušanku. Nakon kratkog boravka u Zagrebu, Dušanka je 24. decembra preko Mađarske otišla u Srbiju. U Hrvatsku se vratila u februaru 1996. godine.

- Često sanjam sve to. Ostala sam živa, puno sam zapamtila, puno sam vidjela - zaključuje Dušanka.

Ankica Rodić dočekala je duboku starost. Umrla je u 95. godini i do kraja je bila vezana uz svoju mlađu prijateljicu Dušanku s kojom je provela najteža dva mjeseca života.

Portal Novosti , 21.05.2011.

GLINSKI KORIDOR SMRTI

Prvostupanjska haška presuda generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču za ratne zločine u bivšem UN-ovu sektoru Jug otvara gotovo zaboravljeno pitanje što se za i nakon "Oluje" dešavalo na području sektora Sjever. Da su augustovski dani i ondje bili natopljeni krvlju, govore podaci: Hrvatski helsinški odbor bilježi 267 žrtava, no ta brojka vjerojatno nije konačna jer – što zbog tehničkih nemogućnosti, a što zbog straha povratnika od svjedočenja – nisu mogla biti provjerena neka sporna stradanja.

Najviše ubijenih ili nestalih osoba HHO je zabilježio u Glini (46), Vrginmostu (44), Dvoru (50), Vojniću (29) i Slunju (25), a slijede Karlovac (24), Petrinja (18), Duga Resa (13), Hrvatska Kostajnica (8), Plaški (5) i Sunja (5). Iz općina Vrginmost, Vojnić, Slunj i Karlovac najviše je stradalih u izbjegličkoj koloni, kojoj su se Kordunaši priključivali znatno kasnije, između 6. i 9. augusta, kada su se na potezu Glina-Dvor našli na meti avionskih i artiljerijskih napada, kao i pojedinačnih smaknuća civila od strane

HV-a i Petog korpusa Armije BiH. Najveća su stradanja izbjeglice pretrpjele u Glini, Maji, Žirovcu i Trgovima, gdje je kolona u više navrata presječena. Dio izbjeglica koji se sklonio u šume vraćao se nakon nekoliko dana lutanja na cestu Žirovac-Dvor, te se kolona tuda kretala još 9. i 10. augusta.

MALO PREOSTALIH TRAGOVA

Hrvatska vojska je kordunaškim izbjeglicama u večernjim satima 6. augusta prvi put presjekla cestu spasa Glina-Maja. Danas, 16 godina poslije tragedije, rijetki se žele prisjećati stradanja, iako svi osjećaju duboku potrebu da se javno iznese što se sve tada dogodilo u Roviškoj, Ravnom Rašću i Maji, te da se napokon otkrije gdje su sahranjena tijela još nepoznatog broja ubijenih civila.

– Tu je napravljeno dosta zla. Hrvatska vojska doprla je iz pravca Petrinje preko Zelene doline i udarila na kolonu bespomoćnih ljudi. Jedan hrvatski vojnik rekao mi je da je bilo stotinu mrtvih. De-

set je dana bio zabranjen prolaz tim dijelom ceste, govori se da su prali asfalt od krvi, no kasnije su se mogli vidjeti samo rastureni automobili, traktori, gomile veša, razbijeni televizori... – priča naš sugovornik koji je 6. augusta odlučio ostati u svom selu, nedaleko od mjesta stradanja izbjeglica. Želi ostati anonimn, kaže da ne valja čeprkati po rani dok zarasta.

– Priča se da su tijela stradalih zakopana u obližnjim barama, stvarna se lokacija još ne zna – govori.

O zločinu na tom dijelu ceste HHO u svom izvještaju piše ono što mu je ispričao svjedok A. I. iz Vrginmosta: "Iza Gline, iza raskršća za Petrinju, vodi neki put preko mjesta Maja. Tamo je kolona presječena. Ušla je vojska, 21. zagrebačka pukovnija. Oni više nisu pucali, pucali su avioni. Ljudi su stradali od granata."

HHO navodi da su u Maji poginuli: **Durđa Kranjčević**, stara oko 35 godina iz Utinje, **Dragica Basara**, stara oko 80 godina iz Štakorovice kraj Vojnića, **Ljubica Korkut** (1958) iz Gornje Čemernice kraj Vrginmosta, **Ranka Radovanović** (1953) iz Čremušnice kraj Vrgin-

mosta i **Stevan Komadina** (1930) iz Bovića kraj Vrginmosta, kojeg je smrt dočekala kada su dva tenka HV-a zapucala po koloni. Nakon što je pogođen krhotinom granate, njegovo je tijelo ostalo pored ceste.

ННО наводи и свјedoчење су-пруге Мише Радовића (1957) из Војишнице крај Војнића, којег су око 18.30 зауставили припадници HV-a, извукли га из аута и одвели у непознатом смјеру. Када је његова супруга нешто касније питала једног војника гдје је, одговорено јој је да “за њега нема више што питати”.

На глиском је подручју једино позната заједничка гробница жртava “Олује” у Донјем Селишту, гдје је 55 гробова, као и још једна заједничка гробница ponad локалнога гробља. Колико је сахрањених у Донјем Селишту, тачно се не зна, али се претпоставља да је ријеч о страдалим Кордунашима који до Жировца и Двора нису ишли преко Глине и Мaje, него заобилазним шумским рутама које су у то вријеме биле добро проходне. Једна од њих је била рута Облјaj-Bузета-Brubanј-Brezovo Polje. Највећи покољ на том дијелу десio се у Brubњу, на дијелу који се зове Јануси, свега километар удаљеном од изласка на главну цесту Глина-Dvor.

POKOLJI PO SELIMA

– Пет дана након напада HV-a, отишао сам до пута којим је пролазила колона. Ишао сам тражити цигарете. Обишао сам само dio пута, јер се према главној цести нисам усудио ићи. Zateкао сам застрашујуће призоре, видео сам само мртве, живих више није било. Били су убијени из пушчаног оруђа и сви пошприсани неком црном текућином, тако да им нисам могао разазнати лица. Сви су били цивили. Прebroјао сам 13 мртвих тијела. Неки од њих су били у сјedeћем положају, у каналу крај цесте, један је био наслонjen уз дрво.

Tamo sam našao 80 kutija cigareta, а tu су били мртви коњи и један мртav чovјек. Оvdје су била четири мртва чovјека – показује екипи “Novosti” Stevan Ostojić из Brubња мјеста на којима је zateкао мртве Кордунаше.

Ostojić је s родитељима за вријеме “Олује” остао код куће, свега неколико стотина метара удаљене од пута на којем се догодио покољ...

– Лешеви су на путу стајали још неких тједан дана. Куда су касније нестали, не знам. Чuo сам да су ишли камионима и бaгерима и прали цесту. Posлије неколико мјесеци причало се да је у bunару крај пута пронађено 18 лешева – каже нам.

Sljedeća крвава станица оних који су преживјели Глину, Мажу и Brubanј био је Жировac,

7. августа: колона је ту пресејчена и гранатирана, а у судару с хрватском и bosанском војном silом много их је страдало. Жртava није било само у избјегличкој колони, него и у selима, у којима су остajали углавном старци, увјерени да им се ништа неће догодити.

Stana Lazić (1908) из Gornјег Selišta убијена на кревету у kuhинји, док се ubojstvo Nikole Novakovića (1928) из Vlahovića покушало прикрити постављањем леша на пругу, како би изгледало као несрећа, а потом је тијело одвезено у непознатом правцу. Trup Miloša Rakasa из Velikog Oblјaja, који је тада имао око 65 година, пронађен је мјесец дана касније у кући, а глава му је била двадесетак метара од куће, у polју.

NESTALA TIJELA

Neka тијела никада нису пронађена, попут тијела Slavka Миšчевића из Бузете, који је убијен 14 дана након “Олује”. Никада нису сахрањене ни свекрва и снаја Desanka (1912) и Jelena Slijepčević (1935), убијене у Донјем Kласнићу. Њихови посмртни

ostaci нађени су мјесец дана posлије “Олује”, када их је Војна полиција отпремила за Sisак, али се не зна што је даље било с њима. Potрагу за њиховим тијелима започео је Desankin sin и Jelenin suprug Damjan Slijepčević, након повратка 1998.

– Тражио сам их преко свих организација: ННО-a, међународног и хрватског Crvenог kriжа, преко krim-policiје... Nitko ништа не зна. Jelena је нађена на stolici у кући с metком у vratу, а Desanka неколико метара иза куће, убијена metком у potilјak. Obје су биле теško bolesne – прича Damjan Slijepčević, који је узорке крви за potрагу davaо неколико пута и у Србији и у Hrvatskoј. Ne вјерује, каже, више никоме.

– Dok сам трагао за њиховим посмртним остатцима од институције до институције, један ми је чovјек рекао да их не треба тражити, да их нећу наћи јер су њихова тијела spalјена у sisačким visоким peћима – govори нам. Каже да се из избјегличке колоне три пута враћао кући како би мајку и супругу nagovorio да крену у колону.

– Nisu htjele ићи. Mati се већ gubила, није ни знала што се дешава. Међу посљедњима сам се укључио у колону. Ne знам ни који је био дан ни datum. Bio сам изгубљен. Zнам само да сам прошао Жировac posлије масакра, јер сам пролазио крај остављених трактора и аута, видео сам једну мртву жену крај канала. Iskрено, нисам ни гледао околу, јурли смо јер је иза нас ишла Hrvatska војска. Jedва сам извукao живу главу. Tek negдје prije Dvора, када сам све оставио, novi трактор “ferguson” и све документе. Није ми остало ништа осим одјеће коју сам имао на себи. Hrvatsка је војска upала у колону, почео је јauк, видео сам и мртве. Bило је ту и војника Petoga корпуса. Ne знам како сам изишао жив – завршава причу Damjan Slijepčević.

Portal "Novosti", 19.03.2016

BORIS DEŽULović: NEMA ZEMLJE ZA STARCE

DVOR NA UNI - O tom strašnom zločinu zna se sve.- O tom strašnom zločinu zna se sve.

Zna se da je utorak, 8. kolovoza, posljednji dan operacije 'Oluja', Dvor na Uni dočeka kao prazan grad. Zna se da su pripadnici 39. Banijskog korpusa Srpske vojske Krajine napustili Dvor, i da je u gradu ostalo još samo stotinu i dvadeset pripadnika danskog bataljuna 'plavih šljemova' u bazi UNCRO-a u centru, manji broj civila u podrumima i skupina starijih hendikepiranih osoba u zgradi osnovne škole preko puta. Zna se da je stotinjak duševnih bolesnika i invalida s psihijatrijskog odjela bolnice u Petrinji tu dovedeno nakon evakuacije četiri dana ranije, prvog dana 'Oluje', da je većina njih do 8. kolovoza sklonjena na sigurno, i da ih je u osnovnoj školi u Dvoru tog utorka ostalo samo desetak, starih i nepokretnih.

Zna se da je u poslijepodnevnom satima 8. kolovoza u prazan Dvor na Uni ušlo dvanaest muškaraca u tamnozelenim uniformama bez oznaka, s rancima na leđima, automatskim puškama i ručnim bacačima, muvujući se oko baze danskog bataljuna. Zna se da su četvorica od njih uskoro ušla u zgradu škole, i da se uskoro začula rafalna paljba, te detonacije ručnih bombi i protutenkovskih granata. Zna se da pripadnici danskog bataljuna UNCRO-a nisu reagirali, jer su imali naređenje zapovjednika Jorgena Kolda da samo promatraju i ni u kojem slučaju ne otvaraju vatru.

Zna se da je pucnjava trajala petnaest minuta, nakon čega su se naoružani vojnici neometano udaljili i nestali iz pustog grada. Zna se da je iza njih u hodnicima i na stepeništu škole ostalo devet leševa: najstarija je

bila osamdesetogodišnja starica koja je rafalom po prsima presječena dok je sjedila u stolici kraj stubišta koje vodi na prvi kat. Zna se da je druga žena ubijena u invalidskim kolicima, i da je treća, ona što je ležala na podu s raznesenom lijevom stranom lubanje, imala sedamdesetak godina. Zna se da je četvrta, procijenjene dobi od pedeset pet godina, ubijena rafalom s leđa, da je peta, šezdesetogodišnjakinja bez lijeve noge, raznesenog lica ležala na podu uz svoje štake, a da je šesta ubijena žena, izrazito mršava, s dubokom ranom iza uha pronađena pred školskom pločom u učionici na katu.

Zna se da je u učionici pronađen i mrtav sedamdesetogodišnji starac s teškim ozljedama na leđima. Zna se da je drugi muškarac, šezdeset i pet godina stari invalid sa štapom, sasječen rafalom preko prsiju dok je sjedio u stolici u prizemlju. Zna se da je treći, masakriran do neprepoznatljivosti, bio i najmlađa žrtva: mladić nije imao ni dvadeset godina.

Sve se tako zna o pokolju devetero psihijatrijskih bolesnika i invalida u zgradi osnovne škole u Dvoru na Uni, u utorak 8. kolovoza 1995., posljednjeg dana 'Oluje'. Postoje svjedoci, postoje snimke, točno se zna kad, točno se zna gdje, točno se zna koliko, zna se kako i zna se čime. Ne zna se samo – tko.

Ne zna se tko je nemoćne nesretnike poubijao.

I tko su uopće ubijeni.

Ta dva sitna detalja izdvajaju masakr u Dvoru na Uni u posebnu ratnu epizodu, amputiranu od svojih uzroka i posljedica – cijeli jedan rat sam za sebe, i ni za koga drugog. Sve druge bitke iz devedesetih imaju svoje ratove, svi pokolji svoje ubojice, sve

žrtve svoje spomenike, samo masakr u Dvoru na Uni nema nikog svog.

Nikad, naime, nije pouzdano utvrđeno tko su žrtve ostale u lokvama krvi po hodnicima i učionicama dvorske osnovne škole. Istina, nekim od njih zna se administrativni identitet: najstarijoj, recimo, onoj osamdesetogodišnjakinji ubijenoj u stolici kraj stubišta, ime je bilo Desanka Teodorović, a ona bez noge, što je raznesena lica ležala pokraj svojih štaka, zvala se Terezija Ružak – u forenzičkom smislu riječ je dakle bila o Srpkinja i Hrvatice – i tu se otprilike iscrpila svaka istražiteljska ambicija. Masovne grobnice ovdje se, naime, obilježavaju zastavama, a ubijeni pacijenti psihijatrijskog odjela petrinjske bolnice, sklonjeni u dvorsku školu, očito nisu imali zajedničku zastavu.

Oni nisu bili ničiji, njihovi su jedini pasoši bili zdravstveni kartoni, njihova je nacionalnost i doslovno bila njihova dijagnoza. A kad takvi nestanu, nitko ih ne traži, takvi nikome ne pripadaju. Zato nikome nije važno ni tko su one četiri do dana današnjeg neidentificirane žrtve, ni čijih je onih pet identificiranih. Nema zemlje za ubijene bolesne starce, nema je ni za državljanstvo ni za grob.

Portal Novosti , 10 .09.2019

Saša Kosanović: SUMNJIVE SMRTI U RUDOPOLJU

Tada se dogodio zločin. Vojnici iz Rijeke zauzeli su kuću koja je od Kordića udaljena ni sto metara. Tu su se zabavljali, opijali i odlazili u akcije čišćenja terena. O tome što se dalje događalo postoje dvije verzije. Prema službenoj verziji policije i institucija hrvatske države, Nevenkina braća, a Radmilini ujaci Stojan i Ilija Kordić, iz nepoznatog razloga završili su na dnu obiteljskog bunara ispred kuća, a majka im Stana objesila se o šljivu pored kuće. Nevenka Kordić i Radmila Šarić ne vjeruju službenoj verziji, nego smatraju da su njihovi najbliži ubijeni. Nakon izbjeglištva, Nevenka se iz Srbije vratila 1999. godine.

- Tada su mi rekli što je bilo s mojom braćom. Iz općine su pozvali Mariju i Kostu Ivaniševića da prisustvuju kad su vadili tijela. Ta vojska UNPROFOR-a sahranila ih

je u groblje. Kad sam se vratila, ja sam došla na groblje i našla svoju braću, a mati mi je bila zakopana tu u šljivaru - govori Nevenka.

Ni njena kćer Radmila ne vjeruje u službenu istinu. Nedavno su tijela njenih ujaka ekshumirana pa službeno pokopana, nakon što je konačno završena identifikacija. Do tada su ležali u neoznačenim grobovima.

- Ja ne mogu nikome vjerovati, danas svi sve negiraju. Na sprovođu nas je bilo tek dvoje-troje. Ljudi su preplašeni i misle da su gotovi ako nešto kažu. Ti vojnici bili su smješteni u prvoj kući do naše. Oni su moju baku ubili i zakopali. Rekli su da se ubila, pa su je zakopali blizu kuće, nisu je ni na groblje odnijeli - uvjeren je Radmila.

Od MUP-a je tražila da se smrt njenih najbližih istraži kao mogući ratni zločin. Dobila je odgovor da je policajac na terenu pronašao tijelo i da je zaključio da je njena baka 'počinila samoubojstvo vješanjem'. Na zahtjev policije, na teren tada izlazi mrtvozornik dr. Boris Kovačević, koji je navodno izvršio 'očevid i pregled leša', te potvrdio kako je baka Stana digla ruku na sebe. Što se tiče Ilije i Sto-

jana Kordića, policija je odgovorila da su oni nađeni u bunaru tek 4. listopada 1995., također od lokalnog policajca. U šturom policijskom izvještaju ne piše kako je moguće da slijepa starica od 86 godina pronađe konopac, sama napusti kuću, ode do šljivika, prebaci uže preko grane, napravi omču i objesi se o šljivu. Njenoj kćeri Nevenki to je nemoguće zamisliti.

- Ona ništa nije mogla sama. Imali smo poljski WC, ali ja sam je na njega morala voditi - kaže.

O kvaliteti 'očevida i pregleda leša' na licu mjesta čula je od ljudi koji su njenu baku otkopavali.

- Kada su nam baku vadili iz toga groba iza kuće, tu je bila inspektorica iz Otočca. Seljani su iskopavali tijelo. Jednom čovjeku nije bilo dobro, a ovaj drugi kada je kopao, naišao je na deku u koju je baka zamotana i ostavljena, a na deki složene četiri čahure. To je bilo prije više od 15 godina. Čovjek je čahure uzeo i dao nama. Kada su baku iskopali, samo su ostatke na brzinu pregledali i rekli da je možemo pokopati u groblje. Nikakvog detaljnog pregleda nije bilo. Sve je bilo nedorečeno - priča Nevenka Kordić.

Portal Novosti, 31.10.2019.

NA KORDUNU SAHRANJENE ŽRTVE

- Nakon 24 godine, 25. i 26. oktobra svoj mir napokon su naše porodice devetero civila ubijenih u Oluji na Kordunu. U Vojniću je sahranjeno četvero članova porodice Novković iz obližnjeg Dunjaka, poginulih u izbjegličkoj koloni koja se 7. augusta 1995. kretala od Topuskog prema Dvoru na Uni. U šumi Oblaj, prilikom granatiranja Hrvatske vojske i Armije BiH,

jedan je projektil direktno pogodio vozilo Lada u kojem su bili Nikola Novković (41), njegova nevjenčana supruga u sedmom mjesecu trudnoće Nedjeljka Matijević (33), njegov otac Dragić (81) i majka Nevenka (75). Nitko nije preživio. Kolona je tada prekinuta i ljudi su se vratili u Topusko. Nedjeljkinoj sestri koja živi u Srbiji nedavno je javljeno da su stradali pronađe-

ni i identificirani te da tijela može preuzeti i sahraniti.

Večernje Novosti, 07.8. 2020.

POTRESNA ISPOVEST RODITELJA MALIŠANA UBIJENIH NA PETROVAČKOJ CESTI: TELO SINA PREPOZNALA SAM PO ZUBIMA

Za njih je današnji dan živa rana. Jednako bolna svih ovih godina. S njom idu na počinak, ali nikad sna. Umorena deca ih bude.

Nejake ručice pružaju, kao u poslednjem zagrljaju.

- Rana do groba. I, u grobu. Neša deca nikad porasla nisu - kaže nam Spase Pape Rajić, otac Nevenke (11) i Žarka (9), ubijenih na Petrovačkoj cesti, na današnji dan, pre 25 godina. Ubijeni su u koloni koju je bombardovala hrvatska avijacija.

- Sama sam, sa patologom, među sagorelim zgužvanim telima prepoznala mog Darka po zubici - govori Jovanka Vuković, majka trinaestogodišnjeg Darka. - Pre toga, izdvojili smo kosti mog supruga Krstana. Kako sam mogla da izdržim, pitate me. Verovatno sam već tada bila mrtva.

Apatin, mesto potresnih sećanja i mesto malenih grobova. Delić Bačke u kome teče život mimo nesreće Vukovića i Rajića, prognanih iz Donjeg Lapca. Iz Like. Ko će ih danas posetiti? Pružiti im ruku u danu njihove nemerljive patnje.

- Bilo je oko podneva. Moj suprug je vozio kamion i hranu za nesrećni narod u koloni. Na toj nesrećnoj cesti Darko je bio u kolima sa bakom. Spazio je oca u kamionu i potrčao. Ona ga je vukla da ne ide. Ali, ko dete da spreči da ide ocu koga danima nije videlo. Za njim su krenula i Spasina deca, Nevenka i Žarko. Bilo je: ili da idu u kamion, ili nikud.

Darko je seo na haubu, pored oca, Nevenka i Žarko na ležaj iza. Darko je video kad je avion izronio iz doline. Viknuo je: Tata, avion! Avion je preleteo kolonu, udaljio

se i munjevito se vratio. To su bili trenuci... Pogodio je Krstanov kamion. Bombe su nam spržile decu i mog supruga. Iza vozila, u kome je bila porodica Dušana Drče, njihov petogodišnji Jovica... Maleni je smrtno stradao. Dušan teško povređen. Dušan i njegova porodica su u Nemačkoj, da ne kucate na zatvorena vrata...

Drži se Jovanka. Brani se, a emocije ključaju. Ona stalno ustaje. Kao, nešto pomera.

Otvara vrata. Zatvara ih. Sa fotografija posmatraju je Darko i Krstan. Dečak sa pionirskom maramom, njen suprug, iz najlepših dana ove porodice. Na trenutak se učini da su oči žive i da je u trenu, u ovom izbegličkom podstanarskom domu Jovankinom, sva nekadašnja ljubav i onaj život, nekadašnji.

- Han Kola kod Banjaluke. Jedna kolona je krenula u tom pravcu, u njoj naša ćerka i ja - seća se Jovanka. - Slušamo vesti. Javlja radio da je bombardovana kolona u Petrovcu. Slutila sam, a nisam verovala. Dan pre, bombardovana je kolona u Svodni, kod Prijedora. Mislila sam o tome govore.

Zapravo, nisam želela da verujem. Čekamo kolonu i rodbinu koja stiže u koloni od Prijedora. Niko ništa ne govori, samo čute. Od mene kriju nešto. Spuštaju poglede. Šta je, jesu li živi, pitam. I čula sam, nisu. Tada sam umrla. Doneli su u jednoj kesi ostatke moga sina i moga muža. U toj istoj kesi i decu Rajića. Sahrnili smo ih u Han Kolima. Ali sam ja čula još nešto. Neko je izustio... Nije to sve.

Ovde zastaje Jovanka Vuković. Pa, od prozora do vrata, od šporeta do frižidera, služi sok, kuva kafu. Pali cigaru o cigaru.

- Nije sve? Pa, gde je ostalo? I rešila sam: ići ću ja tamo gde je bomba pala i ubila moje srce. Zaustavili su me: Nemoj Jovanka da se sad ometa ova sahrana.

Kad je u maleni kovčeg na groblju u Han Kolima sahranjena kesica sa ostacima dece Rajića, njenog Darka i Krstana, ona se nije smirila. Tragala je od Ključa, Petrovca, svuda gde god je mislila da su ostavljeni umoreni u bombardovanju.

- U bolnici na Paprikovcu, kod Banjaluke, odgonetnula sam da su u Institutu za patologiju ostaci naših ubijenih. Da je tu stiglo i "ono što je ostalo" na Petrovačkoj cesti. Sad, treba neko da pomogne patologu Željku Karanu, ne može sam, a upravo mu je stigao poziv iz Sarajeva, da identifikuje vojnike iz kolone, iz maja devedeset druge. Kažem: Ja ću da pomognem. Polazi sa mnom i naš Spase Rajić. Zastaje pred vratima Instituta. Kaže: Ne mogu, Jovanka. I šta da vam kažem... Nekako smo izdvojili Krstanove ostatke iz te gomilice, ali dečije... Ko da prepozna šta je od kog deteta ostalo. Darko je imao lepe, zdrave zube. Tako sam ga prepoznala. I rešila sam da ih selim i sahranim u Apatinu. A, onaj maleni sanduk, stavili smo preko Krstanovog. Neka ih, neka počivaju u zavičaju moga muža i njegove porodice.

Spase Pape Rajić je svoje mališane, kada su s mukom identifikovani, preneo u Apatin. I sahranio je, ovde, gde s njim danas razgovaramo. Gde je sada dom Rajića, prognanih iz Donjeg Lapca. Želeo je Spase da mu mrtva deca budu blizu. Svaki dan. Da im pomiluje spomenik...

02 April 2012

SMS

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991.

Predmet br.

IT-06-90-T

Datum:

15. travnja 2011.

Original:

engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķīnis
sutkinja Elisabeth Gwaunza

Tajnik: g. John Hocking

Presuda od: 15. travnja 2011.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**PRESUDA
SVEZAK I OD II**

Ubojstva
(izvod iz presude)

Ljubica Stegnajić

202. ... Mile Stegnajić iz Stegnajića, u općini Benkovac, obavijestio je UNCIVPOL da su 21. kolovoza 1995. oko 15:00 sati u njegovu kuću došla dva dugokosa naoružana muškarca u civilnoj odjeći. Ti ljudi su njemu i njegovoj ženi, Ljubici Stegnajić, prijetili da će ih ubiti ako do sutra ne napuste svoju kuću. Mile Stegnajić je zbog te prijetnje odmah otišao, ali je njegova žena ostala jer nije bila dovoljno dobrog zdravlja da bi mogla poći s njim. Toga dana, oko 18:00 sati, Mile Stegnajić je čuo pucnje iz smjera svoje kuće a, kad se nekoliko sati kasnije vratio, nije mogao pronaći svoju ženu. Otputio se u bazu u Raševiću, kamo je sti-

gao sutradan ujutro. Nakon toga se, zajedno s timom UNMO-a, vratio kući, gdje su njegovu ženu pronašli mrtvu u bunaru. Ispred bunara je bila uredno složena ženina pregača, i na njoj njezine cipele, a ženin štap bio je vezan za zid bunara. Pored bunara je, kao stepenica, bila položena jedna cjepanica. Tim UNMO-a je otišao u vojnu policiju u Benkovcu da prijavi incident. Dana 23. kolovoza 1995. oko 10:00 sati UNCIVPOL, kanadska vojna policija i benkovačka policija otišli su u kuću Mile Stegnajića i izvadili Ljubicu Stegnajić iz bunara. Nije bilo vidljivih tragova strijelnih rana. Njezini posmrtni ostaci odneseni su na groblje u Zadru radi pokopa. Mile Stegnajić je odveden u bazu UN-a u Kninu kako bi se pridružio ostalim izbjeglicama, iako je tražio da ide kod rodbine u Srbiju.

Marko Ilić i drugi

214. Na temelju predočenih dokaza, Raspravno vijeće konstatira da je 7. kolovoza 1995. oko 13:00 sati više osoba u uniformama u Oraovcu okupilo Milana Ilića, Marka Ilića, Radu Bibića, Ružu Bibić i Stevu Ajdukovića, koji su svi bili u civilnoj odjeći. Milan i Marko Ilić su bili nenaoružani. Jedna osoba u sivozelenoj uniformi zapovjedila je grupi da ide za njom u smjeru Gornjeg Lapca, istočno od Oraovca. Na otprilike 50 metara zapadno od zadnje kuće u Oraovcu, Milan Ilić se odvojio od grupe i pobjegao, a potom se sakrio u grmlju. Nedugo zatim, iz smjera u kojem se grupa kretala čuo je dvije serije od po četiri pucnja. Dana 4. rujna 1995., 50 metara istočno od zadnje kuće u Oraovcu pronađena su četiri skupa posmrtnih ostataka

216. U zapisniku o obdukciji se nadalje kaže da je drugi skup posmrtnih ostataka pripadao ženi staroj između 60 i 80 godina, koja je na sebi imala haljinu na kopčanje i jednu gumenu cipelu. Prema Milanu Iliću, Ruža Bibić je bila malo mlađa od 77 ili 78 godina i obično je nosila haljinu na kopčanje i gumene cipele. Na temelju datuma i mjesta pronalaska leša, činjenice da je pronađen blizu posmrtnih ostataka Marka Ilića, spola, procijenjene dobi i odjeće preminule, uzetih zajedno sa svjedočenjem Milana Ilića, Raspravno vijeće zaključuje da je riječ o lešu Ruže Bibić.

Marta Vujnović, Stevo Vujnović i Marija Vujnović

222. Vujnović je izjavio da su 5. kolovoza 1995. u zaselak ušli vojnici HV-a i da nisu naišli ni na kakav otpor. Da su ti vojnici pripadnici HV-a, svjedok je zaključio po njihovim uniformama, hrvatskom grbu na znački na njihovim kapama i registarskim tablicama HV-a na njihovim vozilima. Tada je u zaseoku bilo još svega 17 ili 18 uglavnom starijih ljudi. Seljani su bili nenaoružani. Na tom području, kako je svjedok rekao, nije bilo snaga RSK. Međutim, izjavio je da su se u Staroj Straži i Pađenama, u općini Knin, nalazile vojarne RSK.⁷⁷⁹ Vojnici HV-a počeli su pljačkati kuće u zaseoku, pa tako i svjedokovu. Vujnović je osobno vidio vojnike kako dolaze vojnim i civilnim kamionima i traktorima i pljačkaju kuće. Dana 18. kolovoza 1995. ili približno tog datuma hrvatski vojnici su svjedoka iz njegove kuće odveli u jednu zgradu na željezničkoj postaji koju je vojska koristila za smještaj. Svjedok

je tamo vidio puno vojnika i nekoliko vojnih vozila s registarskim tablicama HV-a. Vojnici su ga ispitivali i nazivali ga "četnikom". Jedan časnik mu je rekao da će, kada krenu, on morati s njima jer će ga inače netko ubiti. Jedan mu je vojnik savjetovao da se sakrije jer se "događaju [...] stvari". Svjedok se nakon toga vratio kući da obiđe svoju majku, Martu Vujnović. Majku je u 11:15 sati 18. kolovoza 1995. ili približno tog datuma ostavio kod kuće, ali se u 16:00 sati toga dana vratio. Kad je došao, vidio je da mu je kuća spaljena. Na otprilike 80 metara od kuće pronašao je majku mrtvu, s tri rupe od metaka na licu, dvije iznad i jednom ispod očiju, odmah pored nosa. Svjedok majčinu smrt nije službeno prijavio hrvatskoj policiji, ali hrvatskim policajcima koji su dolazili u njegovu kuću jest za to rekao. S vojnicima u selu nije pričao o majčinoj smrti. Prema svjedokovim riječima, nitko iz hrvatske policije ili vojske nikada nije proveo stragu o smrti njegove majke niti mu je postavljao pitanja o tome što se dogodilo. Svjedok je izjavio da je toga dana u zaseoku spaljeno 11 kuća. Dana 21. ili 22. kolovoza 1995. svjedok je pronašao leš Steve Vujnovića, rođenog otprilike 1939., ispred njegove kuće u Oton Polju. Stevo Vujnović je bio u donjem rublju i ležao je licem prema zemlji, u lokvi krvi.⁷⁹⁶ Svjedok je za to da je Stevo Vujnović ubijen čuo od jedne njegove rođakinje. Prema svjedokovim riječima, on je bio civil. Sedam ili osam dana kasnije, svjedok je rekao policajcima da je pronašao leš i odveo ih do mjesta gdje se nalazio.⁷⁹⁹ Policajci su rekli da se iz kuće širi smrad, a svjedok je pomislio da je unutra leš majke Steve Vujnovića, Marte ili Marije Vujnović, rođene otprilike 1912. ili 1913. Ni svjedok ni policija nisu ulazili u kuću. Policija nije odnijela leš Steve Vujnovića. Svjedok je od drugih seljana čuo da je gotovo godinu dana kasnije sin Marte ili Marije Vujnović, Momčilo Vujnović, došao iz Srbije i pronašao njezin kostur. Svjedok je Stevu i Martu ili Mariju Vujnović vidio žive u njihovoj kući nekoliko dana prije operacije Oluja i ona tada nije mogla ustati iz kreveta. Dana 21. kolovoza 1995. zaselak su, uz pomoć pripadnika međunarodne zajednice, napustili svi koji su tamo bili ostali, osim svjedoka i još dvoje ljudi.

Stana i Mirko Popović

229. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi

s navodima o ubojstvu Stane i Mirka Popovića predočeni putem svjedočenja Jovana Popovića. Taj svjedok, Srbin iz Popovića, zaseoka sela Mokro Polje, u općini Ervenik, izjavio je da je između 3. i 6. kolovoza 1995. iz svoje kuće dalekozorom gledao kako puno automobila ide iz smjera Ervenika prema Gračacu. Dana 6. kolovoza 1995. ujutro vidio je kako na brdo Kom padaju i s njega se ispaljuju projektili. Toga dana u 17:00 sati na cesti iz Like prema Popovićima dalekozorom je vidio tri tenka srednje veličine, s cijevima, na kojima je sjedilo ili stajalo po oko 8 vojnika. Vidio je da vojnici nose sivozelene maskirne uniforme i sivozelene maskirne šešire širokog oboda i da su im lica obojana u crno.⁸²⁹ Svjedok je čuo pucnjavu, i kad je pogođen dimnjak njegove kuće pobjegao je i, pretrčavši otprilike jedan kilometar, sakrio se iza jednog kamenog zida, odakle je i dalje čuo pucnjavu, vidio plamen i osjećao miris dima. Kad je nakon zalaska sunca vidio da vojnici i tenkovi odlaze, vratio se kući, koju je zatekao opustošenu i u kojoj se osjećao miris dima. Popović je vidio da su razbijeni prozori, spaljene tri štale i oko 20 stogova sijena i da su mu ukrali gitaru i nekoliko kilograma meda. Dana 7. kolovoza 1995. probudio se oko 05:00 ili 06:00 sati i dalekozorom vidio vojnike u Mokrom Polju. Kad je čuo da jedan traktor prilazi Popovićima, sakrio se iza kuće. Nedugo zatim došli su njegov otac i otprilike pet vojnika obučenih jednako kao oni koje je vidio prethodnog dana, s jednako tako obojenim licima, a na njihovim uniformama je, kako je rekao, vidio ovalne oznake sa slovima "HV". Za jednog od vojnika, koji nije nosio šešir i kojemu lice nije bilo obojano u crno, svjedok je mislio da je zapovjednik jer ga je čuo kako jednom drugom, vrlo mladom vojniku, kaže "mali, preuzmi ga", dodajući: "Moramo ga predati policiji." Popović je vojnicima rekao da ima potvrdu da nije bio u vojsci, na što mu je vojnik za kojeg je mislio da je zapovjednik rekao da je donese. Prema svjedokovim riječima, "komandir" je imao drniški naglasak i svjedok je čuo da ga netko oslovljava sa "Stipe". Svjedok je u pratnji vojnika kojem su se obraćali s "mali", i koji je također govorio s drniškim naglaskom, otišao po dokumente. Nakon što ih je pokazao "komandiru", Popović i njegov otac otišli su s vojnicima do jedne obližnje kuće u zaseoku, gdje je svjedoku rečeno da sjedne. Svjedok je gledao vojnike kako ulaze u svaku kuću u Popovićima – provaljujući ako su vrata bila zaključana – kako uzimaju vrijedne

stvari, kao što su pršuti i televizori, i utovaruju ih u traktor. Majka mu je došla reći da joj je "komandir" rekao da se on može vratiti kući, pa su se oko 13:00 sati vratili. Svjedok je otišao na kat u svoju spavaću sobu i zaspao.

230. Popović je izjavio su ga probudili pucnjava i vrisci u blizini. Čuo je "komandira" kako viče "ne pucaj, ako opališ još jedan metak, ubiću te", i onda opet pucnje. Kad je ustao i otvorio vrata svoje spavaće sobe, čuo je kako se ulazna vrata u prizemlju zatvaraju i kako netko s naglaskom iz Vodica, čiji glas nije prepoznao, kaže: "[...] Ubio sam još jednog [...] [M]oramo ih spaliti pre nego što dođu posmatrači." Izašao je na svoju terasu i pred samom kućom s leđa vidio dva muškarca, koja su oba nosila sivozelene maskirne uniforme i sivozelene maskirne šešire širokog oboda. Popović je izjavio da je čuo kako jedan od njih, čiji glas nije prepoznao a naglasak mu je bio sličan vodičkom, kaže: "Ima li još čega gore?" Kad su oni otišli, svjedok je sišao i vidio svoju majku Stanu Popović (rođenu 1926.) kako, licem prema zemlji, leži preko kuhinjskog praga. Pridigao ju je i pitao je li "pogođena iz puške", na što je ona kimnula, pa mu rukom pokazala, kako je on to protumačio, da bježi. Nakon toga je izdahnula. Svjedok je zatim vidio svojeg duševno bolesnog brata, Mirka Popovića (rođenog 1953.), kako sjedi iza otvorenih kuhinjskih vrata s dvije strijelne rane na čelu. Vidio je da je jedan prozor razbijen i da po kuhinji ima rupa od metaka, između ostalog, i u vratima, a, kako je rekao, činilo se da su meci bili ispaljeni kroz prozor. Svjedok je zatim pobjegao u brdo, gdje je oko 22:00 sata te večeri vidio svojeg oca Obrada Popovića (rođenog 1920.), koji je imao rane na glavi. Otac mu je ispričao da su neki ljudi, nije rekao koji, pucali u njega kroz prozor, i da je istrčao iz kuće i tako pobjegao. Svjedok i njegov otac su kasnije te večeri pokopali tijela njegove majke i brata u kukuruzištu. Svjedok te događaje nije prijavio policiji. Prema popisu stanovništva iz 1991., od ukupno 803 stanovnika Mokrog Polja u općini Ervenik 1991. njih 801 bili su Srbi. Popović je izjavio da je Mokro Polje 1995. bilo isključivo srpsko selo s 380 stanovnika, od kojih je nakon operacije Oluja tamo ostalo otprilike 50.

231. Na temelju predočenih dokaza, Raspravno vijeće konstatira da su Stana Popović i Mirko Popović ubijeni vatrenim oružjem 7. kolovoza 1995. u Mokrom

Polju, u općini Ervenik. Budući da je Jovan Popović srpske nacionalnosti i na temelju njegove izjave da je Mokro Polje prije operacije Oluja bilo isključivo srpsko selo, Raspravno vijeće zaključuje da su i Stana Popović i Mirko Popović bili srpske nacionalnosti.

Sava Babić

233. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Save Babić predloženi prvenstveno putem svjedočenja Petera Martija, svjedokinje 136 i Aluna Robertsa, kao i dokumentacije o kriminalističkoj istrazi provedenoj u Hrvatskoj.

234. Peter Marti, vojni promatrač UN-a i kasnije član HRAT-a u Sektoru Jug u razdoblju od 19. lipnja do 27. studenog 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je 28. kolovoza 1995., zajedno s troje kolega, u zaseoku Babić na području Mokrog Polja, u općini Ervenik, naišao na staricu po imenu Sava Babić, rođenu 1913. Starica je bila gotovo slijepa i bila je sama u kući. Marti je rekao da je u dvorištu bio parkiran stari žuti automobil s praznim gumama. Kako je čuo, kasnije se jedna druga patrola, bez njega, vratila u kuću Save Babić i pronašla je kako mrtva, s rupom na čelu, sjedi u žutom automobilu. Tor Munkelien, vojni promatrač UN-a stationiran u Kninu u razdoblju od 14. kolovoza 1995. do 1. prosinca 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je bio u patroli UNMO-a koja je 4. rujna 1995. pronašla leš Save Babić, ustrijeljene u glavu, u žutom automobilu u Babiću, zaseoku sela Mokro Polje, u općini Ervenik. Prema izvješću UNMO-a od 4. rujna 1995. i izvješću UNCIVPOL-a od 10. rujna 1995., UNMO je 4. rujna 1995. u 15:15 sati pronašao leš s dvije strijelne rane glave to je bio leš žene od 82 godine koju su vojni promatrači UN-a 1. rujna 1995. vidjeli živu. 235. Svjedokinja 136, Srpkinja, prevoditeljica na terenu za UNCIVPOL i UNCRO, u svojem svjedočenju je rekla da je 5. rujna 1995. pratila jednu patrolu u Babiće, zaselak sela Mokro Polje, u općini Ervenik, i tamo vidjela leš Save Babić (stare 67 godina) u sjedećem ili polusjedećem položaju na prednjem desnom sjedalu žutog automobila. Automobil je bio parkiran ispred kuće Save Babić i svjedokinja je vidjela da je kuća pogođena projektilom s eksplozivnim punjenjem. Sava Babić je imala veliku rupu na potiljku, a mozak joj je bio prosut po sjedalu automobila. Svjedokinja je izjavila da je dan ranije jedna druga prevoditeljica, Biljana Trivić, otišla

s patrolom UN-a u taj zaselak da obiđu Savu Babić i da su staricu zatekli mrtvu. Taj tim je Savi Babić nekoliko dana prije toga pomogao da vrati automobil u garažu, odakle su ga izvezli vojnici HV-a koji su je, kako je tvrdila, i maltretirali. Prema UNCIVPOL-ovom izvješću o incidentu sastavljenom 5. rujna 1995., UNCIVPOL je toga dana pronašao leš jedne žene na podu suvozačkog mjesta automobila parkiranog u jednom dvorištu u zaseoku Babić u Kistanjama. Žena je imala dvije strijelne rane na glavi. "Načelnik kninske postaje" je obavijestio jednog dužnosnika UNCIVPOL-a da se pokojnica zvala Sava Babić i da je imala 82 godine. Alun Roberts, službenik za tisak i informiranje u Sektoru Jug UN-a u Kninu od sredine rujna 1993. do približno sredine listopada 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je 5. rujna 1995. fotografirao njezin leš.

Vlade Sovilj

257. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Vlade Sovilja predloženi prvenstveno putem svjedočenja Mile Sovilja i sudsko-medicinske dokumentacije. Mile Sovilj, srpski novinar iz Gračaca, napustio je 4. kolovoza 1995. oko 16:00 sati Gračac i otišao u Kijane, u općini Gračac. Svojoj obitelji koja je tamo živjela rekao je da iz sigurnosnih razloga napusti selo jer je HV možda već došao na to područje. Većina Soviljeve obitelji u Kijanima spremala se na odlazak, no njegov otac, Vlade Sovilj, nije htio ići, govoreći da je čuo kako se na radiju svakih sat vremena emitira poruka Franje Tuđmana kojom se ljudi pozivaju da ne napuštaju svoje domove jer im se ništa neće dogoditi. Svjedok je oko 01:00 sat 5. kolovoza 1995. s desetak ljudi iz dvije ili tri obitelji koje su se prezivale Sovilj kamionom napustio selo. Dana 6. kolovoza 1995. stigao je do Srbije i pokušao ponovno uvjeriti svojeg oca da napusti selo, no on je to odbio. Deset do petnaest dana kasnije Sovilj je Crvenom križu Srbije, UNPROFOR-u, Veritasu i jednoj lokalnoj organizaciji za ljudska prava prijavio da je njegov otac nestao. Te organizacije mu nisu znale ništa reći o njegovom ocu. Svjedok je kasnije čuo da su hrvatske snage 8. kolovoza 1995. ili približno tog datuma ubile njegovog oca, kao i 13 drugih ljudi koji su ostali u Kijanima. Prema riječima svjedoka, ti drugi ljudi koji su ubijeni u Kijanima bili su uglavnom stariji seljani i on je naveo imena sljedećih osoba čije smrti nije bio

očevidad: Mara Sovilj (stara otprilike 70 godina), Mira Sovilj (stara otprilike 45 godina), Radomir Sovilj (star otprilike 42 godine), Danica Sovilj (stara otprilike 60 godina), Marija Jelača (stara otprilike 75 godina), Mileva Kolundžić (stara otprilike 60 godina), Dane Bolta (star otprilike 75 godina), Dušan Kesić (star otprilike 60 godina), Sava Bolta, Branko Jelača, Milica Jelača, Ana Jelača i Smilja Jelača.

Mira i Radomir (Braco) Sovilj

261. Ive Kardum, načelnik Odjela kriminalističke policije Policijske uprave zadarsko-kninske 1995. godine, u svojem svjedočenju je rekao da su on i drugi 2001. ili 2002. pažljivo proveli istragu u vezi sa smrću članova obitelji Sovilj, nakon što su od jednog od njegovih policajaca dobili informaciju da je neposredno nakon operacije Oluja jedan hrvatski vojnik srpske nacionalnosti ubio jednog čovjeka zbog nekih imovinsko-pravnih pitanja. Taj ubijeni čovjek i Mira Sovilj pokopani su na groblju. Kardum je izjavio da su njegovi policajci izvršili pretres jedne kuće i pritom pronašli hrpicu izgorjelih posmrtnih ostataka, koje su poslali u kriminalistički laboratorij da se ispita jesu li ljudskog porijekla. Prema Kardumovim riječima, oni nisu uspjeli utvrditi je li taj hrvatski vojnik srpske nacionalnosti počinitelj tog ubojstva.

262. Prema izvješću hrvatskog MUP-a, Mira Sovilj, rođena 3. rujna 1950., i Radomir Sovilj zvani Braco, rođen 14. veljače 1952., ubijeni su u kolovozu 1995. ispred svoje obiteljske kuće u Kijanima. U izvješću se nadalje kaže da su 10. rujna 1995. pronađena dva leša u raspadanju, koje je Vladimir Pavletić identificirao kao leševe Mire Sovilj i Brace Sovilja. Djelatnici Civilne zaštite pokopali su leševe na gradskom groblju u Gračacu, i to leš Mire Sovilj pod brojem 384 (identifikacijski broj 388), a leš Brace Sovilja pod brojem 385 (identifikacijski broj 389). O tome je posebnim izvješćem obaviješten županijski državni odvjetnik u Zadru.⁹⁶⁵ U isto vrijeme kad su ubijene te dvije žrtve, u obiteljskoj kući u Kijanima spaljena je njihova majka, Mara Sovilj.⁹⁶⁶ U izvješću MUP-a se navodi i ime mogućeg počinitelja, za kojeg se kaže da je, prema neprovjerenim saznanjima, tijekom Domovinskog rata bio pripadnik HV-a.⁹⁶⁷ Mile Sovilj je u svojem svjedočenju rekao da je u to vrijeme čuo da se pretpostavlja da je zločine počinila ta osoba, koja je bila prvi susjed

ubijenih.

Dušan Borak i drugi

281. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Dušana Borka i drugih predočeni prvenstveno putem svjedočenja Milana Letunice i Bogdana Dobrića, kao i putem dokumentarnih dokaza, između ostalog, dokumentacije o kriminalističkoj istrazi koja je u vezi s navodima o tim ubojstvima provedena u Hrvatskoj. U vrijeme kada su, prema navodima, počinjena ubojstva Letunica i Dobrić su se nalazili u Gošiću ili u blizini Gošića

282. Milan Letunica, Srbin, stanovnik srpskog sela Gošić u općini Kistanje, izjavio je da se 5. kolovoza 1995., nakon što je čuo da je HV zauzeo Knin, odlučio sakriti u šumi. Oko 16:00 sati 27. kolovoza 1995. došao je u Gošić, gdje se u kući Nebojše Borka vidio s Dušanom i Milkom Borak. Dok je bio tamo, čuo je zvuk automobilskog motora i pobjegao u šumu. Putem ka šumi svjedok je vidio jedan bijeli automobil. Nедуго затим čuo je pucnjavu, koja je trajala desetak minuta. Krećući se kroz šumu prema svojoj kući, Letunica je vidio kako taj isti automobil ide cestom. Kod kuće se zadržao 10-15 minuta i tamo se vidio s Bogdanom Dobrićem, koji mu je rekao da je u kućama obitelji Borak pronašao leševe. Svjedok je noć proveo u šumi. Dana 28. kolovoza 1995. u 06:00 sati otišao je u selo, gdje ga je jedan policajac odveo u kuće obitelji Borak. Vidio je policijski automobil, vojni kamion i kola hitne pomoći i na molbu jedne medicinske sestre identificirao je leševe Save, Gordane, Vase, Kose, Marije, Dušana i Milke Borak, te Gojka Ležajića. Ljudi koji su bili na mjestu događaja stavili su leševe u zasebne plastične vreće, koje su zatim označili i utovarili u kamion.

283. Bogdan Dobrić, Srbin iz Dobropoljaca, u općini Lišane Ostrovičke, izjavio je da je 27. kolovoza 1995. s mjesta u šumi gdje se skrivao, otprilike 100-150 metara udaljenog od ceste Letunice-Gošić, vidio kako u smjeru Gošića, u općini Kistanje, idu bijeli civilni automobil i kamionet s plavom ceradom u kojem su se otraga vozili vojnici u maskirnim uniformama. Deset-petnaest minuta kasnije čuo je pucnje iz smjera Gošića, a 30 minuta nakon toga vidio je kako se ista vozila s vojnicima vraćaju u smjeru Letunica, u općini Kistanje. Svjedok je otišao u Gošić, udaljen

otprilike 200 metara, i tamo je ispred kuće Ilije Boraka vidio Dušana Boraka, rođenog 1939., koji je ležao licem prema zemlji, s lokvom krvi povrh glave. Na otprilike dva-tri metra od Dušanovog leša vidio je leš Milke Borak, rođene 1921., koja je, krvavog nosa, bila glavom naslonjena na stol. Dobrić je zatim pronašao leševe Save, Grozde i Vajkana Boraka – rođenih 1924., 1920., odnosno 1927. – kod dvorišnih vrata ispred Savine kuće. Sava i Grozda su ležale licem prema zemlji, a Vajkan je bio naslonjen na vrata. Tri-četiri metra dalje, Dobrić je vidio Kosu Borak, rođenu 1932., koja je ležala licem prema zemlji, s puno krvi uokolo. Na kraju je otišao u kuću Mare Borak i tamo je na stolici u kuhinji pronašao njezin leš. Mara Borak je rođena 1902. Dobriću se krv koju je vidio kad je pronašao leševe činila svježa. Svi leševi su bili u civilnoj odjeći.

284. Prema izvješću HRAT-a Knin od 29. kolovoza 1995., PMEZ je izvijestio da je u masakru koji je 27. kolovoza 1995., prema navodima, izvršen u zaseoku Gošić, u općini Kistanje, bilo sedam, a ne osam žrtava kako je naveo u svojem izvješću od prethodnog dana. Peter Marti, vojni promatrač UN-a i kasnije član HRAT-a u Sektoru Jug u razdoblju od 19. lipnja do 27. studenog 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je 24. listopada 1995. sudjelovao u istrazi koju je HRAT proveo u Gošiću, u općini Kistanje, gdje je u posljedepodnevnim satima 27. kolovoza 1995. ubijeno sedam osoba. Načelnik policijske postaje Kistanje je obavijestio HRAT da područje Gošića potpada pod nadležnost policijske postaje Benkovac.

288. Raspravnom vijeću je predložena sudsko-medicinska dokumentacija u vezi s navodima o ubojstvima. Prema toj dokumentaciji, leševi šest osoba u civilnoj odjeći pronađeni su 28. kolovoza 1995. u zaseoku Donji Borak u Gošiću, u općini Kistanje, identificirani od strane Živka Boraka iz Gošića kao leševi Dušana Boraka, rođenog 1. siječnja 1940., Grozde Borak, rođene 9. ožujka 1922., Marije Borak, rođene 2. svibnja 1914., Save Boraka, rođenog 14. veljače 1925., i Vasilja Boraka, rođenog 1. lipnja 1927. (samo je leš Milke Borak, označen brojem 545, identificirao Milan Letunica), i pokopani na gradskom groblju u Kninu.

289. Leš KN01/246B koji je, s metalnom pločicom broj "545" i u civilnoj odjeći, ekshumiran 14. lipnja 2001. na groblju u Kninu, bio je leš žene približne visine 1,55- 1,71 metara, stare između 50 i 70 godina, sa

strijelnom ozljedom lubanje nanesenom metkom velike brzine za koju je sudski patolog utvrdio da predstavlja uzrok smrti. Potpuno skeletiziran nepotpuni leš KN01/316B koji je, u ostacima civilne odjeće, ekshumiran 15. lipnja 2001. na groblju u Kninu, bio je leš žene približne visine 1,51- 1,68 metara, stare između 50 i 75 godina, za koju John Clark nije mogao utvrditi uzrok smrti.

290. Dana 6. prosinca 2002. klasičnom metodom identifikacije je utvrđeno da je leš KN01/246B leš Milice Borak, rođene 1920., a leš KN01/316B Mariji Borak, rođenoj 1914. Prema potvrdi o smrti izdanoj 6. prosinca 2002. na Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu, Marija Borak, Srpkinja, rođena 14. travnja 1914., umrla je 27. kolovoza 1995. u dvorištu svoje kuće, na kućnom broju 19, u Gošiću, a uzrok smrti je nepoznat. Prema potvrdi o smrti izdanoj 6. prosinca 2002. na Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu, Milica Borak, Srpkinja, državljanka SRJ, rođena 2. kolovoza 1920., umrla je od strijelne ozljede glave 27. kolovoza 1995. u Gošiću. 1086 291. Gore navedeni dokazi ukazuju na to da je 27. kolovoza 1995., nedugo poslije 16:00 sati, u Gošiću, u općini Kistanje, iz vatrenog oružja ubijeno sedam ljudi, konkretno, Sava Borak, Grođana Borak, Vasilj Borak, Kosa Borak, Marija Borak, Dušan Borak i Milka Borak. Tih sedam ljudi toga je dana nosilo civilnu odjeću i svi su bili rođeni između 1902. i 1940.

292. Dokazi ukazuju na to da su nedugo prije nego što je sedam žrtava ubijeno iz vatrenog oružja u selo ušli bijeli civilni automobil i kamionet s plavom ceradom. U kamionetu su se otraga vozile osobe u maskirnim uniformama. Ubrzo po dolasku tih vozila u Gošić, Milan Letunica i Bogdan Dobrić čuli su pucjavu, čiji zvuk je, kako je potonji precizirao, dolazio iz smjera Gošića. Vozila su nedugo zatim otišla iz Gošića. Dokazi ukazuju na to da su osobe iz ta dva vozila, uključujući one u uniformama iz stražnjeg dijela kamiona, iz vatrenog oružja ubile sedam gore navedenih žrtava.

Jovo Berić i drugi

295. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Jove Berića i drugih predloženi putem velikog broja svjedočenja, između ostalog, Aluna Robertsa, Petra Romaseva i svjedoka 84. Raspravnom vijeću su predloženi i dokumentarni doka-

zi, uključujući izvješća UNCIVPOL-a i HRAT-a, te dokumentaciju o kriminalističkoj istrazi koja je u vezi s navodima o tim ubojstvima provedena u Hrvatskoj.

296. Alun Roberts, službenik za tisak i informiranje u Sektoru Jug UN-a u Kninu od sredine rujna 1993. do približno sredine listopada 1995., u svojem svjedočenju je rekao da je od drugog osoblja UN-a koje je redovito obilazilo Varivode, u općini Kistanje, čuo da je "pred operaciju Oluja" većina stanovnika tog većinski srpskog sela pobjegla i da su ostali samo stariji ljudi. UN-u je u listopadu jedan čovjek iz tog sela, Milan Pokrajac, rekao da misli da je nakon 4. ili 5. kolovoza 1995. u selu ostalo svega 13 ljudi. Bojanka Milošević iz tog sela kazala je UNCIVPOL-u da su od seljana ostali ona, Marija Dukić (1913.), Milan Pokrajac (1921.), Vukica Berić (1920.), Mirko Dobrijević (1913.), Spiro Dobrijević (1936.), Simeona Dobrijević (1913.) i Dragina Gajica (1914.).¹⁰⁹⁰ Roberts je izjavio da je "Helsinški međunarodni odbor za ljudska prava" 1. listopada 1995. obavijestio UN da je 28. rujna 1995. u Varivodama ubijeno 12 ljudi. Ta im je organizacija dala popis imena dvanaestero ubijenih, koji su bili stari između 75 i 82 godine.

297. Jedan čovjek koji je radio za "Helsinški međunarodni odbor za ljudska prava" ispričao je Robertsu da je u poslijepodnevним satima 28. rujna 1995. Danica Maksimilijanović išla odnijeti hranu u Varivode, ali ju

je zaustavila hrvatska policija i rekla joj da je u tijeku očevid zbog ubojstva. Nastavivši ipak svojim putem, ona je u jednom dvorištu vidjela leš pokriven bijelom plahtom, a vidjela je i jednu ženu koja je ostala u tom selu, Bojanku Milošević. Bojanka Milošević je UNCIVPOL-u rekla da je oko 17:00 sati 28. rujna 1995. u Varivodama čula pucnjavu iz lakog naoružanja, koja je trajala otprilike sat vremena. Pucnjavu je najprije čula iz kuće jednog od susjeda, a zvuk se zatim premještao od kuće od kuće. Milan Pokrajac iz tog sela rekao je UN-u da je kasno poslijepodne 28. rujna 1995. čuo pucnjavu, ali da nije ništa vidio. Bojanka Milošević je 29. rujna 1995. ujutro, zajedno s hrvatskom policijom, obišla kuće i pomogla im identificirati žrtve. Ustanovila je da su od seljana ostali samo ona i Milan Pokrajac. Nakon nekog vremena jedna je policijska ekipa iz Zadra došla obaviti očevid, što je potrajalo do 18:00 sati toga dana. Nakon toga je devet leševa utovareno u jedan žuti kamion i odvezeno u Zadar. Jedan čovjek po imenu Ante Ticić prijavio je UN-u da je otprilike 29. rujna 1995. pokušao obići svoje roditelje u Varivodama, no policija mu je zabranila pristup selu, uz obrazloženje da je u tijeku nekakva "obuka". Kad je nazvao policiju u Zadru, viši policajac Adam Mehmedović mu je rekao da su među ubijenima njegovi punac i punica. Bojanka Milošević je 28. rujna 1995. ujutro u Varivodama vidjela Mariju Dukić iz tog sela i toga dana

je oko 10:00 sati ispred njezine kuće vidjela jedan žuti automobil, ali kasnije nigdje u selu nije pronašla ni nju ni njezin leš. Dana 30. rujna 1995. policija je odvela Bojanku Milošević u policijsku postaju u Šibeniku i zatim u zatočenički/izbjeglički centar na otoku Obonjanu kod Šibenika.

298. Roberts i HRAT su 2. listopada 1995. u Varivodama vidjeli velik broj nedavno spaljenih i djelomično oštećenih kuća, a na pet lokacija, s kojih je izgleda bilo uklonjeno devet leševa, blizu kućnih pragova su se vidjele velike mrlje od krvi. Na jednoj od tih lokacija, mrlje od krvi su bile na zidu lijevo od ulaznih vrata i na staroj peći nedaleko od vrata. Na jednoj drugoj lokaciji, u dvorištu su odmah do kuće bile dvije odvojene lokve krvi, a na zidu kuće tragovi od metaka. Nedaleko odatle na zemlji je ležao štap za hodanje. Osoblje UN-a je na te dvije lokacije pronašlo nekoliko pari kirurških rukavica. Roberts je na tim lokacijama vidio nekoliko plastičnih strelica kojima su bila označena mjesta s tragovima od metaka i pretpostavio da to znači da su hrvatske vlasti počele obavljati istražne radnje. Roberts i HRAT su pronašli još tri lokacije na kojima su na kućnim pragovima ili u njihovoj blizini bile velike mrlje od krvi ili lokve krvi. Od seljana je toga dana tamo bio još samo Milan Pokrajac, Srbin, kojem su bile 74 godine. Roberts i drugo osoblje UN-a su, također 2. listopada 1995., vidjeli nekoliko novih križeva na groblju u Kninu, među kojima i križeve s imenima koja su odgovarala imenima osoba s popisa u vezi s incidentom u Varivodama koji je UN-u dao "Helsinški međunarodni odbor za ljudska prava". To su bili Marija Berić (1930.), Radivoj Berić (1926.), Jovo Berić (1920.), Milka Berić (1924.), Marko Berić (1913.), Spiro Berić (1940.), Jovan Berić (1939.), Dušan Dukić (1937.) i Mirko Pokrajac (1911.).

300. Petro Romasev, promatrač i zapovjednik stanice UNCIVPOL-a u Sektoru Jug, u općini Knin u razdoblju od siječnja 1995. do prosinca 1995., izjavio je da je, nakon što je od jedne organizacije za ljudska prava primljena dojava o ubojstvima, jedan tim iz stanice UNCIVPOL-a u Kninu otišao u Varivode, u općini Kistanje. Saznali su da je ubijeno devet Srba: Spiro Berić, Jovan Berić, još jedan Jovan Berić, Marija Berić, Marko Berić, Milka Berić, Radivoj Berić, Dušan Dukić i Mirko Pokrajac. Tim je u kućama žrtava vidio tragove krvi i dokaze da je hrvatska policija izašla na lice mjesta i obavila očevid. Dana 2. listopada

1995. Romasev je, zajedno s Dmitrijem Oščepkovim, otišao na groblje u Kninu i tamo pronašao devet grobova s imenima ubijenih. Načelnik policije u Kninu mu je neslužbeno rekao da se u vrijeme kad je izvršeno ubijanje, 28. rujna 1995. oko 17:00 sati, u selu nalazila Boja Milošević, Srпкиnja iz tog sela. Boja Milošević je Romasevu rekla da je tada bila ispred svoje kuće i radila nešto oko konja, ali se, kad je čula pucnjavu, sakrila. Nakon incidenta je pobjegla iz sela i prijavila pucnjavu policiji. Pucnjavu je čuo još jedan čovjek iz sela, Milan Pokrajac, ali na nju nije previše obraćao pa nju. Romasev je izjavio da je kolala informacija da su ubojstva počinili ljudi u crnim uniformama. Izjavio je i da se pričalo da na tom području postoji nekakva paravojna osvetnička grupa i da je možda ona počinila ubojstva. Prema njegovim riječima, hrvatska policija je provela temeljitu istragu o tom slučaju.

Manda Tišma

310. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Mande Tišme predloženi prvenstveno putem dokumentacije o kriminalističkoj istrazi koju su s tim u vezi provele hrvatske vlasti.

311. Dana 29. studenog 2002. Županijski sud u Šibeniku osudio je Željka Šunjergu, pripadnika 1. satnije 2. bojne 15. gardijske brigade HV-a, za ubojstvo Mande Tišme, Srпкиnje, počinjeno neutvrđenog dana u prvoj polovini kolovoza 1995., nakon operacije Oluja, u Tišmama, zaseoku sela Rudele, u općini Kistanje. Prema presudi, u prvoj polovini kolovoza 1995. Šunjerga i njegovi suborci Branko Čadek, Milenko Hrštić i Goran Tabula otišli su automobilom marke Renault 4 u izviđanje terena u Rudele blizu Kistanja. Vozilo su zaustavili pored Mande Tišme, s kojom je Šunjerga razgovarao dok su njegovi suborci pretraživali obližnje kuće. Šunjerga je pitao Tišmu gdje su joj sinovi i za koga navija, na što je ona odgovorila da su joj sinovi u Beogradu i da navija za Krajinu. Šunjerga je krenuo prema vozilu ali, prije nego što je sjeo unutra, s udaljenosti od četiri metra je u Tišmu ispalio kratki rafal iz automatske puške M-70 AB kalibra 7,62 milimetara. Županijski sud je konstatirao da je s obzirom na dokaze nesporno da je žrtva usmrćena kratkim rafalom koji je u nju ispalio Šunjerga. Iznoseći svoju obranu, Šunjerga je priznao da je pucao, ali je tvrdio da je to morao učiniti u samoobrani jer je, prije nego što je zapucao, vidio

kako Manda Tišma zavlači ruku pod pregaču, zbog čega je mislio se sprema baciti bombu. Sud je odbacio Šunjerginu obranu i napomenuo da zapisnik o ekshumaciji pokazuje da preminula nije nosila pregaču. Dmtar Rašuo, Milka Petko, Ilija Petko, Đuro Rašuo i jedna neidentificirana osoba (Prilog, br. 3)

342. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s incidentom lišavanja života broj 3 iz Priloga Optužnice predloženi putem svjedočenja svjedoka 69 i dokumentacije o kriminalističkoj istrazi koju su s tim u vezi provele hrvatske vlasti.

343. Svjedok 69, Srbin iz jednog sela u općini Knin, dana 5. kolovoza 1995. u jednom je trenutku između 16:00 i 18:00 sati u Žagroviću, u općini Knin, začuo pucnjavu iz automatskog oružja i s udaljenosti od otprilike 30 metara vidio jednog vojnika u maskirnoj uniformi s hrvatskim oznakama. Taj vojnik je jednog čovjeka iz tog sela, Dmitra (Milu) Rašua (rođenog 1914.), koji je bio u civilnoj odjeći, nasilu vodio iza jedne kuće otprilike 50 metara udaljene od mjesta gdje je svjedok 69 stajao. Dmtar Rašuo je vojniku objašnjavao da je oslobođen vojne obveze. Otprilike pola minute nakon što je hrvatski vojnik odveo Dmitra iza kuće, svjedok 69 je čuo rafal iz automatske puške. Kad se od njega tražilo da pobliže opiše zvuk te pucnjave i razjasni iz kojeg se smjera čula, izjavio je da je "to [...] kao da je po' kilometra, a to je 50 metara". Uz to je izjavio da se "pucalo na sve strane" i da je, čuvši rafal, u panici pobjegao. Oko 22:00 sata 5. kolovoza 1995., i ponovno 11. ili 12. kolovoza 1995., svjedok 69 je vidio leš Ilije Petka, koji je ležao na leđima u lokvi krvi u jednom dvorištu u Žagroviću; svjedok je Petka i njegovu majku, Milicu Petko, vidio ranije 5. kolovoza 1995. u Žagroviću i tada uočio da je Petko nenaoružan i odjeven u kariranu košulju kratkih rukava i traperice. Petko je imao otprilike 40 godina, nije bio u vojsci i imao je "falingu u oku". Osim gore navedenog, Raspravno vijeće je uzelo u obzir iskaz svjedoka 69 čiji prikaz se daje u poglavlju

344. Đuja Nonković iz Žagrovića Hrvatskoj je policiji 23. prosinca 2004. rekla da je otprilike 13. kolovoza 1995. u pratnji pripadnika UNPROFOR-a koji su došli u Žagrović identificirala leš Đure Rašua, koji su pronašli na pragu kuće Đorđa Rašua i na dva metra od kojeg je, u dvorištu s prednje strane te kuće, bio leš Dmitra Rašua, te da je na pragu jedne druge kuće iden-

tificirala leš Ilije Petka, a ispred garaže Lake Rašua leš Milice Petko. Svjedok 69 je u bazi UN-a u Kninu, u koju se sklonio negdje krajem kolovoza ili početkom rujna 1995., za leševe u Žagroviću rekao Saši Miloševiću iz Centra za ljudska prava u Zagrebu koji je pak, nakon što je obišao naznačene lokacije, potvrdio da je vidio da tamo još uvijek leže tri leša. 1431 Svjedok 69 je u bazi UN-a za leševe rekao i pripadnicima UNCIVPOL-a. Na temelju provedene ekshumacije, te kasnije identifikacije i sudskomedicinskog pregleda, u listopadu 2004. je utvrđeno da su neki od leševa prikupljenih u postupku humane asanacije poslije operacije Oluja leševi Milice Petko, Ilije Petka i Dmitra Rašua, i da su ti ljudi, koji su svi bili civili, smrtno stradali 5. kolovoza 1995. u Žagroviću. Kako je naveo Odjel kriminalističke policije Policijske uprave šibensko-kninske, na području Žagrovića je 5. kolovoza 1995. djelovala 3. pješачka bojna 4. gardijske brigade HV-a, a prisutnost vojske na tom području potvrdilo je i više seljana.

348. Ženski leš KN01/212B, označen brojem 426, pronađen je u plavoj vunenoj haljini i crnim cipelama 14. kolovoza 1995. u Žagroviću, u općini Knin, i pokopan na mjesnom groblju u Kninu. Leš KN01/212B koji je, s metalnom pločicom broj "426", ekshumiran na groblju u Kninu i na sebi je imao tamnoplavo-crvenu kariranu jaknu i suknuju i lijevu crnu natikaču bio je leš žene približne visine 1,53-1,68 metara, stare između 40 i 60 godina, sa strijelnim ozljedama prsa za koje je John Clark utvrdio da predstavljaju uzrok smrti. Leš KN01/212B ekshumiran je 2001., a 5. lipnja 2002. klasičnom metodom identifikacije je utvrđeno da je riječ o lešu Milice Petko, rođene 1923. 1448 Prema obrascu koji je 5. lipnja 2002., na temelju podataka dobivenih od unuke preminule, ispunjen u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu, Milica Petko, rođena 13. listopada 1923., umrla je od strijelnih rana prsa 5. kolovoza 1995. u Žagroviću, u općini Knin.

Jovo Grubor i drugi

353. Raspravnom vijeću su dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Jove Grubora, Miloša Grubora, Marije Grubor, Mike Grubor i Đure Karanovića počinjenom 25. kolovoza 1995. u Gruborima predloženi putem velikog broja svjedočenja i dokumentarnih dokaza. Svjedoci koji su svjedočili o navodima o tim ubojstvima uključuju osobe koje su tada živjele u dolini Plavnog,

pripadnike Specijalne policije ili hrvatske dužnosnike, te međunarodne promatrače. O jednom dijelu dokaza o zbivanjima nakon ubojstava za koja se tereti u Općini bit će riječi u poglavlju 6.2.6 dolje u tekstu. Prema popisu stanovništva iz 1991., od ukupno 1.720 stanovnika Plavnog 1991., njih 1.708 su bili Srbi.

354. Raspravnom vijeću su predočena svjedočenja troje mještana – Jovana Grubora, Milice Karanović i Marije Đurić – koji su opisali što su vidjeli 25. kolovoza 1995.

355. Milica Karanović, Srpkinja iz Grubora, zaseoka sela Plavno, u općini Knin, 1455 izjavila je da su Grubori prije 24. kolovoza 1995. granatirani i da je pritom uništeno više kuća, čiji broj nije navela. Dana 24. kolovoza 1995. Sava Kurajica iz jednog susjednog zaseoka obavijestio je svjedokinju i neke druge ljude da sutra ujutro trebaju poslati po jednog člana svakog kućanstva u školu u Plavnom kako bi se prijavili UNPROFOR-u da mogu otići u Srbiju. Dana 25. kolovoza 1995. svjedokinja i sedam drugih seljana krenuli su u 09:00 sati iz Grubora – gdje je ostalo pet ljudi – i oko 10:00 sati stigli u centar Plavnog. Svjedokinja i 50 drugih ljudi s okolnih područja okupili su se ispred škole u Plavnom, koja se nalazila u centru mjesta, i tamo čekali da se prijave UNPROFOR-u. Oko 10:00 sati svjedokinja je ispred same škole u Plavnom vidjela jednu skupinu vojnika u šarenim uniformama, koja je iz centra mjesta otišla glavnom cestom prema Perićima, u općini Knin. Trideset minuta kasnije u istom smjeru je otišla još jedna skupina vojnika. Oko 11:00 sati svjedokinja je vidjela da neke kuće u Gruborima gore. To je mogla jasno vidjeti jer centar Plavnog leži u dolini, dok su zaseoci, uključujući Grubore, razmješteni po okolnim brdima. Zajedno s drugim seljanima iz Grubora, osim Save Grubora, svjedokinja je iz škole odmah krenula natrag u zaselak. Putem prema Gruborima na livadama je vidjela mrtve domaće životinje, od kojih su neke imale rane od metaka. Čim je ušla u Grubore, vidjela je da nekoliko kuća još uvijek gori. Primijetila je da u drugim kućama vatra jenjava i da su se krovovi tih kuća urušili. Zajedno s drugim seljanima iz Grubora, svjedokinja je pronašla svojeg strica Miloša Grubora (rođenog 1915.), koji je ležao mrtav u svojem krevetu. Bio je u pidžami, obliven krvlju. Krvi je bilo i na podu i oko kreveta. Svjedokinja je s drugim seljanima iz Grubora na livadi iza svoje kuće pronašla i mrtva tijela Đure Karanovića, Jove Grubora i Milice

Grubor. 1468 Jovo Grubor (rođen 1930.), svjedokinjin brat, ležao je potrbuške na otprilike 10-15 metara od njezine kuće. Svuda po njemu i na zemlji bila je krv. Kad ga je svjedokinja zajedno s drugim seljanima okrenula, vidjela je da mu je prerezan grkljan. Nosio je crne hlače, jaknu, cipele i bijelu košulju. Svjedokinja i drugi seljani odnijeli su njegovo tijelo u njegovu kuću. Svjedokinji je žena Jove Grubora, Dušanka, kasnije rekla da je, kad ga je presvlačila, vidjela ubodne rane na leđima i u predjelu rebara. Svjedokinja je izjavila da je njezin sin, Đuro Karanović (rođen 1954.), ležao potrbuške na metar i pol od tijela Jove Grubora. Na tijelu Đure Karanovića nije vidjela nikakvu ranu, ali je vidjela da je zemlja oko njega natopljena krvlju. Nosio je šarenu košulju, plave traperice i cipele. Svjedokinja ga je pokrila plahtom i dekom. Milica Grubor (rođena 1944.) ležala je na leđima jedan metar od tijela Đure Karanovića. 1473 Svjedokinja na njezinom tijelu nije vidjela nikakvu ranu niti je na njoj ili oko nje vidjela krv. Nosila je plavu suknju i džemper, bijelu košulju, opanke i čarape. Svjedokinja ju je pokrila plahtom. Svjedokinja je izjavila da je, kad je u 17:00 sati ušla u spaljenu kuću svoje majke, u hodniku vidjela jednu kost. Nakon tog dana majku nije vidjela niti se s njom čula. Od ukupno dvadesetak kuća u Gruborima, sve su, osim tri, bile spaljene. Svjedokinja je u rujnu 1995. napustila Hrvatsku i otišla u Srbiju.

356. Dana 12. srpnja 2001. djelatnici Policijske uprave šibensko-kninske obavili su obavijesni razgovor s Marijom Đurić, Srpkinjom s prebivalištem u Plavnom, u vezi s događajima u Gruborima od 25. kolovoza 1995. Marija Đurić je izjavila da su na dan kada je u Plavno došao UNHCR, ili neka druga međunarodna organizacija, ona i drugi seljani iz Grubora, Perića i Đurića otišli u školu kako bi UNHCR popisao ljude koji žele otići u SRJ. Iz škole je na ulazu u Plavno vidjela dugu kolonu vozila. Nakon toga je vidjela kako asfaltiranom cestom prema školi ide skupina od otprilike 15 vojnika, koja je zatim produžila prema Perićima i Đurićima. Otprilike 20-30 minuta kasnije iz istog smjera je došla još jedna skupina vojnika. Nakon što je vojska otišla, vidjela je da se iz smjera Grubora diže dim.

357. Jovan Grubor, Srbin iz Grubora, zaseoka sela Plavno, općina Knin, od jednog je susjeda iz zaseoka Perići 25. kolovoza 1995. čuo da se ljudi trebaju prijaviti UN-u i hrvatskim civilnim vlastima u školi u Plavnom i navesti žele li ostati ili otići u Srbiju. Sv-

jedok i šest drugih ljudi otišli su u školu i tamo neko vrijeme čekali, ali nije se pojavio nitko od predstavnika hrvatskih vlasti. Svjedok je zatim vidio tri skupine vojnika u maskirnim uniformama koji su asfaltiranom cestom pješice išli u smjeru Grubora. U prvoj je skupini bilo otprilike sedam-osam vojnika s crvenom ili crnom trakom na ramenu, te crnim, zelenim i crvenim povezom oko glave i šahovnicama. Na otprilike 20-30 metara iza njih cestom je išla druga skupina, s otprilike 20 vojnika, a za njom treća, s otprilike 10-12 vojnika. Otprilike između 10:00 i 11:00 sati svjedok je vidio plamen i dim iznad Grubora. Vidio je da dolaze dva vozila i u jednom od njih prepoznao Aluna Robertsa iz UN-a. Jedan pripadnik UN-a iz Ukrajine koji se zvao "Peter" rekao je svjedoku da su Grubori pretvoreni u pepeo i s njim se odveo u zaselak. Svjedok je tamo vidio da su na mnogim kućama vrata zatvorena, ali da one iznutra gore. Pokušao je ugasiti vatru u kući svojeg sina, a kasnije je vidio da mu je i samom izgorio sjenik i primijetio više kostura izgorjele stoke. Pomogao je Dušanki Grubor da odnese mrtvo tijelo svojeg muža Jove Grubora, koje je ležalo na jednom obronku, ispod nekih grana. Svjedok je izjavio da je vidio da je Jovi Gruboru prerezan grkljan i tijelo više puta ubodeno. Nakon toga je pronašao leš Miloša Grubora, koji je ležao na podu u svojoj spavaćoj sobi, u lokvi krvi, a po podu je uokolo bilo 14 praznih čahura. Preživjeli seljani su 28. kolovoza 1995. otišli u Knin, gdje su u jednoj sportskoj dvorani ostali do 10. rujna 1995. Svjedok je izjavio da su životni uvjeti tamo bili užasni i da je noću čuo muškarce kako vrište. Dana 10. i 11. rujna 1995. Alun Roberts i drugi pripadnici UN-a odveli su svjedoka u Grubore. U ta dva dana pronašli su leševe Stevana Vidovića i Anđelije Rusić. 1485 Svjedok je 16. rujna 1995. otišao kod sina u Beograd.

358. Raspravnom vijeću su nadalje predloženi iskazi koje je u vezi s incidentom u Gruborima od 25. kolovoza 1995. dalo više međunarodnih promatrača.

359. Alun Roberts, službenik za tisak i informiranje u Sektoru Jug UN-a u Kninu od sredine rujna 1993. do približno sredine listopada 1995., 1487 u svojem svjedočenju je rekao da je, dok je 23. ili 24. kolovoza 1995. bio u patroli s HRAT-om, od seljana koji su najvjerojatnije bili iz Đurića u dolini Plavnog, u općini Knin, čuo da su ih ljudi u vojnim uniformama koji su imali hrvatski naglasak zastrašivali, te da su ubili dvoje seljana

i zapalili jedan objekt. Seljani su UN-u pokazali grob jednog čovjeka kojeg su, prema njihovoj tvrdnji, hrvatski vojnici ubili iz vatrenog oružja. Roberts i osoblje UN-a otišli su kasno poslijepodne u policijsku postaju u Kninu i tamo prijavili što se dogodilo u Đurićima. UN je dogovorio da seljani, hrvatska policija i UN sutradan kasnije ujutro u tom selu održe sastanak na kojem bi se, između ostalog, razgovaralo o sigurnosnim pitanjima. Roberts je, nakon što je krenuo na taj sastanak, saznao da bi trebali doći i gradonačelnik Knina, Pašić, te Romanić. Dok su Roberts i drugo osoblje UN-a 25. kolovoza 1995. išli na sastanak u Đuriće, na desnoj su strani ceste u dolini Plavnog, otprilike na kilometar-dva prije skretanja za Đuriće, vidjeli kolonu od oko 11 ili 12 parkiranih praznih džipova, kombija i "kombi-buseva" vojske ili specijalnih jedinica. Radilo se o sedam ili osam plavih džipova iste proizvodnje i tri bijela kombija. Neka od vozila su na vratima imala oznake. Nisu izgledala kao vozila hrvatske policije, koja su Robertsu i drugom osoblju UN-a bila poznata. Roberts je toga dana zapisao brojeve njihovih registarskih tablica.

360. Policija se nije pojavila u Đurićima na sastanku s UN-om i seljanima. Roberts i drugo osoblje UN-a sastanak su u Đurićima prekinuli jer je oko 13:00 sati Roberts vidio da se iz jednog sela s druge strane doline dižu četiri zasebna oblaka dima, a iz istog su smjera čuli i nekoliko pucnjeva. Roberts je dodao da je, iako je sipila kiša, imao jasan i nesmetan pogled na dolinu. Jovan, jedan od sudionika sastanka, rekao je da je to selo na drugoj strani doline njegovo selo Grubori, u općini Knin. Jedan dio osoblja UN-a odmah se uputio u Grubore i putem je u podnožju ceste koja se penje prema Gruborima naišao na dvije jako uznemirene starije žene koje su stalno vikale "vojnici" i "pucaju". Te su žene kasnije toga dana UN-u kazale da su ti vojnici nosili maslinastozelene uniforme s vrpcom u boji na ramenu. Dana 27. kolovoza 1995. pet žena iz Grubora ispričalo je jednom timu HRAT-a i svjedoku da su 25. kolovoza 1995., kad su išle u školsku dvoranu u Bašincu, oko 10:30 sati naišle na dvije skupine vojnika u zelenim uniformama. U svakoj je bilo po 10-20 vojnika. Jedna skupina vojnika išla je, kako su rekle, prema selu Rusići, a druga se neasfaltiranim putem uspinjala prema Gruborima. Izjavile su da to nisu bili srpski vojnici i dodale da su neki na ramenu imali vrpcu u boji. U isto vrijeme jedna je druga žena na neasfaltiranom

putu koji se spušta iz Grubora vidjela desetak vojnika u zelenim uniformama.

361. Roberts je u svojem svjedočenju rekao da su on i drugo osoblje UN-a u Grubore 25. kolovoza 1995. stigli oko 13:30 sati i da su tamo zatekli većinu manjih objekata u plamenu i nekoliko starijih seljana u stanju šoka. Roberts je izjavio da tijekom te prve posjete nisu vidjeli leševe. Seljani, doduše, UN-u jesu pokazali zapaljenu kuću Marije Grubor, stare 90 godina, rekavši da misle da je ona unutra izgorjela. Roberts je vidio i tri mrtve svinje koje su, kako se činilo, bile ubijene iz vatrenog oružja. Prema njegovim riječima, dok su u Gruborima razgovarali sa seljanima, nije bilo znakova sukoba između HV-a i eventualnih odmetnutih srpskih vojnika. UN se u selu nije zadržao duže od četrdesetak minuta. Kad su odlazili iz doline, neka su vozila iz parkirane kolone nedostajala i Roberts je tog poslijepodneva zapisao brojeve registarskih tablica vozila koja su još bila tamo. Brojevi koje je zabilježio su sljedeći: 010-353; ZG – 721 GJ; 010 – 027; ZG – 720 GJ; 010 – 319 .Jedan bijeli kombi bio je bez tablica. UNTV je registarske tablice snimio i filmskom kamerom.

362. Roberts je zajedno s drugim osobljem UN-a kasnije tog dana ponovno otišao u Grubore, kamo je

stigao oko 18:00 sati. Tamo su zatekli šest starijih seljana i tada su kuće već izgorjele. Jedna mještanka, Marija Grubor, na gornjem je katu jedne kuće pokazala UN-u leš Miloša Grubora (1915.), koji je ležao u pidžami u svojem krevetu u lokvi krvi. Glava Miloša Grubora bila je prostrijeljena s dva hica u potiljak. istoj sobi su pronađene čahure. Jovan i Marija Grubor pokazali su UN-u leš Jove Grubora (1930.), koji je ležao u lokvi krvi na podu u hodniku svoje kuće. Roberts je izjavio da je Jovo bio u civilnoj odjeći i da mu je grkljan bio prerezan, a donji dio lica unakažen. Dodao je da je Jovo Grubor, koliko se sjeća, imao i ubodnu ranu u gornjem dijelu prsa. Krov i gornji kat njegove kuće su izgorjeli. Jovan je rekao UN-u da je njegov leš pronašao tog poslijepodneva ispod živice u jednom polju, pored nekih krava i jednog psa ubijenih iz vatrenog oružja, i da ga je zajedno s drugima dovukao tamo u hodnik. On je UN-u pokazao to mjestu u polju, do kojeg je bilo manje od 250 metara. Na fotografiji koja je tamo snimljena ne vidi se krv. Roberts je izjavio da je u pepelu i ruševinama jedne druge kuće vidio posmrtnu ostatku jedne žene koja je izgorjela. Jovan i jedna druga osoba iz sela rekli su UN-u da je to Marija Grubor, kojoj je bilo otprilike 90 godina. UN je razgovarao s jednom ženom koja mu je rekla da je njezin muž Jovan-Damjan Grubor, koji je imao 73 godine i bio invalid, nestao

i da misli da je izgorio u svojoj kući. Drugo osoblje UN-a je Robertsu reklo da je u jednom obližnjem polju vidjelo leševe Đure Karanovića (1950.) i Mike Grubor, stare 51 godinu, koji su oboje bili pogođeni u glavu. Đuro Karanović ležao je u živici, izubijan po glavi i licu. Roberts je u svojem izvješću naveo da su svi ljudi koji su ubijeni u Gruborima bili civili. Osoblje UN-a je izbrojalo da je, od ukupno otprilike 25 kuća, koje su bile raštrkane širom zaseoka, njih oko 12-15 spaljeno. Spaljene su kuće međusobno bile jako blizu, ali je Roberts izjavio da je imao dojam da je požar u svakoj od njih izazvan namjerno, a ne da se na neke proširio iz obližnjih zapaljenih kuća.

Ika i Vera Dondur

411. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Ika i Vere Dondur predočeni prvenstveno putem jednog izvješća HRAT-a i sudskomedicinske dokumentacije. HRAT je 21. studenog 1995. izvijestio da mu je, dok je bio u patroli u općini Knin, prijavljeno da je hrvatska vojska 5. kolovoza 1995. ubila Iku Dondur, staru 70 godina, i Veru Dondur, staru otprilike 50 godina, u Bradasu, zaseoku u općini Knin u kojem su te dvije žene živjele. Jedna osoba je rekla da su te žene odbile izaći iz svoje kuće kako im je naložio HV, nakon čega su vojnici otvorili vatru i obje ubili.

412. Prema sudskomedicinskoj dokumentaciji, leš u raspadanju KN01/306B dug približno 1,60 metara, označen brojem 503, pronađen je u plavim/sivim hlačama, kariranoj crveno-bijeloj košulji i crnim kožnim sandalama 23. kolovoza 1995. blizu kuće br. 173 u Žagroviću, u općini Knin, identificiran od strane Predraga Dondura iz Žagrovića kao leš Ilinke Dondur iz Žagrovića, rođene 6. srpnja 1930., i pokopan na gradskom groblju u Kninu. Leš KN01/306B koji je ekshumiran 15. lipnja 2001. na groblju u Kninu s metalnom pločicom broj "503" i odjećom koja se sastojala od sivih hlača, crveno-bijele karirane košulje i sandala ili crnih cipela bio je leš `ene približne visine 1,47-1,63 metara, stare između 45 i 100 godina, sa strijelnom ozljedom leđa koja se kanalom nastavljala dijagonalno kroz prsni koš i za koju je sudski patolog utvrdio da predstavlja uzrok smrti. Prema obrascu koji je 5. lipnja 2002., na temelju podataka dobivenih od nećaka preminule, ispunjen u Zavodu za sudsku

medicinu u Zagrebu, Ika Dondur, Srpkinja, rođena 1930., umrla je od strijelne ozljede trupa 5. kolovoza 1995. u Žagroviću. Dana 5. lipnja 2002. klasičnom metodom identifikacije je utvrđeno da je KN01/306B leš Ika Dondur, rođene 1930.

413. Leš u raspadanju dug približno 1,75 metara, označen brojem 502, pronađen je u crveno-crnoj košulji, maslinastozelenim hlačama, bijeloj marami i bijelim tenisicama 23. kolovoza 1995. blizu kuće br. 173 u Dondurima, zaseoku sela Žagrović, u općini Knin, identificiran od strane Predraga Dondura iz Žagrovića kao leš Vere Dondur iz Žagrovića, rođene 12. rujna 1939., i kasnije pokopan na gradskom groblju u Kninu.

Ilinka Crnogorac

451. Dokazi ukazuju na to da su 29. kolovoza 1995. tri osobe koje se navode kao vojnici došle u kuću susjede Ilinke Crnogorac koju je ona posjetila i Ilinki Crnogorac zapovjedile da izađe iz kuće. Dokazi nadalje ukazuju na to da su susjede Ilinke Crnogorac čule te osobe kako prijete da će joj spaliti kuću. Nekoliko sati kasnije, Đurđija Crnogorac pronašla je Ilinku Crnogorac mrtvu, u lokvi krvi. Raspravno vijeće napominje da je Gotovinina obrana iznijela tvrdnju da je Ilinka Crnogorac pronađena mrtva najmanje jedan dan nakon što su osobe koje se navode kao vojnici viđene kako ulaze u njezinu kuću. 1990 Dokazi iz Dnevnika događaja Policijske uprave Kotara Knin upućuju na to da je leš Ilinke Crnogorac, prema dojavi, pronađen ili na sam dan kada je umrla ili dan kasnije, što nije u izravnoj opreci s prikazom događaja koji je dala Đurđija Crnogorac. Nakon što je razmotrilo te prikaze, Raspravno vijeće se oslonilo na dokaze iz izvješća UNCIVPOL-a i uvjerilo se da je leš Ilinke Crnogorac pronađen nekoliko sati nakon njezine smrti.

452. Raspravno vijeće je razmotrilo dokaze iz Dnevnika događaja Policijske uprave Kotara Knin koji upućuju na to je Ilinka Crnogorac umrla prirodnom smrću. Iako susjede Ilinke Crnogorac u vrijeme kada je, prema navodima, pucano iz vatrenog oružja nisu čule pucnje, Raspravno vijeće se, s obzirom na to da je za sastavljanje zapisnika o obdukciji bio nu`an temeljit pregled leša, uvjerilo da je smrt Ilinke Crnogorac nastupila uslijed strijelnih ozljeda. Na temelju činjenice da je Ilinka Crnogorac kada je posljednji put viđena, što

je bilo nekoliko sati prije nego što je pronađen njezin leš, bila u rukama osoba koje se navode kao vojnici, uzete zajedno s činjenicom da su se te osobe prema njoj odnosile na prijeteći način, Raspravno vijeće se uvjeralo da su Ilinku Crnogorac ubile osobe koje se navode kao vojnici.

Jovanka i Stevan Mizdrak

467. Raspravnom vijeću su relevantni dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Jovanke i Stevana Mizdraka predočeni putem svjedočenja Mande Rodić i Aluna Robertsa, kao i izvješća UNCIVPOL-a. Manda Rodić, Srpkinja iz Mizdrakovca, zaseoka sela Strmica, općina Knin, koja je 1995. imala 73 godine, izjavila je da se u kolovozu 1995. u njezinom zaseoku zaustavio konvoj HV-a koji je došao iz smjera Knina, a kao takvog ga je prepoznala po slovu "H" na vozilima. Dok je s Jovankom Mizdrak i Jujom Momić stajala na ulaznim vratima svoje kuće, svjedokinja je vidjela kako dva vojnika HV-a srednje visine, u maskirnim uniformama i s tamnim kacigama, napuštaju konvoj i kreću prema njezinoj kući. Vojnici su je pitali "ima li četnika ili oružja u kući", na što im je ona odgovorila da četnika nema i da ne zna ima li u kući kakvog oružja. Vojnici su zatim njoj, Jovanki Mizdrak i Juji Momić rekli da izađu iz kuće. Dok je stajala ispred kuće, svjedokinja je čula dva vojnika kako nekoliko puta zapovijedaju Juji Momić da sjedne na betoniranu stazu ispred kuće i da ustane. Jedan od vojnika je zatim uperio pušku prema svjedokinjinoj kući, pa počeo pucati u prozore i sve ih porazbijao. Svjedokinja Rodić je nakon toga vidjela kako je taj vojnik zgrabio jednu od žena za ruku i rekao ženama da one moraju poći s njim jer su sada pod civilnom zaštitom. Drugi je vojnik, kako je izjavila, pokazao na Jovanku Mizdrak i rekao prvom vojniku da ona ne želi ići. Prvi mu je vojnik na to kazao "ubij je odmah" i svjedokinja Rodić je vidjela kako drugi vojnik podiže pušku i puca u Jovanku Mizdrak. Čula je jedan pucanj i vidjela Jovanku kako pada preko nekih drva za ogrjev. Juja Momić i svjedokinja su nakon toga, po nalogu ta dva vojnika, stale s jedne strane konvoja, odakle su vidjele kako se vojnici vraćaju prema konvoju i kako konvoj zatim ponovno kreće, a tamo su ostale sve dok im se konvoj nije izgubio iz vidokruga.

479. Smiljana Mirković, Srpkinja iz Polače, općina Knin, u svojem svjedočenju je rekla da je u 05:00 sati

4. kolovoza 1995. započelo granatiranje njezinog sela i da je većina seljana toga dana otišla. Tri-četiri dana nakon tog granatiranja, u selo su došli hrvatski vojnici i zapalili kuću jedne njezine susjede, Ilinke Mirković. Zapaljane su i druge kuće i svjedokinja je vidjela da se iznad nekih dijelova sela diže dim. Dana 12. kolovoza 1995. hrvatski vojnici su došli u njezinu kuću i rekli joj da se ne boji, da vrše "čišćenje terena" odnosno da traže vojnike. Toga dana, dok je svjedokinja s Đurđijom Mirković (rođenom 1925.) stajala ispred vrata na ulazu u njezino dvorište, u Đurđijinu kuću su došla tri vojnika. Psujući dvjema ženama majku srpsku, jedan vojnik je pogodio Đurđiju Mirković iz vatrenog oružja. Svjedokinja nije bila pogođena, ali je pala i izgubila svijest. Kad se probudila i shvatila da je Đurđija Mirković mrtva, pobjegla je iz sela, a otprilike 11 dana kasnije otišla je u zapovjedništvo UNPROFOR-a u Kninu, zajedno sa svojim mužem Jovanom Mirkovićem. Nekoliko tjedana kasnije svjedokinja je u konvoju otišla u Sremsku Mitrovicu, u Srbiji.

Stevo Berić i drugi

489. Raspravnom vijeću su dokazi u vezi s navodima o ubojstvu Steve Berića i drugih i u vezi s navodima o uništavanju u Uzdoľju, u općini Orlić, predočeni prvenstveno putem svjedočenja svjedokinje 3, Dragutina Junjge i svjedokinje 67. Prema popisu stanovništva iz 1991., od ukupno 767 stanovnika Uzdoľja 1991., njih 766 su bili Srbi.

490. Svjedokinja 3, Srpkinja iz srpskog sela Uzdoľje, općina Orlić, u svojem svjedočenju je rekla da su je oko 05:00 sati 4. kolovoza 1995. probudile jake detonacije. Svjedokinja bi čula detonaciju, a onda bi vidjela kako se s Promine diže dim. Kako je rekla, činilo se da puno granata pada blizu radijskog odašiljača na Promini. Granatiranje je do 07:00 sati bilo intenzivno, nakon čega je granate čula samo povremeno. Svjedokinja 3 je izjavila da je 5. kolovoza 1995. oko 18:30 sati, zajedno s četvero drugih ljudi, pobjegla iz sela i cestom krenula u smjeru Knina, preko Vrbnika, u općini Orlić. S njom su bili Stevo Berić (rođen 1933.), njegova žena Janja (rođena 1931.), Đura Berić (rođena 1920.) i Bosiljka Berić (rođena 1965.).²¹

491. Svjedokinja je u svojem svjedočenju rekla da su ona i to četvero ljudi oko 07:00 sati 6. kolovoza 1995. ponovno otišli iz sela i krenuli u smjeru glavne

ceste Knin-Drniš. Oko 08:00 sati stigli su u zase-lak Šare, u općini Orlić, gdje su naišli na Krstu Šaru (rođenog 1930.), Bosu Šare (rođenu 1940.), Jandriju Šaru (rođenog 1932.) i Milicu Šare (rođenu 1922.), koji su im rekli da oni ne kane bježati. Svi su bili u civilnoj odjeći. Dok su stajali pored neasfaltiranog puta (svjedokinja ga je zvala "Progon") koji vodi od glavne ceste prema kućama, naišla su tri muškarca u bijelom civilnom Renaultu i s udaljenosti od otprilike 30 metara počela pucati u smjeru svjedokinje i ljudi koji su bili s njom. Ta tri muškarca su svjedokinji i drugima psovala majku "četničku" i tražila ih da im daju novac i zlato. Od Steve Berića su tražili da pokaže isprave. Dok im je Stevo Berić pokazivao isprave, jedan od njih ga je gurnuo i on je pao na zemlju. Kad ih je pokušao pok-upiti, jedan od muškaraca mu je rekao: "Neće ti više trebati." Jedan od tri muškarca, krvavih očiju i duge crne kose, nosio je crnu majicu kratkih rukava s crnom vrpcom na kojoj je pisalo "za dom spremni", maskirne hlače i crnu maramu oko vrata.2126 Druga dvojica su nosila maskirne uniforme. Sva trojica su bila naoruža-na automatskim puškama. Nosili su oznake, ali se svjedokinja nije mogla sjetiti kakve, osim da to nisu bile oznake 7. varaždinske brigade. Jedan od muškaraca u maskirnoj uniformi uperio je automatsku pušku u leđa Bosiljki Berić i s njom otišao provjeriti okolne kuće. Nakon toga je svjedokinji i ljudima koji su bili s njom naredio da "Progonom" krenu prema glavnoj cesti. Jedan od muškaraca je rekao: "Hajde da ih dokrajči-mo, ohladiće nam se janjetina." Kad su bili na 25-30 metara od glavne ceste, muškarci su im rekli da stanu pored neke živice, a jedan drugi muškarac koji im se priključio naredio im je da tu sjednu. S glavne se ceste, kojom je prolazio HV krećući se prema Kninu, svje-dokinju i ljude koji su bili s njom nije se moglo vidjeti. Muškarci su na glavnoj cesti zaustavili jedan kombi koji je naišao iz smjera Knina i jedan od njih je nekome u kombiju rekao da u povratku dođe povesti svjedokinju. Jedan od dvojice muškaraca upitao je svjedokinju zna li tko je Thompson a, kad je ona odgovorila da ne zna, kazao joj je da je Thompson brat muškarca duge crne kose, da pjeva ustaške pjesme i da svjedokinja, da je on tu, ne bi ni zucnula. Kad se 15 minuta kasnije kombi vratio, muškarac u crnoj majici kratkih rukava zapovjedio joj je da uđe unutra. Vozač kombija je nosio uniformu s oznakama 7. varaždinske brigade i oznaka-ma čina. Jedan od muškaraca u maskirnoj uniformi i

Bosiljka Berić bili su u plavoj ladi, službenom vozilu tvornice "Knin-gips".

493. Dragutin Junjga, Srbin iz Uzdolja, u općini Or-lić, izjavio je da je 5. kolovoza 1995. u to selo ušlo ot-prilike 150 pripadnika HV-a iz smjera Drniša. Svjedok je izjavio da su pucali u zrak i doimali se jako sretno, te da su odmah zapaljene dvije kuće - Jove Injca i Milana Šare – što je on iz svoje kuće, udaljene 400 metara od glavne ceste, mogao vidjeti. Svjedok je izjavio da su u nedjelju ujutro – što, s obzirom na druge dostupne dokaze, Raspravno vijeće pretpostavlja da je bilo 6. kolovoza 1995. – u njegovu kuću došli Stevan Berić, Janja Berić, Đuka Berić i Bosiljka Šare s torbama i obavijestili ga da se spremaju napustiti selo i otići u Srbiju. Pitali su ga hoće li im se pridružiti. Svjedok im je rekao da ne želi otići. Zatim ih je otpratio otprilike 300 metara. Vidio je da se nedaleko od njih zaustavlja jedan bijeli automobil marke lada, Fiat ili Renault. Iz automobila su izašla dva vojnika i počela pucati u zrak i vikati im da stanu. Svjedok je vojnike opisao kao mlade ljude u vojnim uniformama. Svjedok se uspio sakriti u štalu. Kasnije je čuo kako ga vojnici i Miloš Čosić dozivaju po imenu. Svjedok je kroz jedan maleni prozor pobjegao iz štale i otrčao prema šumi. U šumi je naišao na Radu Šaru i njih dvojica su se od tog trenu držala zajedno. Svjedok je vidio da su vojnici skupinu odveli prema cesti koja vodi do tvornice. Nešto kasnije je vidio da su ih vojnici odveli u jednu novu kuću, udal-jenu 800 metara od mjesta gdje se skrivao. Svjedok je čuo pucnjavu iz automatskih pušaka, i rafalnu i pojedinačnu. Jako se bojao.

494. Oko 13:00 sati svjedoka i Radu Šaru u šumi je pronašla Bosiljka Šare. Svjedok je vidio da je ranjena u bedro, uho i glavu. Prema njegovim riječima, djelovala je kao da je u šoku. Oni su oko 15:00 sati otišli u svjedokovu kuću, gdje se Bosiljka Šare presvukla. Tamo su u podrumu ostali tri dana. Svjedok je izjavio da je u utorak – Raspravno vijeće pretpostavlja da je bilo 8. kolovoza 1995. – "odluči[o] otići pogledati mjesto na kojem se sve dogodilo". Pored jedne hrpe pijeska ugledao je sedam leševa i vidio da su to Stevan Berić, Janja Berić, Đuka Berić, Krste Šare, Jandrija Šare, Milica Šare i Miloš Čosić. Svjedok je napomenuo da su bile vrućine i da su leševi bili prekriveni sasušenom krvlju, pocrnjeli i u raspadanju, zbog čega je bilo teško vidje-ti rupe od metaka. Uz to je izjavio da je u četvrtak –

Raspravno vijeće pretpostavlja da je bilo 10. kolovoza 1995. – netko, nije rekao tko, odnio leševe. Svjedok je izjavio da ga hrvatska policija nikada nije ispitala o tom događaju. Kako je svjedok nadalje izjavio, on se ponekad s majkom skrivao u šumi, a ponekad bi ostao kod kuće. Vraćajući se u četvrtak s planine, gdje se skrivao, kući, svjedok je vidio da u selu u kojem je, kako je rekao, tada bilo ostalo svega pet ljudi – on, njegova majka, Rade Šare, Jovan Petrović (rođen 1910.) i Đuka Petko (rođen 1912.) – gore gotovo sve kuće, kojih je bilo otprilike 200. Samo tri kuće nisu gorjele, među njima i njegova.

495. Svjedokinja 67, Srpkinja iz sela Uzdolje, u općini Orlić, izjavila je da su 4. kolovoza 1995. ujutro granate padale na položaj SVK na Promini i na selo Ožegovići. Oko 15:00 sati u Uzdolje je došla Valentina Šare, koja joj je rekla da ljudi iz Knina bježe prema Srbu, u općini Donji Lapac. Toga dana otprilike u 21:00 sat kroz Uzdolje je prošla jedna jedinica SVK iz Baljka i Drniša i ljudi su na njezin nagovor počeli napuštati selo. Prema svjedokinjinim riječima, od 360 stanovnika Uzdolja, u selu je nakon vojne ofenzive – Raspravno vijeće pretpostavlja da je bilo 4. ili 5. kolovoza 1995. – ostalo njih otprilike 35. Vojska je prije ofenzive stanovnike Uzdolja popisivala svaka dva-tri mjeseca. Prema svjedokinjinim riječima, to se radilo u okviru priprema za slučaj da stanovništvo mora biti evakuirano. Međutim, kad je započela ofenziva, nije

bilo evakuacije.

496. Oko 18:00 sati 5. kolovoza 1995. svjedokinja je čula pucnjavu iz smjera Šibenika, koja je bivala sve glasnija i učestalija. Izjavila je da su se uslijed te pucnjave zapalile dvije kuće blizu ceste. Nakon 21:00 sat svjedokinja je čula vojnike kako, pjevajući i slaveći, prolaze pored njezinog sela – u koje nisu ulazili – i nastavljaju prema Kninu. Jandrija Šare joj je 6. kolovoza 1995. rekao da se, dok su vojnici HV-a napredovali prema Kninu, zapalila kuća Miloša Šare. Svjedokinja je kasnije toga dana vidjela da su od te kuće ostali samo zidovi i crjepovi. Kad je došla do kuće Krste Šare, u dvorištu je vidjela tri naoružana mlada vojnika kratke tamne kose, koji su nosili maslinastozelene hlače maskiranih uniformi, svijetloplave košulje i tamnoplave kape slične onima kakve nose željezničari, na kojima su bile oznake sa šahovnicom. U dvorištu su bili Milica Šare, Stevo Berić, Janja Berić, Bosiljka Berić, Đuka Berić, Krsta Šare i još jedna osoba iz sela. Ugledavši svjedokinju, jedan od vojnika je potrčao za njom, pa je udario kundakom u ruku i pitao ima li još koga u kući, a onda joj rekao da se priključi ostalima. Jedan od vojnika ušao je u kuću Save Šare i, kad se vratio, rekao da "nema ničega - samo jedna nepokretna žena". Vojnici su zatim skupini, uključujući svjedokinju, rekli da od te kuće krene prema tvornici. Kad su prešli otprilike 20 metara, vojnici su im rekli da stanu i tada je jedan od njih poderao isprave Steve Berića, kazavši "ovo ti više

nije potrebno". Jedan drugi vojnik uzeo je vreću koju je sa sobom ponijela Janja Berić i bacio je. Pitao ju je gdje su joj sinovi, na što je ona odgovorila da je jedan u Beogradu, a drugi u Rusiji. Kad su nastavili dalje, vojnici su ih pitali tko je čovjek kojeg su vidjeli kako bježi kad su ulazili u selo i netko iz skupine je odgovorio da bi to mogao biti Dragan Junjga, pa je skupini ponovno rečeno da stane, a jedan od vojnika je poveo Bosiljku Berić u kuću Dragana Junjge da ga potraže. Skupina je zatim došla do asfaltirane ceste Knin-Drniš i tada je jedan vojnik otišao u smjeru Drniša s onom još jednom osobom iz sela koju je svjedokinja spomenula. Drugi vojnik je otišao s Bosiljkom Berić u tvornicu, ispred koje je svjedokinja vidjela puno parkiranih civilnih vozila i otprilike 10-15 vojnika HV-a u uniformama. Iz riječi koje su vojnici razmijenili, svjedokinja je zaključila da oni tvornicu koriste kao neku vrstu policijske postaje. Vojnik koji je svjedokinju ranije udario ostao je sa skupinom. Tu je u razgovoru s jednim naoružanim vojnikom u maskirnoj uniformi koji je naišao putujući prema Drnišu rekao da će ljude iz skupine pobiti, na što mu je ovaj kazao neka to ne čini. Skupina je, po zapovijedi tog vojnika, s glavne ceste "Progonom" krenula natrag u selo, i on je tada svjedokinji opsovao: "Jebem ti majku za ono što ste uradili Vukovaru." Dodao je: "Nije Tuđman taj koji vas ubija, ustaša je taj." Pitao ih je znali li tko nekoga iz Žitnića. Krsta Šare je odgovorio da on zna i rekao ime osobe koju zna, na što se vojnik okrenuo prema njemu i kazao da nema tog boga koji će ga spasiti. Kad su došli otprilike na pola "Progona", blizu kuće Boška Petka, taj vojnik im je naredio da ponovno sjednu, a onda je ugledao Miloša Ćosića, pa mu naredio da ode potražiti Dragana Junjgu i da se zatim priključi skupini. Vojnik je u prašini nacrtao slovo "U" i rekao da je to zlatno slovo, a onda uzeo automatsku pušku i zasuo skupinu mecima. U skupini su tada bili svjedokinja 67, Milica Šare, Stevo Berić, Janja Berić, Đuka Berić, Krsta Šare, Miloš Ćosić i Jandrija Šare. Vojnik je odmah poslije toga otišao prema tvornici. Svjedokinja, koja je bila ranjena, vidjela je da je Milici Šare raznesen dio lubanje, a vidjela je i krv na leđima Steve Berića, koji se borio za zrak. Krsta Šare, koji je bio u sjedećem položaju i krvario je iz nogu i s desne strane trupa, rekao joj je da bježi. Svjedokinja je kasnije saznala da je on pokopan na novom groblju u Kninu, u bezimenom grobu označenom brojem 233. Svjedokinja je otrčala u brdo i nakon otprilike 200 me-

tara sakrila se u šumi i tamo se onesvijestila. Kad se probudila, bila je noć i po mjesečini je na otprilike 25 metara vidjela dva vojnika u maskirnim uniformama koji su bili s njemačkim ovčarom i čula kako jedan od njih kaže: "Rekao je da nije mogla dalje da ode jer joj treba voda."

497. Svjedokinju je toga dana kad su izvršena ubojstva pronašlo dvoje ljudi iz sela, koji su je u utorak, 8. kolovoza 1995., odveli u kuću jedne druge osobe iz sela. Svjedokinja je iz te kuće vidjela tri hrvatska vojnika kako ulaze u kuću Nikole Berića i uzimaju traktor s prikolicom iz garaže, kao i pola teleta koje su ubili, a kuća je ubrzo planula. Isti vojnici su kasnije ušli u kuće Jove Berića i Svete Bogdanovića, koje su nedugo po njihovim odlasku također planule. Svjedokinja je te večeri, zajedno s dvoje drugih seljana, napustila selo i krenula prema selu Mašići, u općini Orlić, jer je čula da tamo ima ljudi. Stigli su u zoru, ali su im ljudi u tom selu rekli da ne mogu ostati, pa je svjedokinja produžila u Bariće, odakle je, kad joj je netko rekao da HV pretresa kuće u Barićima, kasnije tog dana nastavila prema Barićima. Svjedokinja je 16. kolovoza 1995. čula da je Sava Šare bila u kući kad joj je kuća izgorjela. Svjedokinja je u Barićima ostala do 17. kolovoza 1995., a onda se vratila u Uzdolje. Vidjela je da su sve kuće u Uzdolju spaljene. Na mjestu gdje su ljudi bili ubijeni uokolo je vidjela njihove razbacane cipele. Dana 18. kolovoza 1995. hrvatski vojnici su nju i dvoje drugih seljana odveli u Knin, gdje je svjedokinja primljena u bolnicu. U bolnici je zadržana pet dana, a zatim je odvedena u sportski centar u Kninu, odakle je na kraju otišla u Srbiju, kamo je stigla 16. rujna 1995. U ožujku 1998. još uvijek je živjela u Srbiji.

510. Vesela Damjanić, Srpkinja iz Vrbnika u općini Orlić, izjavila je da je 4. kolovoza 1995. vidjela ljude kako automobilima, traktorima i konjskom zapregom prolaze pored njezine kuće i odlaze u smjeru Knina, bježeći, kako su joj rekli, od hrvatskih vojnika. Dana 6. kolovoza 1995. ujutro svjedokinja je sa svojim mužem Lazom Damjanićem, sinom Rajkom i šogoricom Anđelijom sjedila u svojem dvorištu. Njezin muž je otišao u kuću, u podrum. Oko 08:30 sati u dvorište su ušla dva vojnika naoružana puškama, koja su nosila tamne maskirne uniforme, kosu vezanu u rep, crne vrpce oko glave i neke oznake čijeg se izgleda svjedokinja nije mogla sjetiti. Vojnici su svjedokinju pitali

skriva li se netko u kući – na što im je ona rekla da se ne skriva – a zatim su ispalili tri hica u kuću. Svjedokinja je vidjela da je njezin muž izašao iz podruma. Vojnici su ga poveli iz kuće i izveli na ulicu. Lazo Damjanić je bio epileptičar i glava mu se, zbog ranijih napada, nekontrolirano tresla. Vesela Damjanić je čula jednog od vojnika kako njezinom mužu kaže da neće još dugo tresti glavom. Svjedokinja je vojnike preklinjala da joj puste muža, ali vojnici su zaprijetili da će je ubiti ako se ne makne. Svjedokinja se sakrila iza jednog drveta, gdje je ostala dok vojnici nisu otišli s njezinim mužem. Nakon toga je izašla na cestu i gledala za njima dok su se pješice udaljavali, sve dok joj se nisu izgubili iz vidokruga. Vratila se do drveta i tu se skrivala još otprilike 15-20 minuta. Svuda oko sebe čula je pucnjavu, a onda i rafal iz smjera u kojem joj je odveden muž. Lazo Damjanić se nije vratio kući. Vesela Damjanić je toga dana vidjela još neke vojnike koji su prolazili cestom pored njezine kuće i neke od njih pitala znaju li što o njezinom mužu, ali oni nisu ništa znali. Istog dana, poslijepodne, u svjedokinjino dvorište je došlo dvoje vojnika – muškarac i žena – i prošlo kroz kuću tražeći novac i streljivo. Muškarac se zvao Stipe i bio je iz Sinja.

511. Dana 8. kolovoza 1995. oko 16:00 sati, dok je svjedokinja stajala uz cestu blizu svoje kuće, u bijelom automobilu srednje veličine naišla su dva vojnika koja su joj odvela muža, odjevena u iste uniforme i s istim povezima oko glave, i rekla joj da muža više neće vidjeti živog. Njezin sin i šogorica otišli su potražiti tijelo i, kad su se vratili, rekli su joj da su ga pronašli blizu kuće Sime Vukmirovića, koja se nalazila na cesti za Knin. Vesela Damjanić otišla je kasnije toga dana tamo sa šogoricom. Tijelo Laze Damjanića ležalo je na otprilike 15 metara od ceste i na otprilike 500 metara od svjedokinjine kuće. Svjedokinja je vidjela da se muževno tijelo raspada, lubanja mu je bila napukla i izgledalo je kao da je velikim brojem hitaca pogoden u trbuh. Svjedokinji se činilo da su mu ruke i noge slomljene, a čeljust iščašena.

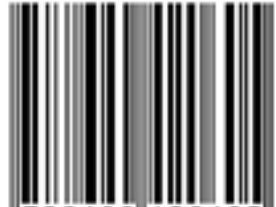
МЈЕСТО ОКУПЉАЊА И КОМЕМОРАЦИЈЕ У ГОШИЋУ

КАЛИНА

удружење
грађана

ISBN 978-8-69-042060-5

9 788690 420605 >